

Kultur, medier, trossamfund och fritid

17

Förslag till statsbudget för 2005

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	11
2	Lagförslag.....	15
2.1	Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100).....	15
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1989:41) om TV-avgift.....	17
2.3	Förslag till lag om ändring i bibliotekslagen (1996:1596)	18
3	Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.....	19
3.1	Omfattning.....	19
3.2	Utgiftsutveckling inom utgiftsområdet	19
3.3	Skatteavvikelser	20
4	Politikområde 28 Kulturpolitik	21
4.1	Omfattning.....	21
4.2	Utgiftsutveckling	22
4.3	Skatteavvikelser	23
4.3.1	Skatteförmåner.....	23
4.4	Mål	23
4.5	Politikens inriktning	24
4.6	Insatser	31
4.6.1	Insatser inom politikområdet.....	31
4.6.2	Insatser utanför politikområdet.....	39
4.7	Resultatbedömning.....	43
4.8	Ändringar i sekretesslagen.....	62
4.9	Ändringar i bibliotekslagen	64
4.10	Revisionens iakttagelser.....	65
4.11	Budgetförslag	66
4.11.1	28:1 Statens kulturråd	66
4.11.2	28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	67
4.11.3	28:3 Nationella uppdrag	68
4.11.4	28:4 Försöksverksamhet med ändrad regional fördelning av kulturpolitiska medel.....	69
4.11.5	28:5 Bidrag till Operan, Dramaten, Riksteatern, Svenska rikskonserter och Dansens Hus.....	70

4.11.6	28:6 Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner	72
4.11.7	28:7 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål.....	73
4.11.8	28:8 Bidrag till biblioteksverksamhet	74
4.11.9	28:9 Litteraturstöd.....	75
4.11.10	28:10 Stöd till kulturtidskrifter.....	75
4.11.11	28:11 Talboks- och punktskriftsbiblioteket	76
4.11.12	28:12 Bidrag till Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation och litteratur	77
4.11.13	28:13 Bidrag till Svenska språknämnden och Sverigefinska språknämnden.....	78
4.11.14	28:14 Statens konstråd	78
4.11.15	28:15 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön	79
4.11.16	28:16 Nämnden för hemslöjdsfrågor	80
4.11.17	28:17 Främjande av hemslöjden.....	80
4.11.18	28:18 Bidrag till bild- och formområdet	81
4.11.19	28:19 Konstnärsnämnden.....	81
4.11.20	28:20 Ersättningar och bidrag till konstnärer	82
4.11.21	28:21 Riksarkivet och landsarkiven	83
4.11.22	28:22 Bidrag till regional arkivverksamhet.....	83
4.11.23	28:23 Språk- och folkminnesinstitutet	84
4.11.24	28:24 Svenskt biografiskt lexikon.....	85
4.11.25	28:25 Riksantikvarieämbetet.....	85
4.11.26	28:26 Bidrag till kulturmiljövård.....	86
4.11.27	28:27 Kyrkoantikvarisk ersättning	87
4.11.28	28:28 Centrala museer: Myndigheter	87
4.11.29	28:29 Centrala museer: Stiftelser.....	89
4.11.30	28:30 Bidrag till regionala museer.....	90
4.11.31	28:31 Bidrag till vissa museer	90
4.11.32	28:32 Stöd till icke-statliga kulturlokaler	91
4.11.33	28:33 Riksutställningar.....	92
4.11.34	28:34 Forum för levande historia	92
4.11.35	28:35 Statliga utställningsgarantier och inköp av vissa kulturföremål	93
4.11.36	28:36 Filmstöd	93
4.11.37	28:37 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet.....	93
4.11.38	28:38 Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund.....	94
4.11.39	28:39 Stöd till trossamfund.....	94
5	Politikområde 27 Mediepolitik.....	97
5.1	Omfattning	97
5.2	Utgiftsutveckling.....	97
5.3	Mål.....	98
5.4	Politikens inriktning.....	98
5.5	Insatser	99
5.5.1	Insatser inom politikområdet	99
5.5.2	Insatser utanför politikområdet.....	101
5.6	Resultatbedömning.....	102
5.7	Revisionens iakttagelser	104
5.8	Budgetförslag.....	104
5.8.1	27:1 Statens biografbyrå.....	104

5.8.2	27:2 Utbyte av TV-sändningar mellan Sverige och Finland.....	105
5.8.3	27:3 Bidrag till dokumentation om den mediepolitiska utvecklingen och till europeiskt mediasamarbete	106
5.8.4	27:4 Forskning och dokumentation om medieutvecklingen	107
5.8.5	Radio och TV i allmänhetens tjänst	107
6	Politikområde 29 Ungdomspolitik.....	111
6.1	Omfattning.....	111
6.2	Utgiftsutveckling	111
6.3	Mål	112
6.4	Politikens inriktning	112
6.5	Insatser	113
6.5.1	Insatser inom politikområdet.....	113
6.5.2	Insatser utanför politikområdet	115
6.6	Resultatbedömning.....	117
6.6.1	Resultat.....	117
6.6.2	Analys och slutsatser	118
6.7	Revisionens iakttagelser.....	119
6.8	Budgetförslag	119
6.8.1	29:1 Ungdomsstyrelsen.....	119
6.8.2	29:2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet	120
7	Politikområde 30 Folkrörelsepolitik	123
7.1	Omfattning.....	123
7.2	Utgiftsutveckling	123
7.3	Skatteavvikelser.....	124
7.3.1	Skatteförmåner.....	124
7.4	Mål	124
7.5	Politikens inriktning	124
7.6	Insatser	128
7.6.1	Insatser inom politikområdet.....	128
7.6.2	Insatser utanför politikområdet	131
7.7	Resultatbedömning.....	132
7.7.1	Resultat.....	132
7.7.2	Analys och slutsatser	134
7.8	Bidrag från AB Svenska Spel	135
7.9	Revisionens iakttagelser.....	136
7.10	Budgetförslag	136
7.10.1	30:1 Stöd till idrotten.....	136
7.10.2	30:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler	137
7.10.3	30:3 Bidrag till kvinnoorganisationernas centrala verksamhet.....	138
7.10.4	30:4 Stöd till friluftorganisationer.....	138
8	Politikområde 25 Utbildningspolitik under utgiftsområde 17.....	141
8.1	Budgetförslag	141
8.1.1	25:1 Bidrag till folkbildningen.....	141
8.1.2	25:2 Bidrag till vissa handikappåtgärder inom folkbildningen.....	142
8.1.3	25:3 Bidrag till kontakttolkutbildning.....	143
9	Politikområde 26 Forskningspolitik under utgiftsområde 17	145
9.1	Budgetförslag	145

9.1.1	26:1 Statens ljud- och bildarkiv.....	145
10	Politikområde 2 Finansiella system och tillsyn under utgiftsområde 17	147
10.1	Budgetförslag	147
10.1.1	2:1 Lotteriinspektionen.....	147

Tabellförteckning

Anslagsbelopp	12
3.1 Utgiftsutvecklingen.....	19
3.2 Härledning av ramnivån 2005–2007. Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	20
3.3 Ramnivå 2005 realekonomiskt fördelad. Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	20
3.4 Skatteavvikelser inom utgiftsområde 17, netto.....	20
4.1 Utgiftsutvecklingen inom politikområdet	22
4.2 Skatteavvikelser inom politikområdet Kulturpolitik, netto.....	23
4.3 Antal besökare vid de centrala museerna 2001–2003	51
4.4 Procentuell fördelning av vissa bidrag 2003.....	58
4.5 Regionalt utfall för Riksteatern, Riksställningar och Svenska rikskonserter 2003 (procentuell fördelning)	59
4.6 Regionalt utfall för Stiftelsen framtidens kultur, Allmänna arvsfonden och Boverket (procentuell fördelning)	60
4.7 Hyreskostnader m.m. för vissa kulturinstitutioner under 2001–2003.....	62
4.8 Anslagsutveckling.....	66
4.9 Statliga utställningsgarantier	66
4.10 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:1 Statens kulturråd	66
4.11 Anslagsutveckling.....	67
4.12 Bemyndigande om ekonomiska åtaganden	67
4.13 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	68
4.14 Anslagsutveckling.....	68
4.15 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:3 Nationella uppdrag.....	69
4.16 Anslagsutveckling.....	69
4.17 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:4 Försöksverksamhet med ändrad regional fördelning av kulturpolitiska medel.....	70
4.18 Anslagsutveckling.....	70
4.19 Ekonomisk redovisning för 2003.....	70
4.20 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:5 Bidrag till Operan, Dramaten, Riksteatern, Svenska rikskonserter och Dansens Hus.....	72
4.21 Anslagsutveckling.....	72
4.22 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:6 Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner.....	72
4.23 Anslagsutveckling.....	73
4.24 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:7 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål.....	73
4.25 Anslagsutveckling.....	74

4.26 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:8 Bidrag till biblioteksverksamhet	75
4.27 Anslagsutveckling.....	75
4.28 Anslagsutveckling.....	75
4.29 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:10 Stöd till kulturtidskrifter.....	76
4.30 Anslagsutveckling.....	76
4.31 Bemyndigande om ekonomiska åtaganden.....	76
4.32 Härledning av anslagsnivå 2005–2007, för 28:11 Talboks- och punktskriftsbiblioteket	77
4.33 Anslagsutveckling.....	77
4.34 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:12 Bidrag till Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation och litteratur	77
4.35 Anslagsutveckling.....	78
4.36 Härledning av anslagsnivå 2005–2007, för 28:13 Bidrag till Svenska språknämnden och Sverigefinska språknämnden.....	78
4.37 Anslagsutveckling.....	78
4.38 Härledning av anslagsnivå 2005–2007, för 28:14 Statens konstråd.....	78
4.39 Anslagsutveckling.....	79
4.40 Bemyndigande om ekonomiska åtaganden.....	79
4.41 Anslagsutveckling.....	80
4.42 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:16 Nämnden för hemslöjdsfrågor.....	80
4.43 Anslagsutveckling.....	80
4.44 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:17 Främjande av hemslöjden	80
4.45 Anslagsutveckling.....	81
4.46 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:18 Bidrag till bild- och formområdet	81
4.47 Anslagsutveckling.....	81
4.48 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:19 Konstnärsnämnden.....	82
4.49 Anslagsutveckling.....	82
4.50 Härledning av anslagsnivå 2005–2007, för 28:20 Ersättningar och bidrag till konstnärer.....	82
4.51 Anslagsutveckling.....	83
4.52 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:21 Riksarkivet och landsarkiven.....	83
4.53 Anslagsutveckling.....	83
4.54 Härledning av anslagsnivå 2005–2007, för 28:22 Bidrag till regional arkivverksamhet	84
4.55 Anslagsutveckling.....	84
4.56 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:23 Språk- och folkminnesinstitutet	84
4.57 Anslagsutveckling.....	85
4.58 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:24 Svenskt biografiskt lexikon	85
4.59 Anslagsutveckling.....	85
4.60 Uppdragsverksamhet	85
4.61 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:25 Riksantikvarieämbetet	86
4.62 Anslagsutveckling.....	86
4.63 Bemyndigande om ekonomiska åtaganden.....	86
4.64 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:26 Bidrag till kulturmiljövård.....	87

4.65	Anslagsutveckling.....	87
4.66	Härledning av anslagsnivå 2005–2007, för 28:27 Kyrkoantikvarisk ersättning	87
4.67	Anslagsutveckling.....	87
4.68	Sammanställning över medelsfördelningen till Centrala museer: Myndigheter	88
4.69	Sammanställning över avgiftsinkomsterna till Centrala museer: Myndigheter	88
4.70	Budget för avgiftsbelagd verksamhet	88
4.71	Budget för avgiftsbelagd verksamhet	88
4.72	Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:28 Centrala museer: Myndigheter	89
4.73	Anslagsutveckling.....	89
4.74	Sammanställning över medelsfördelningen till Centrala museer: Stiftelser.....	89
4.75	Sammanställning över avgiftsinkomsterna till Centrala museer: Stiftelser.....	89
4.76	Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:29 Centrala museer: Stiftelser ..	90
4.77	Anslagsutveckling.....	90
4.78	Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:30 Bidrag till regionala museer	90
4.79	Anslagsutveckling.....	90
4.80	Sammanställning över medelstilledningen	91
4.81	Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:31 Bidrag till vissa museer.....	91
4.82	Anslagsutveckling.....	91
4.83	Anslagsutveckling.....	92
4.84	Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:33 Riksutställningar	92
4.85	Anslagsutveckling.....	92
4.86	Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:34 Forum för levande historia.....	92
4.87	Anslagsutveckling.....	93
4.88	Anslagsutveckling.....	93
4.89	Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:36 Filmstöd.....	93
4.90	Anslagsutveckling.....	93
4.91	Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:37 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet	94
4.92	Anslagsutveckling.....	94
4.93	Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:38 Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund	94
4.94	Anslagsutveckling.....	94
5.1	Utgiftsutveckling inom politikområdet	97
5.2	Anslagsutveckling.....	104
5.3	Budget för avgiftsbelagd verksamhet	105
5.4	Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 27:1 Statens biografbyrå.....	105
5.5	Anslagsutveckling.....	105
5.6	Härledning av anslagsnivå 2005–2007, för 27:2 Utbyte av TV-sändningar mellan Sverige och Finland	106
5.7	Anslagsutveckling.....	106
5.8	Anslagsutveckling.....	107
5.9	Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 27:4 Forskning och dokumentation om medieutvecklingen	107
5.10	Medelstilledning	107
5.11	Distributionskontots bedömda utveckling 2002–2005	108

6.1 Utgiftsutveckling inom politiikområdet.....	111
6.2 Anslagsutveckling.....	119
6.3 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 29:1 Ungdomsstyrelsen.....	120
6.4 Anslagsutveckling.....	120
6.5 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 29:2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet	121
7.1 Utgiftsutvecklingen inom politikområdet.....	123
7.2 Skatteavvikelser inom politikområdet Folkrörelsepolitik, netto	124
7.3 Anslagsutveckling.....	136
7.4 Härledning av anslagsnivå för 2005–2007, för 30:1 Stöd till idrotten.....	137
7.5 Anslagsutveckling.....	137
7.6 Härledning av anslagsnivå för 2005–2007, för 30:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler	137
7.7 Anslagsutveckling.....	138
7.8 Härledning av anslagsnivå för 2005–2007, för 30:3 Bidrag till kvinnoorganisationernas centrala verksamhet	138
7.9 Anslagsutveckling.....	138
7.10 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 30:4 Stöd till friluftorganisationer	139
8.1 Anslagsutveckling.....	141
8.2 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 25:1 Bidrag till folkbildningen	141
8.3 Anslagsutveckling.....	142
8.4 Bemyndigande om ekonomiska åtaganden.....	142
8.5 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 25:2 Bidrag till vissa handikappåtgärder inom folkbildningen	143
8.6 Anslagsutveckling.....	143
8.7 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 25:3 Bidrag till kontakttolkutbildning	143
9.1 Anslagsutveckling.....	145
9.2 Härledning av anslagsnivån 2005–2007.....	145
10.1 Anslagsutveckling.....	147
10.2 Offentligrättslig verksamhet	147
10.3 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 2:1 Lotteriinspektionen	147

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. antar regeringens förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100) (avsnitt 2.1 och 4.8),
2. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1989:41) om TV-avgift (avsnitt 2.2 och 5.8.5),
3. antar regeringens förslag till lag om ändring i bibliotekslagen (1996:1596) (avsnitt 2.3 och 4.9),
4. bemyndigar regeringen att under 2005 för ramanslaget 28:2 *Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete* besluta om bidrag inom Svenska institutets område som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 1 500 000 kronor under 2006–2008 (avsnitt 4.11.2),
5. godkänner att det tidsbegränsade nationella uppdraget inom området formgivning och design upphör (avsnitt 4.11.3),
6. godkänner att riktlinjerna för stöd till produktion och utgivning av fonogram ändras och att det i fortsättningen skall ankomma på regeringen att besluta om riktlinjerna (avsnitt 4.11.7),
7. bemyndigar regeringen att under 2005 för ramanslaget 28:11 *Talboks- och punktskriftsbiblioteket*, beställa talböcker, punktskriftsböcker och informationsmaterial som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 4 000 000 kronor under 2006 (avsnitt 4.11.11),
8. bemyndigar regeringen att under 2005 för ramanslaget 28:15 *Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön* beställa konstverk som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 7 000 000 kronor under 2006–2008 (avsnitt 4.11.15),
9. bemyndigar regeringen att under 2005 för ramanslaget 28:26 *Bidrag till kulturmiljövård* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 100 000 000 kronor under 2006–2008 (avsnitt 4.11.26),
10. godkänner regeringens förslag till medelsberäkning för 2005 för den avgiftsfinansierade verksamhet som bedrivs av Sveriges Television AB, Sveriges Radio AB och Sveriges Utbildningsradio AB (avsnitt 5.8.5),
11. godkänner regeringens förslag till medeltilldelning för 2005 från rundradiokontot till statsbudgetens inkomstsida avseende Granskningsnämnden för radio och TV (avsnitt 5.8.5),
12. bemyndigar regeringen att för 2005 besluta om lån i Riksgäldskontoret för att täcka underskott på distributionskontot för finansiering av kostnader för TV-distribution intill ett belopp av 1 285 000 000 kronor (avsnitt 5.8.5),
13. godkänner regeringens förslag om överföring av medel till distributionskontot från rundradiokontot och förslag om överföring av medel från distributionskontot till Sveri-

- ges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB (avsnitt 5.8.5),
14. godkänner regeringens förslag att tillståndsperioden för de nuvarande analoga sändningstillstånden för Sveriges Television AB, Sveriges Radio AB och Sveriges Utbildningsradio AB förlängs med ett år till utgången av 2006 (avsnitt 5.8.5),
  15. godkänner att regeringen på AB Svenska Spels bolagsstämma 2005 dels verkar för att bolagsstämman beslutar om ett stöd till idrotten i form av ett bidrag på 60 000 000 kronor, dels verkar för att stämman beslutar om ett bidrag på 300 000 000 kronor att fördelas till idrotten enligt de närmare anvisningar för bidraget som kan komma att beslutas av regeringen, dels verkar för att stämman beslutar om ett bidrag som motsvarar 1/26 av bolagets överskott för 2004 från Nya Penninglotten avsett för konst, teater och andra kulturella ändamål att fördelas till ifrågakvarande ändamål enligt de närmare anvisningar som beslutas av regeringen (avsnitt 7.8),
  16. bemyndigar regeringen att under 2005 i fråga om det obetecknade anslaget 25:2 *Bidrag till vissa handikappåtgärder inom folkbildningen* besluta om stöd för studerande med funktionshinder vid folkhögskolor som medför utgifter på högst 11 500 000 kronor 2006 (avsnitt 8.1.2),
  17. för 2005 anvisar anslagen under utgiftsområde 17 *Kultur, medier, trossamfund och fritid* enligt följande uppställning:

Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag	Anslagstyp	
2:1 Lotteriinspektionen	ramanslag	42 212
25:1 Bidrag till folkbildningen	obetecknat anslag	2 635 231
25:2 Bidrag till vissa handikappåtgärder inom folkbildningen	obetecknat anslag	78 965
25:3 Bidrag till kontakttolkutbildning	obetecknat anslag	10 104
26:1 Statens ljud- och bildarkiv	ramanslag	40 664
27:1 Statens biografbyrå	ramanslag	10 145
27:2 Utbyte av TV-sändningar mellan Sverige och Finland	obetecknat anslag	20 556
27:3 Bidrag till dokumentation om den mediepolitiska utvecklingen och till europeiskt mediasamarbete	ramanslag	821
27:4 Forskning och dokumentation om medieutvecklingen	obetecknat anslag	1 772
28:1 Statens kulturråd	ramanslag	46 137
28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	ramanslag	197 991
28:3 Nationella uppdrag	ramanslag	8 000
28:4 Försöksverksamhet med ändrad regional fördelning av kulturpolitiska medel	obetecknat anslag	148 369
28:5 Bidrag till Operan, Dramaten, Riksteatern, Dansens Hus och Svenska rikskonserter	obetecknat anslag	861 716
28:6 Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner	obetecknat anslag	742 152
28:7 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål	ramanslag	138 828
28:8 Bidrag till biblioteksverksamhet	obetecknat anslag	45 979
28:9 Litteraturstöd	ramanslag	100 917
28:10 Stöd till kulturtidskrifter	ramanslag	22 650
28:11 Talboks- och punktskriftsbiblioteket	ramanslag	68 284
28:12 Bidrag till Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation och litteratur	obetecknat anslag	15 449
28:13 Bidrag till Svenska språknämnden och Sverigefinska språknämnden	obetecknat anslag	5 623
28:14 Statens konstråd	ramanslag	7 267
28:15 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön	ramanslag	40 438

Anslag	Anslagstyp	
28:16 Nämnden för hemslöjdsfrågor	ramanslag	1 879
28:17 Främjande av hemslöjden	ramanslag	20 381
28:18 Bidrag till bild- och formområdet	ramanslag	27 958
28:19 Konstnärsnämnden	ramanslag	14 015
28:20 Ersättningar och bidrag till konstnärer	ramanslag	290 149
28:21 Riksarkivet och landsarkiven	ramanslag	306 305
28:22 Bidrag till regional arkivverksamhet	obetecknat anslag	5 942
28:23 Språk- och folkminnesinstitutet	ramanslag	29 797
28:24 Svenskt biografiskt lexikon	ramanslag	4 289
28:25 Riksantikvarieämbetet	ramanslag	192 703
28:26 Bidrag till kulturmiljövård	ramanslag	259 359
28:27 Kyrkoantikvarisk ersättning	ramanslag	200 000
28:28 Centrala museer: Myndigheter	ramanslag	865 631
28:29 Centrala museer: Stiftelser	obetecknat anslag	219 361
28:30 Bidrag till regionala museer	obetecknat anslag	150 007
28:31 Bidrag till vissa museer	obetecknat anslag	51 740
28:32 Stöd till icke-statliga kulturlokaler	ramanslag	10 000
28:33 Riksutställningar	ramanslag	45 185
28:34 Forum för levande historia	ramanslag	42 199
28:35 Statliga utställningsgarantier och inköp av vissa kulturföremål	ramanslag	80
28:36 Filmstöd	ramanslag	235 738
28:37 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet	ramanslag	35 358
28:38 Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund	ramanslag	3 642
28:39 Stöd till trossamfund	ramanslag	50 750
29:1 Ungdomsstyrelsen	ramanslag	19 226
29:2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet	ramanslag	88 889
30:1 Stöd till idrotten	ramanslag	448 240
30:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler	ramanslag	29 000
30:3 Bidrag till kvinnoorganisationernas centrala verksamhet	obetecknat anslag	3 432
30:4 Stöd till friluftsförbund	obetecknat anslag	15 000
Summa		8 956 525

2 Lagförslag

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)

Härigenom föreskrivs att bilagan till sekretesslagen (1980:100)¹ skall ha följande lydelse.

Bilaga²

Nuvarande lydelse

I enlighet med vad som anges i 1 kap. 8 § skall vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av allmänna handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

<i>Organ</i>	<i>Verksamhet</i>
Stiftelsen Svensk-norska samarbetsfonden	statligt stöd i form av stipendier (SFS 1992:318)
Stiftelserna Nordiska museet, Riksutställningar, Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI), Tekniska museet och WHO Collaborating Center on International Drug Monitoring	prövning av anställnings- och arbetsvillkor och andra frågor som rör statligt reglerad anställning hos stiftelsen (SFS 1992:318)

¹ Lagen omtryckt 1992:1474.

² Senaste lydelse 2004:507. Ändringen innebär bl.a. att Stiftelsen Riksutställningar tagits bort.

Svenska föreningen Norden

statligt stöd i form av bidrag till resor
och stipendier (SFS 1976:1046)

Föreslagen lydelse

I enlighet med vad som anges i 1 kap. 8 § skall vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av allmänna handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

*Organ**Verksamhet*

Stiftelsen Svensk-norska samarbetsfonden

statligt stöd i form av stipendier
(SFS 1992:318)*Stiftelsen Nordiska museet*

prövning av anställnings- och arbetsvillkor och andra frågor som rör statligt reglerad anställning hos stiftelsen (SFS 1992:318) samt prövning av ansökningar om tillstånd till utförelse av vissa äldre kulturföremål (SFS 1988:950)

Stiftelserna Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI), Tekniska museet och WHO Collaborating Center on International Drug Monitoring

prövning av anställnings- och arbetsvillkor och andra frågor som rör statligt reglerad anställning hos stiftelsen (SFS 1992:318)

Svenska föreningen Norden

statligt stöd i form av bidrag till resor
och stipendier (SFS 1976:1046)

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1989:41) om TV-avgift

Härigenom föreskrivs att 7 § lagen (1989:41) om TV-avgift skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

<p>TV-avgiften är 1 872 kronor för ett år. Den skall betalas i fyra poster om 468 kronor.</p>	7 § ¹	<p>TV-avgiften är 1 920 kronor för ett år. Den skall betalas i fyra poster om 480 kronor.</p>
---	------------------	---

Varje post avser en avgiftsperiod om tre månader och skall betalas senast sista vardagen före avgiftsperiodens början.

För innehav av TV-mottagare under tiden före den första avgiftsperioden skall avgiften betalas med så stort belopp i förhållande till årsavgiften som motsvarar innehavstiden. Beloppet avrundas nedåt till jämnt antal kronor.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005.

---

¹ Senaste lydelse 2003:1118.

2.3 Förslag till lag om ändring i bibliotekslagen (1996:1596)

Härigenom föreskrivs att det i bibliotekslagen (1996:1596)¹ skall införas en ny paragraf, 7 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 a §

Bibliotek och bibliotekshuvudmän inom det allmänna biblioteksväsendet skall samverka.

Kommuner och landsting skall anta planer för biblioteksverksamheterna.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005.

---

¹ Lagen omtryckt 1998:1249.

3 Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

3.1 Omfattning

Utgiftsområdet består av politikområdena Kulturpolitik, Mediepolitik, Ungdomspolitik och

Folkrörelsepolitik. Dessutom ingår delar av politikområdena Finansiella system och tillsyn, Forskningspolitik och Utbildningspolitik.

3.2 Utgiftsutveckling inom utgiftsområdet

Tabell 3.1 Utgiftsutvecklingen

Miljoner kronor

	Utfall 2003	Budget 2004 ¹	Prognos 2004	Förslag 2005	Beräknat 2006	Beräknat 2007
Politikområde Finansiella system och tillsyn ²	37	42	41	42	43	43
Politikområde Folkrörelsepolitik	496	496	495	496	496	496
Politikområde Forskningspolitik ³	41	42	42	41	41	42
Politikområde Kulturpolitik	5 024	5 254	5 250	5 512	5 628	5 771
Politikområde Mediepolitik ⁴	32	33	33	33	34	35
Politikområde Ungdomspolitik	105	107	106	108	148	193
Politikområde Utbildningspolitik ⁵	2 617	2 690	2 640	2 724	2 779	2 834
Totalt för utgiftsområde 17	8 352	8 662	8 607	8 957	9 169	9 413

¹ Inklusivt av riksdagen redan beslutade anslag på tilläggsbudget och förslag på tilläggsbudget i samband med BP för 2005.

² Politikområdet beskrivs under utgiftsområde 2.

³ Politikområdet beskrivs under utgiftsområde 16.

⁴ Delar av politikområdet Mediepolitik ingår i utgiftsområde 1. Dessa delar omfattar fem anslag, som för 2005 föreslås summera till ca 665 miljoner kronor. Sammanlagt omfattar förslaget till anslag för 2005 inom kultur- och mediepolitiken 6,2 miljarder kronor.

⁵ Politikområdet beskrivs under utgiftsområde 16.

Tabell 3.2 Härledning av ramnivån 2005–2007. Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Miljoner kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004 ¹	8 664	8 664	8 664
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning	92	229	378
Beslut	192	264	360
Överföring till/från andra utgiftsområden	9	12	12
Övrigt	0	0	0
Ny ramnivå	8 957	9 169	9 413

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

Tabell 3.3 Ramnivå 2005 realekonomiskt fördelad. Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Miljoner kronor

	2005
Transfereringar ¹	6 406
Verksamhetsutgifter ²	2 533
Investeringar ³	18
Summa ramnivå	8 957

Den realekonomiska fördelningen baseras på utfallet 2003 samt kända förändringar av anslagens användning.

¹ Med transfereringar avses inkomstöverföringar dvs. utbetalningar av bidrag från staten till exempelvis hushåll, företag eller kommuner utan att staten erhåller någon direkt motprestation.

² Med verksamhetsutgifter avses resurser som de statliga myndigheterna använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror och inköp av varor och tjänster.

³ Med investeringar avses utgifter för anskaffning av varaktiga tillgångar såsom byggnader, maskiner, immateriella tillgångar och finansiella tillgångar.

3.3 Skatteavvikelser

Statens stöd inom utgiftsområde 17 redovisas i huvudsak på statsbudgetens utgiftssida. Vid

sidan av dessa stöd finns det även stöd på statsbudgetens inkomstsida i form av avvikelser från en likformig beskattning, s.k. skatteavvikelser. Avvikelser från en likformig beskattning utgör en skatteförmån om t.ex. en grupp av skattskyldiga omfattas av en skattelättnad, och som en skattesanktion om det rör sig om ett ”överuttag” av skatt.

Många av skatteavvikelseerna har införts, mer eller mindre uttalat, som medel inom specifika politikområden som t.ex. konjunktur-, bostads-, miljö- eller arbetsmarknadspolitik. Dessa påverkar statsbudgetens saldo och kan därför jämsställas med stöd på statsbudgetens utgiftssida.

En utförlig beskrivning av skatteavvikelser finns i bilaga 2 till 2004 års ekonomiska vårproposition. I följande avsnitt redovisas nettoberäknade skatteavvikelser med politikområdesanknytning som kan hänföras till utgiftsområde 17.

Tabell 3.4 Skatteavvikelser inom utgiftsområde 17, netto

Miljoner kronor

	Prognos 2004	Prognos 2005
Politikområde Kulturpolitik	4 821	5 050
Politikområde Folkrorelsepolitik	2 056	2 208
Totalt för utgiftsområde 17	6 997	7 383

De enskilda skatteavvikelseerna inom politikområdena Kulturpolitik och Folkrorelsepolitik redovisas närmare i avsnitt 4.3 och 7.3, där även en kort förklaring av respektive skatteavvikelse ges.

4 Politikområde 28 Kulturpolitik

4.1 Omfattning

Kulturpolitik omfattar frågor om teater, dans och musik; bibliotek, litteratur, läsande och språket; bildkonst; arkitektur, form och design; film; konstnärernas villkor; arkiv; kulturmiljö; museer och utställningar; trossamfund; forskning inom kulturområdet samt konstområdesövergripande verksamhet. Genom 1996 års kulturpolitiska beslut (prop. 1996/97:3, bet. 1996/97:KrU1, rskr. 1996/97:129) lades inriktningen för kulturpolitiken fast. Även insatser inom andra politikområden bidrar till att uppnå målen för den nationella kulturpolitiken, liksom insatser inom det kulturpolitiska området bidrar till att uppnå mål inom andra politikområden.

Inom politikområdet finns följande myndigheter: Statens kulturråd, Talboks- och punktskriftsbiblioteket, Statens konstråd, Nämnden för hemslöjdsfrågor, Konstnärsnämnden, Riksarkivet och landsarkiven, Språk- och folkminnesinstitutet, Svenskt biografiskt lexikon, Riksantikvarieämbetet, Statens historiska museer,

Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde, Naturhistoriska riksmuseet, Statens museer för världskultur, Livrustkammaren, Skoklosters slott och Hallwylska museet, Statens maritima museer, Arkitekturmuseet, Statens musiksamlingar, Statens försvarshistoriska museer, Moderna museet, Riksutställningar, Forum för levande historia samt Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund. Vidare finns tre statliga bolag med verksamhet inom området: Operan, Dramaten och Voksenåsen – Norges nationalgåva till Sverige. Dessutom finns ett stort antal andra institutioner med verksamhet inom området, varav följande kan nämnas: Riksteatern, Svenska rikskonserter, Dansens Hus, Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation och litteratur, Svenska språknämnden, Sverigefinska språknämnden, Nordiska museet, Skansen, Tekniska museet, Arbetets museum, Dansmuseifonden för Dansmuseet, Drottningholms teatermuseum, Carl och Olga Milles Lidingöhem, Thielska galleriet, Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna samt Stiftelsen Svenska Filminstitutet.

4.2 Utgiftsutveckling

Tabell 4.1 Utgiftsutvecklingen inom politikområdet
Miljoner kronor

	Utfall 2003 ¹	Budget 2004 ²	Prognos 2004 ¹	Förslag 2005	Beräknat 2006	Beräknat 2007
<i>Anslag inom utgiftsområde 17</i>						
28:1 Statens kulturråd	41,7	45,5	46,0	46,1	46,5	47,3
28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	151,7	154,5	155,4	198,0	178,0	178,0
28:3 Nationella uppdrag	9,0	9,0	8,8	8,0	8,0	8,0
28:4 Försöksverksamhet med ändrad regional fördelning av kulturpolitiska medel	136,8	145,2	142,5	148,4	153,0	157,8
28:5 Bidrag till Operan, Dramaten, Riksteatern, Dansens Hus och Svenska rikskonserter	822,5	851,0	835,3	861,7	881,2	900,4
28:6 Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner	691,9	722,9	709,6	742,2	763,2	784,5
28:7 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål	138,1	141,1	139,8	138,8	138,8	138,8
28:8 Bidrag till biblioteksverksamhet	42,8	45,0	44,2	46,0	47,4	48,9
28:9 Litteraturstöd	99,5	100,9	99,5	100,9	100,9	100,9
28:10 Stöd till kulturtidskrifter	21,0	20,7	20,5	22,7	22,7	22,7
28:11 Talboks- och punktskriftsbiblioteket	62,7	67,4	69,9	68,3	69,1	70,4
28:12 Bidrag till Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation och litteratur	14,9	15,3	15,0	15,4	15,8	16,1
28:13 Bidrag till Svenska språknämnden och Sverigefinska språknämnden	5,2	5,5	5,4	5,6	5,7	5,9
28:14 Statens konstråd	6,5	7,4	7,8	7,3	7,3	7,5
28:15 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön	38,9	40,4	41,2	40,4	40,4	40,4
28:16 Nämnden för hemslöjdsfrågor	1,8	1,9	1,8	1,9	1,9	1,9
28:17 Främjande av hemslöjden	19,1	20,0	20,2	20,4	20,8	21,2
28:18 Bidrag till bild- och formområdet	29,8	29,7	29,4	28,0	28,0	28,0
28:19 Konstnärnsnämnden	11,7	12,1	12,2	14,0	14,1	14,4
28:20 Ersättningar och bidrag till konstnärer	273,0	287,1	287,3	290,1	296,0	301,9
28:21 Riksarkivet och landsarkiven	289,4	292,4	292,6	306,3	312,4	317,8
28:22 Bidrag till regional arkivverksamhet	4,9	5,2	5,1	5,9	6,1	6,2
28:23 Språk- och folkminnesinstitutet	28,8	30,0	30,6	29,8	30,0	30,5
28:24 Svenskt biografiskt lexikon	4,1	4,2	4,2	4,3	4,3	4,4
28:25 Riksantikvarieämbetet	172,3	186,5	186,6	192,7	194,4	197,7
28:26 Bidrag till kulturmiljövård	264,5	259,5	258,7	259,4	259,4	259,4
28:27 Kyrkoantikvarisk ersättning	100,0	150,0	147,2	200,0	250,0	300,0
28:28 Centrala museer: Myndigheter	738,5	789,6	816,1	865,6	876,4	891,9
28:29 Centrala museer: Stiftelser	202,4	206,2	202,4	219,4	223,8	228,3
28:30 Bidrag till regionala museer	143,5	139,1	136,5	150,0	154,6	159,2
28:31 Bidrag till vissa museer	53,9	50,0	19,1	51,7	52,8	53,8
28:32 Stöd till icke-statliga kulturlokaler	11,2	10,0	6,8	10,0	10,0	10,0
28:33 Riksställningar	42,0	44,6	45,1	45,2	45,7	46,4
28:34 Forum för levande historia	28,3	41,8	42,2	42,2	42,9	43,7

	Utfall 2003 ¹	Budget 2004 ²	Prognos 2004 ¹	Förslag 2005	Beräknat 2006	Beräknat 2007
28:35 Statliga utställningsgarantier och inköp av vissa kulturföremål	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
28:36 Filmstöd	234,5	234,7	231,6	235,7	235,7	235,7
28:37 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet	33,0	34,6	34,0	35,4	35,8	36,4
28:38 Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund	3,3	3,6	3,6	3,6	3,7	3,7
28:39 Stöd till trossamfund	49,6	49,1	48,9	50,8	50,8	50,8
2002 17 28:11 Stöd till bokhandeln	0,6	-	-	-	-	-
Totalt för utgiftsområde 17	5 023,6	5 254,0	5 199,2	5 512,3	5 627,6	5 770,9
Totalt för politikområde Kulturpolitik	5 023,6	5 254,0	5 199,2	5 512,3	5 627,6	5 770,9

¹ Inklusive ev. anslagssparande eller anslagskredit.

² Inklusive tilläggsbudget i samband med 2004 års ekonomiska vårproposition (bet. 2003/04:FiU21)

4.3 Skatteavvikelser

I kapitel 3, avsnitt 3.3, redogörs för vad en skatteavvikelse är och varför den redovisas. Dessutom ges en samlad bild av det totala stödet i form av skatteavvikelser inom utgiftsområde 17. I detta avsnitt redovisas de enskilda skatteavvikelserna inom utgiftsområdet som hör till politikområdet Kulturpolitik.

Tabell 4.2 Skatteavvikelser inom politikområdet Kulturpolitik, netto¹

Miljoner kronor

	Prognos 2004	Prognos 2005
Utländska artister	68	68
Försäljning av konstverk (<300 000 kr/år)	-	-
Allmänna nyhetstidningar	1 212	1 268
Böcker, tidskrifter m.m.	1 907	1 993
Biografföreställningar	257	271
Vissa entréavgiftsbelagda kulturevenemang	1 258	1 327
Upphovsrätter	88	91
Entré djurparker	32	33
Totalt för politikområdet Kulturpolitik	4 821	5 050

¹ Ett "-" innebär att skatteavvikelsen inte kan beräknas.

4.3.1 Skatteförmåner

Utländska artister

Vid uppdrag i Sverige betalar utländska artister en speciell artistskatt. Däremot behöver varken sociala avgifter eller särskild löneskatt erläggas.

Då inkomsten inte är förmånsgrundande avser avvikelserna särskild löneskatt.

Försäljning av konstverk (<300 000 kr/år)

Undantaget omfattar enbart upphovsmannen och hans dödsbos försäljning. Om konstnären eller dödsboet säljer för över 300 000 kronor per år eller själva begär att bli beskattade, så sker beskattning med skattesatsen 12 procent.

Allmänna nyhetstidningar; böcker, tidskrifter m.m.; biografföreställningar; vissa entréavgiftsbelagda kulturevenemang; upphovsrätter; entré djurparker

Skattesatsen är för dessa nedsatt till 6 procent.

4.4 Mål

Riksdagen har beslutat om målen för en nationell kulturpolitik (prop. 1996/97:3, bet. 1996/97:KrU1, rskr. 1996/97:129). Målen är att värna yttrandefriheten och skapa reella förutsättningar för alla att använda den; att verka för att alla får möjlighet till delaktighet i kulturlivet och till kulturupplevelser samt till eget skapande; att främja kulturell mångfald, konstnärlig förnyelse och kvalitet och därigenom motverka kommersialismens negativa verkningar; att ge kulturen förutsättningar att vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft i samhället; att bevara och bruka kulturarvet; att främja bildningssträvandena samt att främja internationellt

kulturutbyte och möten mellan olika kulturer inom landet.

Dessutom har riksdagen antagit mål för vissa verksamheter inom politikområdet, så t.ex. mål för den statliga arkivverksamheten, som har införts i 3 § arkivlagen (1990:782) (prop. 1989/90:72, bet. 1989/90:KrU29, rskr. 1989/90:307), mål för statens arbete med arkitektur, formgivning och design (prop. 1997/98:117, bet. 1997/98:KrU14, rskr. 1997/98:225), mål för statens bidrag till trossamfund, som har införts i 2 § lagen (1999:932) om stöd till trossamfund (prop. 1998/99:124, bet. 1999/2000:KU5, rskr. 1999/2000:45) samt mål för arbetet för kulturmiljön (prop. 1998/99:114, bet. 1999/2000:KrU7, rskr. 1999/2000:196).

4.5 Politikens inriktning

Fri entré

I budgetpropositionen för 2003 (prop. 2002/03:1 utg.omr. 17 avsnitt 4.4) föreslog regeringen att fri entré införs på flertalet statliga museer. Den första etappen av reformen genomfördes i februari 2004, då Moderna museet och Arkitekturmuseet åter öppnade efter en längre tids stängning. Östasiatiska museet öppnade med fri entré i september 2004.

Den andra etappen av reformen innebär att övriga berörda museer inför fri entré fr.o.m. den 1 januari 2005. Dessa är Historiska museet, Kungl. Myntkabinettet – Sveriges ekonomiska museum, Världskulturmuseet i Göteborg, Medelhavsmuseet, Etnografiska museet, Livrustkammaren, Skoklosters slott (delvis), Hallwylska museet (delvis), Marinmuseum i Karlskrona, Sjöhistoriska museet, Musikmuseet, Armémuseum, Flygvapenmuseum i Linköping, Nationalmuseum, Naturhistoriska riksmuseet samt Nordiska museet.

Utöver de 18 miljoner kronor som fördelades 2004 beräknar regeringen ytterligare 78,5 miljoner kronor för reformen fr.o.m. 2005.

Museipedagogik

Det pedagogiska arbetet inom museiområdet har länge varit en prioriterad fråga för regeringen. Under 2001–2003 genomfördes en särskild satsning på museipedagogik på såväl regionala som statliga museer. Enligt en preliminär utvärdering

av Statens kulturråd har satsningen fallit väl ut. En slutlig utvärdering kommer att redovisas till regeringen under första halvåret 2005. Regeringen föreslår att den museipedagogiska satsningen för de regionala museerna permanentas med en årlig ram på 15 miljoner kronor.

Regeringen föreslår att bidraget till de regionala museerna tillförs 7,5 miljoner kronor fr.o.m. den 1 juli 2005, då den slutliga utvärderingen av den tidigare museipedagogiska satsningen skall vara klar. För 2006 avses ytterligare 7,5 miljoner kronor tillföras.

Statens museer för världskultur

Statens museer för världskultur är för närvarande inne i en dynamisk process. Det nya Världskulturmuseet i Göteborg öppnar under 2004, liksom Östasiatiska museet i Stockholm, som varit stängt för ombyggnad. Båda öppnar nu med fri entré.

För att Statens museer för världskultur skall kunna möta uppkomna kostnadsökningar beräknas ytterligare 1 miljon kronor fr.o.m. 2005. Sammantaget innebär detta att 143,6 miljoner kronor kommer att fördelas till Statens museer för världskultur för 2005.

Flygvapenmuseum

Det militära flygplan av modell DC 3, som sköts ned 1952 och bärgades i mars 2004, är en betydelsefull del av vårt kulturhistoriska arv som tidsdokument för det kalla kriget och efterkrigstidens Sverige. Enligt regeringens bedömning är det viktigt att DC 3:an bevaras.

Statens försvarshistoriska museer har tagit fram en plan för utbyggnad av Flygvapenmuseum i Linköping som innebär en långsiktig lösning för museets lokalförsörjning. För närvarande pågår samtal mellan myndigheten och det lokala näringslivet om en eventuell gemensam finansieringslösning.

Statens maritima museer

Arbetet med bevarandet av skeppet Vasa fortskrider. Under 2004 har bl.a. en ny klimatanläggning installerats i museibygnaden. Samtidigt fortsätter konserveringsarbetet och förberedelserna med att ge skeppet en ny vagg. Vidare pågår en omfattande forskning kring utfällningarna i skrovet. Regeringen har under en tvåårsperiod betalat ut ca 9 miljoner kronor till projektet.

För att möjliggöra ett fortsatt bevarandearbete av skeppet Vasa beräknas 2,5 miljoner kronor i extra medel till Statens maritima museer fr.o.m. 2005. Sammantaget innebär detta att 104 miljoner kronor kommer att fördelas till Statens maritima museer för 2005.

Skansen

Stiftelsen Skansen bedriver, förutom en utåtriktad verksamhet med bred tillgänglighet, också ett aktivt och ambitiöst arbete med bevarande av de kulturhistoriska byggnader som Skansen förvaltar. Samlingarna, husen och gårdarna utgör kulturhistoriska miljöer som behöver skydd mot väderförhållanden, skadedjur och slitage. Även vatten- och gasledningar, el- och avloppsnät m.m. kräver underhåll. Regeringen beräknar med anledning av detta ytterligare 1,5 miljoner kronor fr.o.m. 2005 till Stiftelsen Skansen. Sammantaget innebär detta att 54,6 miljoner kronor kommer att fördelas till Stiftelsen Skansen för 2005.

Statens musiksamlingar

Statens musiksamlingar har ett viktigt uppdrag att förvalta musikens kulturarv. Myndigheten verkar för svenskt musikliv genom att skapa goda förutsättningar för framförande och annan spridning av musik. Statens musiksamlingars ekonomi har under ett antal år varit ytterst ansträngd. Myndigheten har löpande vidtagit åtgärder för att komma till rätta med sitt ekonomiska underskott.

För att Statens musiksamlingar fortsättningsvis skall kunna vidta nödvändiga åtgärder och samtidigt kunna möta kommande kostnadsökningar bör myndigheten tillföras ytterligare 2,2 miljoner kronor fr.o.m. 2005. Sammantaget innebär detta att 43,5 miljoner kronor kommer att fördelas till Statens musiksamlingar för 2005.

Genus på museer

I juni 2001 tillsatte regeringen en särskild arbetsgrupp med uppgift att ta fram förslag till hur genusperspektivet kan få större genomslag i museernas verksamhet. Arbetsgruppen Genus på museer lämnade sin slutrapport i januari 2004 (Ds 2003:61). I slutrapporten lämnas förslag rörande vidareutbildning för museiverksamma, museiforskning med genusperspektiv, gestaltning av genus i utställningar och pedagogisk verksamhet samt inrättandet av en resursenhet för genusfrågor på museerna. Slutrapporten har

remissbehandlats och regeringen avser återkomma till riksdagen i frågorna.

Jämställdhet inom scenkonstområdet

Som en del i regeringens satsning på att genusperspektivet skall få ett brett genomslag inom kultursektorns verksamheter tillsatte regeringen i mars 2004 en kommitté för jämställdhet inom scenkonstområdet (dir. 2004:39). Kommitténs huvuduppgift är att lämna förslag till hur ett jämställdhets- och genusperspektiv kan bli en obestridd och påverkande kraft inom scenkonstområdet. Uppdraget skall redovisas senast den 8 mars 2006.

Översyn av scenkonstens dokumentation

Dansmuseet och Sveriges Teatermuseum dokumenterar genom arkiv-, biblioteks- och museiverksamhet den svenska scenkonsten. Stiftelsen Drottningholmsteatern, som ansvarar för Sveriges Teatermuseum, och Stiftelserna Dansmuseifonden och Rolf de Marés Minnesfond, som ansvarar för Dansmuseet, mottar årligen statsbidrag för verksamheten. För att undersöka möjligheterna till eventuella synergieffekter och för att öka tillgängligheten till den rika tradition som scenkonsten erbjuder i form av bl.a. rekvisita, konst, arkivalier och litteratur avser regeringen att göra en översyn av scenkonstens dokumentation.

Pensionsvillkor vid vissa teater-, dans- och musikinstitutioner

Regeringen har under 2004 tillsammans med arbetsmarknadens parter bedrivit ett arbete om pensionsfrågor för personalen vid de statligt stödda teater-, dans- och musikinstitutionerna.

Regeringen bedömer det hittills bedrivna arbetet som konstruktivt och föreslår mot denna bakgrund att sammanlagt 40 miljoner kronor tillförs sektorn för olika pensionslösningar, varav 20 miljoner kronor avser engångsvisa åtgärder.

Flertalet av de anställda inom teater-, dans- och musikområdet har en lägre pensionsålder än den gängse. En kompletterande ålderspension är ett sätt att skapa tryggare pensionsförhållanden på området. Av de medel som fr.o.m. 2005 tillförs sektorn, beräknas 15 miljoner kronor för att möjliggöra en sådan ordning på teater-, dans- och musikområdet. En förutsättning är att parterna sluter ett kollektivavtal om en sådan ordning.

Samtidigt är det nödvändigt att kombinera en kompletterande ålderspension med åtgärder som bidrar till att stimulera till fortsatt yrkesverksamhet för yrkesgrupper med tidig pensionsålder som sångare och dansare. Regeringen avser därför att i fortsatt dialog med arbetsmarknadens parter genomföra en översyn av den s.k. PISA-förordningen. I översynen skall bl.a. ingå att pröva frågan om karriärväxling i samband med tidig pensionsavgång och att utarbeta förslag som innebär att karriärväxlingen leder till nytt förvärvsarbete.

Inom ramen för pensionsarbetet har även frågan om premiekostnaderna för nuvarande pensionsåtaganden vid de statligt stödda teater-, dans- och musikinstitutionerna aktualiserats. Som ett led i det arbetet har Statens pensionsverk (SPV) fått i uppdrag att beräkna vilka kostnadsökningar införandet av försäkringstekniska premier fick under 2001, som var det första året som premierna synliggjordes och anpassades till faktiska kostnader. Avsikten var att införandet av modellen skulle vara kostnadsneutralt. Enligt beräkningar från SPV var de faktiska kostnaderna 5 miljoner kronor högre än de preliminära under 2001. Av de medel som tillförs sektorn för olika pensionslösningar fr.o.m. 2005, avser 5 miljoner kronor kompensation för dessa kostnader. Av samma skäl tillförs sektorn 20 miljoner kronor engångsvis som retroaktiv kompensation för 2001–2004.

Fria grupper

De fria teater-, dans- och musikgrupperna svarar för en betydande del av utbudet av teater, dans och musik. Staten har sedan 1997 ökat insatserna för de fria grupperna med drygt 50 miljoner kronor. Genom höjningen av anslaget med 20 miljoner kronor 2002 har Statens kulturråd vid sin bidragsgivning också kunnat prioritera att grupperna ges rimliga arbetsvillkor. Stöd till fria grupper utgår antingen som verksamhets- eller projektbidrag.

Riksdagen har gett regeringen till känna att relationen mellan verksamhets- och projektbidragen för de fria grupperna bör ses över så att en långsiktigt hållbar utveckling kan åstadkommas (bet. 2003/04:KrU7, rskr. 2003/04:202). Mot denna bakgrund avser regeringen att se över stödformerna för de fria grupperna. Enligt regeringens mening är det också viktigt att Kulturrådet fortsätter att följa upp hur kommuner,

landsting och regioner medverkar till att förbättra de fria gruppernas villkor.

Orkesterverksamhet

Målet för statens insatser på musikområdet är att främja ett vitalt musikliv över hela landet med bra arbetsförhållanden för utövande musiker. Mot bakgrund av riksdagens tillkännagivande (bet. 2001/02:KrU16, rskr. 2001/02:209) har regeringen tillkallat en särskild utredare med uppdrag att utreda och analysera den professionella orkesterverksamheten i Sverige. Uppdraget skall redovisas senast den 30 januari 2006 (dir. 2004:116).

Fonogramstöd

Statens kulturråd har under en treårsperiod 2001–2003 prövat alternativa former av fonogramstöd (prop. 2003/04:1 utg.omr. 17 s. 69). I rapporten Fortsatta former, Utvärdering av försöksperioden med ett utökat fonogramstöd (Kulturrådet 2004) lägger Statens kulturråd fram förslag till stödets framtida inriktning.

Kulturrådet föreslår att stödet till produktion och utgivning av fonogram ändras till att innefatta samtliga delar av produktionsprocessen från inspelning till försäljning. Vidare föreslås även att det införs ett distributionsstöd till kommunbibliotek som därigenom kostnadsfritt skulle erbjudas tillgång till alla utgåvor som får produktions- och marknadsföringsstöd.

Regeringen föreslår mot denna bakgrund att riktlinjerna för stöd till produktion och utgivning av fonogram skall ändras och att det i fortsättningen skall ankomma på regeringen att utforma de närmare riktlinjerna (avsnitt 4.11.7). Regeringen noterar att Kulturrådet inom ramen för sin bidragsgivning höjt anslaget till STIM–Svensk Musik för notutgivning, internationell kontaktförmedling m.m. för verksamhetsåret 2004.

Film

Parterna i 2000 års filmavtal har träffat avtal om att förlänga filmavtalet under ett år, t.o.m. den 31 december 2005.

En särskild arbetsgrupp med filmavtalets parter tillsattes i juni 2004 för att pröva förutsättningarna för ett nytt filmavtal från 2006.

Filmpool Nord

Under den senaste tioårsperioden har en decentralisering av filmproduktionen skett i Sverige.

Utvecklingen har bidragit till en förändring och vitalisering av svensk film samt även till ett ökat nyföretagande. I Norrbotten kretsar en stor del av filmutvecklingen kring Film pool Nord, som startade den första regionala produktionsverksamheten i Sverige och som var tidigt ute även i ett europeiskt perspektiv. I dag finansieras Film pool Nord bl.a. av medel från EU:s strukturfonder. Dessa medel kommer dock successivt att minska. För att bl.a. täcka detta ekonomiska bortfall beräknar regeringen att 1 miljon kronor fördelas till Film pool Nord fr.o.m. 2005. Ytterligare medel beräknas successivt kunna överföras till verksamheten.

Tornedalsteatern

Tornedalsteatern bildades 1985 och är en ideell förening ansluten till Amatörteaterns Riksförbund. Föreningen verkar för att förankra amatörteatern i samhället och för att alla med Tornedalsbakgrund skall kunna tillvarata och främja den egna kulturen och det egna språket meänkieli.

För att stärka verksamheten vid Tornedalsteatern beräknar regeringen att 1 miljon kronor fördelas till teatern fr.o.m. 2005. Teatern erhåller även ett årligt verksamhetsbidrag genom Statens kulturråd. För 2004 uppgår bidraget till 1 miljon kronor.

Drottningholms slottsteater och Strindbergsteatern

Stiftelsen Drottningholms teatermuseum får ett årligt statsbidrag för föreställningsverksamheten på Drottningholmsteatern. För att säkerställa planerade satsningar, avser regeringen att tilldela teatern ett bidrag på 1 miljon kronor för 2005. Sammantaget innebär detta att drygt 7,5 miljoner kronor kommer att fördelas till Stiftelsen Drottningholms teatermuseum för föreställningsverksamhet.

För att möjliggöra en fortsatt utveckling av verksamheten vid Strindbergsteatern i Stockholm avser regeringen att tilldela teatern ett bidrag på 1 miljon kronor för 2005.

Cirkus Cirkör

Cirkus Cirkör i Botkyrka har introducerat nycirkusen i Sverige och har etablerat sig både nationellt och internationellt som en av de ledande inom sin genre. Cirkus Cirkör bidrar genom sitt gränsöverskridande arbetssätt till att stärka identitet i en mångkulturell miljö. Genom

en bred regional samverkan är en ny typ av institution nu på väg att skapas.

För att den konstnärliga verksamheten skall kunna fortleva och utvecklas bör en viss grundfinansiering garanteras. Regeringen föreslår att 2 miljoner kronor beräknas till Cirkus Cirkör fr.o.m. 2005. Statens kulturråd har inom ramen för sin bidragsgivning till fria grupper beviljat 2 miljoner kronor till Cirkus Cirkör för verksamheten 2004. Dessa medel bör föras över till anslaget 28:6 *Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner* som därmed rymmer minst 4 miljoner kronor till Cirkus Cirkör fr.o.m. 2005. I likhet med den allmänna förutsättning som gäller för statligt bidrag till regional kulturverksamhet är det statliga bidraget till Cirkus Cirkör förenat med villkor på ekonomisk motprestation från ett landsting, en kommun eller någon annan huvudman.

Baltic Sea Festival

The Baltic Sea Festival ägde för första gången rum i Stockholm i augusti 2003. En mindre festival har genomförts 2004. För 2005 planeras en större festival med bl.a. utbyggd utbildning för unga musikutövare. Utgångspunkten är att festivalen skall bli en årlig plattform för kulturutbyte mellan länderna kring Östersjön.

Regeringen beräknar 1 miljon kronor till Baltic Sea Festival fr.o.m. 2005.

Rådet för arkitektur, form och design

Regeringen har under våren 2004 tillsatt ett råd för arkitektur, form och design (dir. 2004:24). Rådets huvuduppgifter är att driva på arbetet med arkitektur, form och design med utgångspunkt i målsättningarna i handlingsprogrammet Framtidsformer. Frågor om offentlig upphandling och lokalbruk är en viktig del av uppdraget. Varje år köper stat, kommun och landsting varor och tjänster för ca 400 miljarder kronor. Det är regeringens bedömning att en betydande del av denna upphandling kan och bör analyseras ur ett arkitektur-, form- och designperspektiv. Rådets arbete skall vara slutfört vid utgången av 2007.

Designåret 2005 – Svensk Form

Förberedelserna för det av regeringen utlysta Designåret 2005 har inletts, bl.a. genom att mer än 100 statliga myndigheter i mars 2004 gavs i uppdrag att genomföra projekt under 2005. Vidare har landets samtliga kommuner och

landsting inbjudits att delta, liksom föreningsliv och företag. I beslutet har regeringen presenterat sju prioriterade teman för Designåret: Arbetsliv och design, Design som kulturellt uttryck, Design som tillväxtfaktor, Offentlig upphandling, Design för alla, Långsiktigt hållbar design samt Utbildning och forskning. Den offentliga upphandlingen är en fråga som berör samtliga myndigheter som omfattas regeringens uppdrag. De statliga myndigheterna har den 1 juni i år rapporterat till regeringen vad man avser att göra under Designåret.

Regeringen har gett Föreningen Svensk Form i uppdrag att förbereda och genomföra Designåret 2005.

Svensk Form bedriver sedan tidigare på regeringens uppdrag utställningsverksamhet m.m. inom ramen för det s.k. mötesplatsuppdraget. Inför Designåret 2005 och framöver kommer förväntningarna på denna verksamhet att öka. Mot denna bakgrund beräknar regeringen ytterligare 1 miljon kronor till Svensk Form samtidigt som de ekonomiska förutsättningarna för Svensk Form förtydligas genom att de statliga bidragen till föreningen samlas under anslaget 28:31 *Bidrag till vissa museer*. Sammantaget innebär detta att drygt 8 miljoner kronor kommer att fördelas till Föreningen Svensk Form för 2005.

Bibliotekslagen

En ämnessakkunnig har haft Kulturdepartementets uppdrag att närmare analysera de skillnader som finns mellan olika kommuner vad avser biblioteksverksamheten. Arbetet redovisades i promemorian Om biblioteksverksamheterna (Ds 2003:06). Mot bakgrund av de förslag som lämnas i promemorian, föreslår regeringen ändringar i bibliotekslagen (1996:1596). Ändringarna innebär att bibliotek och bibliotekshuvudmän inom det allmänna biblioteksväsendet skall samverka och att kommuner och landsting skall anta planer för biblioteksverksamheterna (se avsnitt 4.9).

Handlingsprogram för svenska språket

Regeringen tillkallade hösten 2000 en parlamentarisk kommitté med uppdrag att lägga fram ett förslag till handlingsprogram för det svenska språket. Språkkommittén redovisade sitt uppdrag i betänkandet Mål i mun (SOU 2002:27).

Eftersom flera departement och politikområden har en viktig roll i det språkpolitiska arbetet,

beslutade regeringen under hösten 2003 att tillsätta en arbetsgrupp i Regeringskansliet med uppgift att utveckla en samlad svensk språkpolitik. Beredning av förslagen i betänkandet pågår och regeringen avser att återkomma till riksdagen i frågan under 2005.

Distribution av kulturtidskrifter

Distribution och marknadsföring i handeln är ett problem för mindre tidskrifter. En grundläggande orsak är att tidskrifterna med sin låga lönsamhet inte har möjlighet att anlita gängse distributionskanaler.

Statens kulturråd har genom projektstöd inom ramen för det statliga utvecklingsstödet medverkat till att Nätverkstan Ekonomitjänst (Nätek) kunnat påbörja en verksamhet med försäljning av lösnummer av kulturtidskrifter i kommission. Det innebär att tidskrifter till ett lågt pris genom Nätteks tjänster getts möjlighet till exponering och försäljning på marknaden.

Regeringen beräknar en förstärkning av utvecklingsstödet med 2 miljoner kronor så att ytterligare insatser på distributionsstöd i form av marknadsföring och kommissionsförsäljning kan göras.

Biblioteksersättningen

Biblioteksersättning lämnas till upphovsmän av litterära verk – författare, översättare, tecknare och fotografer – för användningen av deras böcker genom landets alla folk- och skolbibliotek. Ersättningen utgår dels som individuella, statistiskt beräknade ersättningar, direkt till författare m.fl. för den utlåning som skett, dels i form av stipendier och bidrag.

Regeringen har godkänt en överenskommelse med Sveriges Författarförbund m.fl. om biblioteksersättningen för 2005. Enligt överenskommelsen skall grundbeloppet för hemlån av originalverk vara 116 öre 2005, vilket är en höjning med ett öre jämfört med nivån för 2004. Medelsberäkningen utgår från den senaste slutgiltigt fastställda biblioteksstatistiken från 2002. Den totala biblioteksersättningen för 2005 beräknas till närmare 117 miljoner kronor.

Den kartläggning av det faktiska läsandet på plats i biblioteken som inleddes under föregående avtalsperiod fullföljs.

Konstnärerna och trygghetssystemen

Omfattningen av de problem och friktionspunkter som uppstår i mötet mellan konstnärer

och de generella trygghetssystemen har tydliggjorts i betänkandet *Konstnärerna och trygghetssystemen* (SOU 2003:21). Ett stort antal problem konstateras i betänkandet bl.a. avseende tillämpningen av regelverken i förhållande till konstnärlig verksamhet. Ett sätt att komma tillrätta med problemen är att öka kunskapen bland de tillämpande myndigheterna om konstnärernas särskilda villkor, men även att öka kunskapen bland konstnärerna om trygghetssystemens utformning och tillämpning. Som ett led i arbetet för att förbättra konstnärers ekonomiska och sociala situation föreslår utredningen att Konstnärsnämnden får ett vidgat uppdrag inom sitt verksamhetsområde. Förslaget har fått starkt stöd i remissopinionen. Avsikten är bl.a. att inom ramen för Konstnärsnämndens verksamhet öka kunskapen om trygghetssystemens utformning och tillämpning samt med utgångspunkt i denna kunskapsuppbyggnad möjliggöra en stöd- och rådgivningsfunktion för konstnärer i frågor som rör de generella trygghetssystemen. För ändamålet föreslår regeringen att Konstnärsnämndens förvaltningsanslag förstärks med 2 miljoner kronor fr.o.m. 2005.

Arkivutredning

I september 2002 överlämnades betänkandet *Arkiv för alla – nu och i framtiden* (SOU 2002:78). I betänkandet lämnas förslag rörande bl.a. det statliga arkivväsendets organisation och finansiering, samverkan mellan statlig och kommunal arkivhantering samt enskilda arkiv. Regeringen avser att återkomma till riksdagen i dessa frågor.

Riksarkivet och landsarkiven

För mottagande, bevarande och tillhandahållande av folkbokföringsmaterial för tiden fram till 1 juli 1991 från Svenska kyrkan föreslås en förstärkning av anslaget till Riksarkivet och landsarkiven med 2 miljoner kronor.

Enskilda arkiv

År 2002 tillkom två arkivförbund till de tidigare 20 bidragsberättigade arkivförbunden, utan att det statliga bidraget till regional arkivverksamhet räknades upp i motsvarande grad. Regeringen föreslår därför att bidraget fr.o.m. 2005 ökas med 680 000 kronor.

Språk- och folkminnesinstitutet

Det vetenskapliga arbetet utgör grunden för Språk- och folkminnesinstitutets verksamhet. Merparten av arbetet sker i projektform, där flera av projekten är långsiktiga och resurskrävande. För att vidmakthålla kompetensen vid bearbetning och bevarande av dokumentationen i myndighetens omfattande samlingar samt att möjliggöra tolkning och förmedling av innehållet föreslås att myndighetens anslag fr.o.m. 2005 tillförs 1 miljon kronor. Sammantaget innebär detta att 29,8 miljoner kronor kommer att fördelas till Språk- och folkminnesinstitutet för 2005.

Bebyggelseutredning

Regeringen beslutade i juni 2002 att tillkalla en särskild utredare för att utreda skyddet för kulturhistoriskt värdefull bebyggelse m.m. Utredningen överlämnade delbetänkandet *De norrländska kyrkstäderna* (SOU 2003:81) till regeringen i september 2003. Delbetänkandet har remissbehandlats. Ett slutbetänkande avses att överlämnas till regeringen under hösten 2004.

Uppdragsarkeologi

Arkeologiska utredningar och undersökningar skall vara av vetenskapligt god kvalitet och genomföras till en kostnad som inte är högre än vad som är motiverat med hänsyn till omständigheterna. En särskild utredare med uppdrag att se över vissa frågor inom det uppdragsarkeologiska området tillsattes våren 2004. Uppdraget skall redovisas senast den 30 april 2005 (dir. 2004:22).

Kyrkoantikvarisk ersättning

I enlighet med riksdagens beslut 1999 om kyrkoantikvarisk ersättning erhåller Svenska kyrkan fr.o.m. 2002 en viss ersättning av staten för kulturhistoriskt motiverade kostnader i samband med vård och underhåll av de kyrkliga kulturminnena (prop. 1998/99:38, bet. 1998/99:KU18, rskr. 1998/99:176). Ersättningen, som avser kyrkobyggnader, kyrkotomter, kyrkliga inventarier och begravningsplatser, fördelas av Svenska kyrkan efter samråd med myndigheter inom kulturmiljöområdet. År 2005 uppgår ersättningen till 200 miljoner kronor, vilket är en ökning med 50 miljoner kronor jämfört med 2004.

Trossamfund

Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund (SST) fördelar statens stöd till trossamfund och har i sin verksamhet omfattande kontakter med olika trossamfund. Regeringen avser att under hösten 2004 besluta om en översyn av vissa frågor på trossamfundsområdet. Översynen bör omfatta bl.a. former för stödet till trossamfund och sammansättningen av SST samt frågan om det register över trossamfunden som förs av Kammarkollegiet.

Kulturell mångfald

Det är en viktig kulturpolitisk princip att det offentliga kulturlivet tar ansvar för att dess verksamhet vänder sig till hela befolkningen.

Regeringen har utlyst 2006 till ett särskilt mångkulturår. Syftet med Mångkulturåret 2006 är att ge utökat utrymme till konstnärliga och kulturella yttringar som i dag sällan syns, att öka möjligheterna till allas delaktighet i kulturlivet samt att ge ett tydligt och framåtsyftande incitament till offentligt finansierade verksamheter att inom ramen för sina uppdrag spegla och inlemma den etniska och kulturella mångfald som finns i dagens Sverige.

Ett mål för myndigheter och institutioner inom Kulturdepartementets ansvarsområde är att etnisk, kulturell, språklig och religiös mångfald skall tillvaratas som en positiv kraft samt att bidra till minskad diskriminering, främlingsfientlighet och rasism. Regeringen gav hösten 2003 Mångkulturellt Centrum i Botkyrka i uppdrag att kartlägga och analysera de resultat som inrapporterats från de statliga kulturmyndigheterna och institutionerna vad gäller detta mål. Mångkulturellt centrum skall lämna sin rapport under hösten 2004. Slutsatserna i denna rapport kommer att vara ett av flera viktiga underlag inför Mångkulturåret 2006 och med det långsiktiga arbetet att förstärka mångfalden i kulturlivet.

De flesta kulturinstitutioner har lång planläggning av sin verksamhet, det gäller t.ex. teateruppsättningar och museiutställningar. Det är därför viktigt att det förberedande arbetet för Mångkulturåret 2006 kan sätta i gång så snart som möjligt. Till myndigheters, institutioners och organisationers hjälp kommer en funktion som samordnare för Mångkulturåret 2006 att inrättas. För vissa inledande insatser under 2005 beräknar regeringen 1 miljon kronor.

För att kunna ge fler organisationer som arbetar med mångkultur ökade möjligheter till utvecklad verksamhet beräknar regeringen en förstärkning av stödet till mångkulturella organisationer med 1 miljon kronor fr.o.m. 2005. Stödet fördelas av Statens kulturråd under anslaget 28:2 *Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete*. Sammantaget innebär detta att drygt 4 miljoner kronor kommer att fördelas till mångkulturella organisationer för 2005.

Barn- och ungdomskultur

Barns och ungas rätt och möjlighet till deltagande i det kulturella och konstnärliga livet har varit en prioriterad fråga i den svenska kulturpolitiken sedan 1970-talet. Sedan 1996 års kulturproposition (prop. 1996/97:3) har målgruppen för flera av de statliga reformerna varit just barn och ungdom.

Mot bakgrund av riksdagens tillkännagivande (bet. 2003/04:KrU6, rskr. 2003/04:228) redovisas i avsnitt 4.6 regeringens insatser för barnkultur. Regeringens insatser för barnkultur inom ramen för mediepolitiken redovisas under rubriken Radio och TV i allmänhetens tjänst i avsnitt 5.5 och 5.6.

För att ytterligare stärka barn- och ungdomskulturens ställning har regeringen beslutat att under en treårsperiod anslå 20 miljoner kronor per år ur Allmänna Arvsfonden till barn- och ungdomskultur. Satsningen gäller fr.o.m. 2004.

Regeringen har vidare tillsatt en aktionsgrupp för barnkultur med uppdrag att ta initiativ till ett modellsamarbete med ett antal kommuner som etablerat föredömliga former för arbetet med barn och kultur (dir. 2004:117). Gruppen skall ge förslag på framtida insatser för att stärka barnkulturens ställning och göra en kartläggning av barnkulturen i Sverige. Aktionsgruppen skall redovisa sitt uppdrag i en slutrapport i april 2006.

Kultur över gränserna

Den internationella kulturutredningen (Iku) presenterade i december 2003 betänkandet Internationella kulturutredningen 2003 (SOU 2003:121). Utredningen tar upp målfrågor för den internationella kulturverksamheten och lägger förslag om ansvarsfördelning och organisation för berörda myndigheter. Statens kulturråd föreslås få ett internationellt samordningsansvar. För Svenska institutet föreslår utredningen en renodling av verksamheten samt ett stärkande

av institutets ansvar för Sverigefrämjandet. Utredningen föreslår också att en internationell kulturfond bildas för stöd till större projekt. I utredningens förslag ingår även åtgärder för utbildning och kompetenshöjning inom området. Betänkandet har remissbehandlats.

Regeringen avser att under 2005 återkomma till riksdagen med anledning av utredningens betänkande.

4.6 Insatser

4.6.1 Insatser inom politikområdet

Teater, dans och musik

De statliga insatserna syftar till att öka tillgängligheten till teater, dans och musik, såväl geografiskt som socialt, samtidigt som förutsättningar ges för fortsatt hög kvalitet i det konstnärliga utövandet. En viktig del av de kulturpolitiska insatserna är den infrastruktur av konstnärliga institutioner som med statligt stöd byggts upp på nationell, regional och lokal nivå. Operan och Dramaten är nationalscener för musikdramatik och talteater och har tillsammans med Riksteatern, Svenska rikskonserter och Dansens Hus initierande, främjande och producerande uppgifter av nationell betydelse. Regionala och lokala teater- och orkesterinstitutioner ger tillgång till professionell scenkonst och musik av hög kvalitet över hela landet. Genom länsmusiken samverkar staten och landstingen om att göra musik inom olika genrer tillgänglig för alla. Staten lämnar även ett betydande stöd till det fria teater-, dans- och musiklivet genom bidrag till bl.a. fria grupper, arrangörsföreningar och fonogramproduktion.

Teater, dans och musik är det största insatsområdet inom den statliga kulturpolitiken. Insatserna uppgår 2004 till 1,8 miljarder kronor. Härtill kommer konstnärspolitiska åtgärder med inriktning på musik eller scenkonst. Stor betydelse har, förutom de bidrag och ersättningar som Konstnärsnämnden fördelar, stödet till TeaterAlliansen AB på 15 miljoner kronor och den lagstadgade kassettersättningen, som under 2003 gav ca 82 miljoner kronor till dramatiker, skådespelare, musiker m.fl. Vidare får teatern, dansen och musiken del av konstområdesövergripande insatser i betydande omfattning. Dit hör bl.a. vissa nationella uppdrag, stödet till

samisk kultur, stödet till centrumbildningar, stödet till centrala amatörorganisationer, verksamheten med länskonstnärer och insatserna på det mångkulturella området.

Under perioden 1997–2004 har ca 144 miljoner kronor satsats på långsiktiga åtgärder och reformer inom teater-, dans- och musikområdet. Härtill kommer engångsinsatser under perioden på totalt ca 59 miljoner kronor.

Reformverksamheten under perioden 1997–2004 omfattar bl.a. följande åtgärder inom området.

Dansen har tillförts medel för regional verksamhet, för utökad verksamhet vid bl.a. Dansens Hus, för inrättandet av ett arrangörs- och turnéstöd samt för ett nationellt uppdrag på området samtida dans. Stödet till fria teater-, dans- och musikgrupper och bidragen till musiklivets arrangörsorganisationer har i det närmaste fördubblats. En ny regional musikteaterinstitution (Norrlands Musik- och Dansteater), två dansinstitutioner (Skånes Dansteater och Norrdans), tre musikinstitutioner (Göteborgsmusiken, Musica Vitae i Växjö och Norrbottens kammarorkester) samt två länsteaterverksamheter (Länsteatern Jämtland Härjedalen och Sörmlands Musik och Teater) har införlivats i det regionala stödsystemet.

Särskilda insatser har gjorts för att förstärka folkmusikens och folkdansens ställning i landet. Eric Sahlström-institutet i Tobo, Uppland har tilldelats ett årligt verksamhetsstöd och Rikskonserter har fått möjlighet att inrätta en scen för folk- och världsmusik och dans i det s.k. Stallet på Nybrokajen i Stockholm.

Under 1998 och 1999 avsattes en viss del av de regionala institutionernas årliga verksamhetsstöd till riktade utvecklingsinsatser i syfte att öka tillgängligheten. Från och med 2000 har denna avsättning permanentats. Sedan 1999 får de regionala institutionerna också ett särskilt stöd för projektsamverkan med tonsättare.

Tillfälliga stöd har lämnats till både centrala och regionala kulturinstitutioner med akuta ekonomiska problem, däribland Malmö Musikteater. Särskilda insatser har vidare gjorts för vissa mindre teatrar eller liknande av nationellt intresse, såsom Drottningholms slottsteater, Vadstena-akademien, Dalhalla och Strindbergs-teatern.

Från och med 2001 synliggjordes statens verkliga kostnad för de anställdas pensioner. Institutionerna tillfördes närmare 100 miljoner

kronor i kompensation för höjda pensionspremier. Regeringen ser för närvarande över reformens utfall.

Nationalscenerna har under perioden varit föremål för vissa insatser av såväl tillfällig som permanent karaktär. Både Operan och Dramaten hyr s.k. ändamålsfastigheter som 2002 gick från marknadsbaserade till kostnadsbaserade hyror. År 2002 förstärktes Operans allmänna driftsstöd. Dramaten, som utökat sin verksamhet med Elverket, har också fått ett ökat driftsstöd samt vissa engångsmedel med anledning av bl.a. Lilla scenens ombyggnad och att ett datoriserat styrsystem installerats på Stora scenen. Dramaten och Operan har även fått särskilt stöd för att nå publik utanför Stockholmsområdet.

Litteraturen, läsandet och språket

Statens insatser på litteraturområdet koncentreras på att stimulera en varierad utgivning av kvalitetslitteratur samt på att öka tillgången till och intresset för litteratur i hela landet. Folk- och skolbibliotek, förlag och bokhandel får därför årligen del av statsbidrag i olika former. Till länsbibliotek utgår verksamhetsbidrag för att stödja folkbiblioteken med kompletterande medieför-sörjning och utvecklingsverksamhet. Lånecentraler och depåbibliotek finansieras helt av staten. Kommuner har möjlighet att ansöka om statsbidrag för inköp av litteratur till barn och unga samt för sina biblioteks prenumerationer på kulturtidskrifter. För att främja tillgången till biblioteksservice vid folkbiblioteken för de vuxenstudierande finns även särskilda statliga medel avsatta sedan 2002.

Utgivningsstöd utgår till förlag och de enskilda titlar som beviljas stöd, ca 800 titlar per år, distribueras av staten till samtliga huvudbibliotek. Till bokhandeln utgår bidrag för att bredda den enskilda bokhandelns sortiment. Särskilda medel för läsfrämjande insatser utgår till skolor, bibliotek och ideella organisationer. Statligt stöd utgår vidare till verksamheten med En bok för alla. Ett årligt internationellt litteraturpris till Astrid Lindgrens minne infördes fr.o.m. 2003. Produktions- och utvecklingsstöd utgår också till kulturtidskrifter.

Ett betydande statligt stöd går till Talboks- och punktskriftsbiblioteket och Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation och litteratur (Centrum för lättläst), vilket gör det möjligt för funktionshindrade att ta del av litteratur, tidskrifter och nyheter. Svenska språknämnden och Sveri-

gefinska språknämnden erhåller bidrag för framför allt språkvårdande verksamhet. Insatser för språket görs också inom andra politikområden.

Under 2004 uppgår insatserna på området till drygt 260 miljoner kronor. Till detta kommer verksamhetsbidrag till olika bibliotek och arkiv, bidrag till folkbibliotekens verksamhetsutveckling, arbetsplatsbibliotek och övriga bidrag inom litteratur och biblioteksområdet som rymms under konstområdesövergripande verksamhet. Mellan 1997 och 2004 uppgick reformerna på området till sammanlagt 73 miljoner kronor. Reformerna omfattar framför allt stöd till kommuner för inköp av litteratur till folk- och skolbibliotek, stöd till läsfrämjande verksamhet och instiftande av ett litteraturpris. Vidare har stöden till En bok för alla, Talboks- och punktskriftsbiblioteket och Centrum för lättläst förstärkts under perioden.

Den 1 januari 2002 sänktes mervärdesskatten på böcker och tidskrifter m.m. från 25 procent till 6 procent. Den kassamässiga effekten på statsbudgeten av skattesänkningen beräknas för närvarande till drygt 1 miljard kronor. Insatsen syftar till att öka läsandet i alla grupper. Om åtgärden skall bli kulturpolitisk effektiv förutsätter den dock att förlag, bokhandel, bokklubbar, varuhus och andra aktörer på marknaden långsiktigt engagerar sig för att de prissänkande effekterna av en skattesänkning skall bli bestående. Regeringen har därför tillkallat en kommission med uppdrag att följa och granska prisutvecklingen på böcker, tidskrifter m.m. efter den 1 januari 2002. Bokpriskommissionen, vari ingår företrädare bl.a. för förlag, tidskrifter, bokhandel, bibliotek, författare och läsare, skall verka för att den sänkta mervärdesskatten får fullt och bestående genomslag i det pris som konsumenterna betalar för böcker, tidskrifter m.m. Därutöver är det ett mål för kommissionens arbete att läsandet skall öka i alla grupper. Kommissionen skall slutligt redovisa sitt uppdrag den 28 februari 2005. Under uppdragets löptid skall delrapporter regelbundet lämnas. Kommissionen har under 2004 redovisat delrapporter i januari respektive augusti.

Bildkonst

De statliga insatserna på bildkonstområdet är inriktade på att göra den samtida bildkonsten tillgänglig för så många som möjligt. Detta sker bl.a. genom pedagogiska insatser samtidigt som

förutsättningar ges för hög kvalitet i det konstnärliga arbetet samt en ökad satsning på kvalitet i utställningsverksamheten. Det statliga stödet bidrar även aktivt till områdets internationalisering.

Statliga insatser för den offentliga konsten görs främst genom Statens konstråd. Vidare omfattar insatserna på bildkonstområdet – förutom de direkta stöden till konstnärerna – anslag till de statliga konstmuseerna, Riksutställningar, Nämnden för hemslöjdsfrågor, de regionala museerna samt till vissa andra museer och utställare i hela landet. Staten lämnar årligen stöd till bl.a. konstfrämjande organisationer, Akademien för de fria konsterna samt till konsthantverkskooperativ och kollektivverkstäder. Tillfälliga bidrag lämnas även till olika konstprojekt. I arbetet för att öka intresset för bildkonst i regionerna spelar dessutom konstkonsulenter en viktig roll.

Inom ramen för anslagen till Statens konstråd, Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön och Bidrag till bild- och formområdet har staten fördelat drygt 77,3 miljoner kronor under 2004. Detta innebär en ökning med drygt 15 miljoner kronor under perioden 1997–2004. Till detta kommer reformer och engångssatser på konstmuseiområdet samt bidrag och ersättningar till bild- och formkonstnärer.

I det följande beskrivs reformverksamheten på området under perioden 1997–2004.

Sedan 1997 har Konstrådet ett vidgat uppdrag att, utöver ansvaret att förvärva konst till statliga lokaler, även verka för att konst blir ett naturligt och framträdande inslag i hela samhällsmiljön. För sitt vidgade uppdrag har Konstrådet under åren tillförts nya medel och disponerar 2004 drygt 36,5 miljoner kronor för detta ändamål.

Ansvaret för tillsynen av statens konst enligt förordningen (1990:195) om vård av statens konst har den 1 januari 2004 övergått från Moderna museet och Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde till Statens konstråd. För att finansiera kostnaderna för tillsynsverksamheten har Statens konstråds anslag förstärkts med 500 000 kronor.

Förutom stöd till de konstfrämjande organisationerna fördelar Statens kulturråd sedan 1999 även ett särskilt bidrag till vissa fristående utställningsarrangörer. Det nya stödet har förstärkts och uppgår till drygt 6,8 miljoner kronor 2004. Sedan 1999 finns även ett stöd på 2 miljo-

ner kronor för utrustning till konstnärers kollektivverkstäder.

För att bredda de konstnärliga uttrycksformerna och därtill höja kvaliteten i utställningarna har Folkrorelsens konstfrämjande och vissa andra icke-statliga utställningsarrangörer fått möjlighet att fördela en statligt finansierad utställningsersättning till bild- och formkonstnärer i samband med utställningar. Sedan 1997 har ersättningen successivt förstärkts och uppgår 2004 till 8 miljoner kronor. Som ett komplement till utställningsersättningen infördes på försök även ett nytt stöd till arrangerande konstföreningar 2001.

Ytterligare reformer med anknytning till bild- och formområdet redovisas under verksamhetsområdena Museer och utställningar, Arkitektur, form och design, Konstnärernas villkor samt Konstområdesövergripande verksamhet.

Arkitektur, form och design

De statliga insatserna inom området är inriktade på att främja en god utveckling inom svensk arkitektur, form och design. Utgångspunkten för det statliga engagemanget på området är positionen Framtidsformer – Handlingsprogram för arkitektur, formgivning och design (prop. 1997/98:117, bet. 1996/97:KrU1, rskr. 1996/97:129). I den nationella handlingsplanen för handikappolitiken (prop. 1999/2000:79) speglas också statens insatser vad gäller tillgänglighet inom arkitektur, form och design.

Statliga insatser inom området arkitektur, form och design genomförs av ett flertal myndigheter, institutioner och organisationer med statligt stöd: Arkitekturmuseet, Nationalmuseum, Nämnden för hemslöjdsfrågor, Statens konstråd, Föreningen Svensk Form, Röhsska museet samt andra musei- och utställningsinstitutioner runt om i landet. Inom politikområdet lämnas stipendier till bl.a. formgivare och konsthantverkare.

I det följande beskrivs reformverksamheten på området under perioden 1997–2004.

Under 2004 har regeringen fördelat drygt 68 miljoner kronor genom anslag till Arkitekturmuseet, Nämnden för hemslöjdsfrågor samt genom bidrag till Svensk Form och Röhsska museet. Detta innebär en förstärkning av området under perioden 1997–2004 med ca 37 miljoner kronor. Därutöver fördelar staten även medel till form- och designområdet inom ramen för anslagen till Nationalmuseum, Statens konst-

råd och andra musei- och utställningsinstitutioner runt om i landet.

Sedan 2002 har Svensk Form i uppdrag att ansvara för verksamheten vid en nationell Mötesplats för form och design i Stockholm. Mötesplatsen skall fungera som ett utställnings- och kunskapscentrum samt stimulera till forskning och dokumentation. Vidare skall mötesplatsen samverka och stimulera till regionala initiativ på området.

Röhsska museet har sedan 1997 ett nationellt nätverksansvar inom form- och konsthantverksområdet.

Regeringen har avsatt 40 miljoner kronor under 2003–2004 för ett antal nationella och regionala designprojekt inom näringslivsområdet som kommer att slutföras och visas under Designåret 2005.

Ytterligare reformer med anknytning till arkitektur, form och designområdet redovisas under verksamhetsområdena Museer och utställningar, Bildkonst, Konstnärernas villkor samt Konstområdesövergripande verksamhet.

Film

Statens insatser på området syftar till att främja produktion, distribution och visning av värdefull film samt att bevara och tillgängliggöra filmarvet. Genom Stiftelsen Svenska Filminstitutet fördelas stöd till dessa verksamheter, liksom till internationell lansering av svensk film. Insatser som främjar ett brett utbud av film i hela landet samt insatser riktade till barn och ungdomar är särskilt prioriterade. En annan viktig kulturpolitisk ambition är att förbättra kvinnliga filmskapares villkor. Genom Konstnärnämnden fördelas även stöd till produktion av kortfilm.

Den 1 januari 2000 trädde gällande filmavtal i kraft, vilket innebar en kraftig förstärkning av stöd till filmpolitiskt viktiga områden. Parterna i 2000 års filmavtal träffade i juni 2004 ett avtal om förlängning av filmavtalet till och med den 31 december 2005. Flera parter ökade i samband med 2000 års filmavtal sina direkta bidrag. Staten står för det största bidraget. När avtalet trädde i kraft var detta bidrag drygt 200 miljoner kronor per år. Därtill kommer bidrag från Sveriges Television och TV4 samt från filmproducenterna. Från biograferna tillgodogör sig Filminstitutet enligt avtalet 10 procent av biljettintäkterna, vilket 2003 motsvarade drygt 128 miljoner kronor.

Från och med 2002 har staten ytterligare ökat sitt bidrag genom ett extra tillskott till filmavtalet under avtalsperioden. Det extra tillskottet går till svensk filmproduktion och fördelas med 30 miljoner kronor 2002 och därefter med 25 miljoner årligen till dess att avtalsperioden löper ut. Enligt en överenskommelse som träffades mellan staten och övriga parter i filmavtalet i december 2002 tillförs det publikrelaterade stödet hälften av de extra medlen, medan andra hälften tillfaller förhandsstöden till värdefull film. De extra medlen till förhandsstöd fördelas så att hälften tillförs stödet till långfilm medan stöden till barn- och ungdomsfilm respektive kort- och dokumentärfilm delar lika på resterande belopp. Intäkterna från filmavtalet var omkring 413 miljoner kronor under 2003.

Sedan 2002 anvisas 5 miljoner kronor i statliga medel vid sidan av filmavtalet för etableringen och driften av filmarkivet i Grängesberg. Därutöver beslutade regeringen i oktober 2001 att avsätta 5 miljoner kronor engångsvis för investeringar i samband med uppbyggandet av filmarkivet. Huvudman för verksamheten i Grängesberg är Filminstitutet.

Konstnärernas villkor

Statens insatser för konstnärerna handlar i första hand om att skapa förutsättningar för ett vitalt kulturliv som ger arbete och försörjning åt konstnärerna. Att öka intresset för och efterfrågan på konstnärliga verk och prestationer är därför en huvudlinje i konstnärspolitiken. Att bättre tillvarata konstnärernas kunnande inom alla delar av samhällslivet är en annan viktig målsättning. Vidare är upphovsrättsliga skydd och ersättningsformer av grundläggande betydelse för konstnärers försörjningsmöjligheter. Inom andra politikområden bör rimlig hänsyn till konstnärers speciella villkor tas och utgöra en del av den sammanhållna konstnärspolitiken. För att uppnå målsättningen om arbete och försörjning genom det konstnärliga arbetet, krävs även kompletterande bidrags- och ersättningsystem inom kulturpolitiken.

Sammantaget uppgår bidrag och ersättningar till konstnärer 2004 till drygt 287 miljoner kronor. Till detta kommer direkt eller indirekt verkande insatser inom ramen för anslagen till andra verksamhetsområden inom kulturpolitiken, t.ex. insatser med syfte att förbättra konstnärernas situation på arbetsmarknaden.

Under perioden 1997–2004 har totalt 164 miljoner kronor satsats på nivåhöjande reformverksamhet.

Genom den individuella visningsersättningen som infördes 1997 får bildkonstnärer ersättning för att deras verk som finns i offentlig ägo visas för allmänheten. Regeringen har även satsat stora resurser på det internationella utbytet, bl.a. genom att möjliggöra för Konstnärsnämnden att inrätta ett internationellt ateljécentrum (IASPIS – International Artists' Studio Program in Sweden). Sedan 1997 finns ett särskilt dramatikerstöd för att stimulera till nyproduktion av svensk dramatik. Vidare har insatser genomförts inom andra verksamhetsområden med direkt eller indirekt verkan för konstnärerna. Exempel på sådana insatser är stödet till vissa utställare av bildkonst, förstärkning av bidragen till fria teater-, dans- och musikgrupper, stöd till fonogramutgivning och satsningar på kollektivverkstäder.

Samordnade insatser inom ramen för kultur- och arbetsmarknadspolitiken inleddes på försök 1999 och permanentades fr.o.m. 2001. Genom att förstärka stödet till olika konstnärliga centrumbildningar har arbetsförmedlingsverksamheten för konstnärer kunnat utvecklas och intensifieras. Genom TeaterAlliansen har för närvarande närmare 100 frilansande skådespelare garanterats en anställning under perioder då de inte har anställning hos andra arbetsgivare inom teaterområdet. Avsikten är att förbättra villkoren för de yrkesverksamma scenkonstnärerna genom tryggare anställningsformer och ökad konstnärlig frihet. Samtidigt eftersträvas en avlastning av arbetslöshetsförsäkringen och en utveckling av förmedlingsverksamheten.

På det upphovsrättsliga området har under perioden regler införts som möjliggör ersättningar till konstnärer och rättighetsinnehavare i form av s.k. kassettersättning och vidareförsäljning av bildkonst (droit de suite).

Arkiv

Den statliga verksamheten på arkivområdet syftar bl.a. till att öka möjligheterna att ta del av allmänna handlingar och annat arkivmaterial, till att tydliggöra och förstärka arkivens betydelse som källa till information och kunskap om samhället och dess utveckling samt till metod- och kunskapsutveckling inom arkivområdet.

Inom ramen för anslagen till Riksarkivet och landsarkiven, bidrag till regional arkivverksam-

het, Språk- och folkminnesinstitutet (SOFI) och Svenskt biografiskt lexikon har staten fördelat ca 327 miljoner kronor till arkivområdet under 2004. Under 1997–2004 har arkivområdet förstärkts sammanlagt 11,5 miljoner kronor. Riksarkivet och landsarkiven har förstärkts med 4,9 miljoner kronor, Stiftelsen Arbetarrörelsens arkiv och bibliotek med 2,4 miljoner kronor och regional arkivverksamhet med 2,2 miljoner kronor. Anslaget till SOFI har ökat med 2,1 miljoner kronor.

Kulturmiljö

De statliga insatserna inom kulturmiljöområdet syftar till att bevara, bruka och levandegöra kulturarvet samt att göra det tillgängligt för alla. Inom ramen för anslagen till Riksantikvarieämbetet (RAÄ) och bidrag till kulturmiljövård fördelade staten 2004 drygt 445 miljoner kronor till kulturmiljöområdet. Under 1997–2004 har anslaget till RAÄ förstärkts med ca 39 miljoner kronor och bidraget till kulturmiljövård med ca 50 miljoner kronor. De regionala insatserna inom kulturmiljöområdet bedrivs främst av länsstyrelserna och de regionala museerna, varav de sistnämnda får ett särskilt statligt bidrag för bl.a. detta ändamål.

Projektet Agenda kulturarv har, med medel från anslaget Bidrag till kulturmiljövård, bedrivits i samverkan mellan centrala, regionala och lokala aktörer. Projektet har i huvudsak syftat till att föra en diskussion kring kulturarvsfrågornas roll i samhället.

För att möjliggöra ytterligare insatser inom kulturmiljöområdet förstärktes anslaget Bidrag till kulturmiljövård under 2004 med sammanlagt 15 miljoner, bl.a. med syfte att säkerställa förutsättningarna för fortsatt skydd av kulturresevat.

Under 2003 inrättades fem nya kulturresevat. Vid utgången av 2003 fanns det sammanlagt 15 kulturresevat runt om i landet. Att säkerställa olika miljöer genom att bilda kulturresevat är ett arbete som bedrivs av de olika länsstyrelserna i samarbete med RAÄ.

Det moderna samhällets kulturarv i allmänhet, och industrisamhällets kulturarv i synnerhet, har under senare år fått allt större fokus inom kulturmiljösektorns arbete. Detta har givit avtryck bl.a. i ett särskilt bidrag till arbetslivsmuseer som har skapat förutsättningar för ett fortsatt kvalitativt arbete med frågor som rör industrisamhällets kulturarv. Arbetet med det industriella samhällets kulturvården har fortsatt

hög prioritet, och bl.a. skall Riksantikvarieämbetet som ett led inom ramen för den nationella storstadspolitiken verka för att stärka och ta till vara storstädernas kulturvården.

Viss statlig ersättning utgår till Svenska kyrkan för kulturhistoriskt motiverade kostnader i samband med vård och underhåll av de kyrkliga kulturminnen som finns runt om i landet (kyrkoantikvarisk ersättning). Innevarande år uppgår ersättningen till 150 miljoner kronor.

Museer och utställningar

Målsättningen för statens insatser inom musei- och utställningsområdet är dels att bevara vårt kulturarv men även att öka tillgängligheten i syfte att fler människor skall ges möjlighet att ta del av befintligt kulturutbud. De statliga institutionerna inom området har en viktig uppgift i att bevara, utveckla och förmedla kunskap om vårt kulturarv och därmed ge perspektiv på bl.a. samtid och dåtid.

De statliga insatserna inom musei- och utställningsområdet sker främst inom ramen för anslagen till de centrala museerna, till Riksutställningar och till de regionala museerna. Vidare ges bidrag till ett antal andra museer och institutioner inom området. Genom dessa medel samt systemet med statliga utställningsgarantier och stödet till icke-statliga kulturlokaler främjas musei- och utställningsverksamhet i hela landet.

Under perioden 1997–2004 har anslagen inom musei- och utställningsområdet förstärkts med drygt 400 miljoner kronor, eller knappt 50 procent. År 2004 uppgår det samlade statliga stödet till musei- och utställningssektorn till ca 1,3 miljarder kronor.

Regeringen anser att kulturarvet skall vara tillgängligt för alla människor, oavsett ekonomiska resurser. Därför har regeringen aviserat att införa fri entré på flertalet statliga museer. I februari 2004 inleddes reformen i samband med att Moderna museet och Arkitekturmuseet öppnade efter en längre tids stängning. Östasiatiska museet återinvigdes med fri entré i september 2004. Från och med 1 januari 2005 kommer övriga museer som omfattas av reformen att införa fri entré. Antalet museer som omfattas av reformen är 19 st.

När det gäller museernas uppdrag att förmedla och öka tillgängligheten till samlingarna är det viktigt att institutionerna har tillgång till en bra lokalförsörjning. Frågor som bl.a. rör

kulturinstitutionernas hyreskostnader har behandlats av den parlamentariska ändamålsfastighetskommittén som under våren lämnade sitt betänkande Hyressättning av vissa ändamålsbyggnader (SOU 2004:28).

Statens museer för världskultur fick fr.o.m. 2004 ett förhöjt anslag med 2 miljoner kronor, för att ge bättre förutsättningar för en god lokalförsörjning och för att vidareutveckla verksamheten vid Etnografiska museet, Medelhavsmuseet och Östasiatiska museet. På myndigheten pågår samtidigt förberedelserna för öppnandet av Världskulturmuseet vars byggnad nu är klar. Det nya museet öppnas för allmänheten i slutet av 2004.

Regeringen har under flera år gjort kontinuerliga satsningar i syfte att förbättra förutsättningarna för samlingarnas bevarande. Arbetet med att bevara skeppet Vasa har fortsatt under året. Förutom en ny klimatanläggning har regeringen under en tvåårsperiod satsat ca 9 miljoner kronor för bevarandet av Vasa. Under ett antal år har regeringen satsat betydande resurser på verksamheten inom Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna. Stiftelsen arbetar med vård och konservering i samarbete med de nationella kulturarvsinstitutionerna. Inom ramen för verksamheten Kulturarvs-IT bedriver man även digitalisering. Även de mindre museerna satsar i varierande grad på att bl.a. förbättra sin magasinering. Som exempel fick Stiftelsen Strindbergsmuseet en anslagshöjning fr.o.m. 2004 i syfte att möjliggöra magasinering av museets föremål.

Både museer och andra institutioner har ett tydligt samhälls- och bildningsansvar. Med utbildnings- och kulturella insatser påbörjade Forum för levande historia sin verksamhet under 2003. Myndighetens uppdrag består bl.a. i att främja arbete med demokrati, tolerans och mänskliga rättigheter med utgångspunkt i Förintelsen. Regeringen har beslutat att instifta ett pris för humanitära och demokratifrämjande insatser till Per Angers minne. Priset skall första gången delas ut under hösten 2004 till en mottagare som genom sina handlingar verkat för mänskliga rättigheter, stärkt demokrati och medmänsklighet i den humanistiska anda som kännetecknade Per Anger. Forum för levande historia ansvarar för prisutdelningen 2004.

Det pedagogiska arbetet inom museerna har under en längre tid varit ett prioriterat område för regeringen. Under 2001–2003 genomfördes en museipedagogisk satsning på de regionala

museerna samt på Statens historiska museer och Stiftelsen Nordiska museet. För de regionala museerna avser regeringen att permanenta satsningen fr.o.m. 2005.

Kulturarv och solidaritet

Kulturarvet är i dag gränslöst och internationell samverkan är i än högre grad en förutsättning för att museerna skall kunna bedriva utställningsverksamhet och förhålla sig till sina samlingar i enlighet med principer om mänskliga rättigheter och demokrati.

Regeringen beslutade 2002 att ratificera 1970 års Unescokonvention om åtgärder för att förbjuda och förhindra olovlig införsel och utförsel av vissa kulturföremål samt överlåtelse av äganderätten till kulturogendom. Anslutningen till 1970 års Unescokonvention är ett led i arbetet med att motverka den illegala handeln av kulturföremål.

Inom det särskilda organet Unidroit (International Institute for the Unification of Private Law) antogs 1995 en konvention om återlämnande av stulna och olovligt exporterade kulturföremål. Konventionen innehåller detaljerade regler om återlämnande av kulturföremål. Enligt regeringens bedömning bör Sverige ansluta sig till denna konvention. Mot bakgrund av detta har regeringen tillsatt en särskild utredare med uppdrag att föreslå den lagstiftning som krävs för en svensk anslutning till Unidroitkonventionen. Utredningen, som antagit namnet Kulturföremålsutredningen, skall redovisa sitt uppdrag senast den 14 januari 2005.

Inom ramen för arbetet i ICOM (the International Council of Museums) och Museum 2000 sker en av de största satsningarna inom svensk museiutveckling. Arbetet syftar till att stärka museernas roll som aktörer i en demokratisk samhällsutveckling. På temat Bridging Cultures kommer en regional konferens att genomföras hösten 2004 i Malmö och Köpenhamn. Målet är att skapa förutsättningar för museernas förändringsarbete genom att lyfta fram metoder och arbetssätt samt att främja nya former av internationellt museisamarbete.

Trossamfund

Vårt samhälle präglas i allt högre grad av religiös mångfald, vilket bl.a. är en följd av de senaste årtiondenas migration och ökade internationalisering. En av utgångspunkterna för stat-kyrka-reformen, som trädde i kraft den 1 januari 2000,

var att öka likställigheten mellan olika trossamfund.

Statligt stöd till trossamfund lämnas i form av statsbidrag och avgiftshjälp. För närvarande omfattas 19 trossamfund och två samverkansorgan av statsbidragssystemet och sju trossamfund har beviljats avgiftshjälp. År 2004 utgår totalt 54 miljoner kronor till området, varav ca 3 miljoner kronor till Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund och ca 51 miljoner kronor till stöd till trossamfund.

Regeringen har sedan 2000 ett särskilt råd, Regeringens råd för kontakt med trossamfund, där kulturministern är ordförande. Rådet består av sammanlagt 17 representanter för staten och trossamfundet. Inom ramen för rådets verksamhet skall övergripande frågor av gemensamt intresse för staten och trossamfundet diskuteras. Syftet är att rådet skall vara ett forum för fortlöpande kontakter och utbyte av kunskap och erfarenheter. Rådet sammanträder 3–4 gånger per år.

Forskning inom kulturområdet

Staten ger stöd till sektorsforskning och utvecklingsarbete inom kultursektorn. Medlen används för projekt inom Statens kulturråds, ansvarsmuseernas, Riksarkivets, Riksantikvarieämbetets och Språk- och folkminnesinstitutets ansvarsområden. Vidare används medel för grundforskning inom naturvetenskap vid Naturhistoriska riksmuseet.

Statens stöd till sektorsforsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet uppskattas 2004 till ca 34 miljoner kronor.

Flera av myndigheterna som bedriver sektorsforskning ansvarar för långsiktiga forskningsprojekt där frågor om demokrati, värderingar och förhållningssätt i samhället lyfts fram. Kring dessa övergripande frågor har de myndigheter som erhåller särskilda sektorsforskningsmedel inom kulturområdet i olika omfattning ett etablerat samarbete med universitet, högskolor och andra myndigheter.

De myndigheter som får sektorsforskningsmedel har ansvar för att det forsknings- och utvecklingsarbete som behövs för den egna verksamhetens kunskapsförsörjning genomförs. Myndigheterna har även ett ansvar för att förmedla ny kunskap både till verksamma inom kultursektorn och till allmänheten. Därutöver beviljar Ämnesrådet för humaniora och samhällsvetenskap vid Vetenskapsrådet medel till

grundforskningsprojekt inom bl.a. kulturvetenskaperna.

I propositionen Forskning och förnyelse (prop. 2000/01:3) betonades behovet av kunskapsuppbyggnad och forskning inom museiområdet. Mot bakgrund av detta förstärkte regeringen 2001 anslagen till de regionala museerna, Statens historiska museer samt Nordiska museet med 15 miljoner kronor årligen under tre år för en museipedagogisk satsning som bl.a. innefattar insatser för erfarenhetsutbyte, metodutveckling och forskning.

Konstområdesövergripande verksamhet

Verksamheten omfattar myndigheten Statens kulturråd samt bidrag till allmän kulturverksamhet, utvecklingsverksamhet och internationellt kulturutbyte. Dessutom ingår bidrag till verksamheter som får särskilda nationella uppdrag, bidrag till länskonstnärer, bidrag till nationella minoriteter, bidrag till regionala konsulenter för mångkultur, kultur i arbetslivet samt försöksverksamheten med ändrad regional fördelning av kulturpolitiska medel. Insatserna på det konstområdesövergripande området uppgår 2004 till 354 miljoner kronor.

Under perioden 1997–2004 har det konstområdesövergripande området förstärkts med totalt ca 50 miljoner kronor. Under 1997 och 1998 anvisades dessutom totalt drygt 148 miljoner kronor för att bidra till genomförandet av Kulturåret 1998. Reformverksamheten under perioden 1997–2004 omfattar bl.a. följande åtgärder.

Nio tidsbegränsade nationella uppdrag har getts till vissa institutioner eller verksamheter som står för utveckling och förnyelse inom en konstriktning eller verksamhetsform. Syftet är att ta till vara kunnande och idéer från hela landet för att bidra till utveckling och förnyelse inom olika delar av kulturområdet. Varje institution som getts ett nationellt uppdrag har tilldelats ett årligt bidrag under tre år. För detta ändamål avsattes 9 miljoner kronor 2004. De nio nationella uppdragen är inom områdena barn- och ungdomsteater, regional filmverksamhet, ungdomskultur, musik, samtidskonst, museiverksamhet, formgivning och design, barnkulturforskning samt samtida dans. Innehavare av dessa uppdrag är för närvarande i ovan nämnd ordning Dalateatern, Film i Värmland, Drömmarnas Hus i Malmö, Eric Ericsons Kammarkör, Baltic Art Center (BAC) i Visby, Jämtlands läns

museum, Föreningen Svensk Form, Slöjdcirkus hos Svenska Hemslöjdsföreningars Riksförbund och Dansnät Sverige hos Dansens Hus.

Ett stöd till verksamhet med s.k. länskonstnärer har inrättats för att sprida, stimulera och öka kunskapen om konst och kultur samt att höja kvaliteten inom amatörculturen. Inom sina respektive konstområden arbetar länskonstnärerna särskilt med att engagera barn och ungdomar för att öka deras möjligheter till kulturupplevelser och eget skapande. För länskonstnärsverksamheten avsattes 6,7 miljoner kronor 2004.

Ett särskilt stöd för att öka tillgängligheten till kulturlivet för funktionshindrade inrättades 1999. Stödet för detta ändamål uppgår till 9,5 miljoner kronor 2004.

Sedan 2002 fördelas 3 miljoner kronor för regionala konsulenter för mångkultur. Konsulenterna skall på olika sätt driva på arbetet med mångkultur, även inom existerande kulturinstitutioner på statlig, regional och lokal nivå. Mångkulturkonsulenttjänsterna finns i dag i sju län; Stockholms läns landsting, Södermanlands läns landsting, Region Skåne, Västra Götalandsregionen, Västmanlands läns landsting, Jämtlands läns museum och Västerbottens läns landsting.

Ett särskilt stöd i syfte att främja de nationella minoriteternas språk och kultur inrättades 2002 och för ändamålet avsattes 7 miljoner kronor. Stödet inrymmer allmänt kulturstöd med inriktning mot bl.a. barn och unga. För att möjliggöra satsningen på en samisk teater förstärktes bidraget till samisk kultur med 4 miljoner kronor 1999, vilket innebär att det totala bidraget till samisk kultur 2004 uppgår till ca 14,5 miljoner kronor.

För att nå det kulturpolitiska målet om ökad delaktighet är det statliga stödet till kultur i arbetslivet av stor betydelse. Under 2003 har ca 8,3 miljoner kronor fördelats av Statens kulturråd för att främja en bred kulturverksamhet med arbetsplatsen och arbetsgemenskapen som utgångspunkt. Av vikt är bland annat att pröva nya former för att nå ut med litteratur och läsfrämjande insatser till arbetsplatser som i dag saknar arbetsplatsbibliotek. Därutöver visar svensk och internationell forskning att förhållandet mellan kulturdeltagande och förbättrad hälsa har vetenskaplig grund. Ett antal arbetsplatser har vidgat hälsoarbetet till att omfatta olika former av kulturverksamhet med goda

resultat. Kulturdepartementet anordnade mot denna bakgrund, och utifrån det kulturpolitiska målet om kultur för alla, en hearing under våren 2004 med privata och offentliga arbetsgivare, fackförbund, forskare samt kulturorganisationer om kulturens effekter för hälsan.

4.6.2 Insatser utanför politikområdet

Utbildning och folkbildning

Satsningen på personalförstärkning i skola och fritidshem fortsätter. För 2005 avsätts 1,5 miljarder kronor som ett särskilt statsbidrag i syfte att höja skolornas resultat i förhållande till mål uttryckta i läroplan och kursplaner. Inom ramen för satsningen har kommunerna möjlighet att utöka personalresurser på skolbiblioteken.

Regeringens satsning på Kultur i skolan under 1999–2001 inriktades på att kultur förstärker och stimulerar till lärandeprocesser och ger barn och elever tillfällen att utveckla nya sidor. Insatserna inriktades på strategiska utvecklingsprojekt som varaktigt kunde ge effekter. Statens skolverk (numera Myndigheten för skolutveckling) och Statens kulturråd arbetade gemensamt för att stärka och vidareutveckla arbete med kultur i skolan på nationell nivå. En dokumentation av satsningen på Kultur i skolan kommer att sändas ut under hösten 2004. Stöd och inspiration skall kunna hämtas i de olika projektredovisningarna samt till fortsatta insatser inom kommuner, skolor och högskolor.

Myndigheten för skolutveckling kommer att ges i uppdrag att ta till vara erfarenheterna från Kultur i skolan samt estetikens och kreativitetens roll för utvecklingen av förskola och skola i arbetet med de från regeringen prioriterade områdena basfärdigheter, utbildningsvillkor för barn och ungdomar i segregerade områden samt jämställdhet mellan pojkar och flickor.

Statens bidrag till folkbildningen skall bl.a. syfta till att bredda kulturintresset i samhället, öka delaktigheten i kulturlivet samt främja kulturupplevelser och eget skapande. År 2003 fick folkbildningen 2,5 miljarder kronor, varav ungefär hälften fördelades till studieförbunden och hälften till folkhögskolorna. Inom studie-cirkelverksamheten hade kurserna i estetiska ämnen ungefär 1 miljon deltagare, vilket utgör 40 procent av det totala antalet deltagare i studiecirklar. Under 2003 arrangerade studieför-

bunden även drygt 219 000 kulturprogram med ca 15,6 miljoner deltagare.

Utredningen för statens utvärdering av folkbildningen avlämnade i mars 2004 sitt slutbetänkande (SOU 2004:30). Betänkandet belyser vilken roll och betydelse folkbildningen har för kulturen och att studieförbund och folkhögskolor spelar en viktig roll för ett rikt och varierat lokalt kulturliv. En av utredningens slutsatser är att folkbildningen bidrar till att de kulturpolitiska målen nås. Folkbildningens resultat redovisas under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning. De konstnärliga utbildningarna, framför allt på högskolenivå, innebär viktig stimulans till det lokala och nationella konstlivet. Vidare genomförs ett stort antal insatser för arkitektur, form och design inom andra politikområden som särskilda näringslivsfrämjande insatser och utbildningar vid universitet och högskolor i arkitektur och design, utbildningar vid s.k. kompletterande skolor samt stöd till konstnärligt forsknings- och utvecklingsarbete vid Vetenskapsrådet.

Upphovsrätt

Upphovsrätten är av väsentlig betydelse för konstnärers möjlighet att leva av sitt arbete. Upphovsrättsliga ersättningar ökar konstnärers möjlighet till försörjning och stimulerar därmed konstnärligt skapande. Upphovsrätten ger en grundläggande rätt för en konstnär att, som upphovsman till sitt verk, bestämma hur och på vilket sätt verket skall komma andra till del, samt en rätt att få ersättning när verket nyttjas. Utgångspunkten är alltså att upphovsmannen har en ensamrätt till sitt verk. Mot upphovsmännens individuella intressen står emellertid vissa behov som allmänheten och samhället har av att kunna utnyttja verk, t.ex. för att tillgodose ett allmänt informationsintresse. För att åstadkomma en rimlig balans mellan dessa olika intressen har i lagstiftningen gjorts vissa inskränkningar i upphovsmännens ensamrätt. Inskränkningar av upphovsmännens rättigheter kan i många fall vara kännbara för konstnären ur ekonomisk synpunkt. Staten kompenserar en del av det ekonomiska bortfallet genom offentlig-rättsliga insatser. Exempel på detta är biblioteksersättningen på ordområdet, visningsersättningen på bildkonstområdet och talboksersättningen. Genom EG-direktivet 2001/29/EG om upphovsrätten i informationssamhället har en översyn av stora delar av den upphovsrättsliga

lagstiftningen aktualiserats. I det pågående genomförandearbetet är det en grundläggande princip att balansen upprätthålls mellan upphovsmännens rätt till ersättning för nyttjanden och kontroll över sina verk, och användarnas intresse av tillgänglighet och information.

Förslag till lagstiftningsändringar med anledning av EG-direktivet, Ds 2003:35 har remissbehandlats och bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Arbetsmarknadspolitik

Kulturarbetare har en arbetsmarknad som delvis präglas av andra förhållanden än de som råder inom många andra yrken. I propositionen En rättvisare och tydligare arbetslöshetsförsäkring (prop. 1999/2000:139) uttalar regeringen att rimlig hänsyn bör tas till de särskilda behov som kan gälla för grupper med projektanställningar och andra tillfälliga anställningar och osäkra anställningsförhållanden eller andra speciella förhållanden, liksom till villkor som gäller för personer som har upprepade perioder av arbetslöshet. Detta gäller bl.a. kulturarbetsmarknaden. Regeringens syn på kulturarbetsmarknadens villkor återspeglas även i de särskilda avgränsningskriterier för arbetsmarknadspolitiska åtgärder på kulturarbetsmarknaden som fastställts av regeringen.

Arbetsförmedlingen Kultur är en sammanhållen specialarbetsförmedling direkt under Arbetsmarknadsstyrelsen (AMS). Med start den 1 januari 2003 inleddes en omstrukturering av förmedlingsverksamheten med syfte att utveckla verksamheten till en mer sammanhållen och enhetlig verksamhet i de fem kulturarbetarregionerna över landet. AF kultur har drygt 10 000 kultur- och mediearbetare inskrivna på landets fem regionförmedlingar. AF Kulturs arbete inriktar sig bl.a. på att skapa mötesplatser för arbetsgivare/uppdragsgivare och arbetssökande med avsikt att öka och vidga den befintliga marknaden och samtidigt vidga arbetsmarknaden för de kompetenser som konstnärer besitter.

I AF Kulturs organisation ingår en Kulturarbetsdelegation under ledning av AMS generaldirektör med representanter från olika konstnärsgrupper. Delegationen utgör en viktig instans vid utvecklingen av AF Kulturs verksamhet.

Hållbar utveckling

Kulturens betydelse för hållbar utveckling har genom arbetet inom EU fått genomslag i den globala processen utifrån världstoppmötet i Johannesburg den 26 augusti–4 september 2002.

Regeringen har i skrivelsen En svensk strategi för hållbar utveckling – ekonomisk, social och miljömässig (skr. 2003/04:129) formulerat en nationell strategi för hållbar utveckling. Strategin betonar vikten av ekonomiska framsteg, social rättvisa och skydd av miljön.

Inom ramen för arbetet med regeringens satsning på hållbar utveckling har kulturarvsaspekter fått en större tyngd och integrerats alltmer i andra samhällssektorer, bl.a. inom miljö- och jordbrukspolitiken och i samarbetet mellan Riksantikvarieämbetet och ansvarsmyndigheter inom olika sektorer. Detta har inte minst tagit sig uttryck i flera samarbetsprojekt t.ex. arbetet med de nationella miljömålen, miljöersättningsarna i Miljö- och Landsbygdsprogrammet samt utvecklingen av miljökonsekvensbeskrivningar i det infrastrukturella samhällsbyggandet.

Miljö- och jordbrukspolitik

Mot bakgrund av regeringens proposition Svenska miljömål – delmål och åtgärdsstrategier (prop. 2000/01:130) har kulturmiljösektorn genom Riksantikvarieämbetet (RAÄ) och länsstyrelserna fortsatt att utveckla och fördjupa kulturmiljöarbetet. Arbetet gäller främst kunskapsuppbyggnad och strategi- och programutveckling och rör insatser för god bebyggd miljö, myllrande våtmarker, levande sjöar och vattendrag, hav i balans, levande kust och skärgård, ett rikt odlingslandskap, levande skogar samt storslagen fjällmiljö. RAÄ har också under året bidragit med underlag till Miljömålsrådets fördjupade utvärdering av miljömålsarbetet.

RAÄ har tillsammans med Naturvårdsverket ytterligare utvecklat och fördjupat samarbetet mellan kulturmiljö- och naturmiljösektorerna både centralt och regionalt för att uppnå en gemensam syn på landskapsfrågorna. Samarbetet rör t.ex. verksamheter och projekt som gemensamma allmänna råd för naturreservat och kulturresevat, skydd av skogsmark, natur- och kulturmiljöövervakning och storskalig vindkraft till havs och i fjällen.

Skogsstyrelsen samverkar med RAÄ i arbetet med naturvårdsfrågor och insatser kring skogens natur- och kulturmiljövärden. Ett exempel på

detta är samarbetet för att minska skador på fornlämningar i samband med markberedning.

I slutredovisningen av den gemensamma jordbrukspolitikens miljöeffekter har Jordbruksverket, Naturvårdsverket och RAÄ medverkat. Myndigheterna har tagit fram förslag till fortsatt program för uppföljning och utvärdering och ingått i expertgruppen för arbetet med halvtidsutvärderingen av miljö och landsbygdsprogrammet för Sverige 2000–2006. Genom deltagandet i expertgruppen har RAÄ bl.a. bidragit till förslag om en ny form av miljöersättningar som skall leda till ett helhetsperspektiv på landskapets kulturmiljövärden.

Ungdomspolitik

Genom den ungdomspolitiska propositionen Makt att bestämma – rätt till välfärd (prop. 2004/05:2) förtydligas ungdomspolitikens sektorsövergripande karaktär. Kultur och fritid är ett av de fem målområden inom vilka ungdomspolitiken skall genomföras.

Regional utvecklingspolitik

Den regionala utvecklingspolitiken är inriktad mot att skapa en hållbar utveckling och tillväxt och en god servicenivå i alla delar av landet. En förutsättning för hållbar utveckling är att öka samförståndet och dialogen mellan olika delar av samhället, inkl. nationell, regional och lokal samverkan. Viktiga delar i det fortsatta arbetet är de regionala tillväxtprogrammen och de regionala utvecklingsprogrammen. De sistnämnda syftar till att samordna insatser inom olika politikområden för att genom sektorssamverkan bidra till att nå politikområdets mål. Regeringen gav i juni 2004 ett antal myndigheter, däribland Riksantikvarieämbetet och Statens kulturråd, i uppdrag att utifrån vissa utpekade strategiska områden, bl.a. kultur, kulturarv, turism och naturupplevelser, redovisa förslag till metoder för att stärka arbetet med de regionala utvecklingsprogrammen. Uppdraget skall redovisas senast den 30 september 2005.

Arbetet med regional utveckling involverar många olika aktörer inom kulturområdet, på central, regional och lokal nivå. På central nivå har Riksantikvarieämbetet, Statens kulturråd, Riksarkivet och Stiftelsen Svenska Filminstitutet inom sina respektive ansvarsområden etablerat samverkan kring dessa frågor.

Riksantikvarieämbetet, Riksarkivet och Statens kulturråd har tillsammans med Stiftelsen

Svenska Filminstitutet även i uppdrag att årligen redovisa antalet svenska projekt med kulturanvändning som beviljats stöd via EG:s strukturfonder och gemenskapsinitiativ. Den senaste rapporten visar att EU under 2003 bidrog med sammanlagt 350 miljoner kronor till sådana projekt. Samtidigt uppgick den svenska offentliga finansieringen till 365 miljoner kronor.

Storstadspolitik

Inom storstadspolitiken har medel till kulturverksamhet fördelats genom de lokala utvecklingsavtalen. Storstadspolitiken har nu gradvis gått in i en andra fas med en övergång från finansiering med särskilda medel till finansiering med ordinarie medel inom ordinarie strukturer. En fortsatt och utvecklad samverkan mellan kulturmyndigheter, institutioner och storstads-länen, kommuner, andra myndigheter och aktörer i övriga samhällssektorer som omfattas av storstadspolitiken är därför viktig.

Kultur – deltagande och eget utövande – har varit och är en ansenlig och viktig del av storstadsarbetet. Det egna engagemanget för kulturverksamhet i de aktuella bostadsområdena har visat sig vara omfattande och betydelsefullt. Inom storstadspolitiken är det s.k. underifrånsperspektivet centralt. För att bl.a. få kunskap om vilka effekter det haft som metod i det lokala utvecklingsarbetet har regeringen gett Mångkulturellt centrum i uppdrag att se hur underifrånsperspektivet har tillämpats i samtliga berörda kommuner. Uppdraget skall redovisas i mars 2005.

Riksantikvarieämbetet och Statens kulturråd, liksom andra kulturinstitutioner, fortsätter att arbeta med storstadspolitiska målsättningar.

Språket

Inom näringspolitiken utgår stöd till Terminologisentrum TNC. Syftet är att åstadkomma en lämplig terminologi för svenska förhållanden. Språkvårdande insatser görs av flera myndigheter och stöd till detta ges i dag av Klarspråksgruppen i Regeringskansliet. Stöd till språkteknologisk forskning lämnas inom ramen för forskningspolitiken. Insatser för minoritetsspråken och teckenspråket görs bl.a. inom ramen för minoritetsspråket och handikappolitiken.

Handikappolitik

Regeringen har med anledning av propositionen Från patient till medborgare – en nationell hand-

lingsplan för handikappolitiken (prop. 1999/2000:79), lämnat förslag till åtgärder som syftar till att öka tillgängligheten för funktionshindrade inom kulturlivet. Mot denna bakgrund har Statens kulturråd och Riksantikvarieämbetet fått ett särskilt sektorsansvar för handikappfrågor inom sina respektive verksamhetsområden.

Folkhälsopolitik

Svensk och internationell forskning visar att förhållandet mellan kulturdeltagande och förbättrad hälsa har en vetenskaplig grund vilket förs fram i bl.a. Nationella folkhälsokommitténs slutbetänkande Hälsa på lika villkor – nationella mål för folkhälsan (SOU 2000:91). Även regeringens proposition Mål för folkhälsan (prop. 2002/03:35) uppmärksammar detta samband liksom den parlamentariska beredningen ”Senior 2005” i delbetänkandet Riv ålderstrappan (SOU 2002:29). Regeringen verkar för att sätta in kultur och hälsa i nya sammanhang för att kunna värdera hälsa och mänskliga resurser ur ett vidare perspektiv än vad traditionella uppfattningar medger. Regeringen har uppdragit åt Statens folkhälsoinstitut att kartlägga pågående forskning inom folkhälsoområdet och att utarbeta en rapport för att urskilja folkhälsans viktigaste bestämningsfaktorer. På grund av de kulturpolitiska målens betydelse i det breda folkhälsoarbetet har Statens kulturråd fått i uppdrag att precisera sin roll inom folkhälsoområdet och att redogöra för vad som gjorts och planeras för att nå det övergripande folkhälsomålet. Det kulturpolitiska målet om ett vidgat deltagande i kulturlivet har direkt relevans för hälsopolitiken. Därför ingår Statens kulturråd i den nationella ledningsgrupp som regeringen inrättat där myndigheter och organisationer som spelar en viktig roll för folkhälsans utveckling.

Europeiska unionen

Det löpande EU-arbetet på kulturområdet domineras av Kultur 2000-programmet respektive MEDIA-programmet.

Kultur 2000-programmet omfattar alla konst- och kulturområden utom de audiovisuella medierna film, tv och video. Programmet löper under perioden 2000–2004 och den totala budgeten är 167 miljoner euro. Totalt deltar 30 länder i programmet.

Under 2003 tilldelades projekt med svenska aktörer knappt 3 miljoner euro.

MEDIA-programmet ger stöd till den europeiska audiovisuella industrin i syfte att stärka dess konkurrenskraft och öka spridningen av europeiska verk. Programmet löper under perioden 2001–2005 och har en totalbudget på 400 miljoner euro. Sverige har under 2003 erhållit ca 3 miljoner euro i stöd från programmet. Under 2004 kommer förhandlingar att starta om en ny generation ramprogram på kultur- och medieområdet.

EU fördelar även medel från strukturfonderna till projekt med kulturanknytning. Under 2003 har EU inom olika insatsområden bidragit med totalt ca 350 miljoner kronor till svenska projekt med kulturanknytning.

EU-stödet fördelar sig så att det för de geografiska målen 1 och 2 uppgår till ca 219 miljoner kronor, för Växtkraft Mål 3 ca 8 miljoner kronor samt för gemenskapsinitiativen Urban II, Leader+, Ingerreg III A, B och C ca 124 miljoner kronor.

Nordiska ministerrådet

Totalt omfattade budgeten för det nordiska kultursamarbetet 2003 knappt 190 miljoner kronor. De största budgetposterna är de två fonderna som delar ut stöd till projekt: Nordiska kulturfonden och Nordisk film- och TV-fond. Under 2003 fördelade Nordiska kulturfonden bidrag till 260 projekt. Nordisk film- och TV-fond bidrog bl.a. med stöd till produktion av 29 långfilmer.

Under det svenska ordförandeskapet 2003 prioriterades bl.a. satsningar på de mångkulturella aspekterna av kultur- och mediasamarbetet. Vidare prioriterades barn och unga som målgrupp. Därutöver framhölls bild, form och arkitektur som viktiga frågor, inte minst för att göra nordisk konstnärlig verksamhet starkare och mer synlig. Initiativ togs vidare om inrättande av ett nordiskt filmpris fr.o.m. 2005.

Unesco

Unescos 32:a generalkonferens antog hösten 2003 en konvention för skydd av det immateriella kulturarvet. Vidare beslutade konferensen att det inom ramen för Unesco skall utarbetas en bindande konvention för kulturell mångfald.

INCP

Det informella nätverket INCP (Informal Network on Cultural Policy) är ett internationellt forum genom vilket nationella kulturministrar

kan utbyta erfarenheter och åsikter om aktuella kulturpolitiska frågor. Nätverket, som i dag omfattar ca 60 länder, har framför allt renodlat diskussioner om betydelsen av kulturell mångfald och identitet för social och ekonomisk utveckling. Man har vidare arbetat med utvecklandet av en internationell konvention för kulturell mångfald.

I oktober 2003 hölls det sjätte INCP-ministermötet i Kroatien. Mötet resulterade bl.a. i att INCP-nätverket fortsatt skall följa Unescos arbete med en konvention för kulturell mångfald och att mediefrågorna bör inkluderas på ett tydligare sätt i de fortsatta diskussionerna om kulturell mångfald.

Europarådet

Arbetet på kultur- och utbildningsområdet sker inom de fyra styrkommittéerna för utbildning, högre utbildning, kultur och kulturarvsfrågor. På kulturarvsområdet antogs i början av 2002 ett arbetsprogram för styrkommittén för perioden 2002–2004. .

I enlighet med programmet har det under 2003 skett en uppföljning av konventioner gällande bl.a. arkitektur-, arkeologi- och landskapsfrågor. Ett nytt arbete har påbörjats med en ramkonvention för kulturarvet som en resurs för utveckling och tillgänglighet.

Inom ramen för projektet om dialog mellan kulturer och konfliktförebyggande åtgärder ägde en ministerkonferens rum i Kroatien hösten 2003.

4.7 Resultatbedömning

Teater, dans och musik

Utbudet på de offentligt stödda teater-, dans- och musikinstitutionerna i landet präglas av bredd, mångfald och nyskapande. Publikutvecklingen är god, även om besökstalen varierar något från år till år. I synnerhet dansen är på frammarsch, med en allt starkare regional och lokal förankring samt ett ökat intresse från publiken. Det finns ambitioner hos såväl institutioner som fria grupper att få en publik som reflekterar dagens samhälle vad avser kön, etnicitet, bostadsort m.m. Särskilda satsningar för att nå nya publikgrupper, inte minst barn och ungdomar, är exempel på ett medvetet publikarbete

liksom strävan efter att i ordinarie repertoar även ha icke traditionellt västerländska verk.

En väl utbyggd institutionell infrastruktur av scener är en förutsättning för att ett kvalitativt utbud av teater, dans och musik ska nå landets alla delar. De regionala och kommunala huvudmännen har det ekonomiska ansvaret för regionens institutioner och därmed det avgörande inflytandet över verksamhetens omfattning och inriktning. Staten har dock under lång tid medverkat till uppbyggnaden av det regionala institutionsnätet och ger ett omfattande årligt verksamhetsstöd.

De fria teater-, dans- och musikgrupperna har i dag en självklar plats i kulturlivet och står för en betydande del av landets alla föreställningar. Arrangörerna, inte minst inom musiklivet har en viktig roll för scenkonstutbudets utveckling och mångfald.

Av avgörande betydelse för utbudet av teater, dans och musik i landets alla delar är den kompletterande turnéverksamheten. Enligt statistik från Kulturrådet spelas nästan hälften av de fria gruppernas cirka 7 000 föreställningar även på turné, vilket väsentligt bidrar till att öka tillgången på teater i regionerna. Riksteatern och Svenska rikskonserter har specialkunskaper om turnéverksamhet och har en viktig funktion för att motverka koncentrationen av utbudet till storstäderna. Svenska rikskonserter redovisar att nästan hälften av statsbidraget går till regional verksamhet och Riksteatern erbjuder genom sina föreningar olika former av scenkonst över hela landet. Dansnät Sverige, en sammanslutning av sex regionala huvudmän och Dansens Hus, är ytterligare ett exempel på hur institutionerna prövar nya vägar för att sprida scenkonsten över hela landet.

Staten har ansvar för att nationalscenerna och övriga riksinstitutioner ges realistiska förutsättningar att fullgöra sina breda uppdrag. Nationalscenerna Operan och Dramaten redovisar goda beläggningsgrader med bred och varierad repertoar och har intensifierat publikarbetet för barn och ungdomar. Dansens Hus publik fortsätter att öka. En mer detaljerad resultatbedömning för de nationella teater-, dans- och musikinstitutionerna redovisas under anslaget 28:5.

Genom särskilda satsningar har dansen under de senaste åren fått en allt starkare position inom kulturlivet, trots att konstarten saknar en fast regional struktur. I flera delar av landet noteras ett ökat intresse för den samtida dansen med

både fler koreografer och dansare samt en positiv publikutveckling. Genom workshops, föreläsningar och öppna repetitioner ökar kunskapen och intresset för dans bland såväl barn och unga som vuxna.

När det gäller musiken har Statens kulturråd på regeringens uppdrag inkommit med förslag på hur situationen för vissa musikgenrer kan förbättras. Rapporten kommer att utgöra underlag för regeringens fortsatta överväganden.

Sammantaget bedömer regeringen att den statliga bidragsgivningen på teater-, dans- och musikområdet har haft stor betydelse för utvecklingen, sett i förhållande till de kulturpolitiska målen.

Litteraturen, läsandet och språket

De flesta i Sverige läser böcker relativt regelbundet och det råder en positiv trend överlag för både bok- och tidskriftsläsningen.

Av Svenska Förläggareföreningens branschstatistik framgår att medlemsförlagens försäljning (77 förlag) uppgick till ca 40 miljoner böcker under 2003. Föreningens medlemmar har aldrig tidigare sålt så mycket böcker. Försäljningsökningen avser främst facklitteratur och barnböcker. Detta återspeglar sig också i utgivningen, där såväl barn- och ungdomsböcker som fackböcker ökat.

Statistiska centralbyråns (SCB) prismätningar visar att bokpriserna totalt sett inte haft den prisutveckling som motiverats av momssänkningen på böcker. För perioden mellan 2001 och fram till april 2004, har priserna på böcker i Sverige sjunkit med 7,1(±2,1) procent vilket ska jämföras med den inflationsjusterande momssänkningen som motsvarar en prissänkning på 11,6 procent. Det är facklitteraturen som sjunkit minst i pris. Skön- och barnlitteraturen kan dock ha nått målet, om hänsyn tas till de statistiska s.k. osäkerhetstalen som är ett uttryck för den variabilitet i resultaten som uppstår på grund av urval. Av Bokpriskommissionens femte delrapport (SOU 2004:90) i augusti 2004 framgår att läsvaneundersökningar bekräftar de tidigare preliminära iakttagelserna, dvs. att andelen läsare inte ökat efter det att mervärdesskatten på böcker sänkts från 25 till 6 procent, men att befintliga läsare har ökat sitt läsande.

Riksdagen har gett regeringen till känna att samtliga stödformer inom anslaget Litteraturstöd bör utvärderas så att det tydligt framgår om målsättningen med stödet uppfylls (bet.

2002/03:KrU1, rskr. 2002/03:57). Regeringen avser att under 2005 göra en fördjupad analys av stöden inom anslaget Litteraturstöd och i budgetpropositionen för 2006 redovisa resultatet av denna utvärdering.

Regeringen bedömer att länsbiblioteken har en fortsatt mycket viktig uppgift när det gäller att stödja de lokala folkbibliotekens utveckling av särskilda områden, t.ex. barn och unga, funktionshindrade och mångkulturella miljöer. Läns- och regionbiblioteken har också en viktig uppgift för olika samverkansformer på regional nivå när det gäller att öka utbudet och kunskapen om Internettjänster, upphandla databaslicenser, finna nya former för att förenkla och förbättra informations- och medieförsörjningen m.m.

Statligt bidrag utgår till En bok för alla AB för utgivning av kvalitetsböcker till lågt pris. Utgivningens inriktning är skönlitteratur för vuxna, barn och ungdomar. Det låga priset, titelbredden, utgivningens kvalitet och det etablerade varumärket samverkar med en väl fungerande läsfrämjande verksamhet.

Talboks- och punktskriftsbiblioteket (TPB) och Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation och litteratur (Centrum för lättläst) medverkar till att funktionshindrade kan ta del av litteratur, tidskrifter och nyheter.

Inom TPB har under flera års tid ett internationellt framgångsrikt utvecklingsarbete bedrivits med syftet att helt byta talboksmedium från analoga kassetter till digitala talböcker, DAISY, i form av cd-romskivor. Under tiden har samarbetet med biblioteken stärkts så att det i dag även finns en fungerande kontaktorganisation mellan TPB och samtliga universitets- och högskolebibliotek. TPB fortsätter sitt utvecklingsarbete av nya medier och distributionsvägar för en bättre anpassning till olika former av läshan-dikapp.

Centrum för lättläst är en förlagsrörelse med uppgiften att göra nyhetsinformation och litteratur tillgänglig för människor som har svårt att läsa eller som är otränade i svenska språket. Den svenska lättläst-verksamheten är världsledande och har på olika sätt uppmärksammats i internationella sammanhang, inte minst som förebild. I dag finns viss verksamhet i ungefär tio andra länder och ett seriöst intresse i ytterligare 4–5 länder. De flesta har inspirerats av den svenska verksamheten.

Syftet med statens stöd till kulturtidskrifter och prenumerationsstöd till folkbiblioteken är

att garantera en kulturellt värdefull mångfald i utbudet och öka tillgängligheten. Statistiska undersökningar visar att tidskriftsläsandet har ökat och att det finns tecken på att antalet kulturtidskrifter blir fler, trots, i vissa avseende, fördyrad distribution. Statsbidragen är en förutsättning för många kulturtidskrifters existens. Väsentligt för kulturtidskrifternas positiva utveckling är också de statliga insatserna i form av kulturtidskriftskataloger och olika utvecklingsprojekt. Ett fortsatt problem för kulturtidskrifterna är bl.a. att finna fungerande distributionsformer. Ytterligare statliga insatser bör därför göras fr.o.m. 2005 (se avsnitt 4.11.10).

Litteraturpris till Astrid Lindgrens minne på 5 miljoner kronor delades ut för andra gången vid en för allmänheten öppen ceremoni på Skansen. År 2003 tilldelades priset författaren Christine Nöstlinger från Österrike och illustratören och författaren Maurice Sendak från USA. År 2004 tilldelades priset den brasilianska författaren Lygia Bojunga.

Verksamheterna vid Svenska språknämnden och Sverigefinska språknämnden bedrivs i enlighet med de syften som staten har med bidragsgivningen. Nämnderna har stor betydelse för att en aktiv språkvård och språkforskning bedrivs.

Bildkonst

Utvecklingen inom samtidskonstområdet är stark och genom den statliga bidragsgivningen får utställningslivet i landet ett viktigt stöd och fler människor ges möjlighet att ta del av utbudet. Genom stödet till vissa utställare och arrangerande konstföreningar har samtidskonsten stärkts.

Bildkonstens tillgänglighet har ökat på många orter och i många miljöer över hela landet. Under de senaste åren har även riktade insatser utförts för att öka och förbättra tillgängligheten till föremåls- och arkivsamlingar inom området.

I arbetet med att skapa en arena för samtidskonst har ett antal regionala museer under 2003 använt det statliga stödet till museipedagogiskt utvecklingsarbete inom området bildkonst. Alla regioner med länskonstnärer har genomfört länskonstnärsmöten, där diskussioner förts om den regionala strukturen för konsten.

För att öka tillgängligheten inom området främst för barn och ungdomar har särskilda insatser inom bildkonstpedagogiken utförts under 2003 framför allt utifrån verksamheten på museer och konsthallar.

Genom statens inköp av bildkonst berikas den offentliga miljön i vid mening. Konstinköpen har också stor ekonomisk betydelse för såväl konstnärer som gallerier och andra försäljningsställen. Det stöd till konstinköp som fördelas till Folkets hus och parker, bygdegårdar och nykterhetsorganisationernas samlingslokaler berör många. Förutom miljontals besökare i landets omkring 2 400 föreningshus och folkparker, berörs även de många yrkesverksamma konstnärer som inbjuds att delta i inköpsutställningarna.

Konstrådets mål att sprida kvalificerade uppdrag till många konstnärer ger ökade försörjningsmöjligheter för konstnärer i hela landet. Konstrådet har särskilt satsat på barn- och ungdomsrelaterade projekt samt det pedagogiska arbetet med den offentliga konsten. Under 2003 förvärvade Konstrådet konst samt fördelade uppdrag till konstnärer för 38 318 000 kronor.

Statens kulturråd har vid bidragsfördelningen på bild- och formområdet 2003 lagt särskild vikt vid verksamheter som främjar konstnärernas villkor och möten med publiken. I synnerhet prioriteras verksamheter som når olika publikkategorier och ger ökade möjligheter att se bildkonst över hela landet, liksom verksamheter som utvecklar olika metoder och samverkansformer eller innebär erfarenhetsutbyte nationellt och internationellt.

Regeringens samlade bedömning är att statens insatser för bildkonsten har haft stor betydelse för utvecklingen inom området. Trots avsaknaden av en nationell struktur på bildkonstområdet bidrar insatserna till att göra den samtida bildkonsten tillgänglig för så många som möjligt, samtidigt som förutsättningar ges för hög kvalitet i det konstnärliga arbetet. Fortfarande är behovet av utställningslokaler för olika former av bildkonst stort, i synnerhet för den nyskapande och oetablerade konsten i landet. Av särskild vikt för bildkonstområdets utveckling är även det konstfrämjande arbetet att göra inbrytningar i nya publikgrupper.

Arkitektur, form och design

I maj 2003 lämnade regeringen en skrivelse (skr. 2002/03:129) om arkitektur, form och design till riksdagen. I skrivelsen redogjorde regeringen för de mål som regering och riksdag har satt upp för arkitektur, form och design, vilka åtgärder regeringen vidtagit för att uppnå dessa mål samt insatser som gjorts på området sedan mitten av

1990-talet. Dessutom redovisades en bedömning av insatserna och inriktningen på det fortsatta arbetet.

I skrivelsen konstaterar regeringen att en positiv utveckling har ägt rum efter införandet av de nationella arkitektur- och formpolitiska målen det nationella handlingsprogrammet för arkitektur, formgivning och design (prop. 1997/98:117). Tydliga markeringar har gjorts genom ändringar i plan- och bygglagen (1987:10), väglagen (1971:948) och lagen (1995:1649) om byggande av järnväg i syfte att stärka kraven på estetisk hänsyn, liksom genom uppdragen till vissa fastighetsförvaltande myndigheter att ta fram egna arkitektur- och formprogram för sina verksamheter. På utbildningsområdet har en kraftig expansion av designutbildningar i högskolan ägt rum sedan mitten av 1990-talet. Ett ökat intresse för arkitektur och stadsbyggnadskonst rapporteras från landets kommuner. Samtidigt finns det tecken på att den professionella kompetensen minskar inom kommunerna. Så har t.ex. antalet fast anställda stadsarkitekter minskat under den senaste perioden.

Regeringen bedömer att det nationella handlingsprogrammet bl.a. har stärkt intresset hos beslutsfattare inom myndigheter och organisationer för dessa frågor samt bidragit till att öka kunskapen om och vikten av en genomarbetad arkitektur.

Statskontoret överlämnade i april i år en uppföljning och utvärdering av det uppdrag regeringen 1998 gav till de fastighetsförvaltande myndigheterna att upprätta och genomföra program för arkitektonisk kvalitet. De myndigheter som omfattades av uppdraget var Banverket, Fortifikationsverket, Luftfartsverket, Riksantikvarieämbetet, Sjöfartsverket, Statens fastighetsverk och Vägverket. Statskontoret konstaterar att de kvalitetsprogram för arkitektur och gestaltning som utarbetats inom myndigheterna har tillämpats, att det bland de fastighetsförvaltande myndigheterna finns en betydande kompetens inom området byggande och förvaltning, men att svårigheter med implementeringen kan föreligga i de fall där man delegerat ansvar för byggande och förvaltning regionalt eller lokalt. Statskontorets rapport lyfter fram betydelsen av statens förebildlighet på området och föreslår bl.a. att en extern och intern informationsverksamhet bör utvecklas gemen-

samt av myndigheterna inom ramen för Samverkansforum för offentliga byggherrar.

Regeringen delar Statskontorets bedömning att det är betydelsefullt, inte bara för de statliga miljöerna utan även för byggsektorn som helhet, att det inom statligt byggande och förvaltning utvecklas en byggprocess med kompetens och en hög grad av kreativitet som kan frambringa fysiska miljöer av stort arkitektoniskt värde. Regeringen kommer att nära följa myndigheternas arbete på detta område.

Musei- och utställningsinstitutioner inom form och design har lyft fram området både nationellt och internationellt. Den 14 februari 2004 återinvigdes Arkitekturmuseet med fri entré i sina ordinarie lokaler. Den verksamhet med en mötesplats för form och design, kallad Designforum, som Föreningen Svensk Form bedriver på regeringens uppdrag, har etablerats på Skeppsholmen i Stockholm som ett utställnings- och kunskapscentrum med bl.a. utställningar och seminarier. Vidare har Svensk Form fortsatt uppbyggnaden av ett bibliotek och bildarkiv.

Det arbete som Nämnden för hemslöjdsfrågor bedriver har fortsatt varit inriktat på att stärka intresset för, kunskapen om och utövan- det av hemslöjd genom satsningar på bl.a. barn- och ungdomsarbetet, den mångkulturella slöjden, material-, teknik- och formfrågor. Under de senaste åren har intresset för hemslöjd ökat i hela landet, särskilt bland barn och ungdomar, vilket har tagits till vara och vidareutvecklat genom insatser särskilt riktade mot dessa grupper. Hemslöjdens forskningsanknytning har också förstärkts genom ett aktivt arbete med seminarier och kurser. Nämnden har medverkat till en gynnsam utveckling på formområdet bl.a. genom samarbeten med företrädare för Föreningen Svensk Form på regional nivå.

Sammantaget är det regeringens bedömning att de statliga insatserna på arkitektur, form och design bidrar till att främja, stärka och utveckla intresset för området.

Film

Svensk filmproduktion har ökat och andelen svensk film på biograferna var ca 20 procent 2003 jämfört med 17 procent 2002. Biobesöken uppgick 2003 till 18,2 miljoner. Det innebär en minskning med 1 procent efter att ha ökat fem år i rad. Den svenska filmen var framgångsrik utomlands under 2003 och flera spelfilmer, men

även dokumentärfilmer och kortfilmer har vunnit internationella priser.

Den framgångsrika satsningen på regionala resurscentrum för film och video har förstärkts. Stiftelsen Svenska Filminstitutet fördelade 19 miljoner på 19 resurscentrum under 2003.

Den filmkulturella verksamheten på Filminstitutet har bedrivits tillfredställande under året. Skolbioverksamheten har vidgats vilket innebär att barn i 175 av landets 289 kommuner kan se skolbio vilket är en ökning till 2001 års nivå.

I syfte att tillgängliggöra svensk film för syn- och hörselskadade fördelar Filminstitutet medel till syntolkning och textning. 22 filmer fick stöd till textning 2003 vilket är en fördubbling mot föregående år. Även antalet DVD filmer som textades och syntolkades ökade. Av de DVD-filmer som textades var hela 49 procent barnfilm.

Cinemateketets uppgift är att tillgängliggöra filmarvet. Trots en medveten satsning på kvalitet på såväl filmurval som kopior samt ett starkt gensvar från publik och media har Cinemateket under det senaste året haft färre besökare. Ett skäl till denna utveckling är den ökade konkurrensen från utgivningen av kvalitetsfilmer på DVD.

Filminstitutets filmarkiv har det nationella ansvaret att bevara film på filmbas, i huvudsak professionell spelfilm och dokumentärfilm avsedd för offentlig visning. Nyttjandet av arkivet ökade under 2003. Framför allt har Cinemateket använt sig av arkivet för sina visningar. Filmarkivet i Grängesberg har börjat sin verksamhet och under 2003 tog de emot sina första depositioner.

Regeringens samlade bedömning är att insatserna inom filmområdet har varit framgångsrika.

Konstnärernas villkor

Konstnärsnämndens undersökningar visar att de olika konstnärspolitiska bidragen och ersättningsarna är av avgörande betydelse för många konstnärers försörjnings- och arbetsmöjligheter. De olika stödformerna leder till att mottagarnas möjligheter att arbeta med sitt konstnärliga skapande ökar samtidigt som beroendet av annat arbete vid sidan om den konstnärliga verksamheten minskar. Utan dessa stöd skulle många professionella konstnärers arbetsmöjligheter försämrats betydligt, t.o.m. omöjliggöras. Stipendierna, särskilt arbetsstipendierna, ger möjlighet till konstnärlig utveckling och koncentration

något som i sin tur leder till ökade arbetsmöjligheter i framtiden.

Satsningen på det internationella utbytet, bl.a. inom ramen för IASPIS (International Artists' Studio Program in Sweden), fortsätter att visa positiva resultat. De internationella stipendierna leder ofta till att svenska konstnärers verk säljs utomlands. Dessutom skapas kontakter som är av betydelse för framtida arbetsmöjligheter.

Tecknen på en hårdnande arbetsmarknad för konstnärsgруппerna, inte minst bildkonstnärer, har blivit allt fler. För att uppnå regeringens målsättning att öka konstnärers möjligheter att leva av sitt konstnärsskap krävs en djupare kunskap om hur konstnärernas arbetsmarknad är beskaffad. Arbetsstillfällena av mer fast karaktär finns endast i begränsad omfattning och då främst för konstnärsgруппer som scenartister och vissa musiker kategorier. Även för dessa har dock anställningsmöjligheterna under senare år minskat. Den strukturomvandling som skett på scenkonstområdet det senaste decenniet har inneburit en övergång från tillsvidareanställningar till en situation där korttidsanställningar kommit att dominera.

De gällande trygghetssystemen är betydelsefulla för konstnärsgруппerna. Regeringen gav i november 2001 en särskild utredare i uppdrag att kartlägga hur gällande trygghetssystem inom bl.a. socialförsäkringsområdet förhåller sig till konstnärlig verksamhet. I februari 2003 redovisades betänkandet *Konstnärerna och trygghetssystemen* (SOU 2003:21). I betänkandet tydliggörs och analyseras ett flertal problem som uppstår i mötet mellan konstnärliga yrkesutövarers särskilda villkor och de olika trygghetssystemen. Kartläggningen omfattar bl.a. socialförsäkringssystem, bostadsbidrag, pensionsvillkor, arbetsmarknad och stipendiesystem. Kartläggningen tydliggör behoven av att löpande följa hur utvecklingen och förändringar av trygghetssystemen påverkar villkoren för de olika konstnärsgруппerna.

Regeringen bedömer att de statliga stöden och ersättningsarna ger många yrkesverksamma konstnärer ekonomisk grundtrygghet och möjlighet att upprätthålla sitt konstnärliga arbete. Fortfarande är det dock svårt för många etablerade konstnärer att försörja sig på sitt konstnärliga arbete. Därför är det viktigt att utveckla konstnärernas arbetsmarknad – t.ex. i skolor och på arbetsplatser.

Arkiv

Arkiven är en viktig del av vårt kulturarv och en betydelsefull källa till kunskap och information om vårt samhälle och dess utveckling samt människors villkor genom tiderna. Tillgång till arkivmaterialet är viktigt såväl från demokratisk utgångspunkt som för ökat engagemang för kulturarvet.

Riksarkivet och landsarkiven

Det arkivmaterial som förvaras hos Riksarkivet och landsarkiven (arkivmyndigheterna) är omfattande. Det rör sig bl.a. om ca 570 000 hyllmeter pappershandlingar från i första hand statliga myndigheter. Trots ökad användning av ny teknik är leveransen av pappersmaterial fortfarande mycket omfattande och väntas vara det ännu under lång tid. Den årliga tillväxten är fortsatt stor, vilket innebär ett kontinuerligt behov av utökade arkivlokaler. Under senare år har bl.a. omstruktureringar inom statlig förvaltning inneburit en ökning av leveranser av material som fortfarande är aktuellt och som i förhållandevis stor utsträckning efterfrågas av såväl förvaltningen som forskningen. Antalet besvarade skriftliga förfrågningar har ökat med ca 60 procent sedan 2001 och uppgick 2003 till drygt 100 000 förfrågningar.

Arkivmyndigheterna gör omfattande insatser för att öka tillgängligheten till och överblicken över arkivmaterialet, inte minst genom att ta till vara de möjligheter som den nya tekniken ger. Den nya tekniken innebär vidare att man kan nå nya grupper av användare samtidigt som risken för slitage på originalhandlingar minskar. Hemsidorna utvecklas fortlöpande. Antalet aktiva besök på arkivmyndigheternas hemsidor ökar sedan flera år. För 2003 var ökningen 38 procent jämfört med föregående år. Den nya tekniken medför också nya villkor för att bevara, vårda och tillhandahålla material. Detta förutsätter kontinuerliga forsknings- och utvecklingsinsatser samt ny och ökad kompetens hos dem som hanterar arkiven. Riksarkivet deltar också aktivt i det internationella samarbetet i dessa frågor.

Arkivmyndigheterna har under året genomfört ett stort antal utställningar, föreläsningar, konferenser och andra arrangemang runt om i landet samt olika forskningsprojekt, där exempelvis aktuella händelser och historiska skeenden har lyfts fram och belysts med utgångspunkt i arkiven. Insatserna har många gånger gjorts i samverkan med andra myndigheter, folkrörelse-

och företagsarkiv, museer samt olika lokala och regionala organisationer. Landsarkiven driver projekt med anknytning till regionala förhållanden. Särskilda satsningar görs för att sprida kännedom om hur arkivmaterial kan användas i skolarbetet och hur olika samarbetsformer mellan arkiv och skola kan utvecklas. Den utåtriktade verksamheten bidrar till att tydliggöra arkivens värde när det gäller att bygga upp och sprida kunskap samt till att lyfta fram den betydelse som arkiven har för såväl utbildningsrelaterad forskning som hembygds- och släktforskning.

Svensk museitjänst överfördes till Riksarkivet 2002. Verksamheten har utvecklat sina tjänster och kan erbjuda förvaring, föremålsvård och andra näraliggande tjänster med god kvalitet.

Sammantaget bidrar det arbete som arkivmyndigheterna bedriver för att förbättra hanteringen av arkivmaterial – traditionella likaväl som elektroniska handlingar – till en höjd kvalitet på arkivhanteringen och bättre strukturerade arkiv hos bl.a. arkivbildande myndigheter. Härigenom skapas förutsättningar för att offentlighetsprincipen skall fungera på ett tillfredsställande sätt, vilket är av stor betydelse från demokratisk utgångspunkt. Samtidigt bidrar insatserna till att kulturarvet kan bevaras för framtiden. Det är dock viktigt att det arbete som arkivmyndigheterna driver kring de frågeställningar som den nya tekniken ger upphov till fortsätter.

Riksarkivet fördelar bidrag till enskilda arkivinstitutioner i hela landet. Regeringen bedömer att härigenom främjas bevarandet och tillgängliggörandet av arkivmaterial hos bl.a. regionala folkrörelsearkiv samt olika förenings- och näringslivsarkiv.

Språk- och folkminnesinstitutet (SOFI)

Som en följd av allmänhetens och forskarsamhällets ökade användning av Internet har antalet besökare vid SOFI:s arkiv och bibliotek minskat. Vid SOFI:s arkiv i Lund, Göteborg och Umeå är en stor del av registren utlagda på Internet och SOFI använder Internet i hög utsträckning för att nå ut till nya målgrupper. En ökad del av samlingarna kan bevaras mer tillförlitligt i ett längre perspektiv genom digitalisering.

Svenskt biografiskt lexikon

Publikationen Svenskt biografiskt lexikon utgör ett betydande hjälpmedel för bl.a. forskare och

den är ett viktigt bidrag till den vetenskapliga kunskapsuppbyggnaden. En stor användarkategori är person- och släktforskare. Genom de utförliga käll- och litteraturförteckningar som åtföljer varje personartikel underlättas tillgängligheten till material i arkiv och bibliotek för brukarna. Lexikonet ges också ut på CD-romskiva för ökad tillgänglighet. Regeringen bedömer att de statliga insatserna inom verksamhetsområdet har gett goda resultat i förhållande till de uppställda målen. Genom insatserna förbättras medborgarnas möjligheter att ta del av allmänna handlingar och annat arkivmaterial och därmed förbättras också möjligheterna till insyn och till ökad kunskap på olika områden.

Kulturmiljö

Kulturmiljöområdet är sedan några år inne i ett omfattande förändringsarbete. Detta gäller såväl centrala som regionala och lokala aktörer. Främst har detta arbete kunnat synas genom samverkansprojektet Agenda kulturarv som syftar till att lyfta fram och föra en diskussion kring kulturarvs- och kulturmiljöfrågornas roll i samhället. Under 2003 har det funnits möjlighet att utnyttja 10 miljoner kronor inom ramen för projektet. Dessa har använts bl.a. för seminarieverksamhet samt till bidrag för olika regionala och lokala insatser i landet. Ett förslag till programförklaring utarbetades av projektgruppen för Agenda kulturarv och remitterades under hösten 2003 till berörda aktörer. En slutrapportering av projektet har lämnats till regeringen. En programförklaring, Människan i centrum, har också presenterats.

Ett av de konkreta resultat som projektet har utmynnat i, är en ny öppenhet inom sektorn. Nya regionala och lokala samverkansstrukturer har bildats, och därmed har flera nya aktörer kommit att inlemmas i arbetet med kulturarvs- och kulturmiljöfrågor. Bedömningen som gjorts inom Agenda kulturarv är att det hittills har varit en fokusering på de rent fysiska objekten – såsom hus, fornlämningar etc. Förutom alla regionala och lokala aktörer runt om i landet, har Riksantikvarieämbetet (RAÄ) som central förvaltningsmyndighet för kulturmiljösektorn haft en sammanhållande roll i detta påbörjade förändringsarbete. Myndigheten kommer tillsammans med övriga aktörer inom kulturmiljösektorn att arbeta vidare med de målsättningar och visioner som har satts upp inom projektet Agenda kulturarv. En särskild strategi har utarbetats

inom myndigheten för att möta de nya krav som har identifierats.

Inom ramen för bidraget till kulturmiljövård har RAÄ medverkat till finansiering av drygt 500 projekt inom områdena byggnadsvård, kulturlandskapsvård och fornvård. Bidraget till kulturmiljövård bidrar till ett bevarat och brukat kulturarv som samtidigt skapar nya arbetstillfällen runt om i landet. Mer långsiktigt har enskilda projekt kunnat bidra till ökad turism och inflyttning. Ytterligare effekter är ett ökat lokalt engagemang i kulturarvs- och kulturmiljöfrågor. RAÄ har under året fortsatt med arbetet att utveckla formerna för utbetalning av bidraget till kulturmiljövård i syfte att öka effektiviteten och effekterna av bidraget.

Samarbetet på central nivå inom kulturmiljö- och naturmiljösektorerna har ytterligare fördjupats i och med att RAÄ i hög utsträckning samverkar med ett antal olika centrala aktörer. Tillsammans med bl.a. Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen arbetar RAÄ för att uppnå en gemensam syn på kultur- och naturmiljöfrågor.

Insatser inom kulturmiljöområdet där RAÄ har ett nära samarbete med andra aktörer – centrala såväl som regionala och lokala – är exempelvis projekten Svenska industriminnen, Det moderna samhällets kulturarv samt Skog och historia.

Inom sektorsforskningen har RAÄ under året fördelat sammanlagt drygt 11 miljoner kronor till 57 olika projekt där samfinansiering med olika universitet och högskolor i flera fall har skett. Resultaten av dessa projekt blir i flera fall akademiska avhandlingar inom respektive disciplin.

Den arkeologiska uppdragsverksamheten (UV) som bedrivs som en självständig verksamhet inom RAÄ har under 2003 varit mycket omfattande. Sammanlagt har det under året lagts ned drygt 108 000 arbetstimmar i fält. Det stora antal oavslutade rapporter från tidigare utgrävningar har kunnat minskas genom att UV särskilt har prioriterat detta arbete under 2003.

Publiktillströmningen till de besöksmål som RAÄ förfogar över har sjunkit något jämfört med föregående år, men är fortsatt stor.

Förutom det förändringsarbete som är ett resultat av Agenda kulturarv, har RAÄ påbörjat en omstrukturering av verksamheten inom myndigheten samtidigt som ett omfattande arbete sker med att iordningställa nya ändamålsenliga

lokaler, bl.a. nytt bibliotek och arkiv, i kvarteret Krubban i centrala Stockholm.

Det internationella kultursamarbetet i Östersjöregionen har varit särskilt prioriterat. Riksantikvarieämbetet har under perioden 1997–2003 ansvarat för ordförande- och sekretariatsfunktionerna i den s.k. Monitoring group on Cultural Heritage in the Baltic Sea States där representanter för östersjöländernas myndigheter för kulturmiljö ingår. I och med överlämnandet av styrgruppens slutrapport vid den 6:e kulturministerkonferensen inom Östersjösamarbetet i S:t Petersburg i december 2003 är Riksantikvarieämbetets uppdrag slutfört. Insatserna har skapat en god plattform och ett väl fungerande nätverk för kulturarvssamarbeten kring Östersjön. Fortsättningsvis deltar myndigheten i samarbetet genom representation i Monitoring Group och arbetsgrupper.

Svenska kyrkan är ansvarig för den största sammanhållna delen av vårt kulturarv. Genom kyrkans historiska ställning har det kyrkliga kulturarvet kommit att både avspegla och utgöra en väsentlig del av landets historia. Svenska kyrkan får fr.o.m. 2002 en viss ersättning av staten för kulturhistoriskt motiverade kostnader i samband med vård och underhåll av de kyrkliga kulturminnena, s.k. kyrkoantikvarisk ersättning.

Fördelningen av kyrkoantikvarisk ersättning sker av Svenska kyrkan efter samråd med kulturmiljösektorns myndigheter. Medlen, som under 2003 uppgick till 100 miljoner kronor, har använts med målsättningen att ge största möjliga bevarandeeffekt för kulturarvet. Insatser för långsiktiga vårdande insatser har prioriterats.

Regeringens bedömning är att de statliga insatserna på kulturmiljöområdet medverkar till att öka förståelsen, delaktigheten och ansvars tagandet rörande kulturmiljön i hela landet. Därigenom kan viktiga delar av kulturarvet bevaras och brukas och kulturell mångfald främjas och stärkas.

Museer och utställningar

Det övergripande målet för verksamhetsområdet museer och utställningar är att bevara vårt kulturarv samt att utveckla och förmedla kunskap om och upplevelser av kulturarvet och därigenom ge perspektiv på samhällsutvecklingen. Arbetet med att främja en samhällsutveckling som kännetecknas av jämställdhet, tolerans och kulturell mångfald är fortsatta prioriterade områden inom verksamhetsområdet. Samtidigt

sker en fortsatt fokusering och utveckling av institutionernas verksamhet inriktade mot barn och ungdom, bl.a. inom det pedagogiska området. Regeringen anser att målpuppfyllelsen inom verksamhetsområdet som helhet är god, även om det totala antalet besökare har minskat. Flera museer har samtidigt ökat sina publiksiffror jämfört med tidigare år.

Reformen med fri entré på vissa statliga museer inleddes i februari 2004 när Moderna museet och Arkitekturmuseet åter öppnade efter en tids stängning. Båda museerna upplever en markant ökning av både antalet besökare och andelen nya grupper av besökare under de första månaderna med reformen. En första rapportering av konsekvenserna av reformen kommer att redovisas till Kulturdepartementet i oktober 2004.

Under 2001–2003 genomfördes en särskild satsning inom museipedagogiska forsknings- och utvecklingsinsatser på de regionala museerna samt på Statens historiska museer och Stiftelsen Nordiska museet. Under 2004 har reformen utvärderats av berörda parter. Enligt en preliminär återrapportering som Statens kulturråd har lämnat till regeringen avseende de regionala museerna anses satsningen fallit väl ut. Regeringen avser därför att permanenta den museipedagogiska satsningen på de regionala museerna fr.o.m. 1 juli 2005 (se avsnitt 4.4 Politikens inriktning).

Flera av museerna fortsätter att variera och utveckla sin utställnings- och programverksamhet på ett förtjänstfullt sätt. En stor del av verksamheten är riktad mot barn och ungdom. Moderna museet har under perioden i tillfälliga lokaler visat sina samlingar på olika sätt över hela landet, bl.a. i samverkan med lokala och regionala institutioner. Publikmässigt blev 2003 ett överraskande positivt år för Moderna museet. Även Arkitekturmuseet bedrev under sin tid i provisoriska lokaler en aktiv utställnings- och programverksamhet med en mängd samarbetspartners. Bland annat har museet utvecklat verksamheten för barn och ungdom, med särskild tyngdpunkt på skolverksamheten. Statens historiska museer har lyft fram flera ämnen som både väckt debatt och gett nya perspektiv. Även museets riktade pedagogiska insatser mot olika grupper, i första hand skolan, är värda att nämnas. Myndigheten bedriver också ett omfattande externt samarbete med bl.a. andra museer i hela Sverige, skolor, utbildningen i Svenska för

invandrare (SFI), universitet och högskolor. Minskningen av antalet besökare beror på att försöksperioden med fri entré upphörde 2003. Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde har arbetat med att vidareutveckla den konstpedagogiska verksamheten för att nå nya grupper, t.ex. genom skolprojekt, speciella program och temakvällar. Detta har bl.a. resulterat i en ökning av barn- och ungdomspubliken. Minskningen av totalt antal besökare jämfört med föregående år kan hänföras till den stora impressionistutställningen, som gjorde 2002 till ett ovanligt framgångsrikt år. Livrustkammaren, Skoklosters slott och Hallwylska museet har genomfört utställningar som syftar till att ge nya aspekter på det kulturarv som museerna förvaltar. Verksamheten fortsätter att i stora delar vara inriktad mot barn- och ungdom. Statens museer för världskultur har arbetat vidare med förberedelserna av det nya Världskulturmuseet i Göteborg. Samtidigt som man har haft publik verksamhet i tillfälliga lokaler. Genom en omfattande programverksamhet har alla myndighetens museer arbetat aktivt med aktuella frågor och lyckats attrahera även mer museiovana besökare.

Museisektorn genomför kontinuerligt ett arbete för att säkerställa bevarandet av bl.a. byggnader och samlingar. En stor del av Statens maritima museers verksamhet präglas av det långsiktiga och ambitiösa arbetet med att lösa regalskeppet Vasas bevarandeproblem. Stiftelsen Nordiska museet har under 2003 flyttat över 40 000 föremål från omoderna magasin i huvudbyggnaden till depå Munkhättan i Tumba, i syfte att förbättra bevarandet av samlingarna. Även Stiftelsen Skansen har under året bedrivit ett effektivt bevarandearbete, bl.a. inom sina kulturhistoriska byggnader.

Flera museer spelar en aktiv roll när det gäller forskning inom verksamhetsområdet. Bland annat har Naturhistoriska riksmuseet startat ett projekt för att genomföra en översyn av forsknings- och samlingsverksamheternas organisation och inriktning och dess relation till den publika verksamheten. Under året öppnade museet den sista etappen av utställningen Natur i Sverige. Utställningen belyser på ett integrerat sätt museets egen forskning inom adekvata områden.

Genusfrågor är för regeringen ett fortsatt prioriterat område. På Stiftelsen Arbetets museum har utställningsverksamheten varit den

mest omfattande sedan starten och har haft ett tydligt fokus på genus och etnicitet.

Tabell 4.3 Antal besökare vid de centrala museerna 2001–2003

Museum	2001	2002	2003
Statens historiska museer	155 000	203 000	142 000
Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde	436 000	516 000	354 000
Naturhistoriska riksmuseet	718 000	773 000	710 000
Statens museer för världskultur	173 000	164 000	198 000
Livrustkammaren, Skoklosters slott och Hallwylska museet	175 000	202 000	194 000
Statens maritima museer (f.d. Statens sjöhistoriska museer)	915 000	870 000	901 000
Arkitekturmuseet	59 000	27 000	34 000
Statens musiksamlingar (Musikmuseet)	31 000	29 000	32 000
Statens försvarshistoriska museer	103 000	89 000	98 000
Moderna museet	268 000	135 000	157 000
Stiftelsen Nordiska museet	191 000	174 000	174 000
Stiftelsen Skansen	1 342 000	1 333 000	1 296 000
Stiftelsen Tekniska museet ¹	159 000	159 000	166 000
Stiftelsen Arbetets museum	203 000	217 000	200 000
Summa	4 927 000	4 891 000	4 515 000

¹ Tidigare år har besökare vid Skogens dagar redovisats i Tekniska museets besöksstatistik. Fr.o.m. 2003 är arrangemanget flyttat till Skansen. För att få jämförbarhet har mellan åren år besökssiffrorna justerats.

Flera museer har upplevt en publikökning under 2003. Armémuseum och Flygvapenmuseum har fått en större andel kvinnliga besökare bl.a. till följd av utställningar där kvinnors roll inom försvarsanknuten verksamhet har lyfts fram. Stiftelsen Tekniska museet ökar sina besökssiffror för tredje året i rad. Museet har en tydlig satsning på barn och ungdom och drygt hälften av besökarna är under 19 år. Under 2003 införde museet på egen hand fri entré för skolklasser.

Flera institutioner är djupt engagerade i handikappfrågor. Musikmuseet har under 2003 bl.a. utvecklat verksamheten Lirum, som är en studio för personer med utvecklingsstörning. Genom

Lirum får framför allt barn möjlighet att experimentera och ha roligt med musik.

De statliga institutionerna inom kulturområdet har ett tydligt bildningsansvar. Forum för levande historia har under sitt första verksamhetsår arrangerat seminarier, producerat utställningar, lärarhandledningar, kulturell verksamhet m.m. Utställningen Gränser har i Stockholm och på 20 andra platser i landet haft många besökare, inte minst många skolklasser. Uppskattade seminarier för bl.a. lärare, journalister och poliser har hållits i så skilda ämnen som terrorn under Sovjettiden och hur man undervisar om Förintelsen. Riksutställningar har satt upp som mål för sin verksamhet att göra utställningen till en efterfrågad vardagsvara. Under 2003 har Riksutställningar i linje med den ambitionen påbörjat planeringen av flera utställningar som vänder sig till barn under 12 år.

Boverket har genom anslaget Stöd till icke-statliga kulturlokaler främjat tillgången till ändamålsenliga icke-statligt ägda och förvaltade kulturlokaler. Anslaget som exempelvis betalas ut till läns museer, övriga museer och teatrar har gett goda resultat.

Trossamfund

Den religiösa mångfalden i vårt samhälle liksom intresset för etiska och existentiella frågor innebär ett ökat intresse av och förväntningar på insatser från trossamfunden.

Trossamfunden kan genom sin verksamhet bidra till att öka förståelsen och respekten för olika trosriktningar och är därmed av stor betydelse i integrationsprocessen. Detta understryker vikten av kontakter och samverkan mellan olika trossamfund och också av trossamfundens medverkan inom olika samhällsområden. Regeringens råd för kontakt med trossamfunden har vid sina sammanträden tagit upp frågor om religion och värdefrågor samt undersökningar riktade till ungdomar om främlingsfientlighet, rasism och homofobi utförda av Forum för levande historia och Brottsförebyggande rådet.

Den ökade efterfrågan på kunskap om trossamfunden och deras verksamhet och villkor i olika sammanhang har inneburit att Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund (SST) i allt större omfattning är remissinstans när det gäller utredningsförslag m.m. och i ökad omfattning även medverkar i olika sammanhang i frågor som rör trossamfund. Samarbetsnämnden har också fortlöpande kontakter med såväl tros-

samfunden som andra myndigheter och olika organisationer. Regeringen gav i november 2002 SST i uppdrag att fördjupa dialogen med trossamfunden kring frågor som rör kvinnors och barns rättigheter. Uppdraget avrapporterades i december 2003. SST avser att fortsätta sina kontakter med olika trossamfund och samarbetsorgan och bistå dem i deras arbete att öka medvetenheten och sprida kunskap om det svenska samhället och de grundläggande värderingar som samhället vilar på.

Statens stöd till trossamfund bidrar till att främja den religiösa mångfalden. Antalet personer som betjänas av de 37 statsbidragsberättigade samfunden uppgick vid ingången av 2003 till ca 831 500.

Forskning inom kulturområdet

Statens kulturråd bedriver endast i mycket begränsad omfattning en egen forskningsverksamhet. Däremot fördelar rådet bidrag till eller är beställare av kulturpolitiskt relevant forskning. Denna forskning är fortfarande svagt utvecklad, men är på väg att förstärkas, framförallt genom att fler forskare etablerar sig på området. Statens kulturråd fördelar även medel för forskning och utveckling vid ansvarsmuseerna, dvs. Statens historiska museer, Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde, Moderna museet, Naturhistoriska riksmuseet, Statens museer för världskultur och Stiftelsen Nordiska museet. Den forskning som bedrivs vid dessa museer är av stor strategisk betydelse för att bygga upp ny kunskap och stärka museernas verksamhet, bl.a. när det gäller att definiera och förmedla kulturarvet.

Riksarkivet är en kunskapsorganisation och kunskapsuppbyggnaden hänger nära samman med myndighetens genomförandeuppdrag. Centrala områden är därvid bl.a. frågor som rör bevarande och tillgängliggörande av arkivmaterial, inte minst med utgångspunkt i de nya förutsättningar som användning av ny teknik innebär. Riksarkivet medverkar även i det internationella arbetet kring dessa frågor, samt samverkar med andra myndigheter och organisationer på området.

Riksantikvarieämbetet initierar och genomför forskningsverksamhet såväl inom organisationen som genom externt stöd. Riksantikvarieämbetet har under året samarbetat med en rad olika myndigheter och institutioner i olika forskningsprojekt. Forskningen styrs av ett forsknings- och

utvecklingsprogram 2001–2005, som är indelat inom temaområdena kulturarvet i samhället, kulturhistorisk kunskap samt vård och konservering. Många av projekten är av långsiktig natur, bl.a. avseende digitalisering av historiska kartor, och driftsättandet av ett webbaserat system för fornminnesinformation.

Språk- och folkminnesinstitutet bedriver forskningsverksamhet i en rad olika projekt inom bl.a. dialekt-, ortnamns- och personnamnsområden. Institutet samarbetar i första hand med universitet och högskolor, och med andra institutioner, där dock samarbetet bör ytterligare utvecklas och förbättras. Resultaten av kunskapsuppbygganden har överförts till forskare, allmänheten, massmedia m.fl. i form av tryckta skrifter, vetenskapliga och populärvetenskapliga artiklar, föredrag m.m.

Naturhistoriska riksmuseet har en särställning bland museerna genom sin omfattande forskningsverksamhet. Museet bedriver grundforskning och tillämpad forskning inom zoologi, botanik, paleontologi och geologi samt i studier av interaktionen mellan människan och naturen/miljön. Kvaliteten på forskningen kan sägas vara säkrad genom regelbunden publicering i vetenskapliga tidskrifter nationellt och internationellt samt genom kvalitetsgranskningar vid externfinansierade projekt. Museets forskare deltar i flera samarbetsprojekt med andra institutioner, och i ett internationellt perspektiv håller museet en mycket hög kvalitet på sin forskning inom alla museets representerade ämnesområden.

Konstområdesövergripande verksamhet

Av de nio nationella uppdrag som regeringen fördelar medel till, har sju fått nya innehavare för perioden 2003–2005. Någon bedömning av resultatet låter sig ännu inte göras, men av de redovisningar som inkommit framgår att innehavarna i huvudsak följer de verksamhetsplaner som gjorts för arbetet under treårsperioden. Föreningen Svensk Form har under perioden 1999–2004 innehaft ett nationellt uppdrag inom formområdet. Genom uppdraget har föreningen verkat för att öka allmänhetens kunskap om form och design genom utställningar, föreläsningar och seminarier. Det nationella uppdraget inom området barnkulturforskning innehades under perioden 2001–2003 av Regionteatern Blekinge-Kronoberg. Inom ramen för det nationella uppdraget har teatern haft i uppdrag att

bygga upp bredare kunskaper om den konstnärliga processens roll och teaterns betydelse för unga människor och deras eget kreativa skapande samt att dela med sig av sina erfarenheter. Regeringen bedömer att Regionteatern Blekinge-Kronoberg har fullgjort sitt nationella uppdrag.

Riksdagen gav hösten 2003 regeringen till känna att inrättandet av nya nationella uppdrag bör tydliggöras genom att de alltid föreslås av regeringen och beslutas av riksdagen i separata beslutspunkter och att regeringen skall utvärdera uppdragen efter varje treårsperiod och rapportera utfallet till riksdagen (bet. 2003/04:KrU1, rskr. 2003/04:87). Arbetsfördelningen mellan riksdagen och regeringen när det gäller de nationella uppdragen är sådan att det är riksdagen som beslutar om ämnesområdena, medan regeringen utser innehavarna. Regeringen har ingen annan avsikt än att följa detta och kommer att tillgodose riksdagens önskemål om separata beslutspunkter när det blir aktuellt. Riksdagens önskemål om en utvärdering av de nationella uppdragen kommer att tillgodoses när de sju nationella uppdrag som löper mellan 2003–2005 löper ut.

Länskonstnärernas arbete består i att sprida, stimulera och öka kunskapen om konst och kultur och under 2003 har bidrag utgått till 27 heltidstjänster. Systemet med länskonstnärer infördes 1997 och har utvecklats till en omfattande, strategisk, struktur- och nätverksbyggande verksamhet. Genom stödet till länskonstnärer inom dansområdet har staten bidragit till skapandet av en stark regional utveckling på detta område. Regeringen bedömer att verksamheten fyller sitt syfte. I sju län finns dessutom mångkulturkonsulenter vars syfte är att främja kulturell mångfald i länen. Under hösten 2003 anordnades en första konsulentträff.

De projekt som beviljats stöd under 2003 i syfte att främja funktionshindrades deltagande i kulturlivet innefattar både projekt som ökar tillgängligheten till den producerade kulturen och projekt som ger möjlighet till eget skapande inom bild, teater, dans och musik. En fjärdedel av projekten har specialinriktning mot barn och ungdomar med funktionshinder. Regeringen bedömer att bidragsgivningen fyller sitt syfte.

Regeringen verkar för att föra in kultur i arbetslivet för att möjliggöra allas rätt till kultur. Kulturarbetare inom alla konstområden och med stor spridning över landet har medverkat i

projekt som beviljats medel från Statens kulturråds verksamhet med kultur i arbetslivet. De hittills gjorda erfarenheterna av stöd till hälsofrämjande åtgärder är goda. Skådebanan Västra Götaland har med projektet Artists in Residence genomfört ett personalvårdande projekt där samspelet mellan arbetsplatser och professionella konstnärer har stått i centrum. Genom konstnärens kreativa kompetens har processer inletts på arbetsplatser som har bidragit till en förändrad och fördjupad syn på arbetets innehåll och organisering. I Norrtälje har SKTF vidareutbildat skyddsombud i kultur så att dessa kan verka som kulturombud på arbetsplatserna.

Sammanfattningsvis bedömer regeringen att bidragsgivningen har haft stor betydelse för kulturlivets utveckling, framför allt för verksamheter på regional och lokal nivå samt inom organisationslivet. Viktiga kulturprojekt har genomförts med hjälp av statliga bidrag och en betydelsefull kulturverksamhet utanför kulturinstitutionerna har kunnat fortleva i betydande utsträckning.

Barnkultur

Barn och ungdomar är landets flitigaste kulturkonsumenter och kulturutövare. Barn upp till 15 år är de som mest frekvent besöker en kulturinstitution, skriver något, läser en bok eller utövar en konstnärlig verksamhet. De ekonomiska resurser som samhället årligen satsar på kulturverksamhet med särskild inriktning på barn- och ungdomsgrupper kan uppskattas till ca 4 miljarder kronor. Kommunerna svarar för huvuddelen av de samlade offentliga insatserna för barn- och ungdomskulturen. Musik, med musik- och kulturskolor samt biblioteksområdena dominerar.

Flera av de myndigheter och institutioner som omfattas av de kulturpolitiska målen har i regleringsbrev eller regeringsbeslut om mål och återrapporteringskrav att främja barn och unga.

Regeringen har vidare gett Statens kulturråd i uppdrag att särskilt värna om barn och ungdomars rätt till yttrandefrihet liksom deras rätt och möjlighet att delta i det kulturella och konstnärliga livet, till kulturupplevelser. Statens kulturråd har även regeringens uppdrag att stärka och vidareutveckla arbetet med kultur i skolan på nationell nivå.

Teater, dans och musik

Barn och ungdomar utgör nära 29 procent av publiken på landets offentligstödda teatrar. Av institutionsteatrarnas föreställningar var mer än en tredjedel barn- och ungdomsföreställningar, medan två tredjedelar av de fria teatergruppernas föreställningar vände sig till barn och ungdom. Riksteatern redovisar för 2003 att 45 procent av teaterns nationella turnéer hade unga som målgrupp och att 38 procent av besökarna var under 26 år. Både institutionsteatrarna och de fria teatergrupperna erbjuder föreställningar som vänder sig till barn och ungdom. Regeringen har sedan 1997 successivt utökat stödet till de fria grupperna, som under 2003 uppgick till ca 100 miljoner kronor.

Musiken är för många barn och unga den viktigaste kulturformen – både genom eget utövande och genom lyssnande. De kommunala musik- och kulturskolorna når över 350 000 barn. De regionala och lokala orkesterinstitutionerna hade 93 000 besök på konserter för skolor/förskolor vilket motsvarar 18 procent av institutionernas totala publik. Drygt 12 procent av Svenska rikskonserterens anslag går till barn- och ungdomsverksamhet.

Länsmusikorganisationerna hade en publik på sammanlagt 420 000 på föreställningarna i skolor och förskolor.

Litteraturen, läsandet och språket

Barnboken har en stark ställning i landet. Antalet lån av barnböcker vid de kommunala folkbiblioteken uppgick 2002 till nästan 28 miljoner. Barn- och ungdomsböcker svarade för 29 procent av bokförlagens utgivning och boken nådde 2003 dagligen 74 procent av småbarnen.

Genom bibliotekslagen och inköpsstödet till folk- och skolbibliotek har förutsättningarna för barns och ungdomars tillgång till litteratur väsentligt förbättrats. Distributionsstödet ger biblioteken gratis tillgång till den litteratur som får statligt utgivningsstöd. Kommunerna har dessutom sedan 2001 möjlighet att utöka personalresurserna på skolbiblioteken genom att utnyttja statens stöd till personalförstärkning i skola och fritidshem.

Statligt stöd utgår också till verksamheten med En bok för alla AB, för utgivning av kvalitetsböcker till lågt pris. Utgivningen är inriktad på skönlitteratur för vuxna, barn och ungdom, med en särskild betoning på de två sistnämnda målgrupperna.

Kommuner, förskolor, skolor, bibliotek, bokhandlar, ideella föreningar och andra samman slutningar kan ansöka om statligt stöd för att främja läsning. Bidrag utgår i första hand till insatser bland barn och unga. Statens kulturråd ger därutöver ut en barnbokskatalog varje år i syfte att ge vägledning till vuxna om barn- och ungdomslitteratur och att väcka läslust.

Under 2002 beslutade regering och riksdag att instifta ett årligt internationellt litteraturpris till Astrid Lindgrens minne för barn- och ungdomslitteratur. Litteraturpriset har till syfte att, såväl nationellt som internationellt, öka läsandet bland barn och stärka barns rättigheter. Priset på 5 miljoner kronor delades ut första gången 2003.

Den 1 januari 2003 sänktes mervärdesskatten på böcker och tidskrifter m.m. från 25 procent till 6 procent. Insatsen syftar till att öka läsandet i alla grupper.

Film

Filmen har en allt viktigare roll som kulturyttring för barn och ungdomar. Filmen har en given plats som läromedel och kan vara en utgångspunkt för samtal och inspirera till eget skapande.

Flera av de viktigaste stödformerna för filmproduktion har ett tydligt barn- och ungdomsperspektiv.

Under 2003 uppgick Stiftelsen Svenska Filminstitutets stöd till barnfilmsproduktion till drygt 16 miljoner kronor. En barn- och ungdomsfilmkonsulent värnar särskilt om barnfilmens ställning.

Den nya mediekulturen gör unga inte enbart till mottagare utan även till skapare. På filmområdet har regeringen gett unga möjligheter till eget skapande med film och andra medier för rörliga bilder genom inrättandet av ett särskilt stöd till regionala resurscentrum för film och video. Under år 2003 fick 19 sådana resurscentrum bidrag via Filminstitutet.

Filminstitutets satsning på skolbioverksamhet är ett annat exempel på en satsning på barns och ungas intresse för film. Under läsåret 2002/2003 bedrevs skolbio i 175 av Sveriges 289 kommuner.

Museer och utställningar

Museerna har ökat sina satsningar för barn och ungdomar under senare år. År 2002 anordnades knappt 30 000 visningar med totalt 1,2 miljoner besök för skol- och förskolegrupper. För Naturhistoriska Riksmuseet (inkl. Cosmonova) motsvarar barn från 5 till 18 år drygt 14 procent

(ca 100 000 besökare) av museets besökare. Vidare har Riksutställningar ökat andelen utställningar som producerades för barn under 12 år med drygt 20 procent. Skolans andel som arrangör har under 2003 mer än tredubblats. Statens konstråd kommer att satsa särskilt på utsmyckningar i miljöer där barn och ungdomar vistas.

Under 2004 inleddes den första etappen av frientréreformen med gratis inträde på de tre statliga museerna Moderna museet, Arkitektur-museet och Östasiatiska museet. Övriga berörda statliga museer skall omfattas av reformen fr.o.m. den 1 januari 2005. Fri entré på statliga museer gäller alla, inte minst barn och ungdom. Reformen skall även möjliggöra satsningar på bl.a. pedagogik.

Flertalet av de centrala museerna, exempelvis Moderna museet, Nationalmuseet och Livrustkammaren, arbetar med att vidareutveckla den uppskattade pedagogiska verksamheten riktad mot främst barn och ungdom. Under 2001–2003 genomfördes en särskild museipedagogisk satsning på sammanlagt 45 miljoner kronor på de regionala museerna samt de två centrala musei-institutionerna Historiska museet och Nordiska museet. Regeringen avser att permanenta den museipedagogiska satsningen för de regionala museerna fr.o.m. 1 juli 2005 (se avsnitt 4.4 Politikens inriktning).

Konstområdesövergripande insatser

Nio tidsbegränsade nationella uppdrag har getts till vissa institutioner eller verksamheter som står för utveckling och förnyelse inom en konstriktning eller en verksamhetsform. Tre av dessa uppdrag rör direkt barn och ungdomar: barn- och ungdomsteater, ungdomskultur samt barnkulturforskning. Innehavare av dessa uppdrag har varit, eller är, Dalateatern, Gottsunda Teater, Cirkus Cirkör, Drömmarnas Hus, Kalmar museum, Jämtlands läns museum och Svenska Hemslojdsföreningars Riksförbund för Slöjd-cirkus.

För att höja kvaliteten inom amatörculturen och stimulera barns och ungas intresse för konst och kultur har ett statligt stöd för verksamhet med länskonstnärer införts. Länskonstnärerna skall sprida, stimulera och öka kunskapen om konst och kultur samt skapa fler möjligheter för barn och ungdomar att möta ett professionellt kulturliv och utveckla ett eget skapande bl.a. i skolan.

Ett särskilt stöd till syfte att främja de nationella minoriteternas språk och kultur inrättades under 2002. Stödet inrymmer allmänt kulturstöd med inriktning mot bl.a. barn och unga.

Kultur i skolan har pågått mellan 1999 och 2001, där 15 miljoner kronor har fördelats på flera utvecklingsprojekt. Under hösten 2003 har regeringen arrangerat konferens och utbildningsdagar för att sprida erfarenheter och resultat från de olika projekten.

Kulturen har av flera storstadskommuner lyfts fram som en betydelsefull faktor för att nå de uppställda målen för de aktuella stadsdelarna och dess boende. Många av insatserna har varit inriktade främst på barn och ungdomar. Insatser för språk- och kunskapsutveckling i förskolor och skolor har varit viktiga och fått stort genomslag, liksom olika skol- och förskolesatsningar på teater, dans och musik. Även de statliga kulturinstitutionernas reguljära verksamhet där den omfattar storstadspolitikens målsättningar inriktas ofta på barn och ungdom.

Regeringen gav i november 2002 Samarbetetsnämnden för statsbidrag till trossamfund i uppdrag att fördjupa dialogen med trossamfundens kring frågor som rör kvinnors och barns rättigheter.

Det ökande intresset för hemslöjd i hela landet, särskilt bland barn och ungdomar, har tagits till vara av Nämnden för hemslöjdsfrågor genom att vidareutveckla särskilt riktade insatser till dessa grupper.

Regeringen har tillsatt ett råd för arkitektur, form och design. Rådet ska bl.a. inrikta sitt arbete på formgivningens betydelse för offentliga inomhus- och utomhusmiljöer där främst barn och ungdomar vistas.

Regional fördelning av statens stöd till kultur

Utöver statens insatser för bland annat nationalscenerna och de centrala museerna ger staten stöd till regionala och lokala institutioner. Detta syftar bland annat till att möjliggöra en mångsidig kulturverksamhet av hög kvalitet; att ge varje medborgare en god tillgång till scenkonst, musik och böcker; att stödja museerna i deras uppgift att samla in, bearbeta och förmedla kunskap om regionernas kulturarv, dess konstutveckling och om samhället och miljön i övrigt samt att sprida, stimulera och öka kunskapen om konst och kultur, inte minst bland barn och ungdomar.

På riksdagens begäran lämnar regeringen varje år en redovisning och analys av utvecklingen av den regionala fördelningen av statens stöd till kultur. Denna redovisning baseras på uppgifter från Statens kulturråd, som har regeringens uppdrag att bland annat kartlägga och analysera det regionala utfallet av myndighetens verksamhet samt att sammanställa och analysera motsvarande redovisningar från vissa andra myndigheter och institutioner inom Kulturdepartementets ansvarsområde. Kulturrådet har till regeringen redovisat utfallet för 2003 i Statliga kulturinsatser 2003 i regionalt perspektiv.

Myndigheterna och de centrala institutionerna inom kulturområdet har alla ett nationellt ansvar inom sina respektive områden. För flera av dessa är det endast en del av verksamheten som har regionalt mätbara inslag och det regionala inslaget varierar dessutom starkt i sina praktiska uttryck.

Statens regionala stöd till kultur tar sig olika uttryck beroende både på vilken typ av verksamhet som fördelar stödet och på mottagarverksamheten. I denna analys presenteras först utfallet för nationell verksamhet, därefter för regional och lokal verksamhet. Dessutom tas även insatser inom andra politikområden än kulturpolitiken upp, som på olika sätt påverkar kulturen i landet.

Vid vissa nationella verksamheter har publiken och användarna – oavsett hemort – samma tillgång till utbudet, men regionen där verksamheten är lokaliserad kan ha vissa fördelar till exempel i fråga om sysselsättningstillfällen. Exempel på sådana insatser är stöd till litteraturutgivning, tidskriftsstöd, bidrag till språkvård samt verksamheten vid ett flertal myndigheter vilka huvudsakligen är lokaliserade till Stockholms län.

Sammanlagt uppgick de bidrag som Statens kulturråd fördelade 2003 till drygt 1,4 miljarder kronor (inklusive de medel som fördelats av regionförbundet i Skåne län, där regional försöksverksamhet pågår). Av dessa var 73 procent regionala bidrag, till bland annat regionala och lokala kulturinstitutioner. Av Statens kulturråds bidrag gick de största bidragssummorna till Västra Götalands, Skåne, Stockholms och Västerbottens län. För Stockholms län är andelen av stödbeloppet mindre än andelen av befolkningen, medan motsatsen gäller för de övriga tre. Omräknat till kronor per invånare fick Gotlands län det största bidraget (356 kronor per in-

vånare). Därefter följde Västerbottens län (239 kronor per invånare), Jämtlands län (180 kronor per invånare), Kronobergs län (167 kronor per invånare) samt Västra Götalands län (153 kronor per invånare). Det lägsta beloppet noterades för Stockholms län (74 kronor per invånare), medan genomsnittet låg på 117 kronor per invånare.

Under 2003 utbetalade Riksantikvarieämbetet (RAÄ) nästan 271 miljoner kronor i bidrag till kulturmiljövård. Största bidragmottagare var Västra Götalands län, följt av Stockholms, Skåne, Gävleborgs och Hallands län. I Skåne utfördes under året två stora arkeologiska undersökningar, vilket förklarar det relativt stora bidragsbeloppet. För Gävleborgs län beror bidragsbeloppet även detta år på kostnaderna för saneringen av det tidigare fängelset i Gävle, som har lösts in av staten. För Hallands län förklaras bidragsbeloppets storlek med kostnaderna för Tjolöholms slott och världsarvet Grimetons radiostation. Gotlands län fick det största beloppet räknat per invånare (drygt 173 kronor per person), vilket beror på bl.a. underhållsbehovet av ett stort antal medeltida byggnader. Näst efter Gotlands län fick Gävleborgs län mest bidrag räknat per invånare (cirka 82 kronor), följt av Jämtlands län (cirka 74 kronor), Kalmar län (cirka 53 kronor) och Kronobergs län (cirka 52 kronor). Genomsnittet i landet låg på drygt 30 kronor per invånare. Sett över en längre tidsperiod tydliggörs de stora bidragsbehoven för Västra Götalands respektive Stockholms län.

Svenska Filminstitutet fördelade 2003 nära 30 miljoner kronor i stöd till visning och distribution av film. Störst belopp gick till Västra Götalands län, följt av Skåne län och Norrbottens län (de län som får bidrag till regionala filmproduktionscentrum). Liksom föregående år fick 20 län stöd till regionala resurscentrum.

Konstnärsnämnden utbetalade 2003 cirka 97 miljoner kronor i stipendier och bidrag till drygt 1700 personer bosatta i Sverige, inklusive fleråriga stipendier som beslutats tidigare år. En stor konstnärsgrupp återfinns i storstadslänen, vilket också återspeglas i såväl ansökningarna till konstnärsnämnden, som nämndens bidragsgivning. En förklaring till koncentrationen av konstnärer i storstadslänen är att det där finns både utbildningar och arbetstillfällen, vilket lockar konstnärer från hela landet.

Den regionala spridningen av Nämnden för hemslöjdsfrågors insatser är fortsatt god. Liksom tidigare år är de 48 läns hemslöjds konsulenterna fördelade på samtliga län, med två i varje län förutom i Skåne där det finns fyra och i Västra Götaland där antalet är sex.

Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund fördelade 2003 nästan 45 miljoner kronor i regionala bidrag. Fördelningen mellan länen har varierat obetydligt under perioden 1997–2003 och följer väl folkmängdens fördelning. Under 2003 hade dock Stockholms, Östergötlands, Jönköpings, Gotlands, Västra Götalands och Örebro län en större stödandel än befolkningsandel.

Tabell 4.4 Procentuell fördelning av vissa bidrag 2003

Län	Folkmängd (%) (8 975 670)	Bidrag från Kulturrådet	Utbetalningar från RAA	Bidrag och stipendier från Konstnärsnämnden	Stöd till visning och distribution av film	Stöd till trossamfund
Stockholm	20,7	13,1	8,5	60,9	6,9	27,4
Uppsala	3,3	3,1	4,8	1,2	2,2	2,9
Södermanland	2,9	2,0	4,0	0,6	2,4	2,4
Östergötland	4,6	4,3	3,9	0,6	2,4	4,8
Jönköping	3,7	2,4	4,9	0,5	2,2	5,5
Kronoberg	2,0	2,8	3,4	0,4	4,9	1,2
Kalmar	2,6	2,1	4,6	1,6	1,4	2,4
Gotland	0,6	2,0	3,7	0,6	2,4	1,1
Blekinge	1,7	1,3	2,3	0,1	0,2	1,2
Skåne *	12,8	15,4	8,4	14,1	11,5	10,6
Halland	3,1	2,1	4,9	1,5	1,8	1,2
Västra Götaland	16,9	22,2	9,5	12,3	16,9	18,0
Värmland	3,0	3,6	2,5	0,6	5,0	1,6
Örebro	3,1	2,3	3,2	0,5	3,6	4,3
Västmanland	2,9	2,4	4,7	0,3	3,2	2,3
Dalarna	3,1	2,6	4,3	0,5	6,0	2,0
Gävleborg	3,1	2,1	8,3	0,9	2,2	2,4
Västernorrland	2,7	3,5	3,2	0,9	5,8	2,6
Jämtland	1,4	2,2	3,5	0,5	3,6	1,2
Västerbotten	2,9	5,8	3,9	0,8	6,0	3,6
Norrbottnen	2,8	2,7	3,4	0,7	9,6	1,5
<i>Riket totalt</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>
Summa tkr		1 434 427	270 665	97 047	29 814	44 836

* Län med regional försöksverksamhet. Bidragsmedel som fördelats av Kulturrådet via regionförbunden ingår.
Källa: Statens kulturråd

Vid andra nationella verksamheter har publiken och användarna på den aktuella orten bättre tillgång till kulturutbudet än invånarna i landet i övrigt. Insatser och resultat vid myndigheterna och institutionerna kan dock påverka kulturlivet i övriga landet. Exempel på sådana verksamheter är de centrala museerna, arkiven och nationalscenerna. Flertalet av dessa institutioner har dock verksamhet i flera län, såsom Riksarkivet och landsarkiven, Språk- och folkminnesinstitutet samt vissa museer. Av Riksarkivets redovisning av det regionala utfallet framgår att arkivmyndigheterna genom landsarkivorganisationen och Svensk Arkivinformatiön (SVAR) har en god spridning i landet. Kostnadsandelen för Stockholms län har minskat ytterligare från 2002 och över 50 procent av de kostnader som finansieras av förvaltningsanslaget avser verksamhet i andra delar av landet än Stockholms län. Drygt

60 procent av forskarbesöken 2003 gjordes utanför Stockholms län.

Operan och Dramaten är Sveriges nationalscener för musikdramatik och balett respektive teater. Av Dramatens föreställningar 2003 ägde cirka 1 procent rum utanför Stockholm. Motsvarande siffra för Operan var drygt 1,5 procent. I båda fallen innebär det en minskning jämfört med föregående år. Nationalscenernas möjligheter att turnera begränsas av deras uppdrag att hålla en stor repertoar av material- och personalkrävande produktioner. Utbudet görs dessutom tillgängligt för en bred publik i hela landet genom att föreställningar sänds i radio och TV.

De regionala och lokala insatserna avser verksamheter som huvudsakligen är inriktade på kulturlivet i en region eller centrala insatser som till stor del förbrukas regionalt och lokalt inom en kulturinstitution, kommun eller annan organisation. Exempel på detta är bidrag till regionala

och lokala kulturinstitutioner samt verksamheten vid Riksteatern, Riksutställningar och Rikskonserter.

Riksteaterns publik fortsatte att öka även under 2003. Särskilt märks det i de tre storstads-länen, men även Kalmar, Uppsala och Jämtlands län har haft en mycket positiv publikutveckling. Av de nästan 2 460 föreställningar som Riksteatern arrangerade i Sverige 2003 stod Stockholms län som mottagare för knappt 31 procent. Antalet föreställningar i Stockholms kommun har minskat jämfört med föregående år. Merparten av föreställningarna i kommunen spelades på Södra Teatern, som har i uppdrag att vara en arena för mångkulturell scenkonst.

För 2003 redovisar Riksutställningar det högsta antalet bokningar i Stockholms och Skåne län, med 11 procent vardera. Därefter följer Västra Götalands och Östergötlands län, med

vardera 8,8 procent. Högsta antalet visningsdagar 2003 hade Stockholms län, följt av Skåne och Östergötlands län. Kronobergs län var det enda län som under året inte hade besök av någon av utställningarna. Riksutställningar anger i sin rapport till Statens kulturråd att myndigheten strävar efter att nå utanför centralorterna till områden som saknar stark kulturell infrastruktur. I den höga andelen visningstillfällen i Stockholm ingår till exempel visningar i flertalet förorter. Likaså prioriteras ibland fler besök på samma plats framför maximal spridning. Detta för att upparbeta bra kontakter och göra ett mer bestående intryck.

Av Svenska rikskonserters totala statsbidrag på 64,4 miljoner kronor gick 49 procent till regionerna, en ökning med 1 procent jämfört med 2002. Flest konserter i samarbete med Rikskonserter hölls i Stockholms län, följt av Skåne och Gävleborgs län.

Tabell 4.5 Regionalt utfall för Riksteatern, Riksutställningar och Svenska rikskonserter 2003 (procentuell fördelning)

Län	Folkmängd i % (8 975 670)	Riksteatern		Riksutställningar		Svenska rikskonserter
		Andel av föreställningar i Sverige	Andel av totalt antal besökande i Sverige	Andel av bokningar av turnerande utställningar	Andel av visningsdagar för turnerande utställningar	Andel av totala antalet konserter i Sverige
Stockholm	20,7	30,9*	43,0*	11,0	17,4	21,5
Uppsala	3,3	2,4	1,6	0,7	1,2	3,6
Södermanland	2,9	2,8	2,4	5,1	4,4	3,3
Östergötland	4,6	2,2	1,9	8,8	10,5	2,3
Jönköping	3,7	1,9	1,6	2,2	1,6	1,3
Kronoberg	2,0	1,1	0,8	0,0	0,0	2,1
Kalmar	2,6	2,6	3,8	3,7	1,3	0,6
Gotland	0,6	0,2	0,2	1,5	1,1	0,4
Blekinge	1,7	2,6	1,6	4,4	4,2	2,1
Skåne	12,8	8,7	9,1	11,0	11,3	16,9
Halland	3,1	2,3	2,0	1,5	1,9	1,9
Västra Götaland	16,9	11,0	10,2	8,8	7,0	7,3
Värmland	3,0	1,8	1,8	2,2	2,4	1,9
Örebro	3,1	2,5	2,0	3,7	3,4	1,3
Västmanland	2,9	2,6	1,1	8,1	6,5	5,6
Dalarna	3,1	2,8	2,5	4,4	4,0	2,7
Gävleborg	3,1	4,4	3,5	3,7	1,4	7,9
Västernorrland	2,7	3,9	2,2	6,6	8,3	3,8
Jämtland	1,4	2,6	2,1	2,9	1,5	1,7
Västerbotten	2,9	6,6	4,6	3,7	2,4	4,4
Norrbottnen	2,8	3,9	2,0	5,9	8,2	7,3
Riket totalt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Summa		2 459 föreställningar	495 356 besökare	136 bokningar	3 537 dagar	521 konserter

Källa: Statens kulturråd

* Inkl. Södra Teatern, som har regeringens uppdrag att vara en arena för mångkulturell scenkonst.

Insatser för den regionala kulturen görs även inom andra politikområden än Kulturpolitik. Allmänna Arvsfonden fördelade 2003 12,9 miljoner kronor i direkta bidrag till kulturverksamhet, vilket är en minskning med cirka 3 miljoner kronor jämfört med 2002. Tolv län delade på bidragsbeloppet, varav Stockholms län tilldelades nästan 58 procent. Många av Stockholmsprojekten har dock tydlig riks- eller flerlänskaraktär. Under en dryg treårsperiod hade Ungdomsstyrelsen regeringens uppdrag att fördela vissa medel från Allmänna Arvsfonden till bland annat ungas egna kulturverksamheter. Verksamheten avslutades 2002.

Boverket fördelade 2003 sammanlagt nästan 32 miljoner kronor till icke statliga kulturlokaler samt allmänna samlingslokaler. Västra Götalands län tilldelades den högsta beloppsandelen, följt av Jönköpings och Östergötlands län.

EU-stöd till kultur och projekt med kulturan-knytning fördelas av flera instanser. En stor del av dessa medel fördelas genom EG:s struktur-fonder. År 2003 beviljades 339 projekt med kulturan-knytning bidrag och det totala stödet från strukturfonderna uppgick till nästan 351 miljoner kronor. Detta är en minskning jämfört med 2002.

Vidare kan nämnas att under 2003 fördelade Stiftelsen Framtidens kultur, vars syfte är att stödja långsiktiga och nyskapande kulturprojekt som stimulerar det regionala kulturlivet i vid mening och stärker tillväxt och utveckling, nära 45 miljoner kronor till 153 projekt. Drygt 70 procent av dessa bidrag gick till län utanför Stockholm och samtliga län fick del av bidragsbeloppet.

Tabell 4.6 Regionalt utfall för Stiftelsen framtidens kultur, Allmänna arvsfonden och Boverket (procentuell fördelning)

Län	Folkmängd (%) (8 975 670)	Stiftelsen Framtidens kultur	Allmänna arvsfonden	Boverket
Stockholm	20,7	29,1	57,9	1,9
Uppsala	3,3	2,7	1,2	0,3
Södermanland	2,9	2,4	0,8	1,2
Östergötland	4,6	4,4	0	13,4
Jönköping	3,7	0,9	3,1	18,5
Kronoberg	2,0	1,6	0	4,2
Kalmar	2,6	0,2	3,1	5,8
Gotland	0,6	1,1	1,3	2,6
Blekinge	1,7	0,1	0	2,2
Skåne	12,8	8,2	17,4	2,1
Halland	3,1	0,2	2,1	3,2
Västra Götaland	16,9	22,4	10,9	20,1
Värmland	3,0	0,7	0,3	7,3
Örebro	3,1	0,2	0	1,7
Västmanland	2,9	6,9	0	0
Dalarna	3,1	7,7	0	7,8
Gävleborg	3,1	2,5	1,9	1,7
Västernorrland	2,7	2,1	0	1,0
Jämtland	1,4	3,3	0	1,4
Västerbotten	2,9	0,7	0,4	2,6
Norrbottnen	2,8	2,4	0	1,0
<i>Riket totalt</i>	<i>100,0</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>
Summa tkr		37 425	12 892	31 680

Källa: Statens kulturråd

Regeringens samlade bedömning och slutsats är att de regionalt inriktade verksamheterna har en relativt god spridning och att den nationella verksamhet som bedrivs kommer hela landet till godo. En god regional spridning är en fortsatt viktig del av målen för en nationell kulturpolitik och årets regionala analys föranleder inte några förändringar i principerna för fördelningen av stödet till regional och lokal kultur. Inga stora skillnader i fördelningen mot föregående år uppvisas heller. Insatser bör dock fortlöpande göras för att ytterligare sprida de statliga kultursatsningarna i landet. Regeringen kommer även i fortsättningen i den löpande mål- och resultatdialogen med myndigheter och institutioner inom det kulturpolitiska ansvarsområdet att på

olika sätt ta upp frågan om hur den regionala spridningen kan utvecklas. Planer finns också inom regeringskansliet på att utveckla redovisningen och analysen av den regionala fördelningen av statens stöd till kultur.

Redovisning av vissa kulturinstitutioners hyreskostnader

Regeringen lämnar härmed den redovisning av kulturinstitutionernas hyreskostnader som framgår av tabell 4.7.

Den parlamentariska Ändamålsfastighetskommittén har under våren lämnat sitt betänkande Hyressättning av vissa ändamålsbyggnader (SOU 2004:28). Betänkandet remissbehandlas för närvarande.

Tabell 4.7 Hyreskostnader m.m. för vissa kulturinstitutioner under 2001–2003

Institution	Hyreskostnad inkl. uppvärmning och el			Anslag			Hyreskostnad inkl. uppvärmning och el, andel av anslag			Förändring i procentenheter 2001–2003
	2001	2002	2003	2001	2002	2003	2001	2002	2003	
Riksteatern	18 400	18 550	19 195	229 069	233 460	240 247	8,0%	7,9%	8,0%	0,0%
Operan	52 495	49 272	50 189	296 393	308 215	316 109	17,7%	16,0%	15,9%	- 1,8%
Dramaten	31 954	27 867	29 035	169 673	182 402	182 587	18,8%	15,3%	15,9%	- 2,9%
Dansens hus	9 204	9 794	10 236	17 888	18 196	19 225	51,5%	53,8%	53,2%	1,8%
Rikskonserter	7 689	8 775	8 609	60 655	64 538	64 366	12,7%	13,6%	13,4%	0,7%
Riksarkivet och landsarkiven	85 785	93 496	114 285	253 411	265 049	281 098	33,9%	35,3%	40,7%	6,8%
Språk- och folkminnesinstitutet	4 342	4 403	4 489	24 506	26 610	29 414	17,7%	16,5%	15,3%	- 2,5%
Riksantikvarieämbetet	25 426	27 575	28 900	156 724	165 587	179 245	16,2%	16,7%	16,1%	- 0,1%
Statens historiska museer	23 042	20 556	21 554	68 814	69 010	71 068	33,5%	29,8%	30,3%	- 3,2%
Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde	30 489	28 619	29 624	65 151	66 902	68 608	46,8%	42,8%	43,2%	- 3,6%
Naturhistoriska riksmuseet	49 920	47 302	49 068	117 007	124 945	125 720	42,7%	37,9%	39,0%	- 3,7%
Statens museer för världskultur	27 295	25 116	26 140	88 355	94 938	128 666	30,9%	26,5%	20,3%	- 10,6%
Livrustkammaren, Skoklosters Slott och Hallwyska museet	10 833	10 886	11 131	29 977	31 367	32 400	36,1%	35,0%	34,4%	- 1,8%
Statens maritima museer	56 317	49 003	50 020	85 028	86 700	94 121	66,2%	56,5%	53,1%	- 13,1%
Arkitekturmuseet	9 829	11 820	11 975	29 034	29 586	30 310	33,9%	40,0%	39,5%	5,7%
Statens musiksamlingar	11 285	12 593	12 812	36 963	38 084	38 938	30,5%	33,1%	32,9%	2,4%
Statens försvarshistoriska museer	23 097	23 700	24 538	52 775	53 086	57 048	43,8%	44,6%	43,0%	- 0,8%
Moderna museet	42 597	44 465	44 820	90 841	95 506	97 748	46,9%	46,6%	45,9%	- 1,0%
Nordiska museet	24 542	25 997	27 266	92 743	94 270	96 979	26,5%	27,6%	28,1%	1,7%
Tekniska museet	20 956	21 429	21 547	39 785	40 091	41 831	52,7%	53,5%	51,5%	- 1,2%
Arbetets museum	1 498	1 732	1 796	11 341	11 535	12 804	13,2%	15,0%	14,0%	0,8%
Dansmuseet	3 625	3 751	3 778	8 237	8 354	8 624	41,6%	44,9%	43,8%	- 0,2%
Drottningholms teatermuseum	5 782	2 399	2 983	5 844	5 959	7 186	98,9%	40,3%	41,5%	- 57,4%
Thielska galleriet	1 046	1 079	1 059	2 418	2 458	2 545	43,3%	43,9%	41,6%	- 1,6%
Forum för levande historia	-	-	4 317	-	-	30 000	-	-	14,4%	-

4.8 Ändringar i sekretesslagen

Regeringens förslag: Handlingsoffentligheten utsträcks till att omfatta Stiftelsen Nordiska museets uppgift att enligt 5 kap. lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. pröva ansökningar om tillstånd till utförelse av vissa äldre kulturföremål. Stiftelsen Riksställningar skall inte längre anges i bilagan till sekretesslagen.

Ärendet och dess beredning: Inom Kulturdepartementet har utarbetats promemorian Handlingsoffentligheten hos Nordiska museet och Riksställningar. I promemorian föreslogs att handlingsoffentligheten utsträcks till att omfatta Stiftelsen Nordiska museets uppgift att enligt 5 kap. lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. pröva ansökningar om tillstånd till utförelse av vissa äldre kulturföremål. Vidare föreslogs att Stiftelsen Riksställningar inte längre skall anges i bilagan till sekretesslagen.

Promemorian har remitterats till Riksdagens ombudsmän, Kammarrätten i Sundsvall, Riksarkivet, Riksantikvarieämbetet, Stiftelsen Nordiska museet och Riksutställningar.

Lagändringarna är av sådan enkel beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

Promemorians förslag stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser har tillstyrkt eller inte haft något att erinra mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Enligt 2 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen (TF) har varje svensk medborgare rätt att ta del av allmänna handlingar. En handling är allmän om den förvaras hos en myndighet och enligt särskilda regler anses inkommen dit eller upprättad där. Handlingsoffentligheten har till syfte att vara en garanti för rättssäkerhet och för effektivitet i förvaltningen och i folkstyret. Rätten att ta del av allmänna handlingar får inskränkas endast om det är påkallat med hänsyn till vissa i 2 kap. 2 § TF närmare preciserade skyddsintressen, och begränsningarna i offentligheten skall anges noga i bestämmelse i en särskild lag (sekretesslagen).

Reglerna om allmänna handlingars offentlighet skall enligt 2 kap. 3 och 5 §§ TF tillämpas av myndighet, riksdagen och beslutande kommunal församling. Reglerna om allmänna handlingars offentlighet gäller däremot inte för enskilda rättssubjekt. Inte heller blir ett privaträttsligt subjekt myndighet av den anledningen att det anförtrots sådan förvaltningsuppgift som avses i 11 kap. 6 § regeringsformen. I några fall har dock offentlighetsprincipen gjorts tillämplig på handlingar hos sådana subjekt. Enligt 1 kap. 8 § andra stycket sekretesslagen skall nämligen vad som föreskrivs i TF om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också hos vissa andra organ. I bilagan till sekretesslagen anges vilka dessa organ är samt vilken verksamhet hos det enskilda organet som omfattas av handlingsoffentligheten.

Följden av att ett organ finns med i sekretesslagens bilaga är inte bara att bestämmelserna om handlingsoffentlighet blir tillämpliga. Dessutom blir samtliga bestämmelser i 15 kap. sekretesslagen tillämpliga även hos dessa organ, trots att de inte är myndigheter. Regler om registrering och diarieföring blir alltså tillämpliga, liksom frågor om upplysningsplikt, förfarande vid utlämnande av allmänna handlingar och bestämmelser om överklagande. En ytterligare

konsekvens av regleringen är naturligtvis att eventuellt förekommande bestämmelser om sekretess blir tillämpliga i den verksamhet hos det enskilda organet som omfattas av handlingsoffentligheten liksom bestämmelserna i arkivlagen (1990:782).

Enligt 5 kap. 7 § lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. (KML) skall frågor om tillstånd till utförelse av vissa äldre svenska och utländska kulturföremål prövas av Kungl. biblioteket, Riksantikvarieämbetet, Riksarkivet, Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde och Stiftelsen Nordiska museet (tillståndsmyndigheter).

Uppgiften att pröva frågor om utförelsetillstånd enligt 5 kap. KML innebär myndighetsövning mot enskilda. Stiftelsen Nordiska museet är ett privaträttsligt organ, medan övriga tillståndsorgan är myndigheter. I detta sammanhang anfördes i förarbetena med förslag till lag (1985:1104) om skydd mot utförelse av vissa äldre kulturföremål, att rättsäkerheten kräver att samma förfaranderegler gäller för Nordiska museet som för övriga tillståndsorgan vid handläggningen av utförelsansökningar, varför förvaltningslagen skall tillämpas även i ärenden som handläggs av Nordiska museet (prop. 1984/85:179 s. 21).

En ansökan om utförelsetillstånd skall enligt 5 kap. 7 § KML ges in till Riksantikvarieämbetet, som är en myndighet. Reglerna i TF om allmänna handlingars offentlighet är alltså tillämpliga på dit inkomna ansökningar. Dessa fördelas därefter till de olika tillståndsorganen, vilka samtliga förutom Nordiska museet är myndigheter. Intresset av insyn i ärenden om utförelsetillstånd får anses vara lika stort då de handläggs av Nordiska museet som av någon av de andra tillståndsmyndigheterna. Härtill kommer att handlingarna i ett ärende om utförelsetillstånd omfattas av handlingsoffentlighet då de inkommit till allmän förvaltningsdomstol i samband med ett överklagande av ett avslagsbeslut. Mot denna bakgrund anser regeringen att Nordiska museets verksamhet i fråga om ärenden om utförelsetillstånd enligt 5 kap. KML skall anges i bilagan till sekretesslagen och därmed bli föremål för handlingsoffentlighet.

Stiftelsen Riksutställningar har upphört. Sedan den 1 januari 1998 utför myndigheten Riksutställningar de uppgifter som tidigare utförts av stiftelsen (prop. 1996/97:3 s. 145). Handlingsoffentligheten gäller hos myndigheten

Riksställningar, eftersom en handling är allmän om den förvaras hos en myndighet och enligt särskilda regler i TF anses inkommen dit eller upprättad där. Bilagan till sekretesslagen är avsedd för enskilda rättssubjekt. Stiftelsen Riksställningar bör därför inte anges i bilagan till sekretesslagen.

De föreslagna ändringarna bedöms inte leda till någon nämnvärd kostnadsökning.

De föreslagna lagändringarna bör kunna träda i kraft den 1 januari 2005.

4.9 Ändringar i bibliotekslagen

Regeringens förslag: Bibliotek och bibliotekshuvudmän inom det allmänna biblioteksväsendet skall samverka. Kommuner och landsting skall anta planer för biblioteksverksamheterna.

Ärendet och dess beredning: Kulturdepartementet gav 2003 en ämnessakkunnig i uppdrag att närmare analysera de skillnader som finns mellan olika kommuner vad gäller utbudet av biblioteksverksamheter. Arbetet redovisades i en promemoria Om biblioteksverksamheterna (Ds 2003:66). Promemorian har remissbehandlats. En remissammanställning finns tillgänglig i Kulturdepartementet.

Promemorians förslag stämmer i huvudsak överens med regeringens.

Remissinstanserna: Den övervägande delen av remissinstanserna är positiva till utredningens förslag till nya bestämmelser i bibliotekslagen (1996:1596). Några remissinstanser, t.ex. Svenska Kommunförbundet och Landstingsförbundet, menar dock att en lagreglering inte är motiverad. Ett antal remissinstanser tycker att förslagen är bra men inte tillräckligt långtgående. Man önskar t.ex. preciseringar vad gäller biblioteksplanernas innehåll, typen av samverkan och bibliotekspersonalens kompetens. Bland instanser som framfört synpunkter i den riktningen kan nämnas Glesbygdverket, Göteborgs stad, Motala kommun, Östersunds kommun, Landstinget Dalarna, Jämtlands läns landsting och Tjänstemännens Centralorganisation. Genomgående understryks i remissvaren den ökade betydelsen av samverkan som följt av utveck-

lingen inom bibliotekssektorn och av förändringar i samhället i stort.

Skälen för regeringens förslag: Bibliotekslagen (1996:1596) trädde i kraft den 1 januari 1997 och tillkom mot bakgrund av att det ansågs angeläget att vissa grundläggande principer inom det allmänna biblioteksväsendet lagfästes. Syftet var främst att säkerställa avgiftsfria boklån och ett över hela landet fungerande biblioteks nätverk. I lagen föreskrivs att alla medborgare skall ha tillgång till folkbibliotek till främjande av intresse för läsning och litteratur, information, upplysning och utbildning samt kulturell verksamhet i övrigt; varje kommun skall ha folkbibliotek.

Av promemorian Om biblioteksverksamheterna framgår att kommunerna till stor del förmått värna folkbibliotekens verksamhet, även under de svåra ekonomiska påfrestningar som tidvis präglade situationen under 1990-talet. Från 1990-talets början sjönk driftskostnaderna för biblioteken kontinuerligt fram till och med 1995, för att därefter åter börja stiga. Personalminskningen under perioden är dock markant, vilket antas höra ihop med ett minskande antal filialbibliotek då dessa ofta integrerats med andra enheter. Mindre kommuner har som ett led i omstruktureringen av verksamheterna under det senaste decenniet tenderat att slå vakt om vissa basfunktioner, medan de större kunnat genomföra mera kraftfulla utvecklingsinsatser. Samtidigt visas i promemorian att det varit svårt att möta den efterfrågan som finns vad gäller skolbibliotek och från grupper med särskilda behov. Eftersom verksamheten för äldre och funktionshindrade i många kommuner inte har status som basverksamhet förefaller dessa grupper också blivit förlorarna.

Bibliotekslandskapet i landet präglas bortsett från den kommunala verksamheten till stor del av läns- och högskolebiblioteken. Länsbiblioteken har ansvar för kompletterande medieförsörjning, rådgivning, fortbildning och specialtjänster riktade till kommunbiblioteken i regionen. De fyller därigenom i dag en viktig roll för att upprätthålla en jämn tillgång till nödvändiga resurser. Högskolebiblioteken, som genomgått en stark expansion under senare år med utbyggnaden av den högre utbildningen, utgör i dag en annan betydelsefull biblioteksinstans på många platser i landet. Högskolebibliotekens huvuduppgift är att ansvara för biblioteksservice

inom de områden som anknyter till utbildning och forskning vid respektive lärosäte.

Även användarmönstren har utvecklats under det senaste decenniet. Under 1990-talet ökade antalet besökare med mer än 15 procent. Mycket talar för att denna positiva utveckling hänger samman med de utbildningssatsningar – ofta med tyngdpunkt på vuxnas lärande – som genomförts under perioden. De studierelaterade uppgifterna ställer ökade krav på samarbete mellan folk-, skol- och högskolebibliotek. En ibland eftersatt skolbiblioteksverksamhet kan t.ex. vara i behov av stöd från andra delar av bibliotekssystemet. Utvecklingen mot livslångt lärande kan dessutom förväntas öka betydelsen av den decentraliserade infrastruktur för tillhandahållande av information som det allmänna biblioteksväsendet utgör. Utvecklingen går mot att utbildning inte som tidigare enbart bedrivs vid ett fåtal knutpunkter och berör unga människor, utan blir alltmer spridd både geografiskt och åldersmässigt. Samtidigt kan det konstateras att de användare som inte har utbildning som direkt mål med sina biblioteksbesök även fortsättningsvis torde vara i klar majoritet. Det är också en för framtiden viktig målsättning, att trygga den basverksamhet som framför allt folkbiblioteken bedriver, i syfte att erbjuda alla möjlighet att förutsättningslöst utforska de upplevelser som litteratur och läsande kan ge. Bibliotekens roll som garant för ett varierat och kvalitativt utbud av litteratur och informationskällor är av stor vikt i ett samhälle präglad av ett ofta likriktat medietutbud.

I promemorian föreslås att nya bestämmelser införs i bibliotekslagen som anger att bibliotek och bibliotekshuvudmän inom det allmänna biblioteksväsendet skall samverka, samt att kommuner och landsting bör anta planer för biblioteksverksamheterna. Av promemorian framgår att om samverkan stadfästs som en uppgift för biblioteken och bibliotekshuvudmän inom det allmänna biblioteksväsendet bör detta ge förbättrade förutsättningar för preciseringar i verksamhetsinriktning, åtaganden och målsättningar. Som exempel anges användningen av ny informationsteknologi, som kan främjas av att skilda bibliotek arbetar gemensamt. Bestämmelsen om samverkan innebär förutom att bibliotek och bibliotekshuvudmän skall samverka, att biblioteken och bibliotekshuvudmännen skall samverka sinsemellan.

Regeringen menar att mycket talar för att samordnande insatser skulle kunna bidra till en bättre tillgång för medborgarna och en mer rationell användning av det allmännas resurser. En ökad planmässighet i dessa syften bör innebära att även bibliotekens traditionella läsfrämjande roll kan preciseras och utvecklas. Den i promemorian föreslagna lagändringen om samverkan bör därför genomföras.

Samma argument talar också för att frågan om samverkan på lokal och regional nivå genom särskilda biblioteksplaner skall regleras i lag. I likhet med synpunkter som framförts av Växjö universitet, Landstinget Sörmland och Sveriges författarförbund anser regeringen att det i bibliotekslagen bör anges att kommuner och landsting skall upprätta biblioteksplaner. På denna punkt skiljer sig regeringens förslag från det som lämnades i promemorian. Stadgandet har, i enlighet med vad riksdagen beslutade 1996 (jfr 1996/97:KrU1, rskr. 1996/97:129), getts en form som innebär att den närmare utformningen av dessa planer lämnas åt kommuner och landsting att själva besluta om. Samtidigt är det av fundamental betydelse att alla berörda instanser använder sig av detta instrument för att främja en rationell och rättvis fördelning av biblioteksresurserna. De föreslagna bestämmelserna bedöms inte medföra några nämnvärda kostnadsökningar. De föreslagna lagändringarna bör kunna träda i kraft den 1 januari 2005.

I promemorian föreslås även att den samverkan mellan folk- och forskningsbibliotek som i dag drivs av Statens kulturråd och Kungl. biblioteket – organiserat i form av det Nationella bibliotekssamrådet (Nabis) – skall utvecklas. Vad gäller detta förslag är det för närvarande inte aktuellt med någon åtgärd.

4.10 Revisionens iakttagelser

Riksrevisionen har för Forum för levande historia lämnat en invändning. Revisionen påpekar att redovisning av kostnader och intäkter per verksamhetsgren saknas. I övriga delar har revideringen inte gett upphov till några invändningar. Riksrevisionen rekommenderar i en revisionsrapport Forum för levande historia att fastställa rutiner för upprättande och kvalitetssäkring av årsredovisningen. Regeringen noterar att Forum

för levande historia därefter har redovisat en plan för hur förbättringar skall genomföras.

4.11 Budgetförslag

4.11.1 28:1 Statens kulturråd

Tabell 4.8 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Utveckling	Anslags- sparande	Utfall
2003	Utfall	41 663		810
2004	Anslag	45 500	Utgifts- prognos	45 971
2005	Förslag	46 137		
2006	Beräknat	46 537 ¹		
2007	Beräknat	47 313 ¹		

¹ Motsvarar 46 137 tkr i 2005 års prisnivå.

Statens kulturråd är en central förvaltningsmyndighet inom kulturområdet. Enligt förordningen (1988:676) med instruktion för Statens kulturråd skall myndigheten följa utvecklingen och ge ett samlat underlag för den statliga kulturpolitiken samt bistå regeringen med genomförandet av denna. I den uppgiften ligger en skyldighet att verka för samordning av och effektivitet i de statliga åtgärderna och därigenom främja utvecklingen av kulturverksamheten. Statens kulturråd handlägger ärenden som rör teater, dans, musik, konst, museer, utställningar, litteratur, folkbibliotek, folkbildning och folkrörelser i den mån sådana ärenden inte ankommer på någon annan myndighet. Sedan 2002 har Statens kulturråd i uppdrag att årligen dela ut ett internationellt litteraturpris till Astrid Lindgrens minne. Statens kulturråd har ett sektorsansvar för handikappfrågor med anknytning till sitt verksamhetsområde. Vidare är Statens kulturråd statistikansvarig myndighet för kulturstatistiken enligt förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

Myndighetens avgiftsinkomster uppgick under 2003 till 1 876 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Statliga utställningsgarantier

Statens kulturråd hanterar verksamheten med statliga utställningsgarantier enligt förordningen (1998:200) om statliga utställningsgarantier. Verksamheten finansieras med avgifter och

eventuella överskott redovisas på statsbudgetens inkomstsida under inkomsttitel 2511 Expeditions- och ansökningsavgifter.

Tabell 4.9 Statliga utställningsgarantier

Tusental kronor

	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt- kostnad)
Utfall 2003	0	881	1 036	- 155
Prognos 2004	0	1 000	1 000	0
Budget 2005	0	1 000	1 000	0

Regeringens överväganden

I regeringens proposition 1999/2000:1 bedömde regeringen att Statens kulturråd fr.o.m. 1 januari 2000 skulle överta driften av webbplatsen Kulturnät Sverige.

Utvecklingen inom informationstekniken har under de senaste åren varit mycket omfattande. Det finns i dag ett stort utbud av aktörer som tillhandahåller Internetbaserade söktjänster för allmänheten. Detta gör att en statligt finansierad verksamhet inom området inte längre kan motiveras. Verksamheten Kulturnät Sverige bör därför upphöra den 31 december 2004.

Tabell 4.10 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:1 Statens kulturråd

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	45 500	45 500	45 500
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	637	1 037	1 813
Förslag/beräknat anslag	46 137	46 537	47 313

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 46 137 000 kronor anvisas under anslaget 28:1 Statens kulturråd för 2005. För 2006 och 2007 beräknas anslaget till 46 537 000 kronor respektive 47 313 000 kronor.

4.11.2 28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete

Tabell 4.11 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Slagslag	Beräknat	Anslags-sparande	Utfall
2003	Utfall	151 709	7 071	
2004	Anslag	154 546	Utgifts-prognos	155 448
2005	Förslag	197 991		
2006	Beräknat	177 991		
2007	Beräknat	177 991		

Under detta anslag beräknas medel för bidrag till en rad skilda ändamål på kulturområdet. Medel beräknas bl.a. för bidrag till länskonstnärer, bidrag till regionala konsulenter för mångkultur, bidrag till organisationer med mångkulturell inriktning, bidrag för att främja funktionshindrades deltagande i kulturlivet samt bidrag till nationella minoriteters språk och kultur. Inom anslaget beräknas också medel för kulturinsatser i arbetslivet, bidrag till länsbildningsförbund m.fl. för kultur- och föreläsningssamverksamhet, bidrag till samisk kultur, bidrag till Svenska institutet, bidrag till centrala amatörorganisationer, centrumbildningar och lokalhållande

organisationer för kulturverksamhet. Dessutom beräknas medel till Statens kulturråds disposition för tillfälliga insatser av utvecklingskaraktär eller insatser som på annat sätt är kulturpolitiskt angelägna.

Svenska statens bidrag till Voksenåsen – Norges nationalgåva till Sverige och Hana-holmens Kulturcentrum för Sverige och Finland finns också uppförda under anslaget.

För bidragsgivningen gäller förordningen (1984:326) om statsbidrag till kulturella ändamål, förordningen (1991:975) om statsbidrag till ideella föreningars kulturprogram, förordningen (1996:1598) om statsbidrag till regional kulturverksamhet och sametingslagen (1992:1433).

Regeringen har beslutat om indragning med 3 322 000 kronor av anslagssparandet.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2005 för ramanslaget 28:2 *Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete* anslagsposten 6 Svenska institutet, besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför utgifter på högst 1 500 000 kronor under 2006–2008.

Tabell 4.12 Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2003	Prognos 2004	Förslag 2005	Beräknat 2006	Beräknat 2007–
Utestående åtaganden vid årets början				1 000	
Nya åtaganden			1 000		
Infriade åtaganden				300	700
Utestående åtaganden vid årets slut			1 000		
Erhållet/föreslaget bemyndigande			1 500		

Regeringens överväganden

I enlighet med regeringens bedömning under inledningen till politikområdet, avsnitt 4.5, föreslår regeringen att anslaget tillförs 40 miljoner kronor, varav 20 miljoner engångsvis, för olika pensionslösningar för personalen vid de statligt stödda teater-, dans- och musikinstitutionerna. Det ankommer på regeringen att meddela föreskrifter om medlens fördelning.

För att stärka verksamheten vid Tornedalsteatern beräknar regeringen att 1 miljon kronor till teatern fr.o.m. 2005.

Vidare beräknar regeringen 1 miljon kronor till Baltic Sea Festival 2005. Utgångspunkten är att festivalen skall bli en årlig plattform för kulturutbyte mellan länderna kring Östersjön.

För att kunna ge fler organisationer, med grund i fler kulturer än den traditionellt svenska eller västerländska, möjligheter till utvecklad verksamhet beräknas stödet till mångkulturella organisationer ökas med 1 miljon kronor fr.o.m. 2005.

Till myndigheters, institutioners och organisationers hjälp kommer en funktion som samordnare för Mångkulturåret 2006 att inrättas. För vissa inledande insatser under 2005 beräknar regeringen 1 miljon kronor.

För 2004 anvisades under anslaget en engångsanvisning på 1 miljon kronor. Anslaget minskas med motsvarande summa 2005.

Tabell 4.13 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete

	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	154 546	154 546	154 546
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	445	445	445
Beslut	44 000	24 000	24 000
Överföring till/från andra anslag	- 1 000	- 1 000	- 1 000
Förslag/beräknat anslag	197 991	177 991	177 991

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 197 991 000 kronor anvisas under anslaget 28:2 *Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete* för 2005. För 2006 och 2007 beräknas

anslaget till 177 991 000 kronor respektive 177 991 000 kronor.

4.11.3 28:3 Nationella uppdrag

Tabell 4.14 Anslagsutveckling

<i>Tusental kronor</i>			
2003	Utfall	9 000	
2004	Anslag	9 000	Utgifts- prognos 8 834
2005	Förslag	8 000	
2006	Beräknat	8 000	
2007	Beräknat	8 000	

Under anslaget beräknas medel för tidsbegränsade nationella uppdrag inom områdena barn- och ungdomsteater, regional filmverksamhet, ungdomskultur, musik, samtidskonst, museiverksamhet, formgivning och design, barnkulturforskning samt samtida dans. Under treårsperioden 2004–2006 är Slöjdcirkus hos Svenska Hemslöjdsföreningars Riksförbund innehavare av det nationella uppdraget inom området barnkulturforskning. Under perioden 2002–2004 är Föreningen Svensk Form innehavare av det nationella uppdraget inom området formgivning och design.

Inom de sex övriga områdena är i nämnd ordning Dalateatern, Film i Värmland, Drömmarnas Hus, Eric Ericsons kammarkör, Baltic Art Center (BAC) i Visby, Jämtlands läns museum och Dansnät Sverige hos Dansens Hus innehavare av nationella uppdrag under treårsperioden 2003–2005.

Regeringens överväganden

Nationellt uppdrag inom formgivning och design

Regeringens förslag: Det tidsbegränsade nationella uppdraget inom området formgivning och design upphör den 31 december 2004.

I propositionen (prop. 1997/98:117, bet. 1996/97:KrU1, rskr. 1996/97:129) Framtidsformer – Handlingsprogram för arkitektur, formgivning och design föreslog regeringen att ett tidsbegränsat nationellt uppdrag inom området formgivning och design skulle inrättas. I

budgetpropositionen 1999 avsattes 1 miljon kronor för detta ändamål. Regeringen utsåg Svensk Form till innehavare av det nationella uppdraget för perioden 1999–2001, för att sedan förlänga uppdraget till och med 2004.

Inom ramen för det nationella uppdraget skall Svensk Form verka för att främja svensk formgivning och design såväl nationellt som internationellt. Föreningens verksamhet skall göras mer publik och en viktig del skall vara att öka allmänhetens kunskaper om formgivning och design. I uppdraget ingår även att initiera framtidsytande projekt och förmedla erfarenheter t.ex. om framgångsrika designsatsningar och att utveckla hur beställarkompetensen hos myndigheter som handlar upp designprodukter kan höjas. Föreningen Svensk Form skall inom ramen för sitt uppdrag arbeta för att det internationella kontaktnät som föreningen har stärktes och även ta initiativ till att utställningar i Sverige och utomlands genomförs.

Regeringen bedömer att Svensk Form har fullgjort sitt uppdrag under perioden 1999–2004.

Sedan 2002 har föreningen Svensk Form även i uppdrag att svara för en mötesplats för form och design som finansieras genom statsbidrag över anslaget 28:31 *Bidrag till vissa museer*. Uppdraget har huvudsakligen samma innehåll som det nationella uppdrag föreningen haft sedan 1999. I uppdraget ingår att samverka och stimulera till regionala initiativ på området. Föreningen erhåller vidare ett statligt verksamhetsstöd via anslaget 28:18 *Bidrag till bild- och formområdet*.

Regeringen gör bedömningen att det inför Designåret 2005 och de ökade förväntningar som ställs på mötesplatsen för form och design finns skäl att tydliggöra föreningens ekonomiska förutsättningar framöver. För sitt uppdrag att svara för en mötesplats för form och design bör därför anslaget 28:31 *Bidrag till vissa museer* tillföras de tillfälliga medel föreningen disponerar för det nationella uppdraget inom området. Vidare bör medel motsvarande det statliga verksamhetsbidrag som Svensk Form erhåller över anslaget 28:18 *Bidrag till bild- och formområdet* föras över till anslaget 28:31 *Bidrag till vissa museer*, så att det statliga stödet till föreningen från 2005 kan fördelas samlat över ett och samma anslag. Denna förändring innebär inte att det i någon väsentlig del sker några förändringar i Svensk Forms uppdrag. Mot denna bakgrund föreslår regeringen att det tidsbegränsade natio-

nella uppdraget inom området formgivning och design upphör den 31 december 2004.

Tabell 4.15 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:3 Nationella uppdrag

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	9 000	9 000	9 000
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	- 1 000	- 1 000	- 1 000
Förslag/beräknat anslag	8 000	8 000	8 000

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 8 000 000 kronor anvisas under anslaget 28:3 *Nationella uppdrag* för 2005. För 2006 och 2007 beräknas anslaget till 8 000 000 kronor respektive 8 000 000 kronor.

4.11.4 28:4 Försöksverksamhet med ändrad regional fördelning av kulturpolitiska medel

Tabell 4.16 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Typ	Belopp	Utgifts- prognos	Belopp
2003	Utfall	136 845		
2004	Anslag	145 183		142 509
2005	Förslag	148 369		
2006	Beräknat	153 027 ¹		
2007	Beräknat	157 833 ¹		

¹ Motsvarar 148 369 tkr i 2005 års prisnivå.

Enligt lagen (1996:1414) om försöksverksamhet med ändrad regional ansvarsfördelning genomförs under perioden den 1 januari 1997–31 december 2006 en försöksverksamhet med ändrad regional ansvarsfördelning i Skåne län. Det regionala självstyrelseorganet i Skåne län har från Statens kulturråd övertagit befogenheten att besluta om fördelningen av statsbidrag till regional kulturverksamhet under tiden den 1 juli 1998–31 december 2006. Under anslaget beräknas medel för denna försöksverksamhet. För verksamheten gäller förordningen (1998:305) om försöksverksamhet med ändrad fördelning av statsbidrag till regional kulturverksamhet.

Regeringens överväganden

Under anslaget fördelar Region Skåne statligt verksamhetsstöd till kulturinstitutioner i Skåne. Från och med 2004 överfördes medel från anslagen 28:6 *Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans och musikinstitutioner* och 28:30 *Bidrag till regionala museer* till detta anslag. För att fullfölja 2004 års överföring av medel tillförs ytterligare 105 000 kronor från nämnda anslag.

Tabell 4.17 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:4 Försöksverksamhet med ändrad regional fördelning av kulturpolitiska medel

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	145 183	145 183	145 183
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	3 081	7 736	12 538
Överföring till/från andra anslag	105	108	112
Förslag/beräknat anslag	148 369	153 027	157 833

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 148 369 000 kronor anvisas under anslaget 28:4 *Försöksverksamhet med ändrad regional fördelning av kulturpolitiska medel* för 2005. För 2006 och 2007 beräknas anslaget till 153 027 000 kronor respektive 157 833 000 kronor.

4.11.5 28:5 Bidrag till Operan, Dramaten, Riksteatern, Svenska rikskonserter och Dansens Hus

Tabell 4.18 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2003	Utfall	822 534		
2004	Anslag	850 974	Utgifts- prognos	835 299
2005	Förslag	861 716		
2006	Beräknat	881 174 ¹		
2007	Beräknat	900 368 ¹		

¹ Motsvarar 861 716 tkr i 2005 års prisnivå.

Från detta anslag beräknas medel för bidrag till fem riksinstitutioner på teater-, dans- och musikområdet, nämligen Operan, Dramaten, Riksteatern, Svenska rikskonserter och Dansens

Hus. *Operan* och *Dramaten* är nationalscener för opera och balett respektive talteater. Nationalscenerna drivs genom två av staten helägda aktiebolag, Kungliga Operan AB och Kungliga Dramatiska Teatern AB. *Riksteatern* bedriver turnerande teaterverksamhet och är organiserad som en ideell förening med lokala och regionala arrangörsföreningar samt en central enhet med producerande, förmedlande och främjande uppgifter. *Svenska rikskonserter* är en av staten bildad stiftelse med uppgift att främja utvecklingen av musiklivet i hela landet genom kompletterande musikproduktion, service till musiklivet och presentation av svensk musik i utlandet. *Dansens Hus* är en stiftelse, bildad av de institutioner som har större fasta dansensembler samt Dansentrum och Dansmuseet. Stiftelsen har till ändamål att främja och utveckla den samtida dansen, främst genom att ta emot svenska och utländska dansgästspel. Verksamheten samfinansieras med Stockholms stad.

Tabell 4.19 Ekonomisk redovisning för 2003

Tusental kronor

	Anslag	Avgifts- och finansiella intäkter	Bidrag	Summa intäkter
Operan	316 109	60 479	6 000	382 588
Dramaten	182 587	34 097	11 985	227 883
Riksteatern	240 247	51 233	3 462	294 942
Svenska rikskonserter	64 366	16 184	16 371	98 719
Dansens Hus	19 225	14 139	9 288	42 652
Summa	822 534	178 000	50 349	1 035 160

Regeringens överväganden

Som komplement till den resultatbedömning som regeringen har gjort för politikområdet kan följande resultatinformation lämnas.

Operan

Publiktillströmningen har varit god under 2003. Beläggningen vid föreställningar på Operans stora scen har minskat för opera från 80 procent 2002 till 73 procent 2003 men har ökat för balett från 78 procent till 83 procent. Under året gavs 21 operaproduktioner och 13 balettproduktioner. Totalt har 9 produktioner sänts i SVT eller SR. Det riktade arbetet mot barn- och ungdoms-satsningar har intensifierats under året.

För 2003 redovisar Operan ett överskott på 3,9 miljoner kronor och Operans eget kapital har ökat från 1,5 miljoner kronor till 5,4 miljoner kronor. Övriga intäkter som i huvudsak bestod av biljettintäkter steg med 9 procent och motsvarade 67 miljoner kronor. Ett besparingsprogram i syfte att ytterligare stärka Operans finansiella ställning pågår.

Bidraget till Operan ökar till följd av pris- och löneomräkning med 4 511 000 kronor.

Dramaten

Dramatens publiktillströmning minskade under 2003. Totalt spelades 924 föreställningar på teaterns sex scener för 247 498 besökare. Den genomsnittliga beläggningen vid förra årets föreställningar var 80 procent och cirka 22 procent av Dramatens publik var besökare från övriga delar av landet. En mer experimentell verksamhet har byggts upp på Elverket med satsning på nyskriven dramatik och unga regissörer.

Statens bidrag till Dramaten uppgick under 2003 till 182 miljoner kronor. Övriga intäkter som huvudsakligen bestod av biljettintäkter uppgick till 45 miljoner kronor vilket är en minskning med 13 procent jämfört med föregående år. Dramatens resultat för 2003 blev 189 000 kronor.

Bidraget till Dramaten ökar till följd av pris- och löneomräkning med 2 470 000 kronor.

Riksteatern

Riksteatern redovisar en fortsatt positiv utveckling både beträffande teaterproduktion och publiksiffror. Bland de olika verksamhetsgrenarna inom scenkonstproduktionen dominerar fortfarande Riksgästspel. Södra Teatern fortsätter sin positiva utveckling liksom JAM. Publiksiffrorna för Stockholms kommun har sjunkit, men en betydande ökning har skett för Stockholms län i övrigt. Värt att notera är att 20 procent av den totala publiken är besökare till dansföreställningar samt att en betydande del av Riksteaterns produktioner vänder sig till den yngre publiken. Värt att uppmärksammas är även satsningen Plural för unga arrangörer.

Ekonomiskt innebär årets resultat att eget kapital ökar med 7,3 miljoner kronor till 30,2 miljoner kronor varav 25,5 miljoner kronor är ändamålsbestämda medel.

Bidraget till Riksteatern ökar till följd av pris- och löneomräkning med 3 021 000 kronor.

Svenska rikskonserter

Svenska rikskonserter fortsätter att arbeta för bredd och mångfald i sitt utbud. Rikskonserters svenska publik har minskat från 176 437 för 2002 till 110 337 för 2003. Minskningen förklaras delvis av den publikdragande körsatsningen som ägde rum 2002. Publiken i utlandet ökade från 29 706 till 58 790. Rikskonserters satsning för nutida musik noteras särskilt liksom arbetet med att introducera musik av mångkulturell karaktär i utbudet. Barnverksamheten fortsätter att vara prioriterad. En tvåårig satsning på musikutbyte mellan Sverige och Litauen avslutades under året. Festivalen Stockholm New Music som senast ägde rum 1999 återuppväcktes under 2003.

Rikskonserters skivbolag Caprice har fortsatt att prioritera inspelningar med unga och relativt oetablerade artister.

Främjandet av olika musikgenrer genom samarbete med musiklivets intresseorganisationer samt komplettering av regional och lokal musikproduktion tillhör Rikskonserters uppdrag. Regeringen avser att under hösten 2004 anordna en hearing där berörda samarbetspartner bereds möjlighet att gemensamt diskutera Rikskonserters centrala roll i det svenska musiklivet.

Svenska rikskonserters bokslut 2003 visar ett överskott på 500 000 kronor och därmed uppgår eget kapital till 3 miljoner kronor.

Bidraget till Rikskonserter ökar till följd av pris- och löneomräkning med 734 000 kronor.

Dansens Hus

Dansens Hus lämnar ytterligare ett innehållsmässigt rikt år bakom sig med ökat antal föreställningar och fortsatt höga publiksiffror. Den genomsnittliga beläggningen på Dansens Hus Stora scen motsvarade under 2003 91 procent mot 77 procent för 2002. Dansnätverket med nationellt uppdrag har haft sitt första verksamhetsår med information, utbildning och residens på agendan.

Med ett resultat för 2003 på 784 000 kronor uppgår Dansens Hus eget kapital till ca 5 miljoner kronor.

Bidraget till Dansens Hus ökar till följd av pris- och löneomräkning med 6 000 kronor.

Tabell 4.20 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:5 Bidrag till Operan, Dramaten, Riksteatern, Svenska rikskonserter och Dansens Hus

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	850 974	850 974	850 974
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	10 742	30 200	49 394
Förslag/beräknat anslag	861 716	881 174	900 368

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 861 716 000 kronor anvisas under anslaget 28:5 *Bidrag till Operan, Dramaten, Riksteatern, Svenska rikskonserter och Dansens Hus* för 2005. För 2006 och 2007 beräknas anslaget till 881 174 000 kronor respektive 900 368 000 kronor.

4.11.6 28:6 Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner

Tabell 4.21 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2003	Utfall	691 928		
2004	Anslag	722 905	Utgifts- prognos	722 905
2005	Förslag	742 152		
2006	Beräknat	763 188 ¹		
2007	Beräknat	784 541 ¹		

¹ Motsvarar 742 152 tkr i 2005 års prisnivå.

Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner lämnas enligt förordningen (1996:1598) om statsbidrag till regional kulturverksamhet.

Under anslaget får Statens kulturråd disponera medel för administration. För 2005 får högst 500 000 kronor disponeras.

Regeringens överväganden

Cirkus Cirkör i Botkyrka har varit banbrytande för att etablera nycirkusen i Sverige. Verksamheten är att betrakta som en institution inom sitt område, med en stark lokal och

regional förankring. I enlighet med regeringens bedömning under inledningen till politikområdet bör verksamhetsstöd till cirkus Cirkör i fortsättningen beräknas under detta anslag, varför 2 miljoner kronor bör överföras från anslaget 28:7 *Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål*. Regeringen föreslår vidare att ytterligare 2 miljoner kronor beräknas för verksamheten. Sammantaget innebär detta att det inom anslaget finns utrymme för ett bidrag till Cirkus Cirkör på minst 4 miljoner kronor. I enlighet med de allmänna förutsättningar som gäller för statligt bidrag till regional kulturverksamhet måste även det statliga bidraget till Cirkus Cirkör vara förenat med villkor på ekonomisk motprestation från ett landsting, en kommun eller någon annan huvudman. Det är en uppgift för Statens kulturråd att ta upp diskussioner med berörda landsting och kommuner om detta.

För att fullfölja 2004 års överföring av medel till anslaget 28:4 *Försöksverksamhet med ändrad regional fördelning av kulturpolitiska medel* överförs ytterligare 92 000 kronor från detta anslag.

Tabell 4.22 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:6 Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	722 905	722 905	722 905
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	15 339	36 264	57 505
Beslut	2 000	2 057	2 114
Överföring till/från andra anslag	1 908	1 962	2 017
Förslag/beräknat anslag	742 152	763 188	784 541

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 742 152 000 kronor anvisas under anslaget 28:6 *Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner* för 2005. För 2006 och 2007 beräknas anslaget till 763 188 000 kronor respektive 784 541 000 kronor.

4.11.7 28:7 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål

Tabell 4.23 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2003	138 146		11 285
2004	141 116		142 401
2005	Förslag	138 828	
2006	Beräknat	138 828	
2007	Beräknat	138 828	

Under detta anslag beräknas medel för bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper samt arrangerande musikföreningar, stöd till produktion och distribution av fonogram, bidrag till viss teaterverksamhet av nationellt intresse såsom Drottningholms slottsteater, Ulriksdals slottsteater (Confidencen), Internationella Vadstenaakademien, Dalhalla och Orienteatern, bidrag till Musikaliska Akademien för lokalhyra och viss administration, bidrag till skådebaneverksamhet samt bidrag till verksamheten vid Eric Sahlström-institutet. Från anslaget lämnas även särskilda bidrag till Musikaliska Akademien och Svenska tonsättares internationella musikbyrå (STIM–Svensk Musik) för notutgivning, information m.m.

För bidragsgivningen gäller förordningen (1974:452) om statsbidrag till teater-, dans- och musikverksamhet i mindre ensembler och fria grupper, förordningen (1982:505) om statsbidrag för framställning och utgivning av fonogram och förordningen (1984:326) om statsbidrag till kulturella ändamål.

Under anslaget får Statens kulturråd disponera medel för administration. För 2005 får högst 1 350 000 kronor disponeras.

Regeringens överväganden

I enlighet med vad som redogörs för under anslaget 28:6 *Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner* bör 2 miljoner kronor i verksamhetsbidrag till Cirkus Cirkör fr.o.m 2005 beräknas under nämnda anslag. Detta anslag minskar därför med motsvarande belopp.

Tabell 4.24 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:7 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	141 116	141 116	141 116
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	- 288	- 288	- 288
Överföring till/från andra anslag	- 2 000	- 2 000	- 2 000
Förslag/beräknat anslag	138 828	138 828	138 828

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 138 828 000 kronor anvisas under anslaget 28:7 *Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål* för 2005. För 2006 och 2007 beräknas anslaget till 138 828 000 kronor respektive 138 828 000 kronor.

Stöd till produktion och utgivning av fonogram

Regeringens förslag: Riktlinjerna för stöd till produktion och utgivning av fonogram skall ändras. Det skall i fortsättningen ankomma på regeringen att besluta om riktlinjerna.

Bakgrund: Riksdagen har 1982 godkänt riktlinjer för statens stöd till produktion och utgivning av fonogram (prop. 1981/82:128, bet. 1981/82:KrU30, rskr. 1981/82:360). Enligt dessa riktlinjer skall stödet huvudsakligen tilldelas fonogramföretag med regelbunden utgivning, även om en mindre del av stödet bör kunna avsättas för stöd till tillfälliga producenter. Stöd får endast avse enskilda produktioner eller projekt och inte samlade utgivningar. Beslut om produktionsstöd skall meddelas i förhand.

Med stöd av riksdagens bemyndigande (prop. 2000/01:1 utg.omr. 17 s. 65, bet. 2000/01:KrU, rskr. 2000/01:59) har regeringen medgivit att Statens kulturråd under en treårsperiod prövar alternativa former av fonogramstöd. Bakgrunden till försöksverksamheten var bl.a. svårigheterna i distributionen och marknadsföringen av konstnärligt och kulturpolitiskt värdefulla skivor. De nya stödformerna var ett försök att tillgodose små och medelstora bolags behov, och ett sätt att uppmuntra s.k. smala produktioner i en tid av hård konkurrens. Utöver det ordinarie produk-

tionsbidraget omfattade det differentierade fonogramstödet ett artist- och upphovsmannastöd, ett marknadsföringsstöd och ett verksamhetsstöd.

Under försöksperioden har kritik framförts mot fonogramstödet nya utformning. Kritiken har t.ex. gällt de ökade möjligheterna för stora skivbolag att erhålla stöd, liksom tillämpningen av bidragsreglerna när det gäller artist- och upphovsmannastödet. Från upphovsmannagruppen har kritik riktats mot att bidraget minskat till STIM–Svensk Musik för notutgivning, internationell kontaktförmedling m.m. inom ramen för det totala stödet till fonogram och musikalier. Regeringen anförde i budgetpropositionen för 2004 (prop. 2003/04:1) att det var viktigt att dessa frågor fanns med i de fortsatta övervägandena av det framtida statliga fonogramstödet.

Regeringen har sedan 2002 uppdragit åt Kulturrådet att löpande analysera effekterna av fonogramutgivningen inom olika genrer, dels av försöksverksamheten med fonogramstöd i friare former, dels av den fr.o.m. 2001 gällande lägre nivån på det totala fonogramstödet. Kulturrådet lämnade till regeringen den 1 mars 2004 en utvärdering av försöksperioden som även omfattade förslag för stödets framtida utformning.

Kulturrådet förordar ett antal förändringar för att tillgodose kraven på flexibilitet i bidragsgivningen. Förslagen innebär bl.a. att förordningen ändras så att kravet på att endast svensk musik är stödberättigad tas bort. Samtidigt anges att svenska och i Sverige bosatta upphovsmän omfattas. Vidare föreslår rådet att stödet till produktion och utgivning av fonogram ändras till att innefatta samtliga delar av produktionsprocessen från inspelning till försäljning och att artist- och upphovsmannastödet slopas. Kulturrådet föreslår att det införs ett distributionsstöd till kommunbibliotek som därigenom kostnadsfritt erbjuds tillgång till alla utgåvor som får produktions- och marknadsföringsstöd.

Rapportens material har presenterats för branschen och mötts av huvudsakligen positiva reaktioner.

Synpunkter har inkommit till Kulturrådet från Svenska oberoende musikproducenter, IFPI Svenska gruppen, Kungliga musikaliska akademien, STIM–Svensk Musik, Svenska musikförläggareföreningen, Copyswede, Svenska musikerförbundet, Svenska kompositörer av populärmusik, Föreningen svenska tonsättare, Com-

pact Distribution AB, Rikskonserter, RFOD, Nordisk Copyright Bureau.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen instämmer i huvudsak med Kulturrådets förslag. Stödet till produktion och utgivning av fonogram bör ändras till att innefatta samtliga delar av produktionsprocessen från inspelning till försäljning. Riktlinjerna för stöd till produktion och utgivning av fonogram bör därför ändras.

Det är angeläget att stödet är flexibelt för att kunna möta en snabb teknisk utveckling och en i övrigt föränderlig bransch. Det bör därför i fortsättningen ankomma på regeringen att besluta om riktlinjerna.

Regeringen anser att det är väsentligt att tillämpningen och administrationen av de nya stödformerna tar hänsyn till olika genrens speciella förutsättningar.

4.11.8 28:8 Bidrag till biblioteksverksamhet

Tabell 4.25 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2003	Utfall	42 829		
2004	Anslag	45 024	Utgifts- prognos	44 192
2005	Förslag	45 979		
2006	Beräknat	47 401	¹	
2007	Beräknat	48 874	¹	

¹ Motsvarar 45 979 tkr i 2005 års prisnivå.

Bidrag till regional biblioteksverksamhet lämnas enligt förordningen (1996:1608) om statsbidrag till folkbibliotek och förordningen (1996:1598) om statsbidrag till regional kulturverksamhet. Bibliotekslagen (1996:1596) innehåller bestämmelser om det allmänna biblioteksväsendet.

Under anslaget beräknas dessutom bidrag till tre lånecentraler, en invandrarlånecentral samt ett depåbibliotek. Den statliga invandrarlånecentralen utgör även bas för det Internationella biblioteket som bildades i Stockholm under 2000 och som inrymmer böcker på mer än 100 språk.

Bidraget till den regionala biblioteksverksamheten avser i första hand fjärrlån och utvecklingsverksamhet.

Regeringens överväganden

Tabell 4.26 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:8 Bidrag till biblioteksverksamhet

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	45 024	45 024	45 024
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	955	2 377	3 850
Förslag/beräknat anslag	45 979	47 401	48 874

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 45 979 000 kronor anvisas under anslaget 28:8 *Bidrag till biblioteksverksamhet* för 2005. För 2006 och 2007 beräknas anslaget till 47 401 000 kronor respektive 48 874 000 kronor.

4.11.9 28:9 Litteraturstöd

Tabell 4.27 Anslagsutveckling

Tusental kronor

			Anslags-sparande	
2003	Utfall	99 517		2 453
2004	Anslag	100 917	Utgifts-prognos	99 511
2005	Förslag	100 917		
2006	Beräknat	100 917		
2007	Beräknat	100 917		

Under detta anslag beräknas medel för stöd till utgivning och distribution av litteratur enligt förordningen (1998:1469) om statligt litteraturstöd, stöd för inköp av litteratur till folk- och skolbibliotek enligt förordningen (1996:1608) om statsbidrag till folkbibliotek, stöd till läsfrämjande insatser enligt förordningen (1998:1386) om statsbidrag till läsfrämjande insatser, stöd till En bok för alla AB för utgivning och spridning av kvalitetslitteratur till lågpris enligt avtal mellan staten och bolaget, stöd till Expertkommittén för översättning av finsk facklitteratur till svenska samt sortimentsstöd enligt förordningen (1985:525) om statligt stöd till bokhandel. I enlighet med förordningen (2002:1091) om litteraturpriset till Astrid Lindgrens minne utdelas sedan 2003 årligen ett internationellt litteraturpris.

Inom ramen för anslaget utgår även medel för utgivning av klassisk litteratur för skolans behov,

utgivning av August Strindbergs samlade verk, och stöd till författarverkstäder. Dessutom utgår medel för utgivning av en barnbokskatalog inom ramen för de läsfrämjande insatserna.

Under anslaget får Statens kulturråd disponera medel för administration. För 2005 får högst 500 000 kronor disponeras.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att anslaget för 2005 anvisas 100 917 000 kronor. För 2006 och 2007 beräknas anslaget till 100 917 000 kronor respektive 100 917 000 kronor.

4.11.10 28:10 Stöd till kulturtidskrifter

Tabell 4.28 Anslagsutveckling

Tusental kronor

			Anslags-sparande	
2003	Utfall	21 033		311
2004	Anslag	20 650	Utgifts-prognos	20 530
2005	Förslag	22 650		
2006	Beräknat	22 650		
2007	Beräknat	22 650		

Under detta anslag beräknas medel för produktionsstöd, utvecklingsstöd och prenumerationsstöd till biblioteken enligt förordningen (1993:567) om statligt stöd till kulturtidskrifter och enligt förordningen (1996:1608) om statsbidrag till folkbiblioteken. Inom utvecklingsstödet utgår även verksamhetsbidrag till tidskriftsverkstäder.

Regeringen har beslutat om indragning av 51 000 kronor av anslagssparandet.

Regeringens överväganden

Biblioteken är strategiskt viktiga för kulturtidskrifternas tillgänglighet. Ett särskilt statligt prenumerationsstöd utgår därför sedan 1999. Intresset för stödet ökar kontinuerligt och 2004 hade 66 procent av landets 289 folkbibliotek sökt stöd för propprenumerationer.

Distribution och synlighet ute i handeln är dock fortsatt ett stort problem för mindre tidskrifter. I enlighet med regeringens bedömning under inledningen till politikområdet beräknas

en förstärkning av utvecklingsstödet med 2 miljoner kronor för att inrymma distributionsstöd.

Tabell 4.29 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:10 Stöd till kulturtidskrifter

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	20 650	20 650	20 650
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	2 000	2 000	2 000
Förslag/beräknat anslag	22 650	22 650	22 650

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 22 650 000 kronor anvisas under anslaget 28:10 *Stöd till kulturtidskrifter* för 2005. För 2006 och 2007 beräknas anslaget till 22 650 000 kronor respektive 22 650 000 kronor.

4.11.11 28:11 Talboks- och punktskriftsbiblioteket

Tabell 4.30 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2003	62 690	3 666	
2004	67 433		69 867
2005	Förslag	68 284	
2006	Beräknat	69 128 ¹	
2007	Beräknat	70 352 ¹	

¹ Motsvarar 68 284 tkr i 2005 års prisnivå.

Talboks- och punktskriftsbiblioteket (TPB) är en statlig myndighet som i samverkan med andra bibliotek skall tillgodose synskadades och andra läshandikappades behov av litteratur. För TPB gäller förordningen (1988:341) med instruktion för Talboks- och punktskriftsbiblioteket samt förordningen (1985:391) om talboks- och punktskriftsbibliotekets punktskriftsnämnd.

Biblioteket skall särskilt framställa och låna ut talböcker och punktskriftsböcker, sälja punktskriftsböcker samt ge upplysningar och råd till främst folkbibliotek. Biblioteket har vidare en central utskrivningstjänst för dövblinda och synskadade punktskriftsläsare samt svarar för framställning av studielitteratur för högskolestuderande med synskador eller andra läs- och skrivsvårigheter. Medlen för studielitteraturverksamheten anvisas under utgiftsområde 15 Studiestöd, anslaget 25:6 *Bidrag till vissa studiesociala ändamål*. Till biblioteket är knuten en punktskriftsnämnd som skall främja och utveckla punktskriften för synskadade.

Myndighetens intäkter uppgick under 2003 till 3 731 000 kronor och utgörs av avgifter, andra ersättningar och bidrag.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2005, för 28:11 Talboks- och punktskriftsbiblioteket, beställa talböcker, punktskriftsböcker och informationsmaterial som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 4 miljoner kronor under 2006.

Tabell 4.31 Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2003	Prognos 2004	Förslag 2005	Beräknat 2006	Beräknat 2007–
Utestående åtaganden vid årets början	2 475	2 445	3 500	3 500	
Nya åtaganden	2 445	3 500	3 500		
Infriade åtaganden	2 475	2 445	3 500	3 500	
Utestående åtaganden vid årets slut	2 445	3 500	3 500		
Erhållet/föreslaget bemyndigande	4 000	4 000	4 000		

Regeringens överväganden

Som komplement till den resultatbedömning som regeringen har gjort för politikområdet lämnas följande resultatinformation.

Under 2003 förvärvade TPB talböcker motsvarande ca 32 procent av den årliga bokutgivningen. Det sammanlagda antalet förvärvade talbokstitlar under 2003 var 3 196 och TPB:s totala talboksbestånd uppgick därmed till 77 815 titlar.

Produktionen och försäljningen av punktskriftsböcker ligger på en fortsatt hög nivå liksom punktskriftsutlåning utskrivningstjänster.

Tabell 4.32 Härlledning av anslagsnivå 2005–2007, för 28:11 Talboks- och punktskriftsbiblioteket

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	67 433	67 433	67 433
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	851	1 695	2 919
Förslag/beräknat anslag	68 284	69 128	70 352

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 68 284 000 kronor anvisas under anslaget 28:11 *Talboks- och punktskriftsbiblioteket* för 2005. För 2006 och 2007 beräknas anslaget till 69 128 000 kronor respektive 70 352 000 kronor.

4.11.12 28:12 Bidrag till Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation och litteratur

Tabell 4.33 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2003	Utfall	14 937	
2004	Anslag	15 273	Utgifts- prognos 14 992
2005	Förslag	15 449	
2006	Beräknat	15 765 ¹	
2007	Beräknat	16 078 ¹	

¹ Motsvarar 15 449 tkr i 2005 års prisnivå.

Under anslaget beräknas medel för bidrag till Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation och litteratur (Centrum för lättläst). Enligt stadgarna har stiftelsen till ändamål att äga och ge ut en nyhetstidning för begåvningshandikappade samt att ge ut lättlästa böcker (LL-böcker). Verksamheten skall bedrivas utan vinstsyfte och inom ramen för det avtal som träffas mellan staten och stiftelsen. Nu gällande avtal avser perioden 1 januari 2003–31 december 2005.

De egna intäkterna från försäljning m.m. uppgick 2003 till 14,7 miljoner kronor, vilket innebär en självfinansieringsgrad på 50 procent.

Regeringens överväganden

Som komplement till den resultatbedömning som regeringen har gjort för politikområdet lämnas följande resultatinformation.

När det gäller lättlästa böcker har försäljningen under 2003 till bokhandel och bibliotek fortsatt att öka i likhet med tidigare år. En utgivning med lättlästa böcker för unga läsare har också etablerats. Upplagan för nyhetstidningen 8 SIDOR ökade även under 2003 och tidningen fortsätter att möta mycket positivt gensvar från målgrupperna.

Tabell 4.34 Härlledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:12 Bidrag till Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation och litteratur

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	15 273	15 273	15 273
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	176	492	805
Förslag/beräknat anslag	15 449	15 765	16 078

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 15 449 000 kronor anvisas under anslaget 28:12 *Bidrag till Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation och litteratur* för 2005. För 2006 och 2007 beräknas anslaget till 15 765 000 kronor respektive 16 078 000 kronor.

4.11.13 28:13 Bidrag till Svenska språknämnden och Sverigefinska språknämnden

Tabell 4.35 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2003	Utfall	5 152		
2004	Anslag	5 549	Utgifts- prognos	5 447
2005	Förslag	5 623		
2006	Beräknat	5 742 ¹		
2007	Beräknat	5 861 ¹		

¹ Motsvarar 5 623 tkr i 2005 års prisnivå.

Under detta anslag beräknas medel för bidrag till Svenska språknämndens och Sverigefinska språknämndens verksamheter.

Syftet med statens bidrag till Svenska språknämnden är att nämnden skall följa utvecklingen av det svenska språket i tal och skrift och med denna kunskap som utgångspunkt ge råd till språkanvändarna i syfte att främja gott språkbruk. Det är också angeläget att den nordiska språkgemenskapen stärks. Sverigefinska språknämnden skall vårda och utveckla finska språket i Sverige.

Regeringens överväganden

Tabell 4.36 Härledning av anslagsnivå 2005–2007, för 28:13 Bidrag till Svenska språknämnden och Sverigefinska språknämnden

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004 ¹	5 549	5 549	5 549
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	74	193	312
Förslag/beräknat anslag	5 623	5 742	5 861

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 5 623 000 kronor anvisas under anslaget 28:13 *Bidrag till Svenska språknämnden och Sverigefinska språknämnden* för 2005. För 2006 och 2007 beräknas anslaget till 5 742 000 kronor respektive 5 861 000 kronor.

4.11.14 28:14 Statens konstråd

Tabell 4.37 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2003	Utfall	6 523	Anslags- sparande	576
2004	Anslag	7 380	Utgifts- prognos	7 820
2005	Förslag	7 267		
2006	Beräknat	7 330 ¹		
2007	Beräknat	7 452 ¹		

¹ Motsvarar 7 267 tkr i 2005 års prisnivå.

Statens konstråd har enligt förordningen (1996:1597) med instruktion för Statens konstråd till uppgift att verka för att konsten blir ett naturligt och framträdande inslag i samhällsmiljön genom att förvärva god samtidskonst till statens byggnader och andra lokaler för statlig verksamhet, medverka till att konst tillförs även andra gemensamma miljöer än sådana som brukas av staten och sprida kunskap om konstens betydelse för en god samhällsmiljö. Vid konststatsningar i offentliga miljöer som inte brukas av staten, skall Statens konstråd prioritera fast konst till bostadsområden samt skolor och andra miljöer för barn och ungdomar. Kvalificerade uppdrag skall spridas till många konstnärer.

Myndighetens avgiftsinkomster uppgick 2003 till 633 000 kronor.

Regeringens överväganden

Tabell 4.38 Härledning av anslagsnivå 2005–2007, för 28:14 Statens konstråd

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004 ¹	7 380	7 380	7 380
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	- 113	- 50	72
Förslag/beräknat anslag	7 267	7 330	7 452

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 7 267 000 kronor anvisas under anslaget 28:14 *Statens konstråd* för 2005. För 2006 och 2007 beräknas anslaget till 7 330 000 kronor respektive 7 452 000 kronor.

4.11.15 28:15 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön

Tabell 4.39 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2003	Utfall	38 920	Anslags- sparande	1 581
2004	Anslag	40 438	Utgifts- prognos	41 160
2005	Förslag	40 438		
2006	Beräknat	40 438		
2007	Beräknat	40 438		

Under anslaget beräknas medel för konstförvärv beslutade av Statens konstråd. Vidare beräknas

medel som fördelas av Statens kulturråd till folkparkerna och vissa samlingslokalhållande organisationer för konstinköp.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2005 för ramanslaget 28:15 *Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön* beställa konstverk som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 7 miljoner kronor under 2006–2008.

Tabell 4.40 Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2003	Prognos 2004	Förslag 2005	Beräknat 2006	Beräknat 2007–
Utestående åtaganden vid årets början	2 728	5 205	5 705	6 205	
Nya åtaganden	7 207	6 500	6 500		
Infriade åtaganden	4 730	6 000	6 000	2 200	4 005
Utestående åtaganden vid årets slut	5 205	5 705	6 205		
Erhållet/föreslaget bemyndigande	10 000	10 000	7 000		

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att anslaget för 2005 anvisas 40 438 000 kronor. För 2006 och 2007 beräknas anslaget till 40 438 000 kronor respektive 40 438 000 kronor.

4.11.16 28:16 Nämnden för hemslöjdsfrågor

Tabell 4.41 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2003	Utfall	1 801		16
2004	Anslag	1 853		1 835
2005	Förslag	1 879		
2006	Beräknat	1 892 ¹		
2007	Beräknat	1 923 ¹		

¹ Motsvarar 1 879 tkr i 2005 års prisnivå.

Nämnden för hemslöjdsfrågor skall enligt förordningen (1988:315) med instruktion för Nämnden för hemslöjdsfrågor ta initiativ till, planera, samordna och göra insatser för att främja hemslöjd i den mån sådana uppgifter inte ankommer på annan statlig myndighet. Nämnden skall inom sitt verksamhetsområde fördela statligt stöd till hemslöjdsfrämjande verksamhet. Vidare samordnar nämnden hemslöjdskonsulentverksamheten och prövar frågan om huvudmannaskap för konsulenterna. Verket för näringslivsutveckling (NUTEK) svarar för nämndens medelsförvaltning och personaladministration.

Regeringens överväganden

Tabell 4.42 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:16 Nämnden för hemslöjdsfrågor

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	1 853	1 853	1 853
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	26	39	70
Förslag/beräknat anslag	1 879	1 892	1 923

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 1 879 000 kronor anvisas under anslaget 28:16 *Nämnden för hemslöjdsfrågor* för 2005. För 2006 och 2007 beräknas anslaget till 1 892 000 kronor respektive 1 923 000 kronor.

4.11.17 28:17 Främjande av hemslöjden

Tabell 4.43 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2003	Utfall	19 073		630
2004	Anslag	19 958		20 220
2005	Förslag	20 381		
2006	Beräknat	20 783 ¹		
2007	Beräknat	21 193 ¹		

¹ Motsvarar 20 381 tkr i 2005 års prisnivå.

Under anslaget beräknas medel för bidrag till hemslöjdskonsulenternas verksamhet, Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund och projekt inom hemslöjdsområdet. Anslaget disponeras av Nämnden för hemslöjdsfrågor.

Hemslöjdskonsulentverksamheten bestod under 2003 av två hemslöjdskonsulenter i varje län, med undantag för Skåne län som hade fyra och Västra Götalands län med sex läns-hemslöjdskonsulenter.

Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund är en ideell förening som har till uppgift att främja den svenska hemslöjden och dess utveckling samt fungera som centralt organ för landets hemslöjdsföreningar.

Regeringens överväganden

Tabell 4.44 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:17 Främjande av hemslöjden

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	19 958	19 958	19 958
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	423	825	1 235
Förslag/beräknat anslag	20 381	20 783	21 193

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 20 381 000 kronor anvisas under anslaget 28:17 *Främjande av hemslöjden* för 2005. För 2006 och 2007 beräknas anslaget till 20 783 000 kronor respektive 21 193 000 kronor.

4.11.18 28:18 Bidrag till bild- och formområdet

Tabell 4.45 Anslagsutveckling

Tusental kronor				
2003	Utfall	29 801	Anslags-sparande	205
2004	Anslag	29 708	Utgifts-prognos	29 366
2005	Förslag	27 958		
2006	Beräknat	27 958		
2007	Beräknat	27 958		

Bidrag till bild- och formområdet lämnas enligt förordningen (1984:326) om statsbidrag till kulturella ändamål, förordningen (1998:1368) om statsbidrag till vissa utställare inom bild- och formområdet, förordningen (1982:502) om statsbidrag till konsthantverkskooperativ samt förordningen (1998:1370) om statligt utrustningsbidrag till kollektivverkstäder.

Regeringens överväganden

För att förtydliga de ekonomiska förutsättningarna för Svensk Form föreslår regeringen att de statliga bidragen till föreningen samlas under ett anslag. Detta innebär att medel motsvarar verksamhetsbidraget under detta anslag 1 750 000 kronor, överförs till anslaget 28:31 *Bidrag till vissa museer*.

Tabell 4.46 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:18 Bidrag till bild- och formområdet

Tusental kronor			
	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	29 708	29 708	29 708
<i>Förändring till följd av:</i>			
Överföring till/från andra anslag	- 1 750	- 1 750	- 1 750
Förslag/beräknat anslag	27 958	27 958	27 958

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 27 958 000 kronor anvisas under anslaget 28:18 *Bidrag till bild- och formområdet* för 2005. För 2006 och 2007 beräknas anslaget till 27 958 000 kronor respektive 27 958 000 kronor.

4.11.19 28:19 Konstnärnämnden

Tabell 4.47 Anslagsutveckling

Tusental kronor				
2003	Utfall	11 666	Anslags-kredit	- 88
2004	Anslag	12 098	Utgifts-prognos	12 150
2005	Förslag	14 015		
2006	Beräknat	14 144 ¹		
2007	Beräknat	14 382 ¹		

¹ Motsvarar 14 015 tkr i 2005 års prisnivå.

Konstnärnämnden har enligt förordning (1997:1153) med instruktion för Konstnärnämnden till uppgift att besluta om statliga ersättningar och bidrag till bild-, form-, ton-, scen- och filmkonstnärer samt att främja internationellt konstnärutbyte. Nämnden skall vidare hålla sig underrättad om konstnärernas ekonomiska och sociala förhållanden. Syftet med verksamheten är att genom fördelning av ersättningar och bidrag verka för att förbättra konstnärernas villkor. Konstnärnämnden har även att fördela stöd till produktion av kortfilm under anslaget 28:36 *Filmstöd*.

Myndighetens avgiftsinkomster uppgick under 2003 till 2 940 000 kronor.

Regeringens överväganden

För att inom ramen för Konstnärnämndens verksamhet öka kunskapen om trygghetssystemens utformning och tillämpning samt med utgångspunkt i denna kunskapsuppbyggnad möjliggöra en stöd- och rådgivningsfunktion för konstnärer i frågor som rör de generella trygghetssystemen föreslår regeringen en förstärkning av anslaget med 2 miljoner kronor genom en överföring från anslaget 28:20 *Ersättningar och bidrag till konstnärer*.

Tabell 4.48 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:19 Konstnärdsnämnden

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	12 098	12 098	12 098
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	- 83	28	232
Beslut	2 000	2 018	2 052
Förslag/beräknat anslag	14 015	14 144	14 382

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 14 015 000 kronor anvisas under anslaget 28:19 *Konstnärdsnämnden* för 2005. För 2006 och 2007 beräknas anslaget till 14 144 000 kronor respektive 14 382 000 kronor.

4.11.20 28:20 Ersättningar och bidrag till konstnärer

Tabell 4.49 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2003	Utfall	272 972	Anslags-sparande	15 498
2004	Anslag	287 055	Utgifts-prognos	287 265
2005	Förslag	290 149		
2006	Beräknat	296 000 ¹		
2007	Beräknat	301 878 ¹		

¹ Motsvarar 290 149 tkr i 2005 års prisnivå.

Under anslaget anvisas bl.a. medel för ersättning till bild- och formkonstnärer för att deras verk i offentliga institutioners ägo visas för allmänheten eller används på annat allmännyttigt sätt (visningsersättning). Anvisade medel fördelas efter beslut av styrelsen för Sveriges bildkonstnärsfond. Verksamheten regleras i förordningen (1997:1153) med instruktion för Konstnärdsnämnden samt i förordningen (1982:600) om Sveriges bildkonstnärsfond.

Vidare fördelas en del av visningsersättningen individuellt. Den individuella visningsersättningen fördelas på basis av det offentliga innehavet av konstnärens verk i enlighet med kriterier vilka fastställts av upphovsrättsorganisationen Bildkonst Upphovsrätt i Sverige (BUS). Fördelningen av ersättningen regleras i förordningen (1996:1605) om individuell visningsersättning.

Bibliotekersättning lämnas i enlighet med förordningen (1962:652) om Sveriges författarfond.

Vidare lämnas bidrag enligt förordningen (1976:528) om bidrag till konstnärer. Bidragen har formen av exempelvis konstnärsbidrag, projektbidrag, stöd till internationellt kulturutbyte och långtidsstipendier. Styrelsen för Sveriges författarfond fördelar bidragen till författare, översättare, kulturjournalister och dramatiker och Konstnärdsnämnden fördelar bidrag till övriga konstnärer.

De som enligt lagen (1992:318) om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom Kulturdepartementets verksamhetsområde fördelar bidrag under anslaget disponerar medel för administration under anslaget.

Regeringen har beslutat om indragning med 205 000 kronor av anslagssparandet.

Regeringens överväganden

Som ett led i arbetet för att förbättra konstnärers ekonomiska och sociala situation föreslås Konstnärdsnämnden få ett vidgat uppdrag. För bl.a. detta ändamål minskas anslaget med 2 997 000 kronor.

Tabell 4.50 Härledning av anslagsnivå 2005–2007, för 28:20 Ersättningar och bidrag till konstnärer

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	287 055	287 055	287 055
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	6 091	12 002	17 941
Beslut	- 2 997	- 3 057	- 3 118
Förslag/beräknat anslag	290 149	296 000	301 878

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 290 149 000 kronor anvisas under anslaget 28:20 *Ersättningar och bidrag till konstnärer* för 2005. För 2006 och 2007 beräknas anslaget till 296 000 000 kronor respektive 301 878 000 kronor.

4.11.21 28:21 Riksarkivet och landsarkiven

Tabell 4.51 Anslagsutveckling

Tusental kronor				
2003	Utfall	289 387	Anslags- sparande	2 884
2004	Anslag	292 438	Utgifts- prognos	292 613
2005	Förslag	306 305		
2006	Beräknat	312 442 ¹		
2007	Beräknat	317 793 ¹		

¹ Motsvarar 306 305 tkr i 2005 års prisnivå.

Riksarkivet och landsarkiven är statliga arkivmyndigheter med det särskilda ansvar för den statliga arkivverksamheten och för arkivvården i landet som framgår av arkivlagen (1990:782), arkivförordningen (1991:446) och förordningen (1995:679) med instruktion för Riksarkivet och landsarkiven. Riksarkivet, som är chefsmyndighet för landsarkiven, är central förvaltningsmyndighet för arkivfrågor och har det högsta överinseendet över den offentliga arkivverksamheten. Landsarkiven, som finns i Göteborg, Härnösand, Lund, Uppsala, Vadstena, Visby och Östersund, är arkivmyndigheter inom sina respektive distrikt. Stockholms stadsarkiv och Värmlandsarkiv har funktion som landsarkiv inom Stockholms respektive Värmlands län.

Inom Riksarkivet finns bl.a. Krigsarkivet och Svensk arkivinformaton (SVAR) samt en enhet för museitjänster. Krigsarkivet fullgör uppgiften som arkivmyndighet för de myndigheter som lyder under Försvarsdepartementet. SVAR är en delvis avgiftsfinansierad verksamhet som arbetar med att bearbeta och sprida arkivinformaton. SVAR riktar sig framför allt till allmänheten, i första hand släktforskarna. Verksamheten, vilken främst är förlagd till Västernorrlands län, bygger till viss del på arbetsmarknadsprojekt. Vid de olika arbetsplatserna sysselsätts 79 personer, varav 48 personer är anställda med lönebidrag. Svensk museitjänst erbjuder förvaring, föremålsvård och andra näraliggande tjänster till bl.a. de statliga museerna.

Vid Riksarkivet finns en nämnd för heraldisk verksamhet och en nämnd för enskilda arkiv.

Myndigheternas avgiftsinkomster uppgick under 2003 till ca 85 miljoner kronor.

Regeringens överväganden

För mottagande, bevarande och tillhandahållande av folkbokföringsmaterial föreslås en ökning av anslaget med 2 miljoner kronor genom en överföring från utgiftsområde 3. För 2006 beräknas ytterligare överföring med 3 miljoner kronor.

För leveranser av arkivmaterial tillförs anslaget ca 8,6 miljoner kronor från berörda myndigheter.

Tabell 4.52 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:21 Riksarkivet och landsarkiven

Tusental kronor			
	2005	2006	2007
Anvisat 2004 ¹	292 438	292 438	292 438
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	3 277	6 306	11 422
Beslut	8 590	8 678	8 827
Överföring till/från andra anslag	2 000	5 020	5 106
Förslag/beräknat anslag	306 305	312 442	317 793

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 306 305 000 kronor anvisas under anslaget 28:21 *Riksarkivet och landsarkiven* för 2005. För 2006 och 2007 beräknas anslaget till 312 442 000 kronor respektive 317 793 000 kronor.

4.11.22 28:22 Bidrag till regional arkivverksamhet

Tabell 4.53 Anslagsutveckling

Tusental kronor			
2003	Utfall	4 937	
2004	Anslag	5 153	Utgifts- prognos
2005	Förslag	5 942	
2006	Beräknat	6 063 ¹	
2007	Beräknat	6 184 ¹	

¹ Motsvarar 5 942 tkr i 2005 års prisnivå.

Bidrag till regional arkivverksamhet lämnas enligt förordningen (1996:1598) om statsbidrag till regional kulturverksamhet. Medel under detta anslag fördelas av Riksarkivet genom Nämnden för enskilda arkiv. Syftet med bidraget är att främja den regionala arkivverksamheten och att bättre integrera folkrörelsearkiven i den regionala kulturpolitiken.

Regeringens överväganden

För att bibehålla bidragsnivån för de bidragsberättigade arkivinstitutionerna föreslår regeringen att anslaget förstärks med 680 000 kronor då två institutioner tillkommit.

Tabell 4.54 Härledning av anslagsnivå 2005–2007, för 28:22 Bidrag till regional arkivverksamhet

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	5 153	5 153	5 153
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	109	216	323
Beslut	680	694	708
Förslag/beräknat anslag	5 942	6 063	6 184

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 5 942 000 kronor anvisas under anslaget 28:22 *Bidrag till regional arkivverksamhet* för 2005. För 2006 och 2007 beräknas anslaget till 6 063 000 kronor respektive 6 184 000 kronor.

4.11.23 28:23 Språk- och folkminnesinstitutet

Tabell 4.55 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Notering	Belopp
2003	Utfall	28 797	Anslags-sparande	1 226
2004	Anslag	29 972	Utgifts-prognos	30 646
2005	Förslag	29 797		
2006	Beräknat	30 049 ¹		
2007	Beräknat	30 549 ¹		

¹ Motsvarar 29 797 tkr i 2005 års prisnivå.

Myndigheten har enligt förordningen (1993:654) med instruktion för Språk- och folkminnesinstitutet (SOFI) till uppgift att samla in, bevara, vetenskapligt bearbeta och ge ut material om dialekter, folkminnen, folkmusik, ortnamn och personnamn. Vidare skall institutet avge yttranden i ärenden om fastställande av ortnamn och granska förslag till namn på allmänna kartor samt yttra sig i fråga om personnamn. SOFI:s verksamhet bedrivs i Uppsala, Lund, Göteborg och Umeå.

Regeringens överväganden

För att vidmakthålla kompetensen vid bearbetning och bevarande av dokumentationen i myndighetens omfattande samlingar samt att möjliggöra tolkning och förmedling av innehållet föreslår regeringen att Språk- och folkminnesinstitutets anslag förstärks med 1 miljon kronor fr.o.m. 2005.

För 2004 erhöll Språk- och folkminnesinstitutet en engångsanvisning på 1 450 000 kronor. Anslaget minskas med motsvarande belopp.

Tabell 4.56 Härledning av anslagsnivå 2005–2007, för 28:23 Språk- och folkminnesinstitutet

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	29 972	29 972	29 972
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	309	565	1 074
Beslut	- 484	- 488	- 496
Förslag/beräknat anslag	29 797	30 049	30 549

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 29 797 000 kronor anvisas under anslaget 28:23 *Språk- och folkminnesinstitutet* för 2005. För 2006 och 2007 beräknas anslaget till 30 049 000 kronor respektive 30 549 000 kronor.

4.11.24 28:24 Svenskt biografiskt lexikon

Tabell 4.57 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Utgifter	Anslags-sparande	Utgifter
2003	Utfall	4 136	Anslags-sparande	29
2004	Anslag	4 230	Utgifts-prognos	4 181
2005	Förslag	4 289		
2006	Beräknat	4 325 ¹		
2007	Beräknat	4 397 ¹		

¹ Motsvarar 4 289 tkr i 2005 års prisnivå.

Myndigheten har enligt förordningen (1988:630) med instruktion för Svenskt biografiskt lexikon (SBL) till uppgift att fortsätta och slutföra utgivandet av verket Svenskt biografiskt lexikon. Med gällande vetenskaplig kvalitet skall minst ett band ges ut vartannat år, dvs. 2,5 häften per år. Slutmålet är att lexikonet skall vara färdigt 2016.

Regeringens överväganden

Tabell 4.58 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:24 Svenskt biografiskt lexikon

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	4 230	4 230	4 230
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	59	95	167
Förslag/beräknat anslag	4 289	4 325	4 397

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 4 289 000 kronor anvisas under anslaget 28:24 *Svenskt biografiskt lexikon* för 2005. För 2006 och 2007 beräknas anslaget till 4 325 000 kronor respektive 4 397 000 kronor.

4.11.25 28:25 Riksantikvarieämbetet

Tabell 4.59 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Utgifter	Anslags-sparande	Utgifter
2003	Utfall	172 265	Anslags-sparande	12 945
2004	Anslag	186 502	Utgifts-prognos	186 626
2005	Förslag	192 703		
2006	Beräknat	194 408 ¹		
2007	Beräknat	197 662 ¹		

¹ Motsvarar 192 703 tkr i 2005 års prisnivå.

Riksantikvarieämbetet (RAÄ) är central förvaltningsmyndighet för frågor om kulturmiljön och kulturarvet. Enligt förordningen (1997:1171) med instruktion för Riksantikvarieämbetet skall RAÄ bl.a. värna om kulturvärdena i bebyggelsen och i landskapet, bevaka kulturmiljöintresset vid samhällsplanering och byggande samt verka för att hoten mot kulturmiljön möts.

Till RAÄ:s uppgifter hör vidare att leda och delta i arbetet med att bygga upp kunskapen och bedriva informations- och rådgivningsverksamhet om kulturmiljöer, kulturminnen och kulturföremål. RAÄ skall också medverka i det internationella arbetet samt följa det regionala kulturmiljöarbetet och biträda länsstyrelserna och de regionala museerna i dessa frågor. RAÄ har ett sektorsansvar för handikappfrågor med anknytning till sitt verksamhetsområde. Andra uppgifter är att utföra arkeologiska undersökningar och svara för konservering samt vård av kulturminnen och kulturföremål. Dessutom skall RAÄ ha ett specialbibliotek för forskning och utveckling inom området.

Myndighetens avgiftsinkomster uppgick under 2003 till ca 185 miljoner kronor, varav ca 158 miljoner kronor avser arkeologisk uppdragsverksamhet. Förutom dessa inkomster rör det sig framför allt om entré- och försäljningsinkomster samt inkomster från konserveringsverksamhet.

Regeringen har beslutat om indragning med 3 127 000 kronor av anslagssparandet.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Den arkeologiska uppdragsverksamheten inom RAÄ innefattar undersökningar och utredningar som föranleds av lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. och som utförs av RAÄ:s avdelning för arkeologiska undersökningar (UV) mot avgift.

Tabell 4.60 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2003	158 838	164 304	- 5 466
Prognos 2004	107 000	110 000	- 3 000
Budget 2005	138 000	139 000	- 1 000

Regeringens överväganden

Från RAÄ:s anslag omprioriterades 5 miljoner kronor för 2004. Anslaget ökar med motsvarande belopp. För 2005 omprioriteras 1,2 miljoner kronor från RAÄ:s anslag.

Tabell 4.61 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:25 Riksantikvarieämbetet

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	186 502	186 502	186 502
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	2 333	4 003	7 192
Överföring till/från andra anslag	3 868	3 903	3 968
Förslag/beräknat anslag	192 703	194 408	197 662

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 192 703 000 kronor anvisas under anslaget 28:25 *Riksantikvarieämbetet* för 2005. För 2006 och 2007 beräknas anslaget till 194 408 000 kronor respektive 197 662 000 kronor.

4.11.26 28:26 Bidrag till kulturmiljövård

Tabell 4.62 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2003	Utfall	264 502		2 338
2004	Anslag	259 520	Utgifts-prognos	253 900
2005	Förslag	259 359		
2006	Beräknat	259 359		
2007	Beräknat	259 359		

Tabell 4.63 Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2003	Prognos 2004	Förslag 2005	Beräknat 2006	Beräknat 2007–
Utstående åtaganden vid årets början	92 978	88 226	88 122	88 122	
Nya åtaganden	63 962	68 800	70 000		
Infriade åtaganden	68 714	68 904	70 000	32 400	55 722
Utstående åtaganden vid årets slut	88 226	88 122	88 122		
Erhållet/föreslaget bemyndigande	100 000	100 000	100 000		

Bidrag till kulturmiljövård lämnas enligt förordningen (1993:379) om bidrag till kulturmiljövård. Bidragsbestämmelserna innebär i korthet att bidrag lämnas för att bevara och tillgängliggöra kulturmiljön. Inom ramen för anslaget utgår även medel för att täcka vissa arkeologiska undersökningskostnader och för att täcka kostnader för att tillvarata fornfynd. Dessutom utgår medel för att täcka bidrag till ombyggnad, renovering och underhåll av kulturhistoriskt värdefull bostadsbebyggelse.

Regeringen har beslutat om indragning med 3 178 000 kronor av anslagssparandet.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2005 för ramanslaget 28:26 *Bidrag till kulturmiljövård* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 100 000 000 kronor under 2006–2008.

Regeringens överväganden

Tabell 4.64 Härlledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:26 Bidrag till kulturmiljövård

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	259 520	259 520	259 520
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	- 161	- 161	- 161
Förslag/beräknat anslag	259 359	259 359	259 359

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 259 359 000 kronor anvisas under anslaget 28:26 *Bidrag till kulturmiljövård* för 2005. För 2006 och 2007 beräknas anslaget till 259 359 000 kronor respektive 259 359 000 kronor.

4.11.27 28:27 Kyrkoantikvarisk ersättning

Tabell 4.65 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2003	Utfall	100 000		
2004	Anslag	150 000	Utgifts- prognos	147 237
2005	Förslag	200 000		
2006	Beräknat	250 000		
2007	Beräknat	300 000		

Från och med 2002 får Svenska kyrkan en viss ersättning av staten för kulturhistoriskt motive-
rade kostnader i samband med vård och under-
håll av de kyrkliga kulturminnena (kyrkoantik-
varisk ersättning). Ersättningen, som avser
kyrkobyggnader, kyrkotomter, kyrkliga inventa-
rier och begravningsplatser, skall fördelas av
Svenska kyrkan efter samråd med myndigheter
inom kulturmiljöområdet, se 4 kap. 16 § lagen
(1988:950) om kulturminnen m.m.

År 2005 uppgår ersättningen i enlighet med
riksdagens beslut 1999 till 200 miljoner kronor
(prop. 1998/99:38, bet. 1998/99:KU18, rskr.
1998/99:176).

Regeringens överväganden

Tabell 4.66 Härlledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:27 Kyrkoantikvarisk ersättning

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	150 000	150 000	150 000
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	50 000	100 000	150 000
Förslag/beräknat anslag	200 000	250 000	300 000

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår reger-
ingen att 200 000 000 kronor anvisas under
anslaget 28:27 *Kyrkoantikvarisk ersättning* för
2005. För 2006 och 2007 beräknas anslaget till
250 000 000 kronor respektive 300 000 000
kronor.

4.11.28 28:28 Centrala museer:
Myndigheter**Tabell 4.67 Anslagsutveckling**

Tusental kronor

2003	Utfall	738 528	Anslags- sparande	53 237
2004	Anslag	789 621	Utgifts- prognos	821 135
2005	Förslag	865 631		
2006	Beräknat	876 353 ¹		
2007	Beräknat	891 889 ¹		

¹ Motsvarar 865 631 tkr i 2005 års prisnivå.

Följande centrala museer är myndigheter:
Statens historiska museer, Nationalmuseum med
Prins Eugens Waldemarsudde, Naturhistoriska
riksmuseet, Statens museer för världskultur, Liv-
rustkammaren, Skoklosters slott och Hallwylska
museet, Statens maritima museer, Arkitektur-
museet, Statens musiksamlingar, Statens för-
svarshistoriska museer samt Moderna museet.
De specifika uppgifterna framgår av instruktio-
nen för varje myndighet. Statens historiska
museum, Nationalmuseum, Naturhistoriska
riksmuseet, Statens museer för världskultur och
Moderna museet har vart och ett inom sina verk-
samsområden uppgiften att vara ansvars-
museum.

Tabell 4.68 Sammanställning över medelsfördelningen till Centrala museer: Myndigheter

Tusental kronor

	2004	2005
Statens historiska museer	71 527	78 253
Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde	70 370	89 289
Naturhistoriska riksmuseet	128 535	149 784
Statens museer för världskultur	135 962	143 624
Livrustkammaren, Skoklosters slott och Hallwylska museet	33 517	43 117
Statens maritima museer	99 924	104 006
Arkitekturmuseet	35 297	35 593
Statens musiksamlingar	41 789	43 500
Statens försvarshistoriska museer	59 817	64 710
Moderna museet	112 883	113 755
Summa	789 621	865 631

Utöver den avgiftsfinansierade verksamheten vid Vasamuseet och Cosmonova, som redovisas särskilt, uppgick de centrala museimyndigheternas avgiftsinkomster 2003 till 147 miljoner kronor.

Tabell 4.69 Sammanställning över avgiftsinkomsterna¹ till Centrala museer: Myndigheter

Tusental kronor

	2002	2003
Statens historiska museer	11 244	12 192
Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde	75 955	58 108
Naturhistoriska riksmuseet ²	24 687	26 841
Statens museer för världskultur	8 132	7 850
Livrustkammaren, Skoklosters slott och Hallwylska museet	14 486	13 317
Statens maritima museer ³	8 783	9 158
Arkitekturmuseet	2 233	3 310
Statens musiksamlingar	2 385	2 642
Statens försvarshistoriska museer	7 839	6 958
Moderna museet	8 923	6 927
Summa	164 667	147 303

¹ I myndigheternas avgiftsinkomster ingår bl.a. entré- och visningsinkomster samt inkomster av försäljning, ev. sponsring och lokaluthyrning m.m.

² Intäkterna för Cosmonovas verksamhet redovisas i tabell 4.70.

³ Intäkterna för Vasamuseets verksamhet redovisas i tabell 4.71.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Cosmonova

Tabell 4.70 Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (Intäkt – kostnad)
Utfall 2003	29 500	30 500	- 1 000
Prognos 2004	29 000	29 400	-400
Budget 2005	29 000	31 000	- 2 000

Vasamuseet

Tabell 4.71 Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (Intäkt – kostnad)
Utfall 2003	61 538	61 538	0
Prognos 2004	57 667	57 667	0
Budget 2005	48 577	48 577	0

Regeringens överväganden

För 2005 beräknar regeringen att 66,5 miljoner kronor tillförs Statens historiska museer, Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde, Naturhistoriska riksmuseet, Statens museer för världskultur, Livrustkammaren, Skoklosters slott och Hallwylska museet, Statens maritima museer, Statens musiksamlingar samt Statens försvarshistoriska museer för att införa fri entré på respektive museer. Från och med 2004 anvisades 18 miljoner kronor för ett införande av fri entré på Moderna museet, Arkitekturmuseet samt Östasiatiska museet.

Regeringen föreslår att Naturhistoriska riksmuseet får en förstärkning med 5 miljoner kronor fr.o.m. 2005 för att bedriva en fortsatt miljögiftsforskning och miljöövervakningsprojekt.

Vidare beräknar regeringen att Statens museer för världskultur får en förstärkning med 1 miljon kronor fr.o.m. 2005 i syfte att bedriva en fortsatt god lokalförsörjning för Medelhavsmuseet, Etnografiska museet samt Östasiatiska museet.

För att möjliggöra ett fortsatt bevarandearbete av regalskeppet Vasa beräknar regeringen en ökning med 2,5 miljoner kronor till Statens maritima museer fr.o.m. 2005.

För att Statens musiksamlingar fortsättningsvis ska kunna vidta nödvändiga ekonomiska åtgärder och samtidigt kunna möta kommande kostnadsökningar beräknar regeringen en ökning med 2,2 miljoner kronor fr.o.m. 2005.

För 2004 anvisades under anslaget engångs-satsningar på 2 miljoner kronor, vilka upphör fr.o.m. 2005. För 2005 minskas anslaget med samma belopp.

Tabell 4.72 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:28 Centrala museer: Myndigheter

Tusental kronor			
	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	789 621	789 621	789 621
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	6 988	16 855	31 153
Beslut	69 867	70 732	71 986
Överföring till/från andra anslag	- 845	- 855	- 871
Förslag/beräknat anslag	865 631	876 353	891 889

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 865 631 000 kronor anvisas under anslaget 28:28 *Centrala museer: Myndigheter* för 2005. För 2006 och 2007 beräknas anslaget till 876 353 000 kronor respektive 891 889 000 kronor.

4.11.29 28:29 Centrala museer: Stiftelser

Tabell 4.73 Anslagsutveckling

Tusental kronor				
2003	Utfall	202 357		
2004	Anslag	206 247	Utgifts- prognos	202 448
2005	Förslag	219 361		
2006	Beräknat	223 836 ¹		
2007	Beräknat	228 290 ¹		

¹ Motsvarar 219 361 tkr i 2005 års prisnivå.

Följande centrala museer är stiftelser: Nordiska museet, Skansen, Tekniska museet och Arbetets museum. För Nordiska museet, Skansen och Tekniska museet gäller stadgar som har fastställts av regeringen. För Arbetets museum gäller stadgar som har fastställts av dess huvudmän. Nordiska museet har inom sitt verksamhetsområde uppgiften att vara ansvarsmuseum.

Tabell 4.74 Sammanställning över medelsfördelningen till Centrala museer: Stiftelser

Tusental kronor		
	2004	2005
Nordiska museet	97 613	109 267
Skansen	52 394	54 631
Tekniska museet	43 056	42 113
Arbetets museum	13 184	13 350
Summa	206 247	219 361

Avgiftsinkomsterna för de centrala museerna (stiftelser) uppgick 2003 till 104 miljoner kronor.

Tabell 4.75 Sammanställning över avgiftsinkomsterna¹ till Centrala museer: Stiftelser

Tusental kronor		
	2002	2003
Nordiska museet	20 677	21 046
Skansen	71 471	71 063
Tekniska museet	7 097	8 676
Arbetets museum	3 082	3 211
Summa	102 327	103 996

¹ I stiftelsernas avgiftsinkomster ingår bl.a. entré- och visningsinkomster samt inkomster av försäljning, ev. sponsring och lokaluthyrning m.m.

Regeringens överväganden

För 2005 beräknar regeringen att 12 miljoner kronor tillförs Stiftelsen Nordiska museet bl.a. i syfte att införa fri entré.

Vidare beräknar regeringen en ökning av anslaget till Stiftelsen Skansen med 1,5 miljoner kronor för att skapa goda förutsättningar för bevarandet av Skansens kulturhistoriska byggnader.

Tabell 4.76 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:29 Centrala museer: Stiftelser

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	206 247	206 247	206 247
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	- 386	3 813	7 994
Beslut	13 500	13 775	14 050
Förslag/beräknat anslag	219 361	223 836	228 290

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 219 361 000 kronor anvisas under anslaget 28:29 *Centrala museer: Stiftelser* för 2005. För 2006 och 2007 beräknas anslaget till 223 836 000 kronor respektive 228 290 000 kronor.

4.11.30 28:30 Bidrag till regionala museer

Tabell 4.77 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2003	Utfall	143 528		
2004	Anslag	139 055	Utgifts- prognos	136 494
2005	Förslag	150 007		
2006	Beräknat	154 551 ¹		
2007	Beräknat	159 228 ¹		

¹ Motsvarar 150 007 tkr i 2005 års prisnivå.

Bidrag till regionala museer lämnas enligt förordningen (1996:1598) om statsbidrag till regional kulturverksamhet. Bidraget syftar till att stödja museerna i deras uppgift att samla in, bearbeta och förmedla kunskaper om regionens kulturarv, dess konstutveckling samt om samhället och miljön i övrigt. Statsbidraget skall ge museerna möjlighet att ta ansvar för sin del av det regionala kulturmiljöarbetet.

Enligt de riktlinjer för bidragen till regionala kulturinstitutioner som riksdagen har godkänt (prop. 1996/97:3, bet. 1996/97:KrU1, rskr. 1996/97:129) skall en viss del av stödet avsättas till riktade tidsbegränsade bidrag.

Under anslaget anvisas även medel för kostnader för lönebidragsanställda vid de regionala museerna.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår en permanentning av den mellan 2001 och 2003 genomförda museipedagogiska satsningen med en årlig ram på 15 miljoner kronor.

Regeringen föreslår att bidraget till de regionala museerna tillförs 7,5 miljoner kronor fr.o.m. den 1 juli 2005, då den slutliga utvärderingen av den museipedagogiska satsningen skall vara klar. För 2006 avses att ytterligare 7,5 miljoner kronor skall tillföras.

För att fullfölja 2004 års överföring av medel till anslaget 28:4 *Försöksverksamhet med ändrad regional fördelning av kulturpolitiska medel* överförs ytterligare 13 000 kronor från detta anslag.

Under 2004 omprioriterades 500 000 kronor från detta anslag. Medlen återförs fr.o.m. 2005.

Tabell 4.78 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:30 Bidrag till regionala museer

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	139 055	139 055	139 055
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	2 951	7 253	11 680
Beslut	7 500	7 727	7 961
Överföring till/från andra anslag	501	516	532
Förslag/beräknat anslag	150 007	154 551	159 228

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 150 007 000 kronor anvisas under anslaget 28:30 *Bidrag till regionala museer* för 2005. För 2006 och 2007 beräknas anslaget till 154 551 000 kronor respektive 159 228 000 kronor.

4.11.31 28:31 Bidrag till vissa museer

Tabell 4.79 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2003	Utfall	53 876		
2004	Anslag	50 021	Utgifts- prognos	49 100
2005	Förslag	51 740		
2006	Beräknat	52 795 ¹		
2007	Beräknat	53 847 ¹		

¹ Motsvarar 51 740 tkr i 2005 års prisnivå.

Under anslaget beräknas medel för bidrag till ett antal museer och andra institutioner, de flesta med viss formell anknytning till staten.

Regeringen har fastställt stadgar för stiftelserna Dansmuseifonden (Dansmuseet), Drottningholms teatermuseum, Carl och Olga Milles Lidingöhem (Millesgården), Thielska galleriet och Föremålsvård i Kiruna. Av de övriga står stiftelserna Strindbergsmuseet och Rooseum delvis under kommunalt huvudmannaskap, medan stiftelserna Judiska museet, Röhsska museet, Bildmuseet och Zornsamlingarna har bildats av organisationer och andra intressenter.

Tabell 4.80 Sammanställning över medelstillelningen

Tusental kronor		
	2004	2005
Dansmuseet	8 902	9 507
Drottningholms teatermuseum	6 952	7 035
Millesgården	2 238	2 265
Thielska galleriet	2 632	2 665
Föremålsvård i Kiruna	13 835	11 987
Nobelmuseet	5 000	5 000
Svensk Form	5 250	8 069
Röhsska museet	1 012	1 012
Rooseum	2 050	2 050
Strindbergsmuseet	587	587
Judiska museet	608	608
Bildmuseet	750	750
Zornsamlingarna	205	205
Summa	50 021	51 740

Regeringens överväganden

För att förtydliga de ekonomiska förutsättningarna för Svensk Form föreslår regeringen att de statliga bidragen till föreningen samlas under ett anslag. Detta innebär att 1 miljon kronor överförs från anslaget 28:3 *Nationella uppdrag* samt att 1 750 000 kronor överförs från anslaget 28:18 *Bidrag till bild- och formområdet* till detta anslag.

Mot bakgrund av det senaste årets debatt om Sveriges Teatermuseums samlingar i såväl riksdag som media är det regeringens mening att det är styrelsens ansvar att göra nödvändiga prioriteringar. Regeringen ser därför positivt på att styrelsen inkommit med en plan för samlingarnas vård i ett kortare perspektiv och verksamhetens inriktning på längre sikt.

Under 2004 anvisades en engångsanvisning på 2 miljoner kronor till Föremålsvård i Kiruna. Anslaget minskas med motsvarande belopp 2005.

Tabell 4.81 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:31 Bidrag till vissa museer

Tusental kronor			
	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	50 021	50 021	50 021
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	1 008	2 049	3 086
Överföring från andra anslag	1 750	1 764	1 779
Beslut	- 1 039	- 1 039	- 1 039
Förslag/beräknat anslag	51 740	52 795	53 847

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 51 740 000 kronor anvisas under anslaget 28:31 *Bidrag till vissa museer* för 2005. För 2006 och 2007 beräknas anslaget till 52 795 000 kronor respektive 53 847 000 kronor.

4.11.32 28:32 Stöd till icke-statliga kulturlokaler

Tabell 4.82 Anslagsutveckling

Tusental kronor				
2003	Utfall	11 191	Anslags-sparande	9 219
2004	Anslag	10 000	Utgifts-prognos	6 816
2005	Förslag	10 000		
2006	Beräknat	10 000		
2007	Beräknat	10 000		

Under detta anslag beräknas stöd till icke-statliga kulturlokaler för ny- eller ombyggnad inklusive handikappanpassning av musei-, teater- och konsertlokaler som tillhör någon annan än staten. Bidraget används enligt förordningen (1990:573) om stöd till vissa icke-statliga kulturlokaler. Beslut om bidrag fattas av Boverkets samlingslokalsdelegation efter samråd med Statens kulturråd.

Regeringens överväganden

Som komplement till den resultatbedömning som regeringen har gjort för politikområdet kan följande resultatinformation lämnas. Boverkets redovisning visar att åtta ansökningar beviljades bidrag under 2003. Det tillgängliga beslutsutrymmet på ca 8 miljoner kronor fördelades på ett länsmuseum, fyra andra museer, två teaterlokaler och en övrig kulturlokal.

Regeringen föreslår att anslaget för 2005 anvisas 10 000 000 kronor. För 2006 och 2007 beräknas anslaget till 10 000 000 kronor respektive 10 000 000 kronor.

4.11.33 28:33 Riksställningar

Tabell 4.83 Anslagsutveckling

Tusental kronor				
2003	Utfall	42 022	Anslags-sparande	1 281
2004	Anslag	44 629	Utgifts-prognos	45 088
2005	Förslag	45 185		
2006	Beräknat	45 659 ¹		
2007	Beräknat	46 444 ¹		

¹ Motsvarar 45 185 tkr i 2005 års prisnivå.

Riksställningar har enligt förordningen (1997:1170) med instruktion för Riksställningar till uppgift att främja utställnings- och konstbildningsverksamheten genom att förmedla och anordna utställningar, biträda med rådgivning och annan service samt i övrigt utveckla och förnya utställningen som medium för kunskapsförmedling, debatt och upplevelse.

Riksställningars avgiftsinkomster uppgick under 2003 till 8 116 000 kronor.

Regeringens överväganden

Tabell 4.84 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:33 Riksställningar

Tusental kronor			
	2005	2006	2007
Anvisat 2004 ¹	44 629	44 629	44 629
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	556	1 030	1 815
Förslag/beräknat anslag	45 185	45 659	46 444

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 45 185 000 kronor anvisas under anslaget 28:33 *Riksställningar* för 2005. För 2006 och 2007 beräknas anslaget till 45 659 000 kronor respektive 46 444 000 kronor.

4.11.34 28:34 Forum för levande historia

Tabell 4.85 Anslagsutveckling

Tusental kronor				
2003	Utfall	28 349	Anslags-sparande	1 651
2004	Anslag	41 830	Utgifts-prognos	42 710
2005	Förslag	42 199		
2006	Beräknat	42 871 ¹		
2007	Beräknat	43 672 ¹		

^{1,2} Motsvarar 42 199 tkr i 2005 års prisnivå.

Forum för levande historia skall enligt förordningen (2002:795) med instruktion för Forum för levande historia arbeta med frågor som rör demokrati, tolerans och mänskliga rättigheter med utgångspunkt i Förintelsen. Verksamheten skall syfta till att stärka människors vilja att aktivt verka för alla människors lika värde. Genom förmedling och kunskapsuppbyggnad skall verksamheten med stöd i forskning bedrivas i form av kulturverksamhet, seminarier, föreläsningar och debatt m.m.

Regeringens överväganden

Tabell 4.86 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:34 Forum för levande historia

Tusental kronor			
	2005	2006	2007
Anvisat 2004 ¹	41 830	41 830	41 830
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	369	1 041	1 842
Förslag/beräknat anslag	42 199	42 871	43 672

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 42 199 000 kronor anvisas under anslaget 28:34 *Forum för levande historia* för 2005. För 2006 och 2007 beräknas anslaget till 42 871 000 kronor respektive 43 672 000 kronor.

4.11.35 28:35 Statliga utställningsgarantier och inköp av vissa kulturföremål

Tabell 4.87 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2003	Utfall	50	Anslags-sparande	32
2004	Anslag	80	Utgifts-prognos	81
2005	Förslag	80		
2006	Beräknat	80		
2007	Beräknat	80		

Under anslaget beräknas medel för inköp av kulturföremål som har sådant konstnärligt, historiskt eller vetenskapligt värde att det är av synnerlig vikt att de införlivas med offentliga samlingar.

Enligt förordningen (1998:200) om statliga utställningsgarantier kan den som anordnar en tillfällig utställning som skall visas i Sverige under vissa förutsättningar få en statlig utställningsgaranti. Utställningsgaranti får också lämnas för svenska kulturmanifestationer utomlands. Statens kulturråd prövar ansökningarna om utställningsgarantier.

Regeringen har beslutat om indragning med 30 000 kronor av anslagssparandet.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att anslaget för 2005 anvisas 80 000 kronor. För 2006 och 2007 beräknas anslaget till 80 000 kronor respektive 80 000 kronor.

4.11.36 28:36 Filmstöd

Tabell 4.88 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2003	Utfall	234 471	Anslags-sparande	1 234
2004	Anslag	234 738	Utgifts-prognos	231 648
2005	Förslag	235 738		
2006	Beräknat	235 738		
2007	Beräknat	235 738		

Under anslaget beräknas medel för statens stöd till svensk filmproduktion m.m. enligt förlängningen av 2000 års filmavtal. Syftet med stödet är att främja värdefull svensk filmproduktion, att främja spridning och visning av värdefull film, att

främja bevarandet och tillgängliggörandet av filmer och material av kulturhistoriskt intresse liksom att verka för internationellt samarbete i dessa avseenden samt att förbättra kvinnliga filmskapares villkor. Under anslaget beräknas även medel för ett filmarkiv för film på filmbas i Grängesberg samt för Konstnärsnämndens filmstöd.

Regeringens överväganden

För att bl.a. täcka det ekonomiska bortfall som en successiv minskning av medlen från EU:s strukturfonder innebär beräknar regeringen ett anslag på 1 miljon kronor till Filmpool Nord fr.o.m. 2005.

Tabell 4.89 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:36 Filmstöd

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	234 738	234 738	234 738
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	1 000	1 000	1 000
Förslag/beräknat anslag	235 738	235 738	235 738

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 235 738 000 kronor anvisas under anslaget 28:36 *Filmstöd* för 2005. För 2006 och 2007 beräknas anslaget till 235 738 000 kronor respektive 235 738 000 kronor.

4.11.37 28:37 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet

Tabell 4.90 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2003	Utfall	33 023	Anslags-sparande	1 076
2004	Anslag	34 623	Utgifts-prognos	33 986
2005	Förslag	35 358		
2006	Beräknat	35 801 ¹		
2007	Beräknat	36 437 ¹		

¹ Motsvarar 35 358 tkr i 2005 års prisnivå.

Under anslaget beräknas medel för forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet. Medlen används för projekt inom Statens kultur-

råds, ansvarsmuseernas, Riksarkivets, Riksantikvarieämbetets och Språk- och folkminnesinstitutets ansvarsområden. Vidare beräknas under anslaget del av kostnaderna för grundforskning inom naturvetenskap vid Naturhistoriska riksmuseet.

Regeringens överväganden

Tabell 4.91 Härlledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:37 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	34 623	34 623	34 623
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	735	1 178	1 814
Förslag/beräknat anslag	35 358	35 801	36 437

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 35 358 000 kronor anvisas under anslaget 28:37 *Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet* för 2005. För 2006 och 2007 beräknas anslaget till 35 801 000 kronor respektive 36 437 000 kronor.

4.11.38 28:38 Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund

Tabell 4.92 Anslagsutveckling

Tusental kronor

			Anslags-sparande	
2003	Utfall	3 268		120
2004	Anslag	3 590	Utgifts-prognos	3 644
2005	Förslag	3 642		
2006	Beräknat	3 672 ¹		
2007	Beräknat	3 734 ¹		

¹ Motsvarar 3 642 tkr i 2005 års prisnivå.

Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund har enligt förordningen (1999:975) med instruktion för Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund till uppgift att pröva frågor om statsbidrag enligt lagen (1999:932) om stöd till trossamfund och förordningen (1999:974) om statsbidrag till trossamfund.

Regeringens överväganden

Tabell 4.93 Härlledning av anslagsnivån 2005–2007, för 28:38 Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	3 590	3 590	3 590
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	52	82	144
Förslag/beräknat anslag	3 642	3 672	3 734

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 3 642 000 kronor anvisas under anslaget 28:38 *Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund* för 2005. För 2006 och 2007 beräknas anslaget till 3 672 000 kronor respektive 3 734 000 kronor.

4.11.39 28:39 Stöd till trossamfund

Tabell 4.94 Anslagsutveckling

Tusental kronor

			Anslags-sparande	
2003	Utfall	49 586		731
2004	Anslag	49 142 ¹	Utgifts-prognos	48 938
2005	Förslag	50 750		
2006	Beräknat	50 750		
2007	Beräknat	50 750		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2004 års ekonomiska vårproposition (bet. 2003/04:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2005.

Under detta anslag beräknas medel för stöd till trossamfund enligt förordningen (1999:974) om statsbidrag till trossamfund.

Målet för det statliga stödet till trossamfund är att bidra till att skapa förutsättningar för trossamfundens att bedriva en aktiv och långsiktigt inriktad religiös verksamhet i form av gudstjänst, själavård, undervisning och omsorg, se 2 § lagen (1999:932) om stöd till trossamfund. Förutsättningarna för att ett trossamfund skall få statligt stöd är att det bidrar till att upprätthålla och stärka de grundläggande värderingar som samhället vilar på och att samfundet är stabilt och har egen livskraft. Statligt stöd till trossamfund kan lämnas i form av statsbidrag och avgiftshjälp till registrerade trossamfund.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att anslaget för 2005 anvisas 50 750 000 kronor. För 2006 och 2007 beräknas anslaget till 50 750 000 kronor respektive 50 750 000 kronor.

5 Politikområde 27 Mediepolitik

5.1 Omfattning

Politikområdet mediepolitik omfattar dagspress, radio och television samt skydd av barn och ungdom från skadligt innehåll i massmedierna. Till området hör Presstödsnämnden, Taltid-

ningsnämnden, Radio- och TV-verket, Granskningsnämnden för radio och TV, Statens biografbyrå samt Sveriges Television AB, Sveriges Radio AB och Sveriges Utbildningsradio AB.

5.2 Utgiftsutveckling

Tabell 5.1 Utgiftsutveckling inom politikområdet

Miljoner kronor

	Utfall 2003 ¹	Budget 2004 ²	Prognos 2004 ¹	Förslag 2005	Beräknat 2006	Beräknat 2007
<i>Anslag inom utgiftsområde 17</i>						
27:1 Statens biografbyrå	9,9	10,0	9,9	10,1	10,3	10,4
27:2 Utbyte av TV-sändningar mellan Sverige och Finland	19,8	20,3	19,9	20,6	21,0	21,5
27:3 Bidrag till dokumentation om den mediepolitiska utvecklingen och till europeiskt mediasamarbete	0,5	0,8	1,2	0,8	0,8	0,8
27:4 Forskning och dokumentation om medieutvecklingen	1,7	1,7	1,7	1,8	1,8	1,8
Totalt utgiftsområde 17	31,9	32,8	32,8	33,3	33,9	34,6
<i>Anslag inom utgiftsområde 1</i>						
27:1 Presstödsnämnden och Taltidningsnämnden	5,5	6,2	6,1	6,3	6,4	6,5
27:2 Presstödd	510,4	509,0	538,0	485,0	510,0	510,0
27:3 Stöd till radio- och kassettidningar	133,5	127,3	128,2	152,3	127,3	127,3
27:4 Radio- och TV-verket	12,7	12,6	12,8	11,7	11,8	12,1
27:5 Granskningsnämnden för radio och TV	9,3	9,6	10,0	9,7	9,8	10,0
Totalt utgiftsområde 1	671,4	664,7	695,1	665,1	665,3	665,8
Totalt för politikområde 27 Mediepolitik	703,3	697,6	727,9	698,4	699,3	700,4

¹ Inklusivt ev. anslagssparande eller anslagskredit.

² Inklusivt tilläggsbudget i samband med 2004 års ekonomiska vårproposition (bet. 2003/04:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2005.

5.3 Mål

Riksdagen har beslutat om målet för mediepolitiken (prop. 2000/01:1 utg.omr. 17, bet. 2000/01:KrU1, rskr. 2000/01:59). Målet är att stödja yttrandefrihet, mångfald, massmediernas oberoende och tillgänglighet samt att motverka skadliga inslag i massmedierna.

5.4 Politikens inriktning

Radio och TV i allmänhetens tjänst

Radio och TV i allmänhetens tjänst har en viktig roll i det svenska samhället. Genom att ge alla tillgång till ett allsidigt och oberoende programutbud av hög kvalitet och fritt från reklambudskap utgör verksamheten en nödvändig motvikt till den kommersiellt finansierade radion och televisionen.

För att de tre svenska radio- och TV-företagen med uppdrag i allmänhetens tjänst, Sveriges Radio AB (SR), Sveriges Television AB (SVT) och Sveriges Utbildningsradio AB (UR), skall ha goda förutsättningar att bedriva sin verksamhet är det viktigt att uppdraget är klart och tydligt redovisat av regering och riksdag. Detta gäller inte minst under de kommande åren när radio och TV i allmänhetens tjänst står inför stora utmaningar genom den pågående tekniska utvecklingen och en ökad konkurrens till följd av ett större utbud från privata radio- och TV-företag.

Nuvarande tillståndsperiod för SR, SVT och UR sträcker sig från början av 2002 till slutet av 2005. Arbetet med att utarbeta riktlinjer för nästa tillståndsperiod har därför påbörjats. Regeringen beslutade den 9 oktober 2003 att tillätta två utredningar, dels en parlamentarisk kommitté med uppdrag att ta fram ett underlag om de villkor som skall gälla för radio och TV i allmänhetens tjänst (dir. 2003:119), dels en särskild utredare med uppdrag att analysera vissa finansiella frågor (dir. 2003:120).

De två utredningarna har beviljats förlängd utredningstid till slutet av december 2004 respektive slutet av januari 2005. Som en konsekvens av att utredningstiderna förlängts föreslår regeringen att de nuvarande sändningstillstånden för SR, SVT och UR förlängs med oförändrade tillståndsvillkor under ett år till utgången av 2006.

Digitala TV-sändningar

Utbyggnaden av det digitala marknätet fortsätter. Enligt Teracom AB kommer samtliga större sändarstationer att ha försetts med digital sändarutrustning före andra kvartalet 2005. Det innebär att ca 98 procent av Sveriges befolkning då kommer att kunna ta emot digitala sändningar från marknätet.

I delbetänkandet *Must carry* (SOU 2003:109) har Radio- och TV-lagsutredningen lagt fram förslag om vilken skyldighet innehavare av elektroniska kommunikationsnät skall ha att vidare-sända TV-program efter det att de analoga sändningarna har upphört. Betänkandet har remissbehandlats. Regeringen avser att före utgången av 2004 lämna en proposition till riksdagen med anledning av utredningens förslag.

Radio- och TV-lagsutredningen har även lagt fram delbetänkandet *Nytt regelverk för mark-sänd digital-TV* (SOU 2004:39). I betänkandet föreslås nya regler för tillståndsgivning till programföretag och operatörsföretag i det digitala marknätet. Betänkandet har remissbehandlats och ärendet bereds i Regeringskansliet.

Digital radio

Digitalradiokommittén redovisade i februari 2004 i betänkandet *Digital Radio* (SOU 2004:16) en samlad analys av den digitala radions framtidsförutsättningar och förslag på en etappvis utveckling av den digitala marksända radion (DAB). Kommittén anser att digitaliseringen av radion bör fortsätta, men att det för närvarande inte går att ange någon tidpunkt för när de analoga ljudradiosändningarna kan upphöra. Kommitténs förslag bygger på att både Sveriges Radio AB och privata aktörer ges möjlighet att bedriva DAB-sändningar. Försökssändningar av digital radio pågår sedan 1995. Sveriges Radio och Sveriges Utbildningsradio har hittills varit ensamma om att sända. Remissbehandlingen av betänkandet avslutades den 31 augusti 2004 och ärendet bereds vidare i Regeringskansliet.

Koncessionsavgiften

Koncessionsavgiftsutredningen redovisade sitt uppdrag i maj 2003 i betänkandet *Koncessionsavgift på televisionens område* (SOU 2003:47). Betänkandet har remissbehandlats. Fortsatt beredning av ärendet pågår inom Regeringskansliet.

Dagspressen

Den pressutredning som aviserades i budgetpropositionen för 2004 kommer att tillsättas inom kort.

I syfte att bidra till att säkerställa fortsatt utdelning av dagstidningar på lördagar avser regeringen att förlänga det särskilda distributionsstödet under 2005. Stödet får uppgå till högst 10 miljoner kronor.

Taltidningar

Stödet till radio- och kassettidningar syftar till att förbättra tillgången till innehållet i dagstidningar för synskadade och andra funktionshindrade som inte förmår hålla i eller bläddra i en tidning eller som är afatiker eller dyslektiker. De statliga insatserna på detta område är viktiga för demokratin och stöds av de mål som gäller för medie- respektive handikappolitiken.

En del av de statliga insatserna är att tillhandahålla den utrustning som behövs för mottagning av taltidningar. Flertalet abonnenter har s.k. radiotidningar, som består av delar av dagstidningen inläst på ett 90-minutersband. Radiotidningen sänds via radions P1-nät och tas emot med speciella mottagare som fördelas genom Taltidningsnämndens försorg.

De nuvarande radiotidningsmottagarna är uttjänta och behöver bytas ut. Frågan har varit aktuell under ett antal år och Taltidningsnämnden har på uppdrag av regeringen kartlagt teknikutvecklingen på området. Under våren 2003 var bristen på radiotidningsmottagare akut. För att förbättra situationen beställde Taltidningsnämnden 1 750 omkonstruerade mottagare. Satsningen möjliggjordes genom att ett visst sparande har funnits på anslaget för stöd till radio- och kassettidningar. Detta medförde att en del gamla mottagare kunde bytas ut. För att säkerställa fortsatt utgivning av radiotidningar behöver dock samtliga mottagare bytas ut. Luleå tekniska universitet har på uppdrag av Taltidningsnämnden genomfört ett forskningsprojekt kring en ny typ av radiotidningsmottagare. Projektet slutredovisades till nämnden i januari 2004. Taltidningsnämnden gör bedömningen att en successiv anskaffning av de nya mottagarna, ca 6 750 enheter, behöver ske under perioden 2005–2006 och beräknar kostnaden till ca 25 miljoner kronor. Mot denna bakgrund föreslår regeringen att 25 miljoner kronor tillförs anslaget för radio- och kassettidningar under 2005 för anskaffning av nya radiotid-

ningsmottagare. Finansiering sker genom omprioriteringar på medieområdet.

Lokal icke-kommersiell radio och TV

Närradio och lokal-TV är viktiga för demokrati, yttrandefrihet, mångfald, föreningsliv och integration eftersom de möjliggör för olika intressen och åsikter att göra sig hörda i samhällsdebatten.

Regeringen beslutade nyligen en proposition med förslag om skärpta krav på anknytning till sändningsområdet för att ideella föreningar skall få tillstånd att sända närradio. Bakgrunden till förslaget är att det under senare år har framkommit att vissa föreningar som får sändningstillstånd för närradio inte har någon eller endast begränsad anknytning till sändningsområdet. Det har funnits farhågor för att en sådan utveckling skall leda närradion bort från att vara en lokal föreningsradio med utrymme för olika åsikter.

Ägarkoncentration i medierna

Regeringen arbetar kontinuerligt för att stärka mångfalden på medieområdet. I detta arbete ingår bl.a. satsningar på en radio och TV i allmänhetens tjänst, presstöd till dagstidningar samt krav på mångfald och lokal förankring i regelverket för kommersiell lokalradio.

Det finns anledning att hålla frågan om lagstiftning mot ägarkoncentration levande och frågan följs kontinuerligt inom Regeringskansliet. För att få ett konkurrensrättsligt perspektiv på frågan om ägarkoncentration i medierna gav regeringen i december 2002 Konkurrensverket i uppdrag att kartlägga och analysera området. Uppdraget redovisades i november 2003. I rapporten konstateras bl.a. att det råder delade meningar om konkurrenslagens tillämpning och räckvidd på medieområdet och att det är önskvärt att rättsläget klargörs genom lagstiftning.

5.5 Insatser

5.5.1 Insatser inom politikområdet

Radio och TV i allmänhetens tjänst

De nuvarande sändningstillstånden för SR, SVT och UR började gälla den 1 januari 2002. På ett antal punkter förtydligades och förstärktes företagens uppdrag i de nya tillstånden. Det gäller exempelvis de krav som ställs på produktion utanför Stockholm och på ett fördjupat

kulturansvar med ökat samarbete med kulturinstitutioner och fria producenter. I sändningstillstånden uppmärksammas också omfattningen av utomstående medverkan och frilansmedverkan som fortsatt skall hållas på en hög och jämn nivå, samtidigt som SVT:s tillstånd anger att utläggningen av produktion inte får öka över 2001 års nivå. Programföretagen har också i uppdrag att ägna ökad uppmärksamhet åt program för och med barn och ungdomar. Företagens uppdrag att öka tillgängligheten för funktionshindrade har också skärpts.

Under tillståndspanen tillförs programföretagen ökade resurser. Övergången till digital marksänd television medför särskilda krav på SVT och UR genom de kostnader företagen har under den period då distribution sker parallellt i ett analogt och ett digitalt marknät. För att utjämna dessa merkostnader över tiden har ett särskilt distributionskonto inrättats för kostnader för TV-distribution.

I riksdagens beslut om riktlinjer för SR, SVT och UR för perioden 1 januari 2002–31 december 2005 (prop. 2000/01:94, bet. 2000/2001:KrU8, rskr. 2000/01:268) angavs att det i god tid före utgången av tillståndspanen skulle tillsättas en parlamentarisk kommitté med uppdrag att göra en samlad översyn av public service-uppdraget och företagens förutsättningar.

Regeringen beslutade i oktober 2003 att tillsätta en parlamentarisk kommitté med ledamöter från riksdagens samtliga partier. Kommittén, som har antagit namnet Kommittén om radio och TV i allmänhetens tjänst, har i uppdrag att utifrån en bred omvärldsanalys ta fram ett underlag om de villkor som skall gälla för radio och TV i allmänhetens tjänst. Av direktiven framgår att kommittén bl.a. skall bedöma om förändringar behövs avseende företagens nyhetsuppdrag, bedöma villkoren avseende företagens kulturansvar samt analysera och bedöma UR:s särskilda utbildningsuppdrag. Vidare skall kommittén bl.a. analysera företagens insatser för att öka tillgängligheten för funktionshindrade och språkliga och etniska minoriteter.

Samtidigt gav regeringen en särskild utredare i uppdrag att ta fram ett underlag beträffande vissa frågor om finansiering av verksamheten inom radio och TV i allmänhetens tjänst. Utredningen har antagit namnet Finansiering m.m. av radio och TV i allmänhetens tjänst. I utredarens upp-

drag ingår att med utgångspunkt i dagens system med TV-avgifter bl.a. ta fram en direktfinansieringsmodell samt att i samband med denna överväga lämpligheten i att införa skatteplikt enligt mervärdesskattelagen för programföretagens verksamhet.

Digitala TV-sändningar

Riksdagen beslutade våren 1997 (prop. 1996/97:67, bet. 1996/97:KrU17, rskr. 1996/97:178) att sändningar av digital marksänd TV skall inledas på ett begränsat antal orter i Sverige. Efter förslag av regeringen i budgetpropositionen för 2001 beslutade riksdagen att digital marksänd TV får byggas ut till att omfatta hela landet (prop. 2000/01:1 utg. omr. 17, bet. 2000/01:KrU1, rskr. 2000/01:59).

På förslag av regeringen beslutade riksdagen våren 2003 att de digitala TV-sändningarna skall byggas ut och att de analoga sändningarna skall läggas ned etappvis (prop. 2002/03:72, bet. 2002/03:KU33, rskr. 2002/03:196). De analoga sändningarna skall ha upphört helt den 1 februari 2008.

Våren 2004 godkände riksdagen regeringens förslag att de digitala marksändningarna från SVT och UR skall ha samma räckvidd som företagens analoga sändningar, vilket innebär att minst 99,8 procent av befolkningen skall kunna ta emot sändningarna (prop. 2003/04:118, bet. 2003/04:KU24, rskr. 2003/04:231). Minst 98 procent av befolkningen bör kunna ta emot digitala marksändningar från ytterligare minst en frekvenskanal. Regeringens förslag utarbetades i samråd med miljöpartiet, vänsterpartiet, centerpartiet och kristdemokraterna.

En kommission med uppgift att förbereda övergången från analoga till digitala marksändningar har tillkallats. Kommissionen, som har antagit namnet Digital-TV-kommissionen, skall bl.a. lägga fram en plan för när de analoga marksändningarna skall upphöra i olika områden samt planera och samordna information till allmänheten om omläggningen. Vid fullgörandet av uppgiften skall hänsyn i första hand tas till konsumenternas önskemål och behov (dir. 2004:32).

Öppna gränssnitt för tillämpningsprogram är en viktig förutsättning för att interaktiva digitala televisionstjänster skall kunna utvecklas. I Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/21/EG av den 7 mars 2002 om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (ramdirektivet) anges att

medlemsstaterna skall uppmuntra användningen av öppna gränssnitt för tillämpningsprogram. Europeiska kommissionen skall inom ett år från den 24 juli 2003 undersöka om samverkan och valfrihet för användarna har uppnåtts. Om så inte har skett på ett tillfredsställande sätt kan kommissionen komma att ange en viss standard som obligatorisk. Av Europeiska kommissionens meddelande KOM(2004)541 den 30 juli 2004 framgår emellertid att kommissionen för närvarande inte anser att det finns skäl att införa en enhetlig standard för tillämpningsprogram. Kommissionen kommer att göra en ny översyn under andra halvåret 2005.

Mot bakgrund av nämnda direktiv och de överväganden som gjordes i propositionen Lag om elektronisk kommunikation (prop. 2002/03:110) gav regeringen den 4 september 2003 Radio- och TV-verket i uppdrag att följa utvecklingen av elektroniska programguider och tillämpningsprogram samt att uppmuntra övergången till en gemensam standard. Radio- och TV-verkets första rapport med anledning av uppdraget lämnades i maj 2004. Verket anser inte att det finns anledning att i dagsläget föreslå någon ytterligare reglering eller lagstiftning. En ny rapport kommer i maj 2005.

Dagspressen

Presstödet uppgår under 2004 till ca 509 miljoner kronor. För taltidningsverksamheten fördes ca 127 miljoner kronor.

Under senare år har ett antal åtgärder genomförts i syfte att främja mångfald och en bred spridning på dagstidningsmarknaden bl.a. i form av höjningar av driftsstödet och distributionsstödet.

Ett särskilt distributionsstöd för utdelning av dagstidningar på lördagar infördes den 1 januari 2002 (prop. 2001/02:1 utg.omr. 1, bet. 2001/02:KU1, rskr. 2001/02:55). Bakgrunden var att tidningsföretagens kostnader för utdelning av dagstidningar på lördagar i framför allt glesbygds- och landsbygdsområden ökat kraftigt.

Samtidigt infördes ett tillfälligt treårigt utvecklingsstöd. Stödet skulle möjliggöra investeringar inom den driftsstödsberättigade dagspressen för att dessa tidningar långsiktigt skall kunna behålla sin ställning på marknaden.

Lokal icke-kommersiell radio och TV

Regeringen har tagit flera initiativ i syfte att få en bättre insikt om under vilka villkor icke-kommersiell radio och TV verkar.

Regeringen gav i december 2002 Riksförbundet Öppna Kanaler i Sverige ett tvåårigt uppdrag att ansvara för att bl.a. utbildningsinsatser och ett ökat erfarenhetsutbyte kommer till stånd inom området icke-kommersiell lokal-TV. Insatserna skall bl.a. syfta till att utveckla folkrörelsernas möjligheter att använda TV-mediet som ett forum för kommunikation, lokal kultur och debatt. En miljon kronor per år under perioden 2003–2004 har fördelats för uppdraget.

Regeringen har vidare genom tilläggsdirektiv (dir. 2003:30) gett Radio- och TV-lagsutredningen i uppdrag att bl.a. analysera hur de lokala icke-kommersiella TV-sändningarna påverkas av digitaliseringen och om förutsättningarna för sådana sändningar kan förbättras genom lagstiftning.

5.5.2 Insatser utanför politikområdet

Post- och kassaserviceutredningen

Regeringen beslutade i oktober 2003 kommittédirektiv för en ny reglering av postverksamhet och behov av statliga insatser för den grundläggande kassaservicen (dir. 2003:117). Den 1 juli 2004 beslutade regeringen om tilläggsdirektiv till utredningen (dir. 2004:94). I direktiven anges bl.a. att utredaren skall beskriva och analysera marknaden för befordran av tidningar och tidskrifter i Sverige, inklusive kostnader och priser för distributionen, och göra en jämförelse med de övriga nordiska länderna. Utredaren skall särskilt beskriva och analysera möjligheterna till samdistribution av oadresserade tidskrifter och tidningar och adresserade försändelser. Utredaren skall om det är lämpligt föreslå förändringar i regelverket för att skapa förutsättningar för samdistribution. I maj 2004 lämnade utredningen delbetänkandet Samhällets behov av betaltjänster (SOU 2004:52). Uppdraget skall slutredovisas senast den 3 januari 2005.

Hjälpmedelutredningen

Regeringen beslutade i oktober 2001 att tillsätta en utredning med uppdrag att analysera vissa frågor på hjälpmedelområdet samt lämna förslag till åtgärder. I betänkandet *Hjälpmedel* (SOU 2004:83), som lämnades i augusti 2004, framhålls att hjälpmedel för handikappade är en viktig del i de nationella kulturpolitiska målen. Ett av målen för kulturpolitiken är att verka för att alla får möjlighet till delaktighet i kulturlivet och till kulturupplevelser samt till eget skapande. Utrustning för att ta del av talböcker och taltidningar tillhandahålls i viss utsträckning som hjälpmedel och är ett viktigt medel för att uppnå detta mål. Utredningen anser att teknikutvecklingen inom IT-området redan har medfört många nya möjligheter att tillgodose behov av information, kommunikation och kognitivt stöd för personer med funktionshinder. Taltidningar, talböcker och kulturtidskrifter som erhåller offentligt stöd förbättrar möjligheterna för personer med funktionshinder att ta del av litteratur och information.

5.6 Resultatbedömning

Radio och TV i allmänhetens tjänst

År 2003 var det andra året i den nuvarande tillståndsperioden. I anslagsvillkoren för de tre radio- och TV-företagen i allmänhetens tjänst ingår sedan 2002 ett krav på programföretagen att minska TV-avgiftsskolket och därigenom öka intäkterna med minst 25 miljoner kronor per år. Företagen har för 2002 och 2003 redovisat att resultatet med god marginal överträffat kravet, då ökningen under de två åren sammanlagt uppgått till 85 miljoner kronor.

De tre programföretagen har i enlighet med de anslagsvillkor som regeringen beslutar varje år skyldighet att följa upp och redovisa hur uppdraget uppfyllts. Redovisningarna gäller verksamhetsåret och utgår från sändningstillstånd, anslagsvillkor och i förekommande fall företagens egna måldokument. Syftet är bl.a. att ge staten underlag inför kommande tillståndsperioder och att skärpa företagens uppmärksamhet på hur uppdraget uppfyllts. Ett annat syfte är att ge allmänheten information om hur TV-avgiftsmedlen används och på så sätt stimulera till offentlig debatt. Redovisningarna skickas till regeringen men också till Granskningsnämnden

för radio och TV som har i uppdrag att bedöma om redovisningarna ger tillräcklig information för att regering och allmänhet skall kunna bedöma hur företagens uppdrag fullgjorts. Nämnden har bedömt att redovisningarna för 2003 är väl genomförda. Nämnden anför dock att redovisningen av omfattningen av utomståendes medverkan från SR och UR inte helt motsvarar uppställda krav.

I sin redovisning för 2003 redovisar SVT att SVT 1 även under detta år varit den publikt största TV-kanalen. Det totala programutbudet har ökat kraftigt under året bl.a. genom att två nya digitala temakanaler, 24 och Barnkanalen, startats.

24 har på morgonen samsänt med SVT 1 och SVT 2 och under dagtid och kvällstid dels sänt direkt från bl.a. riksdagen, dels erbjudit fördjupad bevakning av t.ex. nöje, resor, sport och konsumentfrågor. Barnkanalens sändningar har riktats till förskolebarn på förmiddagarna och till skolbarn på eftermiddagarna. Kanalen har sänt en blandning av egenproducerade repriserade program och inköp.

Andelen allmänproduktion som görs utanför Stockholm ökade under året till 59 procent. SVT redovisar också en ökad satsning för att spegla den etniska och kulturella mångfalden.

För att öka tillgängligheten för funktionshindrade har SVT:s textning av program på svenska ökat. Av det totala rikssända programutbudet på svenska textades 3 355 timmar förstasändningar och repriser, vilket innebär en ökning med 430 timmar eller 15 procent jämfört med föregående år. Företaget har särskilt satsat på en ökad textning under bästa sändningstid och på direkttextning. Under hösten 2003 inleddes exempelvis textning av det direktsända samhällsprogrammet *Agenda*.

Program riktade till barn och ungdom prioriteras av SVT och utbudet ökade något under 2003. Barn- och ungdomsredaktionerna har bl.a. ägnat ökad uppmärksamhet åt frågor om etnisk och kulturell mångfald i fråga om såväl ämne som medverkande och medarbetare.

Under 2003 tog SVT ytterligare steg för att utveckla uppdraget som folkbildare genom att uppbyggnaden av ännu en digitalt distribuerad temakanal, Kunskapskanalen, inleddes i samarbete med UR. Avsikten är att kanalen ska börja sända hösten 2004 under kvällstid.

Granskningsnämnden för radio och TV har på regeringens uppdrag följt och utvärderat mång-

falden i SVT:s nyhetsutbud. Nämnden lämnade sin slutrapport med anledning av uppdraget den 22 juni 2004. En tidigare delrapport visade att nyhetsmångfalden minskade mellan 1998 och 2001. Slutrapporten, som innehåller en analys av situationen 2003, visar att nyhetsprogrammen återigen har blivit mer olika. Regeringen har överlämnat rapporten till Kommittén om radio och TV i allmänhetens tjänst.

I SR:s redovisning för 2003 uppger företaget att användningen av programutbudet via nya medier har ökat kraftigt under året. SR:s webbplats har fått ett ökat antal användare och allt fler lyssnar på programmen via Internet. Under 2003 har SR inlett försökssändningar av sju digitala kanaler som kan nås via Internet eller med hjälp av en DAB-mottagare. SR är fortsatt det publikt största medieföretaget och enligt redovisade undersökningar också det medieföretag som befolkningen känner störst förtroende för.

SR har redaktionell bemanning på ett 50-tal orter och hälften av de 2 000 anställda arbetar utanför Stockholm. Andelen allmänproduktion som görs utanför Stockholm uppgår till 56 procent. Företaget redovisar satsningar på program för och med funktionshindrade och åtgärder både lokalt och centralt för att öka hörbarheten i programutbudet. SR har under 2003 haft framgångsrika försök med nyhetsrapportering särskilt riktad till unga. Satsningar har också skett på ungdomsprogram med koppling till aktiviteter på SR:s webbplats.

UR redovisar för 2003 ökande tittarsiffror för företagets TV-program, en ökad utlåning av inspelade program, stabilt lyssnande på radio och ett ökande antal besök på webbplatsen. Under året har utbudet inriktats främst på främmande språk, svenska, naturvetenskap, samhälle och pedagogik. En särskild satsning har också gjorts på historia och hälsa. UR har satsat på förbättrad marknadsföring och ökad tillgänglighet.

Kunskapskanalen, med planerad sändningsstart hösten 2004, har redan under 2003 påverkat UR:s planering och produktion. UR ska bidra till kanalen med 15 timmar varje vecka, varav ca en tredjedel av tiden kommer att utgöras av nyproduktion.

UR:s utbildningsprofil har i enlighet med tillståndsvillkoren stärkts och andelen utbildningsprogram uppgick enligt redovisningen för 2003 till 70 procent.

Digitala TV-sändningar

Vid ingången av 2004 kunde 90 procent av Sveriges befolkning ta emot sändningar från fyra frekvenskanaler i det digitala marknätet. Ett femte digitalt sändarnät nådde 50 procent av befolkningen. Efter riksdagens beslut att de digitala marksändningarna skall byggas ut ytterligare har Teracom AB inlett den fortsatta utbyggnaden.

För närvarande har 17 företag tillstånd att sända i det digitala marknätet. Sammanlagt sänds 30 programtjänster, rikstäckande eller regionalt.

Antalet personer som utnyttjar möjligheten att ta emot digitala TV-sändningar ökar för närvarande snabbt. Om alla distributionsformer räknas in hade enligt analysföretaget Mediavision 32 procent av befolkningen i åldrarna 15–74 år tillgång till digital TV-mottagning i hemmet under andra kvartalet 2004. Det är en ökning med tio procentenheter eller med 45 procent på ett år. Tillväxten sker främst i det digitala marknätet. Antalet hushåll som abonnerar på program från det digitala marknätet uppgick till 270 000 vid halvårsskiftet 2004, vilket innebär en ökning med 100 000 eller 60 procent sedan förra halvårsskiftet. Till detta kommer de hushåll som endast ser de avgiftsfria programtjänsterna i det digitala marknätet.

Dagspressen

Under 2003 beviljades 71 tidningar driftsstöd. Av dessa var 51 lågfrekventa (1–2 nummer per vecka) och 20 medel- eller högfrekventa (3–5 respektive 6–7 nummer per vecka) tidningar. Driftsstöd beviljades med totalt 412,6 miljoner kronor. Distributionsstöd lämnades med totalt 73,8 miljoner kronor.

Presstödsnämnden lämnade i juni 2004 en slutredovisning av regeringens uppdrag att utvärdera det särskilda stödet för utdelning av dagstidningar på lördagar. Nämnden drar bland annat slutsatsen att det även fortsättningsvis torde behövas någon form av stimulansåtgärd för att bibehålla utdelning av dagstidningar på lördagar. En fortsättning av stödet förordas i avvaktan på att dess närmare utformning utreds inom ramen för den kommande pressutredningen.

Presstödsnämnden lämnade i juni 2004 en första redovisning av effekterna av det tillfälliga utvecklingsstödet. Nämnden drar bland annat slutsatsen att utvecklingsstödet har möjliggjort tekniska investeringar för ekonomiskt svaga tid-

ningar och att stödet varit ändamålsenligt utformat. En slutlig redovisning skall lämnas senast den 1 juni 2005.

Regeringen gör bedömningen att de satsningar som vidtagits inom ramen för presstödet haft stor betydelse för att bevara mångfalden på dagstidningsmarknaden och en god spridning av dagstidningar.

Taltidningar

Ersättning till tidningsföretag som ger ut radio- och kassettidningar bidrar till att synskadade och vissa andra grupper med särskilda behov får tillgång till innehållet i dagstidningar. Vid utgången av 2003 gavs sammanlagt 96 dagstidningar ut som taltidningar (RATS-tidningar, dvs. radiosända talsyntestidningar för synskadade, radiotidningar respektive kassettidningar). Radiotidningar utgör den största gruppen med 68 tidningar. Av totalt ca 8 800 taltidningsabonnenter har ca 7 800 radiotidning. Mer än hälften av alla dagstidningar ges i dag ut som taltidningar och utgivningen täcker hela landet.

Regeringen gör bedömningen att stödet till radio- och kassettidningar är viktigt för att fortsatt garantera utgivningen av taltidningar.

Skadligt medieinnehåll

En del av det mediepolitiska målet är att motverka skadliga inslag i massmedierna. Statens biografbyrå granskar filmer och videogram som är avsedda att visas vid allmän sammankomst eller offentlig tillställning samt fastställer åldersgränser för de filmer som granskas. Rådet mot skadliga våldsskildringar (Våldsskildringsrådet) arbetar med att minska riskerna för skadlig mediepåverkan på barn och unga i enlighet med de tilläggsdirektiv som rådet fick i juni 2003 (dir. 2003:75). Rådet har under 2003 bl.a. fortsatt sitt arbete inom EU-projektet SAFT (Safety, Awareness, Facts and Tools), ett informations- och utbildningsprojekt för en säkrare användning av Internet bland barn och ungdomar.

I maj 1993 lämnade Våldsskildringsrådet delbetänkandet En gräns för filmcensuren (SOU 1993:39). I betänkandet föreslog rådet att vuxencensuren skulle slopas och att ytterligare en åldersgräns på 18 år skulle införas för filmer som skall visas offentligt. Betänkandet remissbehandlades med ett blandat utfall.

Regeringen vill i anslutning härtill redovisa bedömningen att lagstiftningen om filmcensur allttjämt fyller en viktig funktion, både som en markering från samhällets sida när det gäller vad

som är acceptabelt att visa offentligt och som en motvikt mot utvecklingen av våldsinslagen i medierna. Regeringen avser därför inte att vidta någon åtgärd med anledning av Våldsskildringsrådets förslag.

Uppföljning av medieutvecklingen

Flera aktörer arbetar aktivt med att ta fram värdefull information om utvecklingen inom medieområdet. Det gäller Radio- och TV-verket som följer utvecklingen inom medierna och publicerar statistik m.m. Vidare gäller det de utbudsstudier som publiceras av Granskningsnämnden för radio och TV, liksom Nordicoms arbete med mediestatistik och spridning av information och kunskap om medier och kommunikation utifrån den forskning som bedrivs på området. Europeiska Audiovisuella Observatoriet arbetar med jämförbar europeisk statistik på det audiovisuella området och bör ges fortsatt svenskt stöd.

5.7 Revisionens iakttagelser

Riksrevisionen har inte haft några invändningar i revisionsberättelserna avseende myndigheterna inom politikområdet.

5.8 Budgetförslag

5.8.1 27:1 Statens biografbyrå

Tabell 5.2 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2003	Utfall	9 896	Anslagskredit	-32
2004	Anslag	10 015	Utgiftsprognos	9 916
2005	Förslag	10 145		
2006	Beräknat	10 253 ¹		
2007	Beräknat	10 429 ¹		

¹ Motsvarar 10 145 tkr i 2005 års prisnivå.

Statens biografbyrå skall granska filmer och videogram som är avsedda att visas vid allmän sammankomst eller offentlig tillställning. På begäran förhandsgranskas även filmer och videogram för enskilt bruk. Biografbyrån fastställer åldersgränser för de filmer som granskats.

Vidare kan byrån besluta om att klipp görs i filmer samt om visningsförbud.

Biografbyrån utövar tillsyn över videogrammarknaden och efterlevnaden av bestämmelserna i brottsbalken om olaga våldsskildring och otillåten utlämning av teknisk upptagning när det gäller rörliga bilder. Biografbyrån skall enligt brottsbalken yttra sig till Justitiekanslern (JK) i åtalsärenden som rör olaga våldsskildring samt ge medgivande till åtal som rör otillåten utlämning av teknisk upptagning.

Tabell 5.3 Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2003	9 796	8 769	1 027
Prognos 2004	9 400	8 700	700
Budget 2005	9 400	8 900	500

För granskning av filmer och videogram tar Biografbyrån ut avgifter som skall motsvara kostnaderna för granskningsverksamheten. Intäkterna redovisas på statsbudgetens inkomstsida under inkomsttitel 2522 Avgifter för granskning av filmer och videogram. Biografbyrån får inte disponera intäkterna.

Regeringens överväganden

I Biografbyråns årsredovisning för 2003 redovisade byrån för första gången sitt resultat i enlighet med de förändrade verksamhetsmål och återrapporteringskrav som återfanns i byråns regleringsbrev för 2003. Riksdagens konstitutionsutskott anförde i sitt betänkande 2003/04:KU24 att man utgår från att en utvärdering görs huruvida syftet med de förändrade verksamhetsmålen uppnås. Regeringen gör bedömningen att förändringarna uppfyllt syftet att förbättra möjligheterna att följa upp målen för byråns verksamhet. I mål- och resultatdialogen med Biografbyrån har framkommit att man även från byråns sida anser att förändringarna gett positivt resultat.

Tabell 5.4 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 27:1 Statens biografbyrå

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004 ¹	10 015	10 015	10 015
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	130	238	414
Förslag/beräknat anslag	10 145	10 253	10 429

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 10 145 000 kronor anvisas under anslaget 27:1 *Statens biografbyrå* för 2005. För 2006 och 2007 beräknas anslaget till 10 253 000 kronor respektive 10 429 000 kronor.

5.8.2 27:2 Utbyte av TV-sändningar mellan Sverige och Finland

Tabell 5.5 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2003	Utfall	19 816		0
2004	Anslag	20 272		19 899
2005	Förslag	20 556		
2006	Beräknat	21 049 ¹		
2007	Beräknat	21 533 ¹		

¹ Motsvarar 20 556 tkr i 2005 års prisnivå.

Under anslaget anvisas medel för de kostnader Teracom AB har för rundradiosändningar i Storstockholmsområdet av finländska TV-program, de kostnader Sveriges Television AB har för tillhandahållande och överföring av en svensk programkanal till Finland, de kostnader Comhem AB har för tillhandahållande av den finska programkanalen till kabelnät på ett antal orter i Sverige samt Sverigefinska Riksförbundets kostnader i samband med utsändning av den finska programkanalen i Sverige. De sistnämnda kostnaderna baserar sig på överenskommelser mellan

riksförbundet och förhandlingsorganisationen Copyswede som företräder vissa rättighets-havarorganisationer.

Det svensk-finska televisionsutbytet bedrivs enligt en princip om ömsesidighet. Finland ansvarar för kostnaderna för utsändningen av en svensk programkanal i Finland och för överföringen av en finsk programkanal till Sverige. På motsvarande sätt ansvarar Sverige för kostnaderna för utsändningen av en finsk programkanal i Sverige och för överföringen av en svensk programkanal till Finland.

Utsändningen av finska TV-program i Sverige sker med stöd av radio- och TV-lagen (1996:844). Regeringen har den 11 december 2003 meddelat Sverigefinska Riksförbundet tillstånd att bedriva sådana sändningar under 2004.

Regeringens överväganden

Som ett komplement till den resultatbedömning som regeringen har gjort för politikområdet Mediepolitik kan följande resultatinformation lämnas. Finlands TV har distribuerats som en analog marksänd kanal i Stockholm genom utsändningar i Nackamasten. Kanalen har också funnits fritt tillgänglig i Comhems analoga kabelutbud i Storstockholm. Kanalen har vidare spritts som digital betalkanal i Comhems digitala kabelnät.

Tabell 5.6 Härledning av anslagsnivå 2005–2007, för 27:2 Utbyte av TV-sändningar mellan Sverige och Finland

	Tusental kronor		
	2005	2006	2007
Anvisat 2004	20 272	20 272	20 272
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	284	777	1 261
Förslag/beräknat anslag	20 556	21 049	21 533

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 20 556 000 kronor anvisas under anslaget 27:2 *Utbyte av TV-sändningar mellan Sverige och Finland* för 2005. För 2006 och 2007 beräknas anslaget till 21 049 000 kronor respektive 21 533 000 kronor.

5.8.3 27:3 Bidrag till dokumentation om den mediepolitiska utvecklingen och till europeiskt mediasamarbete

Tabell 5.7 Anslagsutveckling

Tusental kronor				
2003	Utfall	487	Anslags-sparande	443
2004	Anslag	821	Utgifts-prognos	1 249
2005	Förslag	821		
2006	Beräknat	821		
2007	Beräknat	821		

Under anslaget anvisas medel för svensk medverkan i Europeiska Audiovisuella Observatoriet. Det är ett forsknings- och statistikinstitut som samlar in och distribuerar information om den europeiska film-, TV- och videoindustrin. Observatoriet driver dessutom ett utvecklingsarbete i syfte att skapa jämförbar europeisk statistik på det audiovisuella området.

Det europeiska samarbetsorganet Audiovisuella Eureka, som tidigare erhölet medel från anslaget, lades ner den 30 juni 2003. Anslagssparandet från 2003 har till stor del använts för att finansiera en konferens inom EPRA (European Platform of Regulatory Authorities) under 2004. Avgiften 2004 till Observatoriet uppgår till ca 370 000 kronor. Av anslaget har vidare 400 000 kronor under 2004 använts för att förstärka Granskningsnämnden för radio och TV.

Regeringens överväganden

Regeringen uttalade i budgetpropositionen för 2004 sin avsikt att använda 400 000 kronor årligen av anslaget till att förstärka Granskningsnämnden för radio och TV under perioden 2004–2006. Det är sannolikt att det behovet kvarstår även 2007.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 821 000 kronor anvisas under anslaget 27:3 *Bidrag till dokumentation om den mediepolitiska utvecklingen och till europeiskt samarbete* för 2005. För 2006 och 2007 beräknas anslaget till 821 000 kronor respektive 821 000 kronor.

5.8.4 27:4 Forskning och dokumentation om medietvecklingen

Tabell 5.8 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	1 662	Anslags-sparande	0
2003	Utfall	1 662	Anslags-sparande	0
2004	Anslag	1 735	Utgifts-prognos	1 703
2005	Förslag	1 772		
2006	Beräknat	1 785 ¹		
2007	Beräknat	1 814 ¹		

¹ Motsvarar 1 772 tkr i 2005 års prisnivå.

Under anslaget anvisas medel för stöd till Nordiskt Informationscenter för Medie- och Kommunikationsforskning (Nordicom) vid Göteborgs universitet för information om forskningsresultat och utarbetande av mediestatistik m.m.

Regeringens överväganden

Tabell 5.9 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 27:4 Forskning och dokumentation om medietvecklingen

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004 ¹	1 735	1 735	1 735
Förändring till följd av:			
Pris- och löneomräkning ²	37	50	79
Förslag/beräknat anslag	1 772	1 785	1 814

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 1 772 000 kronor anvisas under anslaget 27:4 *Forskning och dokumentation om medietvecklingen* för 2005. För 2006 och 2007 beräknas anslaget till 1 785 000 kronor respektive 1 814 000 kronor.

5.8.5 Radio och TV i allmänhetens tjänst

Verksamheten i Sveriges Radio AB (SR), Sveriges Television AB (SVT) och Sveriges Utbildningsradio AB (UR) (inklusive dotterbolagen) finansieras i huvudsak med TV-avgiftsmedel som riksdagen anvisar från rundradiorelsens resultatkonto (rundradiokontot).

Även Granskningsnämnden för radio och TV finansieras delvis med TV-avgiftsmedel.

Medelsberäkning för 2005

Tabell 5.10 Medelstilldelning

Miljoner kronor

Sveriges Television	3 476	57,73 %
Sveriges Radio	2 259,2	37,52 %
Sveriges Utbildningsradio	286	4,75 %
Totalt	6 021,2	100 %

För 2005 föreslås att de tre public service-företagen tilldelas 6 021,2 miljoner kronor från rundradiokontot. Av den samlade medelstilldelningen utgör 200 miljoner kronor reformmedel. Den ordinarie medelstilldelningen har i enlighet med riksdagens beslut räknats upp med 2 procent i förhållande till 2004.

Fördelningsnyckeln ändrades senast genom riksdagens beslut om riktlinjer för en radio och TV i allmänhetens tjänst och om medelstilldelning för den avgiftsfinansierade radio- och TV-verksamheten för 2002 (prop. 2000/01:94, bet. 2000/01:KrU8, rskr. 2000/01:268). Nyckeln bör behållas oförändrad även för 2005. Regeringen föreslår därför att de samlade medlen för 2005 fördelas med 3 476 miljoner kronor (57,73 %) till SVT, med 2 259,2 miljoner kronor (37,52 %) till SR och med 286 miljoner kronor (4,75 %) till UR.

Som framgår nedan föreslår regeringen att SVT och UR, utöver medlen från rundradiokontot, tilldelas medel från distributionskontot för finansiering av kostnader för TV-distribution.

Enligt riksdagens beslut om nya riktlinjer för public service-företagen är en förutsättning för att den årliga prisuppräknningen skall betalas fullt ut att TV-avgiftsskolket minskas med 25 miljoner kronor per år. Om skolket minskar med ett lägre belopp skall prisuppräknningen reduceras med skillnaden mellan 25 miljoner kronor och detta belopp. En eventuell justering görs när avgiftsintäkterna för 2003 är kända. Programföretagen har till regeringen redovisat att skolket har minskats med sammanlagt 85 miljoner kronor för 2002 och 2003, vilket med god marginal överträffar de krav som ställts. Ingen justering av prisuppräknningen föreslås därför.

Granskningsnämnden för radio och TV skall enligt riksdagens beslut finansieras delvis över statsbudgeten, delvis med medel från rundradiokontot som anvisas till statsbudgetens inkomstsida. Regeringens förslag till medelstilldelning till Granskningsnämnden lämnas under utgiftsområde 1 anslaget 27:5 *Granskningsnämnden för radio och TV*. Nämndens totala anslag för 2005 föreslås uppgå till 9 702 000 kronor. Regeringen föreslår att 6 489 000 kronor skall anvisas från rundradiokontot till statsbudgetens inkomstsida.

Distributionskonto för finansiering av kostnader för TV-distribution

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att för 2005 besluta om lån i Riksgäldskontoret i syfte att täcka underskott på distributionskontot intill ett belopp av 1 285 miljoner kronor. Till distributionskontot skall för 2005 föras 421,8 miljoner kronor från rundradiokontot. Från distributionskontot skall för 2005 anvisas 567,4 miljoner kronor för distributionskostnader till Sveriges Television AB och 24,4 miljoner kronor till Sveriges Utbildningsradio AB.

Skälen för regeringens förslag: Riksdagen har beslutat att inrätta ett särskilt distributionskonto för finansiering av kostnader för TV-distribution (prop. 2000/01:94, bet. 2000/01:KrU8, rskr. 2000/01:268). Bakgrunden är att distributionskostnaderna för televisionen i allmänhetens tjänst under tillståndsperioden kommer att vara höga på grund av att distributionen sker parallellt med både äldre analog och ny digital sändningsteknik. Till distributionskontot förs medel från rundradiokontot som motsvarar kostnaderna för SVT:s och UR:s analoga distribution. Från distributionskontot förs medel till programföretagen som motsvarar kostnaderna för TV-distribution via både analoga och digitala marksändningar för SVT och UR. Det successivt ökande underskottet på distributionskontot som uppkommer under uppbyggnadsskedet täcks genom lån i Riksgäldskontoret. När TV-sändningarna i det analoga marknätet upphör skall betalningarna från rundradiokontot till distributionskontot fortsätta till dess att underskottet är återbetalt. För att lånemodellen skall vara i

balans krävs att återbetalning av lånet inleds i god tid innan räntekostnaderna för lånet överstiger det överskott som uppstår vid avvecklingen av det analoga marknätet.

Regeringen bedömer att återbetalningen av skulden på distributionskontot kommer att inledas 2008 när det analoga marknätet enligt riksdagens beslut ska vara helt nedsläckt. Den ackumulerade skulden beräknas då uppgå till mindre än 1 500 miljoner kronor.

Tabell 5.11 Distributionskontots bedömda utveckling 2002–2005

Miljoner kronor

	2002	2003	2004	2005
Medel från rundradiokontot	160	163,2	266,46	421,79
Medel till SVT och UR	485	523,2	556,46	591,79
Årligt underskott	325	360	290	170
Beräknad ränta (5 %)	8	26	43	57
Utgående skuld	333	719	1 052	1 279

Tabell 5.11 redovisar den bedömning av distributionskontots utveckling som gjordes vid ingången av tillståndsperioden. Utfallet för 2002 och 2003 ligger väl i linje med bedömningen och resultatet uppgick vid utgången av 2003 till minus 709 miljoner kronor.

Mot denna bakgrund föreslås att riksdagen bemyndigar regeringen att besluta om lån i Riksgäldskontoret för att finansiera underskottet på distributionskontot för 2005. Regeringen bedömer att det ackumulerade underskottet för 2005 kommer att uppgå till högst 1 285 miljoner kronor. För att låneutrymmet skall täcka en eventuellt högre räntenivå än 5 procent är det av regeringen föreslagna beloppet något högre än det som anges i tabellen.

Regeringen föreslår även att 421,8 miljoner kronor förs från rundradiokontot till distributionskontot. Vidare föreslås att SVT anvisas högst 567,4 miljoner kronor och UR högst 24,4 miljoner kronor från distributionskontot för 2005.

TV-avgiften och rundradiokontot

Regeringens förslag: TV-avgiften höjs med 48 kronor per helår fr.o.m. den 1 januari 2005.

Ärendet och dess beredning: Regeringens förslag om TV-avgiften förutsätter en ändring i lagen (1989:41) om TV-avgift. Den föreslagna höjningen är av sådant slag att regeringen inte ansett det nödvändigt att, utöver kontakter med SVT, inhämta ytterligare upplysningar i ärendet. Förslag till lag om sådan ändring redovisas under avsnitt 2 Lagförslag. Lagförslaget berör i och för sig ett sådant ämne som avses i 8 kap. 18 § regeringsformen. Eftersom det endast är en fråga om en ändring av beloppets storlek anser regeringen att lagändringen inte är av sådan beskaffenhet att Lagrådets yttrande behöver inhämtas.

Skälen för regeringens förslag: Riksdagens beslut om nya riktlinjer för de tre radio- och TV-företagen i allmänhetens tjänst innebar att det särskilda kompensationsindexet för public service-företagen – SR-index – togs bort. Från och med 2002 sker en årlig uppräknings av företagens medelstillelse med 2 procent.

Antalet registrerade TV-avgifter hos Radiotjänst i Kiruna AB (RIKAB) uppgick 2003 till i genomsnitt 3 401 000. Betalningseffektiviteten definierad som det totala antalet inbetalningar i förhållande till fakturerade TV-avgifter var 97,5 procent under 2003. Rundradiokontots resultat för 2003 uppgår till 127 miljoner kronor vilket innebär en förbättring med 216 miljoner kronor jämfört med 2002. Det ackumulerade resultatet för rundradiokontot uppgick vid utgången av 2003 till minus 219 miljoner kronor.

Regeringen angav i propositionen Radio och TV i allmänhetens tjänst 2002–2005 att regeringen räknar med att TV-avgiften kommer att behöva höjas även under de kommande åren för att rundradiokontot skall komma i balans under tillståndsperioden. Regeringen föreslår därför att TV-avgiften höjs med 48 kronor till 1 920 kronor per helår fr.o.m. den 1 januari 2005. Den av regeringen föreslagna höjningen av TV-avgiften med 48 kronor innebär en nödvändig förstärkning av rundradiokontot för att förbättra kontots resultat.

Förlängning av tillståndstiden

Regeringens förslag: Tillståndsperioden för de analoga sändningstillstånden för Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB förlängs med ett år till utgången av 2006.

Nuvarande tillståndsperiod sträcker sig från början av 2002 till slutet av 2005. Arbetet med att utarbeta riktlinjer för nästa tillståndsperiod har därför påbörjats. Regeringen beslutade i oktober 2003 att tillsätta två utredningar, dels en särskild utredare med uppdrag att analysera vissa finansiella frågor (dir. 2003:120), dels en parlamentarisk kommitté med uppdrag att ta fram ett underlag om de villkor som skall gälla för radio och TV i allmänhetens tjänst (dir. 2003:119).

De två utredningarna har begärt förlängd utredningstid till slutet av december 2004 respektive slutet av januari 2005 vilket regeringen beviljade den 13 maj 2004. Som en konsekvens av att utredningstiderna förlängts föreslår regeringen att de nuvarande sändningstillstånden för SR, SVT och UR förlängs med oförändrade tillståndsvillkor under ett år till utgången av 2006.

Medelstillelsen för 2006 fastställs i samband med budgetpropositionen för 2006. Regeringens avsikt är dock att föreslå att medelstillelsen till programföretagen bibehålls på samma nivå som för 2005 med en uppräknings på 2 procent. De tillfälliga reformmedel som betalats ut under 2005 bör också betalas ut 2006. I och med tillståndsperiodens slut upphör denna särskilda medelstillelse. Det s.k. skolkbeting som funnits under tillståndsperioden bör inte gälla under 2006.

6 Politikområde 29 Ungdomspolitik

6.1 Omfattning

Ungdomspolitikerna är sektorsövergripande och omfattar alla de samhällsliga beslut och åtgärder som påverkar villkoren för ungdomar. Ambitionen är att skapa ett helhetsperspektiv utifrån den enskilde unges situation samt underlätta samverkan mellan olika sektorer som har betydelse för utvecklingen av ungdomars villkor. Ungdomspolitikerna berör och berörs av en lång rad politikområden. Ung-

domspolitikerna har särskilda beröringspunkter med barnpolitiken, framför allt vad avser frågor om inflytande och delaktighet. Utvecklingen av ungdomars villkor följs upp av Ungdomsstyrelsen. Inom det ungdomspolitiska området finns anslagen 29:1 *Ungdomsstyrelsen* och 29:2 *Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet*.

6.2 Utgiftsutveckling

Tabell 6.1 Utgiftsutveckling inom politikområdet

Miljoner kronor

	Utfall 2003	Budget 2004 ¹	Prognos 2004	Förslag 2005	Beräknat 2006	Beräknat 2007
29:1 Ungdomsstyrelsen	17,6	19,0	19,5	19,2	19,4	19,7
29:2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet	87,7	87,9	86,4	88,9	128,9	172,9
Totalt för politikområde Ungdomspolitik	105,2	106,9	105,9	108,1	148,3	192,6

¹ Inklusive av riksdagen redan beslutade anslag på tilläggsbudget och förslag på tilläggsbudget i samband med BP för 2004.

6.3 Mål

Riksdagen beslutade hösten 1999 om följande mål för den nationella ungdomspolitiken (prop. 1998/99:115, bet. 1999/2000Kr:U4, rskr. 1999/2000:53). Ungdomar skall ha goda förutsättningar att leva ett självständigt liv, ungdomar skall ha verklig möjlighet till inflytande och delaktighet och ungdomars engagemang, inflytande och kritiska tänkande skall tas till vara som en resurs. I syfte att systematisera och konkretisera uppföljning och analys av utvecklingen av ungdomars villkor och ungdomspolitiken beslutar regeringen om delmål kopplade till en rad olika politikområden. Ungdomsstyrelsen lämnar årligen en redovisning av hur de ungdomspolitiska delmålen uppnås. Ungdomsstyrelsen har också till uppgift att återkommande, vart fjärde år, till regeringen redovisa en fördjupad analys av hur ungdomspolitiken utvecklas.

Regeringen föreslår i propositionen Makt att bestämma-rätt till välfärd (prop. 2004/2005:2) nya *övergripande mål* för den nationella ungdomspolitiken. De mål som föreslås är att ungdomar skall ha *verklig tillgång till välfärd* och att ungdomar skall ha *verklig tillgång till makt*.

6.4 Politikens inriktning

Inledning

De kommande årens stora utmaning är att stärka ungdomars ställning i samhället och att öka ungdomars verkliga tillgång till välfärd och makt. Regeringens ambition är att *alla* ungdomar skall ges likvärdiga möjligheter och rättvisa villkor.

Ungdomstiden omfattar främst åren mellan 13 och 25 år, samtidigt som gränserna är flyttande. Utmärkande för att vara ungdom är en kontinuerlig utveckling mot ökad frihet och ett större ansvar.

Den nationella ungdomspolitiken syftar till att förbättra ungdomars levnadsvillkor genom att arbeta tvärssektoriellt utifrån ett helhetsperspektiv.

Med syftet att förbättra det ungdomspolitiska styrsystemet och få ett bättre underlag för prioriteringar inom ungdomspolitiken har regeringen lämnat propositionen Makt att bestämma – rätt till välfärd (prop. 2004/05:2) till riksdagen. Utgångspunkten i propositionen är att ungdomspolitikens ambitioner skall integreras i alla

de olika politikområden som är relevanta för ungdomars levnadsförhållanden. Det är ungdomspolitikens åtagande att driva på för att ungdomspolitikens mål och perspektiv skall genomsyra de olika politikområdenas verksamheter. För att uppnå detta skall det ungdomspolitiska arbetet samordna insatser inom olika politikområden.

I den ungdomspolitiska propositionen redovisas ett handlingsprogram som innehåller en rad konkreta åtgärder som skall bidra till att förstärka ungdomars möjligheter att få tillgång till välfärd och makt. I handlingsprogrammet prioriteras åtgärder som rör ungdomars utbildning, möjligheter till förvärvsarbete, boende, hälsa och trygghet, inflytande och delaktighet i samhället samt fritids- och kulturverksamheter. Att sådana särskilda satsningar på ungdomars levnadsförhållanden genomförs är särskilt angeläget mot bakgrund av att antalet ungdomar kontinuerligt kommer att öka under de närmaste åren.

Den demografiska utvecklingen kommer framdeles att ställa stora krav på den offentliga sektorn, dels genom att antalet pensionärer ökar, dels genom att antalet ungdomar ökar och fler ungdomar än tidigare förväntas gå vidare till studier på högskolan. Vid årsskiftet 2002/2003 fanns 1 290 130 ungdomar i åldrarna 13–24 år och vid årsskiftet 2003/2004 hade antalet ungdomar i dessa åldrar ökat med 2,7 procent till 1 325 109. Bland dessa var gruppen unga män något större än gruppen unga kvinnor. Ungdomsgruppen kommer successivt att öka under detta decennium för att vara som störst vid årsskiftet 2009/10, varefter antalet ungdomar kommer att minska. Ökningen från 2004 till 2010 i denna åldersgrupp beräknas, enligt aktuella prognoser från Statistiska Centralbyrån, att uppgå till 110 457 ungdomar eller cirka 8 procent. Ökningen påverkar i hög grad statens och kommunernas planering, bl.a. dimensioneringen av utbildning, fritidsaktiviteter och bostäder lämpliga för ungdomar.

Ungdomspolitikens inriktning beskrivs nedan med utgångspunkt i de nya mål för ungdomspolitiken som föreslås i den ungdomspolitiska propositionen.

Ungdomar skall ha verklig tillgång till välfärd

Med ungdomars verkliga tillgång till välfärd avser regeringen ungdomars möjlighet till en god materiell, kulturell och social levnadsstandard

samt förutsättningar för fysisk och psykisk hälsa.

För att detta mål skall uppnås är det viktigt att unga människor kan studera eller arbeta, så småningom ordna ett eget boende samt ha en meningsfull fritid.

Att ha avslutat gymnasiet med fullständigt betyg är ett av de viktigaste kriterierna för att lyckas få ett arbete. Det är därför viktigt att skolan intensifierar sitt arbete med att få fler elever att nå målen för utbildningen, i såväl grundskola som gymnasium.

Många ungdomar i dagens Sverige har svårt att få en anställning. Detta gäller för alla unga som saknar erfarenheter av arbetslivet, och särskilt de ungdomar som inte har fullständig gymnasieutbildning. Regeringen prioriterar därför åtgärder för att ge *alla* ungdomar förutsättningar att få en anställning. Det är i sammanhanget viktigt att säkerställa att de stödinsatser som kan erbjudas är flexibla och anpassade till respektive ungdom.

I folkhälsopolitiken utgör barn och ungdomar en prioriterad grupp. Ett av målområdena för folkhälsopolitiken är delaktighet och inflytande i samhället, där vikten av att barn och ungdomar har möjlighet till inflytande och delaktighet betonas.

Många ungdomar har svårt att finna ett rimligt boende. I storstäderna där det råder generell bostadsbrist har ungdomar särskilt svårt att finna ett boende till en rimlig kostnad. Regeringen vill därför fortsätta att stimulera framtagandet av bra och billiga bostäder som ungdomar kan efterfråga.

Ungdomars aktiva deltagande i föreningslivet stimuleras genom bidrag till ungdomsorganisationerna. Under de senaste åren har ett antal nya ungdomsorganisationer tillkommit. Regeringen anser att denna utveckling är positiv och har för avsikt att även fortsättningsvis verka för att ungdomsorganisationerna utvecklas och inriktas på såväl traditionella som nyskapande samhällsområden. Regeringen har vidare för avsikt att verka för att det skall finnas bättre möjligheter till en meningsfull och utvecklande fritid för de ungdomar som väljer att inte delta i föreningslivet. Det är bl.a. viktigt att möjliggöra utveckling av nya mötesplatser som skall vara utvecklande, intresseväckande och drogfria.

Ungdomar skall ha verklig tillgång till makt

Med ungdomars verkliga tillgång till makt avser regeringen ungdomars möjlighet att påverka

samhällsutvecklingen i stort samt sina egna liv och sin närmiljö. I vilken utsträckning detta mål uppnås beror i delvis på hur skolan lyckas med ökat elevinflytande och vilket genomslag kommunernas arbete för att öka ungdomars inflytande i den kommunala verksamheten får. Regeringen har därför för avsikt att verka för att skolan ges möjligheter att öka ungdomars inflytande, och att kommunerna lyckas med arbetet för att öka ungdomars inflytande i den kommunala verksamheten. Regeringen har vidare för avsikt att aktivt söka öka ungdomars representation i statliga myndighetsstyrelser och kommittéer.

Internationellt samarbete

Sverige har under de senaste åren aktivt medverkat till att utveckla det internationella samarbetet, såväl inom EU, Europarådet, FN, Östersjöstaternas råd som Nordiska ministerrådet och Barentsrådet. Det finns många kopplingar och ett ömsesidigt beroende mellan det nationella och det internationella ungdomspolitiska arbetet. Detta innebär att de övergripande mål som gäller för den nationella ungdomspolitiken också är vägledande för regeringens internationella samarbete i ungdomsfrågor. Genom det internationella samarbetet utbyter den svenska regeringen erfarenheter och goda exempel med andra länder vilket möjliggör ett bredare perspektiv och en helhetssyn i det ungdomspolitiska arbetet.

6.5 Insatser

6.5.1 Insatser inom politikområdet

Styrning och uppföljning av ungdomspolitiken

Ungdomsstyrelsen presenterade i maj 2003 en fördjupad analys av den nationella ungdomspolitiken (Ung 2003 – Fördjupad analys av den nationella ungdomspolitiken, Ungdomsstyrelsens skrifter 2003:6), vilken omfattar åren 2001–2003. I den fördjupade analysen föreslog Ungdomsstyrelsen en ny modell för styrning, uppföljning och analys av ungdomspolitiken med syftet att förbättra målstyrningssystemets ändamålsenlighet. Den fördjupade analysen har remissbehandlats och kompletterats med synpunkter från ungdomar och andra berörda via Utbildningsdepartementets webbplats.

Den fördjupade analysen utgör tillsammans med remissvaren det viktigaste underlaget för regeringens proposition Makt att bestämma – rätt till välfärd (prop.2004/05:2). I syfte att bredda underlaget för propositionen fick Statskontoret i uppdrag att göra en studie av hur målstyrningssystemet fungerat i förhållande till de nationella målen för ungdomspolitik. Statskontoret redovisade en rapport Målstyrningssystemet för ungdomspolitik (U2003/1276/UNG) i oktober 2003. Här påvisades brister i det existerande målstyrningssystemet för ungdomspolitik. Ytterligare underlag för propositionen utgörs av Ungdomsstyrelsens attityd- och värderingsstudie bland ungdomar, De kallar oss unga (Ungdomsstyrelsens skrifter 2003:1) samt slutbetänkandet från utredningen Unga utanför (Unga utanför, SOU 2003:92), vilket också remissbehandlats.

Ungdomsstyrelsen har stimulerat utvecklingen av s.k. ungdomspolitiska stödje punkter, som skall stödja utvecklingen av ungdomspolitik lokalt, regionalt eller tematiskt genom att synliggöra erfarenheter och kunskaper och samtidigt utgöra en lokal kontaktpunkt för Ungdomsstyrelsen. Under 2003 påbörjade de sex ungdomspolitiska stödjepunkterna sitt utåtriktade arbete. Stödjepunkterna utgörs av organisationer som har kunskap och erfarenhet inom områdena fritid, kultur, entreprenörskap, inkludering, internationell ungdomspolitik samt utveckling i landsbygd. Samtliga stödjepunkter har en bred kunskap om den nationella ungdomspolitik och en internationell dimension i sin verksamhet. Genom samverkan med stödjepunkterna har Ungdomsstyrelsen ökat möjligheterna att nå och stödja kommunerna med kontakter och metodstöd.

År 2001 startade Ungdomsstyrelsen ett pilotprojekt för att stimulera uppföljning av ungdomspolitik i kommunerna (LUPP-lokal uppföljning av ungdomspolitik). Projektet avslutades 2003 med att de nio kommuner som deltagit i projektet utarbetade rapporter utifrån enkätundersökningar med kommunens ungdomar. Myndigheten avser att fortsätta att stödja utvecklingen av den kommunala ungdomspolitik genom att utveckla och kvalitetssäkra metoder för att arbeta med sektorsövergripande ungdomspolitik på lokal nivå.

Ungdomsstyrelsen utser årligen Årets ungdomskommun med syfte att stimulera kommunernas planering och genomförande av en

genomtänkt ungdomspolitik. År 2003 fick Robertsfors kommun denna utmärkelse.

Självständighetsmålet

Regeringen tillsatte i februari 2003, mot bakgrund av den ökande ungdomsarbetslösheten, en särskild utredare med uppgift att kartlägga och ge närmare kunskap om ungdomar i åldern 16–24 år som inte studerar, arbetar eller söker arbete. Utredaren presenterade i oktober 2003 betänkandet Unga utanför (SOU 2003:92). I betänkandet redovisas analyser av hur många och vilka de unga utanför är samt föreslås olika åtgärder, som bl.a. berör skolans och arbetsförmedlingens verksamheter, med syftet att minska antalet unga som befinner sig utanför.

Antalet långtidsarbetslösa ungdomar hade ökat kraftigt under 2003. Arbetsmarknadsstyrelsen åtog sig därför i september 2003 på eget initiativ att lämna förslag på hur antalet långtidsarbetslösa ungdomar skulle kunna halveras inom ett år.

Ungdomars personliga utveckling beror i hög grad på att det finns möjligheter till meningsfull fritidssysselsättning. I rapporten Ungas egna kultur- och fritidsverksamheter (Ungdomsstyrelsens skrifter 2003:3) redovisar Ungdomsstyrelsen erfarenheterna av myndighetens projektstöd för att stimulera utvecklingen av ungas egna kulturverksamheter samt stöd till utveckling av lokala lösningar för ungas fritidsverksamhet under 1999–2002. I rapporten redovisas dels vunna erfarenheter och identifierade utvecklingsbehov, dels förslag på åtgärder.

Ungdomsstyrelsen är programkontor för EU-programmet Ungdom. Myndigheten beviljade under 2003 medel för totalt 319 projekt varav 113 projekt var inkluderingsprojekt, d.v.s. riktade till ungdomar som inte vanligtvis deltar i internationella sammanhang. Under 2003 hade totalt 2 869 ungdomar deltagit i något projekt inom Ungdomsprogrammet, varav 1 459 ungdomar kom från Sverige. Vidare hade 1 464 ungdomsledare deltagit varav 498 ungdomsledare från Sverige.

Ungdomsstyrelsen genomförde 2003 på uppdrag av regeringen en halvtidsutvärdering av Ungdomsprogrammet. Resultatet av utvärderingen visar att ungdomar som deltagit i programmet fått en ökad solidaritetskänsla och större förståelse för kulturell mångfald. Vidare visar utvärderingen att ungdomarna fått ökad

självkänsla, bättre social kompetens och bättre språkkunskaper.

Inflytandemålet

Ungdomsstyrelsens arbete för att stärka ungdomars delaktighet och inkludering i samhället sker i huvudsak genom bidragsgivning till ungas egen organisering. Ungdomsstyrelsen har redovisat att antal nya ungdomsorganisationer har tillkommit under de senaste åren.

Ungdomsstyrelsen fördelade hösten 2003 drygt 73 miljoner kronor i statsbidrag till ungdomsorganisationer. Av de 64 organisationer som sökte strukturbidrag för bidragsåret 2004 redovisade nära hälften att deras medlemsantal hade ökat. Totalt hade antalet medlemmar i åldern 7–25 år ökat med 5 procent sedan föregående år. Detta innebär att de 64 ungdomsorganisationerna inför bidragsåret 2004 redovisade totalt 575 148 medlemmar. Särskilt de politiska ungdomsförbunden hade ökat antalet redovisade medlemmar.

Ungdomsstyrelsen har fördelat 142,3 miljoner kronor av AB Svenska Spels överskott från 2002 för ungdomsorganisationernas lokala verksamheter under 2004.

Regeringen initierade inför valet till Europaparlamentet en demokratisatsning med syfte att stimulera ett ökat valdeltagande bland grupper med lågt valdeltagande. I denna demokratisatsning ingick en särskild ungdomssatsning med aktiviteter riktade till förstagångsväljare i åldern 18–23 år. Ungdomsstyrelsen och Myndigheten för skolutveckling fick i uppdrag att genomföra särskilda aktiviteter riktade till förstagångsväljare i åldern 18–23 år för att dels uppmuntra dem att rösta i valet till Europaparlamentet, dels öka kunskapen hos förstagångsväljare om hur man kan delta i och påverka EU-politikens utformning. Ungdomsstyrelsen har inom ramen för demokratisatsningen fördelat cirka 4 miljoner kronor som bidrag för aktiviteter riktade till förstagångsväljare medan Myndigheten för skolutveckling har erhållit 2 miljoner kronor för att ta fram ett särskilt utbildningsmaterial.

Ungdomsstyrelsen har under 2003 fortsatt att bedriva ett aktivt utvecklingsarbete för att öka ungdomars inflytande i kommunernas verksamhet.

Resursmålet

Regeringen ser det som angeläget att ungdomars kompetens, synpunkter och perspektiv i olika

samhällsfrågor tas till vara mer systematiskt och kontinuerligt än vad som sker i dag.

Ungdomsstyrelsen har under 2003 stött utvecklingen av inflytandeforum för unga. Broschyrserien Hej kommun är ett metodmaterial som bl.a. ägnats åt inflytandefrågor.

Internationellt samarbete

Europeiska kommissionen antog hösten 2001 sin vitbok Nya insatser för Europas ungdom med förslag om ett utökat samarbete på ungdomsområdet. Som ett led i uppföljningen av vitboken beslutade ministerrådet 2002 att anta ett nytt ramverk för det fördjupade europeiska samarbetet på ungdomsområdet med fyra prioriterade områden som utgångspunkt. Dessa är inflytande och delaktighet, information, volontärverksamhet och bättre kunskap om unga. Ungdomsministrarna har vid råds-mötet hösten 2003 enats om gemensamma mål för två av områdena, nämligen inflytande och delaktighet samt information. Beträffande prioriteringen information avser regeringen att ge Ungdomsstyrelsen i uppdrag att undersöka ungdomars syn på information som berör EU samt kartlägga om det i Sverige finns behov av särskild information riktad till ungdomsgruppen. Under hösten 2004 förväntas ministerrådet anta gemensamma mål om volontärtjänst och om bättre kunskap om unga. Medlemsstaterna kommer under hösten också att påbörja behandlingen av förslaget om ett nytt ungdomsprogram, vilket skall pågå under perioden 2007–2013.

Antalet ansökningar till Ungdomsstyrelsen för ungdomsutbyten inom ramen för EU-programmet Ungdom minskade under 2003 något jämfört med 2002 samtidigt som intresset för utbyte med utvecklingsländer ökade. Intresset för det pilotprojekt inriktat på ungdomsutbyte med utvecklingsländer, som bedrivs i samverkan mellan Ungdomsstyrelsen och Sida, har vida överstigit de medel som finns tillgängliga.

6.5.2 Insatser utanför politikområdet

Självständighetsmålet

Regeringen lämnade i april 2004 propositionen Kunskap och kvalitet – elva steg för utvecklingen av gymnasieskolan (prop. 2003/04:140) till riksdagen. I propositionen föreslås att kvaliteten inom yrkesutbildningar och på det individuella

programmet skall stärkas, vilket bör leda till att fler kan fullfölja en gymnasieutbildning.

Myndigheten för skolutveckling har fått i uppdrag från regeringen att arbeta för förbättrad förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg och skolverksamhet i segregerade områden, med syftet att en större andel av eleverna skall nå målen för utbildningen. Uppdraget slutredovisas i november 2005.

Regeringen har i skolans läroplaner fört in en skyldighet att anordna fysisk aktivitet. Vidare beslutade regeringen sommaren 2004 om riktlinjerna för det ökade stödet från AB Svenska Spel till idrottens barn- och ungdomsverksamhet, som bl.a. skall användas för utveckling av samarbetet med skolorna.

Verket för Näringslivsutveckling (NUTEK) har 2003 drivit ett nationellt program för entreprenörskap (ungdomar och skola). NUTEK avser att fortsätta med ett omfattande program för entreprenörskap, med inriktning på bl.a. ungt entreprenörskap.

En viktig grund i ungdomars utveckling mot självständighet är att ha ett eget boende. Regeringen införde 2001 ett tillfälligt investeringsbidrag för att stimulera byggandet av hyresbostäder i områden med bostadsbrist. Under 2003 infördes också en särskild investeringsstimulans (prop. 2002/03:98, bet. 2002/03:BoU9, rskr. 2002/03:215) för att stimulera byggandet av hyres- och studentbostäder som är mindre än 70 kvadratmeter.

Regeringen beslutade 2003 att starta ett projekt om flickors självbild. Projektet, som pågår under hela 2004, syftar till att dels bland unga flickor och pojkar starta en diskussion om hur media och marknadskrafter påverkar och styr deras bild av sig själva och varandra, dels få till stånd en dialog med media, reklambranschen m.fl. om deras ansvar när det gäller unga flickors självbild. Socialstyrelsen fick i juni 2003 i uppdrag att närmare belysa de frågeställningar som finns kring unga flickor som skadar sig själva, kartlägga problemets omfattning och karaktär samt lämna förslag till åtgärder. Uppdraget skall redovisas senast den 31 december 2004. Statens folkhälsoinstitut fick hösten 2003 uppdraget att undersöka och analysera hälsosituationen för homosexuella, bisexuella samt transpersoner med fokus på ungdomsgruppens hälsa. Myndigheten för skolutveckling redovisade våren 2004 ett regeringsuppdrag om mobbning (Olikas lika värde, Myndigheten för skolutveckling, 2004)

och Skolansvarsutredningen (2003:10) presenterade betänkandet Skolans ansvar för att motverka kränkning av elever (SOU 2004:50).

Inflytandemålet

Under 2003 tillsattes en arbetsgrupp inom Utbildningsdepartementet med uppgift att utreda möjligheterna till utökat och reellt barn-, elev- och föräldrainflytande i skola, fritidshem m.m. Arbetsgruppen redovisade sitt uppdrag hösten 2003 i rapporten Var-dags-inflytande i förskola, skola och vuxenutbildning (Ds 2003:46). I rapporten föreslås att rektor aktivt skall främja elevinflytande och informera om rätten till inflytande. Vidare föreslås att kursplanerna för samhällsorienterande ämnen i högre grad skall inriktas på kunskap om lokal demokrati.

Projekt som får stöd genom Allmänna arvsfonden

Regeringen har ställt särskilda medel ur Allmänna arvsfonden till Ungdomsstyrelsens förfogande för stöd till utvecklingsprojekt. Ungdomsstyrelsen ger bl.a. stöd för projekt för utveckling av ungdomars möjlighet till organisering, för att bryta ungdomars utanförskap på arbetsmarknaden samt för ungdomssamarbete i österled. Dessutom har regeringen ställt medel ur Allmänna arvsfonden till Arvsfondsdelegationens förfogande för en satsning med syftet att motverka och förebygga ungdomars psykiska ohälsa.

Förstärkning av det statliga bidraget till ungdomsorganisationerna

Det statliga stödet till ungdomsorganisationerna har legat på en konstant nivå under senare år efter en kraftig minskning i slutet av 1990-talet. De medel som tillförs från AB Svenska Spels överskott utgör därför en viktig förstärkning av stödet till ungdomsorganisationerna. Under 2003 fick Ungdomsstyrelsens 142,3 miljoner kronor av överskottet från AB Svenska Spels värdeautomatspel att fördela till ungdomsorganisationernas lokala verksamheter. Ett vinstdelningssystem infördes 2004, vilket innebär att ungdomsorganisationerna tillförs en andel av AB Svenska Spels totala vinst. Under 2004 har Ungdomsstyrelsen fått 142,5 miljoner kronor av AB Svenska Spels överskott att fördela till ungdomsorganisationernas lokala verksamheter.

Ungdomsforskning

Att det bedrivs en allsidig forskning om ungdomars levnadsförhållanden och de ungas samhällssyn är viktigt av många skäl. Det är också angeläget att forskningens resultat kommer användare på olika samhällsområden tillhanda.

Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (FAS) har ansvaret för ungdomsforskningen. I syfte att sprida information om aktuell forskning utanför den akademiska världen har FAS bl.a. producerat en populärvetenskaplig skrift om pågående projekt, *Ungdomsforskning – skilda världar och värderingar* (FAS 2002) samt arrangerat möten med ungdomsforskare och praktiker, det senaste i juni 2004 med titeln *Ungdomsforskningens två ansikten*

6.6 Resultatbedömning

6.6.1 Resultat

Självständighetsmålet

Enligt skolverkets senaste attitydundersökning, som publicerades i april 2004, tycker fler elever än tidigare att det är meningsfullt att gå i skolan. Eleverna känner sig mer trygga och stämningen i skolan har förbättrats samtidigt som stressen i skolan har ökat.

Det är regeringens ambition att fler elever skall fullfölja en gymnasieutbildning. Av alla elever som började i gymnasieskolan hösten 1998 fick 73 procent slutbetyg inom fyra år att jämföra med 78 procent av nybörjarna 1994. Bland de som gick i gymnasieskolans årskurs 3 läsåret 2002/2003 lämnade 81,5 procent skolan med slutbetyg. Det genomsnittliga betygsresultatet har förbättrats under senare år. Läsåret 2002/03 var den genomsnittliga betygspoängen för gymnasieskolan 14,0 poäng att jämföra med 13,8 poäng under läsåret 2001/02.

Andelen arbetslösa ökade i Sverige under 2003 och uppgick detta år i genomsnitt till 5 procent av arbetskraften (217 033 personer). Ökningen var större för ungdomar än för andra grupper. Under varje månad 2003 var i genomsnitt 56 000 ungdomar i åldern 18–24 år arbetslösa eller deltog i något arbetsmarknadspolitiskt program. Detta motsvarar att genomsnittligt 11,9 procent av åldersgruppen var arbetslösa under 2003, vilket innebär att arbetslösheten var mer än dubbelt

så hög bland ungdomar i jämförelse med bland arbetskraften i stort. Av de ungdomar som under 2003 lämnade arbetslösheten var 44 procent kvinnor och 56 procent män. Ungdomars andel i arbetsmarknadspolitiska program minskade under 2003. Vidare uppgick antalet långtidsarbetslösa ungdomar till i genomsnitt 6 700 per månad under 2003, vilket innebär en fördubbling i jämförelse med de två föregående åren.

Arbetsmarknadsstyrelsen tog i augusti 2003 ett eget initiativ till att inom ett år halvera långtidsarbetslösheten bland ungdomar. I fokus var att få ungdomar i arbete genom jobbsökning, jobbsökaraktiviteter och vid behov arbetsmarknadspolitiska program. Målet uppnåddes i maj 2004. Antalet långtidsarbetslösa ungdomar var 83 procent lägre perioden januari–maj 2004 jämfört med våren 2003. Av de ungdomar som lämnat långtidsarbetslösheten gick 32 procent vidare till arbete och 45 procent in i konjunkturberoende program, kommunalt ungdomsprogram eller ungdomsgarantin. I juni 2004 deltog 1 760 ungdomar i kommunala ungdomsprogram, jämfört med 1 195 ungdomar i juni 2003. Vidare deltog 4 635 ungdomar i ungdomsgarantin i juni 2004 jämfört med att 2 495 ungdomar deltog i juni 2003.

Ungdomars svårigheter att ta sig in på arbetsmarknaden blir än tydligare ur ett regionalt perspektiv. Under perioden 2000–2003 har skillnaderna mellan länen minskat något avseende ungdomar i öppen arbetslöshet och i program (obalansen), men fortfarande kvarstår stora skillnader mellan länen. Fjorton av tjugoen län låg över rikets nivå. I Stockholms län var obalansen 3,7 procent 2003 samtidigt som motsvarande nivå i Gävleborgs län var 14,3 procent.

Det saknas aktuell statistik som ger en belysning av ungdomars psykiska hälsa respektive ohälsa. Enligt Statistiska centralbyråns levnadsnivåundersökningar (ULF) upplevde 17 procent av ungdomar i åldern 16–24 år lätt ångslan, oro eller ångest under 1998–2000 jämfört med 12 procent under 1994–1995. Andelen ungdomar som upplevde svåra besvär av ångslan, oro eller ångest uppgick 1998–2000 till 2,8 procent jämfört med 1,5 procent 1994–1995.

Levnadsnivåundersökningarna visar vidare att könsskillnaderna förefaller vara små vad gäller förekomsten av psykisk ohälsa. År 2002 drabbades 4,2 procent av unga män i åldern 16–19 år av sjukdomar i nervsystem och sinnesorgan jäm-

fört med 4,0 procent av kvinnor i samma åldersgrupp. Bland män i åldern 20–24 år drabbades under samma år 3,0 procent av sjukdomar i nervsystem och sinnesorgan jämfört med 3,4 procent bland kvinnorna i åldersgruppen.

Rökningen bland ungdomar har minskat under de senaste åren medan snusningen inte har förändrats. År 2003 uppgav 7 procent av pojkarna och 13 procent av flickorna i årskurs 9 att de rökte dagligen eller nästan dagligen. (Skolelevs drogvanor 2003. Stockholm: Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning). Vidare har alkoholkonsumtionen bland ungdomar minskat något under de senaste åren. Andelen elever i årskurs 9 som druckit alkohol någon gång under de senaste 12 månaderna uppgick 2003 till 70 procent bland pojkarna och 75 procent bland flickorna, vilket är en minskning för andra året i rad. Den genomsnittliga alkoholkonsumtionen hade dessutom minskat. Även andelen elever i årskurs 9 som någon gång använt narkotika har minskat och uppgick 2003 till 7 procent av såväl flickor som pojkar.

Inflytandemålet

Ungdomars möjligheter till inflytande på den lokala nivån är viktig. Regeringen ser det som angeläget att antalet kommuner som upprättar ändamålsenliga former för dialog mellan ungdomar och beslutsfattare ökar. Det är angeläget att kommunerna kontinuerligt verkar för att ungdomar skall ha verkligt inflytande i denna dialog. Enligt Ungdomsstyrelsens kommunenkät uppgick antalet kommuner och stadsdelar med inflytandeforum för unga till 157 under 2003 jämfört med 164 sådana forum under 2002 och 136 under 2001. Av deltagarna i inflytandeforum under 2003 utgjordes 56 procent av flickor och 44 procent av pojkar. Hälften, 48 procent, var i åldern 13–15 år medan 40 procent var i åldern 16–18 år.

Enligt Ungdomsstyrelsens kommunenkät har vidare antalet kommuner med ungdomspolitiska mål- och strategidokument ökat från 46 till 58 under perioden 2001–2003.

Resursmålet

Andelen unga ledamöter i beslutsorgan på kommunal nivå har minskat under senare år. År 2002 var endast 5,5 procent av valda till kommunalfullmäktige under 30 år och bland kommunalt förtroendevalda var 6 procent under 30 år under 2003. Den högsta frekvensen avhopp under en

mandatperiod återfinns dessutom inom gruppen 18–29 år.

Bland ledamöter i statliga myndighetsstyrelser var endast 1 procent under 30 år medan 0,8 procent i de statliga kommittéerna var under 30 år vid årsskiftet 2002/2003.

6.6.2 Analys och slutsatser

Regeringen har överlämnat propositionen Makt att bestämma–rätt till välfärd (prop. 2004/05:2), i vilken föreslås en ny mål- och uppföljningsstruktur för ungdomspolitiken samt redovisas ett ungdomspolitiskt handlingsprogram.

I propositionen föreslås två nya *övergripande mål* för den nationella ungdomspolitiken; ungdomar skall ha *verklig tillgång till välfärd* och ungdomar skall ha *verklig tillgång till makt*.

För att strukturera ungdomspolitiken föreslås fem sektorsövergripande *huvudområden* som grund för samordning och uppföljning av ungdomars välfärd och makt. För en mer utförlig beskrivning av det föreslagna styrsystemet hänvisas till den ungdomspolitiska propositionen.

I handlingsprogrammet prioriteras insatser som rör ungdomars utbildning, ställning på arbetsmarknaden, möjligheter till eget boende samt deras fysiska och psykiska hälsa.

Gymnasieskolans individuella program skall utvecklas så att en högre andel av eleverna når utbildningens mål. Medel för strategiska utvecklingsinsatser har avsatts i syfte att stärka skolor i segregerade områden.

I handlingsprogrammet föreslås att kommunernas ansvar för att hålla sig informerade om hur ungdomar under 20 år är sysselsatta förtydligas genom en ny paragraf i skollagen (1985:1100). Genom lagändringen skall ungdomar under 20 år som varken studerar eller förvärvsarbetar kunna erbjudas lämplig åtgärd inriktad på arbete eller fortsatt utbildning.

Vidare redovisas en rad åtgärder på arbetsmarknadens område som syftar till att underlätta ungdomars etablering på arbetsmarknaden. Bl.a. skall varje ungdom som är inskriven på arbetsförmedlingen inom 14 dagar ha en individuell utformad handlingsplan.

Med syftet att förbättra ungdomars möjligheter till ett eget boende avser regeringen att se över ungdomars förutsättningar att förvärva eller hyra en egen bostad. Vidare utses en bostads-samordnare som under tre år skall arbeta för att

underlätta ungdomars tillträde till bostadsmarknaden. Slutligen skall Boverkets Byggekostnadsforum inom ramen för sin verksamhet särskilt beakta behovet att få fram bra och billiga bostäder som är anpassade till ungdomars behov.

Stress, oro och psykisk ohälsa ökar bland barn och ungdomar. På det sociala området och inom hälso- och sjukvården finns behov av verksamhetsutveckling.

Regeringen bedömer att förebyggande arbete bland ungdomar i riskmiljöer är av särskild vikt. Av denna anledning avser regeringen att under 2006 och 2007 lämna stöd till utveckling av kommunernas öppna fritidsverksamheter bland ungdomar i riskmiljöer samt för framgångsrika verksamheter, som bedrivs av ideella aktörer. Av särskild betydelse är att stimulera en utveckling av drogfria ungdomslokaler. Ungdomsstyrelsen skall ansvara för genomförandet av satsningarna samt få i uppdrag att genomföra samhällsekonomiska analyser av förebyggande verksamheter bland ungdomar.

Regeringen har under ett antal år uppmärksammat att unga under 30 år är kraftigt underrepresenterade i statliga myndighetsstyrelser och kommittéer. Regeringen avser att intensifiera arbetet med att rekrytera unga ledamöter till de statliga styrelserna och kommittéerna. Regeringen kommer även att verka för att öka ungdomars representation i de kommunala beslutsorganen.

6.7 Revisionens iakttagelser

Riksrevisionen har inte haft några invändningar i sin revisionsberättelse för Ungdomsstyrelsen 2003.

6.8 Budgetförslag

6.8.1 29:1 Ungdomsstyrelsen

Tabell 6.2 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2003	Utfall	17 597	Anslags-sparande	530
2004	Anslag	18 975 ¹	Utgifts-prognos	19 505
2005	Förslag	19 226		
2006	Beräknat	19 415 ²		
2007	Beräknat	19 746 ³		

¹Inklusive av riksdagen beslutade anslag på tilläggsbudget och förslag på tilläggsbudget i samband med BP för 2005

²Motsvarar 19 226 tkr i 2005 års prisnivå

³Motsvarar 19 226 tkr i 2005 års prisnivå

Ungdomsstyrelsen är en central myndighet inom ungdomspolitikens område med uppgift att verka för att målen för den nationella ungdomspolitikens uppnås, vilket slogs fast genom riksdagen beslut om den nya nationella ungdomspolitikens hösten 1999 (prop. 1998/99:114, bet. 1999/2000Kr:U4, rskr. 1999/2000:53).

Regeringens överväganden

Regeringen bedömer att Ungdomsstyrelsen genom gott samarbete med olika myndigheter genomfört en genomtänkt fördjupad analys av ungdomspolitikens utveckling och utvecklingen av ungdomars levnadsförhållanden. Myndigheten har också genomfört och redovisat en undersökning av ungdomars attityder och värderingar. Ungdomsstyrelsen har vidare genomfört en granskning av försöksverksamheten med att bygga ett system för lokal uppföljning av ungdomspolitik (LUPP), vilken ger en grund för myndighetens fortsatta arbete med att stimulera utvecklingen av den lokala ungdomspolitik. Granskningen av försöksverksamheten redovisades i januari 2004 (LUPP under lupp-en granskning av lokal ungdomspolitik med stöd av staten, Ungdomsstyrelsens skrifter 2004:1).

Ungdomsstyrelsen har under 2003 utvecklat en ny metod för sektorsövergripande ungdomspolitik i och med att sex s.k. ungdomspolitiska stödjepunkter har etablerats som stöd för myndighetens arbete med att utveckla den kommunala ungdomspolitiken (Se även avsnitt 6.5.1). Ungdomsstyrelsen har också under 2003 introducerat det nya bidragssystemet som gäller fr.o.m. 2004, vilket bl.a. inneburit informationsinsatser och utökat samarbete med ungdomsorganisationerna.

Regeringen anser att Ungdomsstyrelsen har genomfört de olika uppdrag som myndigheten har fått av regeringen på ett systematiskt, genomtänkt och klargörande sätt.

Myndigheten har på ett framgångsrikt sätt arbetat med olika internationella frågor såväl inom ramen för EU-samarbetet som inom det nordiska samarbetet och Östersjö- och Barentssamarbetet. Ungdomsstyrelsen är programkontor för EU-programmet Ungdom och genomför dessutom i samarbete med Sida ett pilotprojekt inriktat på ungdomsutbyte med utvecklingsländer.

Myndigheten har under 2003 på regeringens uppdrag tagit fram underlag för Sveriges nationella rapport om EU-programmet Ungdoms genomförande. Vidare har Ungdomsstyrelsen besvarat EU-kommissionens frågeformulär om kunskap om ungdomar och om volontärverksamhet, som en grund för kommissionens förslag om nya gemensamma mål inom dessa områden.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 19 226 000 kronor för 2005. För 2006 beräknas anslaget till 19 415 000 kronor och för 2007 till 19 746 000 kronor.

Tabell 6.3 Härlledning av anslagsnivån 2005–2007, för 29:1 Ungdomsstyrelsen

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004 ¹	18 975	18 975	18 975
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris & löneomräkning ²	251	440	771
Förslag/beräknat anslag	19 226	19 415	19 746

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

6.8.2 29:2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet

Tabell 6.4 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2003	Utfall	87 651	Anslags-sparande	953
2004	Anslag	87 889 ¹	Utgifts-prognos	86 404
2005	Förslag	88 889		
2006	Beräknat	128 889		
2007	Beräknat	172 889		

¹Inklusive av riksdagen beslutade anslag på tilläggsbudget och förslag på tilläggsbudget i samband med BP för 2005

²Motsvarar 88 889 tkr i 2005 års prisnivå.

Anslaget disponeras för statsbidrag till ungdomsorganisationer enligt förordningen (2001:1060) om statsbidrag till ungdomsorganisationerna samt även för visst övrigt stöd till nationell och internationell ungdomsverksamhet.

Regeringens överväganden

Med anledning av förslagen i den ungdomspolitiska propositionen bör ett ökat utrymme skapas för att lägga ut ungdomspolitiska uppdrag. Regeringen föreslår därför att anslaget 29:2 *Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet* förstärks med 1 miljon kronor. Förstärkningen finansieras genom att 1 miljon kronor överförs från anslaget 25:15 *Bidrag till viss verksamhet inom vuxenutbildningen* till anslaget 29:2 *Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet*. De utökade medel som regeringen skall disponera på ungdomspolitikens område skall användas för uppdrag med syftet att genomföra den nationella ungdomspolitiken. Uppdrag kommer att ges till Ungdomsstyrelsen bl.a. för den närmare utformningen av det nya styr- och uppföljningssystemet. Ett utrymme bör också finnas så att regeringen genom ungdomspolitiken skall kunna initiera olika insatser och åtgärder inom de olika politikområden som är av stor betydelse för ungdomars livssituation.

Regeringen ger Landsrådet för Sveriges ungdomsorganisationer (LSU) stöd för nationell och internationell verksamhet. LSU har i dag 91 medlemsorganisationer. Regeringen ger även Centrum för Internationellt ungdomsutbyte (CIU) stöd för information om ungdomsutbyte.

Ungdomsstyrelsen stödjer utvecklingen av en sektorsövergripande kunskapsbaserad kommunal ungdomspolitik genom samverkan med kommunerna i ett aktivt utvecklingsarbete. För att de mål som föreslås i propositionen Makt att bestämma rätt till välfärd (prop. 2004/05:2) skall kunna uppnås behövs i ökad utsträckning lokal utveckling och lokala initiativ. De medel som regeringen avsätter för kommunala utvecklingsinsatser kan få en större effekt i kombination med ambitionshöjningen inom den nationella ungdomspolitikens tillsammans med inspiration och metodstöd från de lokala stödjepunkterna.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 88 889 000 kronor för 2005. För 2006 beräknas anslaget till 128 889 000 kronor och för 2007 beräknas anslaget till 172 889 000

kronor. Regeringen har för avsikt att Ungdomsstyrelsen under 2006 och 2007 skall få till uppgift att genomföra riktade insatser till ungdomar i riskmiljöer och stödja utvecklingen av drogfria ungdomslokaler i utsatta områden. De nya uppgifterna innebär att politikområdets kostnader beräknas öka med 40 miljoner kronor 2006 och 85 miljoner kronor 2007.

Tabell 6.5 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 29:2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004 ¹	87 889	87 889	87 889
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	1 000	41 000	85 000
Förslag/beräknat anslag	88 889	128 889	172 889

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

7 Politikområde 30 Folkrörelsepolitik

7.1 Omfattning

Folkrörelsepolitiken omfattar generella frågor som rör människors möjligheter att organisera sig i folkrörelser, föreningar och liknande sammanslutningar samt villkoren och förutsättningarna för dessa sammanslutningar. Dessutom omfattar politikområdet regeringens och dess förvaltningsmyndigheters samlade dialog och samverkan med föreningslivet samt statistik, forskning och övrig kunskapsbildning om folkrörelser och föreningslivet i övrigt.

Idrottspolitiken utgör en specifik del av folkrörelsepolitiken. Idrottspolitiken inrymmer verksamheter som främjar idrott och motion och som samtidigt bidrar till en förbättrad folkhälsa.

Folkrörelsepolitiken omfattar vidare anslagen för stöd till idrotten, allmänna samlingslokaler, kvinnoorganisationer och friluftorganisationer. Därutöver berörs anslag inom ett antal andra politikområden.

7.2 Utgiftsutveckling

Tabell 7.1 Utgiftsutvecklingen inom politikområdet

Miljoner kronor

	Utfall 2003	Budget 2004 ¹	Prognos 2004	Förslag 2005	Beräknat 2006	Beräknat 2007
<i>Anslag inom utgiftsområde 17</i>						
30:1 Stöd till idrotten	454,1	448,2	441,1	448,2	448,2	448,2
30:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler	22,6	29,0	36,0	29,0	29,0	29,0
30:3 Bidrag till kvinnoorganisationernas centrala verksamhet	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4
30:4 Stöd till friluftorganisationer	15,5	15,0	14,7	15,0	15,0	15,0
Totalt för utgiftsområde 17	495,6	495,7	495,2	495,7	495,7	495,7
Totalt för politikområde Folkrörelsepolitik	495,6	495,7	495,2	495,7	495,7	495,7

¹ Inklusivt tilläggsbudget i samband med 2004 års ekonomiska vårproposition (bet. 2003/04:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2005.

7.3 Skatteavvikelser

I kapitel 3, avsnitt 3.3, redogörs för vad en skatteavvikelse är och varför den redovisas. Dessutom ges en samlad bild av det totala stödet i form av skatteavvikelser inom utgiftsområde 17. I detta avsnitt redovisas de enskilda skatteavvikelserna inom utgiftsområdet som hör till politikområdet Folkrorelsepolitik.

Tabell 7.2 Skatteavvikelser inom politikområdet Folkrorelsepolitik, netto¹

Miljoner kronor

	Prognos 2004	Prognos 2005
Ersättning till idrottsutövare	-	-
Kommersiell idrott	1 996	2 146
Omsättning i ideella föreningar	60	63
Totalt för politikområde Folkrorelsepolitik	2056	2208

¹ Ett "-" innebär att skatteavvikelsen inte kan beräknas.

Anm.: De enskilda skatteavvikelserna är avrundade medan summan för politikområdet är beräknad utifrån icke avrundade avvikelser.

7.3.1 Skatteförmåner

Ersättning till idrottsutövare

Ersättning som inte överstiger ett halvt basbelopp är undantagen från socialavgifter. Då ersättningen inte är förmånsgrundande avser avvikelsen särskild löneskatt.

Kommersiell idrott

Skattesatsen är nedsatt till 6 procent.

Omsättning i ideella föreningar

Omsättning av varor eller tjänster i en ideell verksamhet räknas inte som yrkesmässig verksamhet om föreningen är befriad från inkomstskatt för omsättningen i fråga.

7.4 Mål

Målet för folkrörelsepolitiken är att människor skall ha bästa möjliga förutsättningar att bilda och delta i olika typer av folkrörelser och föreningar.

7.5 Politikens inriktning

Inledning

Den statliga folkrörelsepolitiken är uppdelad i två delar, en s.k. sektorsorienterad del och en mer generell och sektorsövergripande del.

Den sektorsorienterade folkrörelsepolitiken bedrivs i stort sett inom samtliga politikområden på statsbudgeten – såsom inom ungdomspolitik, kulturpolitiken och miljöpolitiken – och omfattar specifika frågor som rör olika typer av föreningar inom respektive sektor. Flera av dessa föreningar erhåller också statliga bidrag, bl.a. för sådan verksamhet som främjar de mål som är uppställda för respektive politikområde.

Den sektorsövergripande folkrörelsepolitiken behandlas inom detta politikområde och är inriktad på att dels stimulera och stödja människors organisering i föreningar och liknande sammanslutningar, dels bidra till goda förutsättningar för dessa föreningar att verka och bedriva verksamhet. Här hanteras generella frågor som rör alla typer av folkrörelser och ideella föreningar, såsom den statliga bidragsgivningen till föreningslivet.

Ett av syftena med den generella folkrörelsepolitiken är att skapa ett samlat synsätt och agerande från statens sida när det gäller såväl relationer till folkrörelser och föreningar av olika slag som villkor och förutsättningar för föreningslivets verksamhet.

Ett annat syfte är att synliggöra och lyfta fram den betydelse föreningslivet har för den demokratiska infrastrukturen i vårt samhälle. I detta sammanhang bör regeringens skrivelse Demokratipolitik (skr. 2003/04:110) nämnas. I skrivelsen framhålls den betydelse förverkligandet av de mänskliga rättigheterna har för demokratin och att dessa rättigheter stärks av en demokrati baserad på ett brett medborgligt deltagande. Genom att delta och engagera sig kan medborgarna också reagera om en grundläggande rättighet ifrågasätts, hotas eller kränks.

Det är också i det demokratiska samtalet som avvägningar mellan olika rättigheter bäst kan göras. Här spelar föreningslivet en viktig roll som mötesplats och arena för sådana och andra samtal och möten mellan människor.

Dessutom skapar och utvecklar föreningslivet särskilda förutsättningar för den representativa demokratin bl.a. genom att medlemmarna får träna sig i och bli vana vid att gemensamt argumentera, värdera och fatta beslut. Sektorn

organiserar också en mångfald av politiska, ekonomiska och sociala intressen.

Ett mångfacetterat föreningsliv som ger medborgarna möjligheter till deltagande, inflytande och delaktighet utgör en bas för demokratins funktionssätt. Genom en aktiv folkrörelsepolitik vill regeringen således bidra till att utveckla och fördjupa demokratin samt medverka till att de mänskliga rättigheterna förverkligas.

Politiken syftar också till att stödja och stärka den sociala ekonomin i samhället. Med social ekonomi avses organiserad verksamhet som primärt har samhällliga ändamål, bygger på demokratiska värderingar och är organisatoriskt fristående från den offentliga sektorn. Sådan verksamhet bedrivs i första hand i föreningar, stiftelser och kooperativ. Verksamheterna har allmännytta eller medlemsnytta, inte vinstintresse, som främsta drivkraft. Grundläggande för större delen av verksamheterna inom den sociala ekonomin är människors vilja till ideella insatser. Folkrörelsepolitiken har därmed en stor betydelse för hur förutsättningarna för aktörerna inom den sociala ekonomin formas.

Det övergripande målet för den sektorsövergripande folkrörelsepolitiken delas in i fyra huvudområden;

- generella frågor rörande villkor och förutsättningar för folkrörelser och ideella föreningar,
- generella frågor rörande bidrag till folkrörelser och ideella föreningar,
- regeringens och dess förvaltningsmyndigheters dialog med föreningslivet, samt
- statistik, forskning och övrig kunskapsbildning om föreningslivet och dess verksamhet.

Samordning av folkrörelsepolitiken

Med syfte att samordna regeringens folkrörelsepolitik tillsattes i september 2001 en interdepartemental arbetsgrupp. I arbetsgruppen ingår representanter från samtliga departement. Gruppens uppgifter har två huvudsakliga inriktningar; dels att utgöra forum för samråd i frågor som rör föreningslivet och den sociala ekonomin och på så sätt förbättra den gemensamma kunskapsbasen om dessa frågor i statsförvaltningen, dels följa upp vissa gemensamma insatser på området.

Arbetsgruppen har kunnat konstatera att det föreligger behov av en översyn av den statliga

folkrörelsepolitiken och de olika insatser som görs riktade mot föreningslivet och den sociala ekonomin. Regeringen avser därför att inom kort låta en särskild utredare göra en sådan översyn.

Villkor och förutsättningar

En av huvuduppgifterna inom politikområdet är att medverka till att föreningslivets förutsättningar och villkor utformas på ett ändamålsenligt sätt. En sådan uppgift kräver att regeringen har kunskap om den ideella sektorn och dess behov samt om vad det är som stimulerar respektive försvårar människors organisering i folkrörelser och det övriga föreningslivet. Politiken är därför i denna del bl.a. inriktad på att inhämta sådan kunskap för att få ökad kännedom om och förståelse för den ideella sektorn. Den kontinuerliga dialogen mellan föreningslivet och regeringen är en sådan värdefull kunskapskälla. Regeringen tog därför hösten 2002 initiativ till att inrätta ett s.k. folkrörelseforum för dialog med syfte att öka regeringens kunskap om folkrörelsernas förutsättningar och villkor.

Politiken är i denna del också inriktad på att inhämta kunskap om de villkor som påverkar den ideella sektorn. Denna kunskap kan sedan framgent komma att ligga till grund för olika typer av åtgärder med syfte att bidra till goda förutsättningar för föreningslivet samt att stimulera människors organisering. Justitiedepartementet har som ett led i denna kunskapsinhämtning uppdragit åt en utredare att kartlägga ideella föreningars rättsliga villkor.

Inom detta politikområde lämnas även bidrag till kvinnoorganisationernas centrala verksamhet. Detta bidrag har nyligen utvärderats och analyserats av en särskild utredare. Syftet med detta var bl.a. att bättre anpassa bidraget till hur samhället och kvinnoorganisationerna har utvecklats sedan bidraget inrättades 1982. I uppdraget ingick även att undersöka vilka krav avseende jämställdhet som ställs generellt på folkrörelser och föreningar för att de skall få statliga bidrag. Utredaren har i juni 2004 genom betänkandet Kvinnors organisering (SOU 2004:59) redovisat sitt uppdrag. Utredaren föreslår flera förändringar av stödet. Betänkandet remissbehandlas för närvarande.

En annan uppgift inom denna del av folkrörelsepolitiken är att bevaka föreningslivets villkor för och möjligheter till självfinansiering samt tillgång till externt kapital.

Bidragsgivning

Folkrörelsepolitiken omfattar även generella frågor kring bidrag till folkrörelser och föreningar. Med detta avses frågor som rör dels statliga bidragsprinciper och bidragssystem samt utvecklingen av dessa, dels uppföljning och utvärdering av olika typer av statsbidrag. Statskontoret har på uppdrag av regeringen nyligen genomfört en studie av föreningsbidrag, såväl statliga som kommunala bidrag. I uppdraget ingick även att undersöka behovet av gemensamma bidragsprinciper för den statliga bidragsgivningen till föreningslivet. Statskontoret har i juni 2004 i rapporten *Bidrag till ideella organisationer (2004:17)* redovisat sitt uppdrag till regeringen. Redovisningen visar bl.a. att det i dag saknas generella riktlinjer för hanteringen av bidrag till ideella organisationer. För att uppnå en större enhetlighet från statens sida bör, enligt Statskontoret, en handledning tas fram för Regeringskansliets hantering av frågor kring dessa bidrag. Vidare efterlyser Statskontoret en bredare diskussion om statens förhållande till ideell sektor som inte bara berör bidragens utformning. Dessa frågor bereds vidare i den översyn av folkrörelsepolitiken som regeringen avser fatta beslut om.

Grundläggande värden för folkrörelsepolitiken är föreningarnas självständighet och oberoende, såväl gentemot den offentliga sektorn som gentemot det privata näringslivet. Samtidigt är det viktigt att säkerställa att skattemedel används på ett ändamålsenligt sätt. En viktig uppgift inom denna del av folkrörelsepolitiken är att finna vägar för att kunna kombinera statens behov av kontroll med föreningarnas behov av integritet och självständighet.

Dialog

Regeringen anser att folkrörelser och övriga föreningslivet är betydelsefulla företrädare för olika medborgargrupper och intressen i samhället. Dessutom har de lokala föreningarna en stor betydelse för vitaliseringen och förnyelsen av det politiska systemet. Det är således viktigt med en kontinuerlig dialog mellan regeringen och föreningslivet. Regeringen betonar därför betydelsen av det forum, Folkrörelseforum, som inrättats för dialog mellan å ena sida företrädare för regeringen och dess förvaltningsmyndigheter och å andra sidan företrädare för föreningslivet och andra aktörer inom den sociala ekonomin. Folkrörelseforumet avser behandla övergripande

frågor bl.a. sådana som rör den ideella sektorns villkor och förutsättningar och sektorns möjligheter att utgöra en samlad samhällsröst i för demokratin väsentliga frågor.

Inom ramen för forumet genomfördes 2003 en serie tematiska seminarier och en större konferens. Ett genomgående tema för dessa seminarier var att identifiera de faktorer som stimulerar respektive hindrar människors organisering i olika typer av folkrörelser, föreningar och andra medborgarsammanslutningar. Seminarierna behandlade således ämnena demokrati och inflytande, bidrag och finansiering samt rättsliga villkor. Vid den efterföljande konferensen vidareutvecklades de frågeställningar som hade diskuterats vid seminarierna.

Utvärderingen av forumet 2003 visar att detta initiativ till dialog var uppskattat och många menar att forumet spelar en viktig roll när det gäller att förmedla information mellan regeringen och föreningslivet. Forumet 2003 hade dock ett ganska brett anslag, vilket av vissa uppfattades som en viss brist på fokus. Det fortsatta arbetet med forumet under hösten 2004 och under 2005 kommer därför att präglas av ett tydligare fokus som erbjuder en fördjupad diskussion kring vissa av de frågeställningar som identifierats under den hittillsvarande dialogen. Exempelvis kommer ett seminarium anordnas under hösten 2004 om den statliga bidragsgivningen där den tidigare nämnda översynen av föreningsbidrag kommer att behandlas samt ett seminarium om föreningslivets självständighet. Vidare kommer ett seminarium anordnas under 2005 och behandla den sociala ekonomin och dess möjligheter och förutsättningar.

Statistik och annan kunskapsbildning

En viktig uppgift inom politikområdet är att bidra till en ökad kunskap om föreningslivet och dess verksamheter. Det avser kunskap om dels föreningarnas och folkrörelsernas samhällsroll och betydelse för den demokratiska infrastrukturen, dels föreningslivets sammansättning, omfattning och verksamhetsinriktning samt den sociala ekonomins utveckling. Inom denna del av politiken handlar det om att inhämta sådan kunskap bl.a. genom att låta genomföra särskilda sektorsövergripande studier.

Två exempel på sådana studier är Statistiska centralbyråns (SCB) undersökning om föreningsengagemanget i Sverige och Vetenskapsrådets kartläggning av forskningen om folk-

rörelser m.m. Båda studierna är slutförda och överlämnade till regeringen.

SCB:s undersökning är framför allt en utvärdering av de etablerade föreningsformerna. Dessutom har undersökningen haft medlemskapet som utgångspunkt. Det finns därför skäl att i framtida statistikundersökningar om föreningslivet – parallellt med att man följer upp det traditionella föreningslivet – komplettera med studier om förekomsten av nya former för samhällsengagemang. Därtill bör sådana studier även ge kunskap om de olika aktörerna inom den sociala ekonomin samt den sociala ekonomins omfattning och utveckling. I detta sammanhang bör nämnas att det på regeringens initiativ för närvarande genomförs en undersökning om frivilligt arbete i och utanför föreningslivet samt en undersökning om förekomsten av nya sociala rörelser. Syftet med dessa undersökningar är bl.a. att de skall ge sådan kompletterande information som behövs för att få en mer samlad bild av vilka kanaler människor använder sig av för att ge uttryck för sitt samhällsengagemang.

Enligt Vetenskapsrådets rapport är det utmärkande för en stor del av forskningen om folkrörelser att den är historiskt tillbakablickande och i mycket också nationellt inåtvänd. Utvecklingen under senare delen av 1990-talet kan emellertid beskrivas som en markant intresseshöjning mot de s.k. nya sociala rörelser som skapats för att på olika sätt kanalisera samhällsengagemang. Forskningen har i denna del fokuserats på de nya sociala rörelserna som begrepp såväl som forskningsfält. Forskningen är inriktad på det civila samhället och då särskilt på rörelsernas och organisationernas roll och betydelse i dagens samhälle samt behandlar frågor om deras inverkan och förhållande till utvecklingen av svensk demokrati samt arbets- och samhällsliv.

Vetenskapsrådet ser forskningen om det civila samhället och den sociala ekonomin som ett i Sverige nytt och angeläget forskningsområde. Regeringen avser att inom ramen för den tidigare nämnda översynen av folkrörelsepolitiken återkomma i frågan.

Idrottspolitiken

Målen för idrottspolitiken är att ge människor möjlighet att motionera och idrotta för att främja en god folkhälsa, att stödja en fri och

självständig idrottsrörelse för alla samt att ge människor positiva upplevelser av idrott som underhållning.

En god folkhälsa är en betydelsefull komponent för välfärden i vårt samhälle. Det är viktigt att barn och ungdomar tidigt skaffar sig motionsvanor som varar hela livet. Vidare är det väsentligt att äldre människors och funktionshindrades behov av motion uppmärksammas. Det är hela samhällets ansvar och intresse att möjligheter skapas för människor att utöva motion och idrott regelbundet. Förutsättningar måste finnas för alla som så önskar att bedriva olika former av motion och idrott utifrån intresse och fysisk förmåga.

Staten, kommunerna och idrottsrörelsen måste tillsammans pröva nya former för att bryta den utveckling som innebär att många människor i olika åldrar inte motionerar i tillräcklig omfattning, vilket på sikt leder till sämre hälsa. Ett nära samarbete är här särskilt viktigt för att nå framgång i det lokala utvecklingsarbetet som bedrivs inom storstadspolitiken i utsatta stadsdelar. Regeringen anser vidare att det är av stor vikt att i samhällsplaneringen, i skolans arbete och i andra sammanhang uppmuntra och ge möjligheter till människors motion och idrott.

Den svenska folkrörelseidrotten med dess många lokala föreningar, breda verksamhet och omfattande ideella engagemang har lagt grunden för idrottens utveckling i vårt land. För de flesta människor och för samhället i sin helhet är idrotten värdefull genom att skapa sunda motionsvanor, bidra till en god folkhälsa, demokratisk delaktighet samt vara en vardaglig mötesplats för personer med olika etnisk och kulturell bakgrund.

En fri och självständig idrottsrörelse bör därför fortsatt ges ett aktivt stöd till sådan verksamhet som främjar bredd- och motionsidrott, värnar om god etik och ger lika möjligheter för kvinnor och män med olika social bakgrund och ekonomiska förutsättningar. Flickor måste ges lika möjligheter som pojkar att delta utifrån sina intressen och förutsättningar.

Den svenska idrottsrörelsen gör betydande insatser för att bekämpa dopning inom idrotten. Även internationellt har Sverige gått i spetsen för ett samarbete i denna kamp. Sverige arbetar mycket aktivt inom ramen för IADA (the International Anti-Doping Arrangement) och deltar i övervakningsgruppen för Europarådets

antidopningskonvention. Sverige bidrar dessutom inom ramen för Unesco till att utarbeta en global konvention mot dopning inom idrotten samt att utveckla Världsantidopningsbyrån (WADA). Dessa insatser är viktiga också för att möjliggöra för svenska idrottsutövare att kunna tävla på lika villkor internationellt.

Underhållningsidrotten har sitt värde främst genom att den skapar förströelse och glädje för många idrottsintresserade människor i vårt land. Elitidrottsutövare är bra förebilder för många unga människor och kan därigenom inspirera dem till att börja idrotta.

Friluftspolitiken

Att bevara goda förutsättningar för friluftslivet utgör en hörnsten i naturvårdspolitiken. Friluftspolitiken är ett politikområde som berör även andra utgifts- och politikområden, framför allt utgiftsområde 20 om miljö- naturvårdspolitik, men även politikområdet folkhälsa. I skrivelsen En samlad naturvårdspolitik som lämnades till riksdagen i mars 2002 (skr. 2001/02:173) bedömde regeringen att det är viktigt att skapa goda förutsättningar för friluftsliv och naturupplevelser. Vidare underströk regeringen att friluftslivet har stor betydelse för folkhälsan, bidrar till livskvalitet och ger en social dimension till naturvården.

I såväl ovan nämnda skrivelse som i regeringens (prop. 2002/03:35) Mål för folkhälsan tydligt görs beröringspunkterna mellan naturvårds- och friluftspolitiken å ena sidan och folkhälsopolitiken å den andra, särskilt beträffande folkhälsomålet Ökad fysisk aktivitet. Kopplingen till arbetet för en hållbar utveckling klargörs också; dvs. friluftslivet har en stark koppling till den sociala dimensionen av hållbar utveckling. Friluftsliv är en av de vanligaste formerna för fysisk aktivitet. Vidare visar forskning att närmiljön har en avgörande betydelse för om man är fysisk aktiv, vistas ute och idkar friluftsliv.

Friluftorganisationernas verksamhet är mot denna bakgrund mycket värdefull för samhället. Precis som när det gäller idrotten har samhället ett ansvar för att skapa goda förutsättningar för friluftorganisationerna och deras verksamhet, inte minst när det gäller barn och ungdomar.

7.6 Insatser

7.6.1 Insatser inom politikområdet

Undersökning om frivilligt arbete

Regeringskansliet har uppdragit åt Ersta Sköndal högskola att undersöka frivilliga insatser i och utanför föreningslivet. Högskolan har genomfört två motsvarande undersökningar 1992 och 1998. Syftet med den nya undersökningen är att studera förändringar i de frivilliga insatserna över tiden och analysera det förändringsmönster som kan finnas. Uppdraget skall slutredovisas senast den 30 juni 2005.

Undersökning om nya sociala rörelser

Regeringen beslutade i maj 2004 att ge Göteborgs universitet i uppdrag att undersöka nya sociala rörelser. Syftet med undersökningen är att den skall ge en samlad bild av utvecklingen och förekomsten av sådana nya rörelser. Undersökningen skall redovisas senast den 30 september 2005. I detta sammanhang är studien om hur ett underifrånperspektiv har tillämpats i det lokala storstadsarbete av stort intresse. Mångkulturellt centrum i Botkyrka har inom ramen för storstadspolitiken beviljats medel för att genomföra studien och kommer särskilt forska kring det boendenätverk som har uppstått på lokal, kommunal och nationell nivå inom ramen för storstadsarbetet. Centret skall lämna sin rapport senast den 31 mars 2005.

Kartläggning av ideella föreningars rättsliga villkor

Regeringskansliet har uppdragit åt en utredare att kartlägga ideella föreningars rättsliga villkor, exklusive skatterättsliga villkor. Syftet med kartläggningen är att den skall ge en samlad bild och bedömning av de rättsliga villkoren för ideella föreningar. Med utgångspunkt i kartläggningen och en analys av de problem som kan föreligga skall utredaren lämna förslag på andra åtgärder än lagstiftning som kan underlätta för föreningarna vid tillämpningen av de rättsliga villkor som gäller. Uppdraget skall redovisas senast den 15 augusti 2005.

Projekt rörande lokal samverkan kring allmänna samlingslokaler

Samlingslokalorganisationernas samarbetskommitté (SamSam) har genom Folkets Hus och Parker beviljats bidrag för ett utvecklingsprojekt för lokal samverkan mellan föreningar som

tillhandahåller allmänna samlingslokaler och kommuner. Projektet skall slutredovisas i juni 2005.

Stöd för nationell lansering av Volontärbyrån

Regeringskansliet har i december 2003 beviljat Forum för Frivilligt Socialt Arbete medel för en nationell lansering av Volontärbyrån som är en webbsida för förmedling av kontakter mellan volontärer och frivilligorganisationer. Arbetet med lanseringen skall redovisas senast den 31 mars 2005.

Samverkansprojektet Nya möten

Våren 2003 påbörjades ett samarbete mellan regeringen, Svenska Kommunförbundet och föreningslivet för att finna former för att genom föreningslivet stödja nyanlända invandrades etablering i samhället. Inom ramen för projektet har det bl.a. genomförts två seminarier för erfarenhetsutbyte.

Idrottspolitiken

Ökad satsning på barn och ungdomar

Regeringen beslutade i juni 2004 om närmare anvisningar till Sveriges Riksidrottsförbund för bidraget om 200 miljoner kronor som AB Svenska Spels bolagsstämma fattat beslut om. Bidraget är avsett som ett fortsatt stöd för den ökade satsningen på idrottsrörelsens barn- och ungdomsverksamhet (även kallad "Handslaget" mellan staten, kommunerna och idrottsrörelsen). Bidraget har som ändamål att stötta och uppmuntra idrottsföreningar och specialidrottsförbund att öppna dörrarna för fler, hålla tillbaka avgifterna, satsa mer på flickors idrottande, delta i kampen mot droger och intensifiera samarbetet med skolorna.

Åtgärder skall bl.a. vidtas för att erbjuda barn och ungdomar, som i dag inte deltar i idrottsverksamhet, lustfyllda och hälsofrämjande aktiviteter utan krav på resultat. Vidare skall förutsättningar skapas för att flickor skall kunna utöva idrott på det sätt de själva önskar. Idrottsföreningar skall uppmuntras att i nära samarbete med skolorna utveckla metoder som lockar alla elever till fysisk aktivitet i olika former.

För det andra verksamhetsåret av "Handslaget" disponerar Riksidrottsförbundet högst 20 miljoner kronor för förbundens verksamhets-

utveckling. Riksidrottsförbundet disponerar vidare minst 37 miljoner kronor för fortsatta insatser till speciellt prioriterade områden som exempelvis insatser på flyktingförläggningar, verksamhet för funktionshindrade, etablering av näridrottsplatser i storstadsområden i samverkan mellan föreningar och kommuner eller andra intressenter och stöd till förbund som vill pröva nya verksamhetsformer för att nå ungdomar som rör sig för lite. Tre miljoner kronor disponeras för utvärdering av bidragets effekter.

Disposition av medel inom idrottsrörelsens andel av överskott från AB Svenska Spel

Regeringen beslutade i juni 2004 om närmare anvisningar till Riksidrottsförbundet avseende förbundets disposition av det bidrag från AB Svenska Spels överskott som betalats ut till förbundet. Riksidrottsförbundet disponerar högst 15 miljoner kronor för fortsatt stöd till lokalt utvecklingsarbete av idrottsverksamhet för barn och ungdomar i samarbete med SISU Idrottsutbildarna, högst 12 miljoner kronor för en nationell utbildning av ledare för barn- och ungdomsidrott i samarbete med SISU Idrottsutbildarna samt högst 11,5 miljoner kronor till lokala anläggningar för barn- och ungdomsverksamhet. Resterande medel, minst 569 miljoner kronor tillförs idrottens lokala barn- och ungdomsverksamhet.

Talangsatsning inom svensk idrott

Regeringen har årligen sedan 1999 betalat ut bidrag till en talangsatsning inom svensk idrott. År 2001 inledde regeringen en motsvarande satsning på svensk handikappidrott. Båda satsningarna är avsedda att sträcka sig t.o.m. 2005. Regeringen har inlett samtal med företrädare för idrottsrörelsen och näringslivet med avsikt att möjliggöra en fortsatt satsning på svensk elitidrott efter 2005.

Översyn av bestämmelserna om inkomstbeskattning av idrottslig verksamhet

Regeringen har i juni 2004 beslutat tillsätta en utredning som skall se över idrottens skattefrågor. Utredningen skall se över inkomstbeskattningen av ideella föreningar som bedriver idrottsverksamhet samt vissa inkomstskattefrågor som berör idrottare, domare och andra idrottsfunktionärer.

När utredningen utformar sina förslag har den möjlighet att föreslå olika skatteregler som skall kunna gälla för olika typer av idrottsverksamhet.

Den skall t.ex. överväga om det behövs särskilda regler för den professionella idrotten.

Om utredningen skulle komma fram till att vissa frågor inte kan lösas enbart för idrottsverksamheten, kan den lämna förslag som berör inkomstbeskattningen för ideella föreningar i allmänhet. Utredningen skall redovisa sitt uppdrag senast den 1 december 2005.

Reglering av professionell boxning och andra kampidrotter

Frågan bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Europeiska året för utbildning genom idrott 2004

Regeringen gav i maj 2003 Riksidrottsförbundet i uppdrag att vara nationellt samordningsorgan för det av Europaparlamentet och Europeiska unionens råd beslutade Europeiska året för utbildning genom idrott 2004 (nr 291/2003/EG). Riksidrottsförbundet skall koordinera detta arbete med de insatser som förbundet gör med stöd av de särskilda medel som förbundet disponerar för "Handslaget".

Riksidrottsförbundet skall vid genomförandet av uppdraget ta hänsyn till den av regeringen beslutade nationella handlingsplanen mot rasism, främlingsfientlighet, homofobi och diskriminering. Uppdraget genomförs i nära samarbete med Myndigheten för skolutveckling.

Idrottsresurser på lika villkor

Regeringen gav i juni 2000 Riksidrottsförbundet i uppdrag att, i samverkan med Svenska Kommunförbundet, leda ett planerat treårigt projekt vars övergripande syfte var att verka för att en rättvis fördelning sker av samhällets resurser för idrottsverksamhet. Projektet begränsades till att analysera enbart idrottens resurser.

Huvudprojektet Idrottsresurser - på lika villkor har bidragit till 15 publikationer som berör projektets övergripande mål och syften. Delprojektet Förbundsutveckling genom 3R har vidare inkluderat nio projekt i specialidrottsförbund och idrottsföreningar och redovisas i tre publikationer. Riksidrottsförbundets slutsatser är att stora framsteg gjorts inom idrotten beträffande andel kvinnor bland aktiva och i beslutande organ. Samtidigt visar arbetet med 3R att maktordningen och ojämställdheten består och att mycket arbete återstår innan idrotten kan sägas vara jämställd.

När det gäller etnisk bakgrund visar rapporterna att idrotten når ungefär lika många barn och ungdomar med invandrarbakgrund som ungdomar i allmänhet. Ungdomar med invandrarbakgrund visar också stort intresse för ledarskap. Den positiva utvecklingen av antalet aktiva har inte medfört en lika positiv utveckling av antalet deltagande i beslutande organ och andelen anställda inom idrotten.

För personer med funktionshinder kan en rad begränsningar noteras. Många av dessa ligger emellertid utanför idrotten.

Projekt, studier och rapporter

Inom Riksidrottsförbundet bedrivs olika projekt av forsknings- och utredningskaraktär. Under 2003 har fem rapporter publicerats och under första halvåret 2004 ytterligare sex rapporter.

Verksamheten är brett upplagd och omfattar alltifrån rena forskningsuppdrag till utvecklingsarbete och informationsspridning. Ett övergripande mål med förbundets FoU-verksamhet är att synliggöra, analysera och problematisera idrottens samhällsnytta.

Bland rapporterna återfinns t.ex. rapporten *Etnisk mångfald och integration – visar idrotten vägen?*, rapporten *Möjligheten till motion och fysisk aktivitet – lika för alla?* och rapporten *Kostnader för idrott*. Studien *Varför lämnar ungdomar idrotten?* som behandlar fotboll visar att skolkamrater och kompisar har betydelse för viljan att fortsätta spela fotboll. Även ledarnas kvaliteter visar sig betydelsefulla.

SCB har på uppdrag av Riksidrottsförbundet studerat *Svenskarnas idrottsvanor*. I studien har 4 000 människor i åldrarna 7–70 år fått svara på frågor om sina motionsvanor, sitt tävlande och sitt föreningsengagemang. Studien visar att befolkningen i alla åldrar, och då framför allt kvinnorna, rör sig allt mer. Flickor och kvinnor är enligt SCB:s siffror i dag mer aktiva än pojkar och män.

Att idrottsrörelsen får allt svårare att nå dagens barn och ungdomar är en ofta framförd åsikt som inte får något stöd i studien. Tvärtom visar det sig att nästan alla barn och ungdomar någon gång är med i en idrottsförening. Däremot finns det skäl för både förbund och föreningar att fundera över varför så många, ofta under de senare tonåren, lämnar verksamheten för att i stället motionera på andra sätt.

"Från måste till vill" är en slutrapport från *Projekt Attityd*. Under drygt tre år har två stora

och etablerade folkrörelser, Riksidrottsförbundet och IOGT-NTO, samarbetat kring målet att ungdomar skall få en alkoholfri uppväxt.

Projekt Attityd har utvecklat en metodik för att idrottsföreningar skall kunna diskutera och anta sin egen alkohol- och tobakspolicy. I arbetet har ledare och idrottande ungdomar fått möjlighet att diskutera attityder till alkohol och tobak i syfte att få samsyn i föreningen och i idrottslaget. Under perioden har ca 500 föreningar och lag antagit en policy för alkohol och tobak.

I mars 2004 har Riksidrottsförbundet publicerat rapporten *Idrottens miljöhandbok* som vänder sig till dem inom idrotten som har miljön som sitt ansvarsområde.

Friluftspolitiken

Det Friluftsråd som regeringen inrättade under 2003, och som administrativt är knutet till Naturvårdsverket, har under det senaste året påbörjat sitt arbete, bl.a. genom att fördela statliga medel till friluftorganisationer. Vidare arrangerade Friluftsrådet i mars en tankesmedja i Vålådalen, som samlade företrädare för friluftslivet i Sverige.

Friluftslivet har stor betydelse när det gäller möjligheterna att nå det nationella folkhälsomålet om ökad fysisk aktivitet. En samhällelig uppgift – för såväl stat som kommun – är att genom naturvårdsinsatser och god fysisk planering se till att det finns tillräckligt kvalitativa och lämpligt belägna mark- och vattenområden tillgängliga för friluftsliv, särskilt bostadsnära. I den särskilda treåriga satsningen på lokala och kommunala naturvårdsprojekt som har rullat igång under 2004 ingår möjligheten till statsbidrag för projekt som bidrar till att såväl skydda mark och vatten för friluftsliv som att öka tillgänglighet, utveckla och förbättra förutsättningar för friluftsliv i olika områden. Den första omgången projektansökningar har under september 2004 inkommit till länsstyrelserna för bedömning.

Inom ramen för Naturvårdsverkets sammanställning av långsiktiga kunskaps- och forskningsbehov har det gjorts bedömningar av kunskapsbehovet även när det gäller ”natur för människor”. Några områden som lyfts fram är: friluftslivets utövare och hur det utövas; planer-

ing, förvaltning och uppföljning för friluftsliv; friluftsliv, hälsa och livsstil, samt kunskap om den tätortsnära naturen.

Vidare har regeringen gett de tre berörda länsstyrelserna i uppdrag att, i samarbete med kommunerna, påbörja ett genomförande av bevarandeprogrammen för de mest värdefulla tätortsnära områdena för friluftsliv och naturvård i Stockholm-, Göteborg- respektive Malmö-regionen. Detta genomförande kommer på ett bra sätt att bidra till ett fortsatt metodiskt arbete med att trygga värdefulla tätortsnära grönområden i våra tre storstadsregioner, och därmed bidra till goda förutsättningar för friluftsliv.

7.6.2 Insatser utanför politikområdet

Som tidigare nämnts stödjer regeringen olika slag av föreningar och folkrörelser även inom andra politikområden, t.ex. genom att lämna olika bidrag. Ett stort antal statliga myndigheter samt några s.k. paraplyorganisationer som tilldelats vissa myndighetsfunktioner, t.ex. Riksidrottsförbundet, hanterar dessa bidrag. Här kan nämnas att det för närvarande genomförs bidragsöversyner inom en rad politikområden.

Därutöver är kommunerna viktiga som finansierare av verksamhet i folkrörelser och föreningar. Ett betydande stöd ges också genom kommunernas lokalsubventioner.

Vid AB Svenska Spels bolagsstämma 2004 fattades beslut om ett bidrag till idrotten på 260 miljoner kronor varav regeringen har beslutat om närmare anvisningar för 200 miljoner kronor. Vid samma tillfälle fattades beslut om att 607,5 miljoner kronor av överskottet från AB Svenska Spel skall betalas ut till idrottsrörelsens lokala barn- och ungdomsverksamhet via Riksidrottsförbundet och 142,5 miljoner kronor till ungdomsorganisationerna via Ungdomsstyrelsen.

Därutöver anslås årligen över statsbudgeten cirka 87,9 miljoner kronor för nationell och internationell ungdomsverksamhet, varav en stor del av summan disponeras för statsbidrag till ungdomsorganisationer. Härigenom kan bl.a. ungdomars intresse för demokratifrågor samt jämlikhet mellan olika ungdomsgrupper främjas.

Ett exempel på ett annat politikområde inom vilket det hanteras frågor rörande den ideella sektorn är politikområdet Demokrati. Med syfte

att öka kunskapen om demokrati och demokratins funktionssätt genomförs en rad insatser inom nämnda politikområde i vilka föreningslivet är en viktig aktör. Bland annat kan nämnas den demokratisatsning som genomfördes inför 2004 års val till Europaparlamentet. Inom ramen för satsningen fick bl.a. flera ungdomsorganisationer projektstöd för att genomföra olika aktiviteter.

Ett ytterligare exempel på ett politikområde inom vilket det hanteras frågor rörande den ideella sektorn är utbildningspolitiken, där det årligen avsätts drygt 2,5 miljarder kronor för folkbildningsverksamhet i folkhögskolor och studieförbund.

Avslutningsvis bör det nämnas att ett stärkt samarbete med enskilda organisationer är en förutsättning för att de utvecklingspolitiska målen skall uppnås. Det civila samhällets organisationer spelar en betydande roll inom det internationella utvecklingssamarbetet och kan bidra till att minska fattigdomen genom bl.a. opinionsbildning, ekonomisk och social verksamhet samt genom att bidra till demokratisering. Genom stöd, främst via Sida, till svenska, inhemska och internationella enskilda organisationer vill regeringen bidra till utvecklingen av väl fungerande organisationer och organisationsformer i utvecklingsländerna.

7.7 Resultatbedömning

7.7.1 Resultat

Det huvudsakliga syftet med de statliga insatserna inom politikområdet är att dessa skall bidra till att underlätta för människor som vill organisera sig i folkrörelser, föreningar och liknande sammanslutningar. Detta kräver kunskap om dels vad det är som främjar respektive hindrar människors organisering, dels föreningslivets villkor och förutsättningar. Som tidigare nämnts är regeringens folkrörelsepolitik uppdelad i en sektorsorienterad och en sektorsövergripande del. Det är därför viktigt att det inom denna del av politiken – den sektorsövergripande – skaffas sådan kunskap som kan ge en samlad bild av bl.a. föreningslivets villkor, förutsättningar och behov.

Olika studier på området visar att det nordiska föreningslivet har en lång tradition som

arena för en mångfald av aktiviteter, allt ifrån hobbyaktiviteter till opinionsbildning inom t.ex. politiska intresseområden. Genom en hög anslutningsgrad och stark demokratisk organisering skiljer sig föreningslivet i de nordiska länderna från andra länders.

De studier som regeringen initierat inom ramen för folkrörelsepolitiken har bl.a. lett till en ökad kunskap om medborgarnas engagemang i föreningslivet. En viktig studie i detta sammanhang är den tidigare nämnda rapporten från Statistiska centralbyrån (SCB) om föreningsengagemanget i Sverige. Den visar bl.a. att det svenska föreningslivet erbjuder en mängd verksamheter och aktiviteter samt spelar en viktig roll som mötesplats och arena för människor som vill tillgodose gemensamma intressen och behov. Det handlar om såväl traditionella folkrörelser som föreningar som uppstår kring en särskild fråga eller aktivitet. Förutom att dessa folkrörelser och föreningar är folkbildande och i stor utsträckning bidrar till en demokratisk skolning så erbjuder de möjlighet till gemenskap. Det vill säga en möjlighet att gemensamt med andra antingen engagera sig för något som upplevs som intressant och betydelsefullt eller för att kunna utöva en idrottsaktivitet eller hobby tillsammans. Därtill erbjuder dessa föreningar människor en möjlighet att tillsammans med andra kunna utgöra en samlad röst i samhället i för dem väsentliga frågor.

Enligt rapporten från SCB är uppskattningsvis ca 90 procent av Sveriges befolkning med i någon förening. Trenden är dock neråtgående när det gäller deltagande i de traditionella föreningarna. Nedgången av medlemsantalet är dock allmän och gäller nästan alla föreningar. SCB har dock samtidigt funnit att trots svikande medlemsantal har människors engagemang inte minskat, vilket skulle kunna tyda på att man i stället till viss del väljer andra kanaler och andra organisationsformer för sitt engagemang. Mot bakgrund av detta har regeringen under 2004 beslutat att följa upp SCB:s rapport genom att låta inhämta kompletterande information för att kunna få en samlad bild av hur människor kanaliserar sitt engagemang i för dem väsentliga frågor.

En viktig förutsättning för att kunna bedriva verksamhet är att det är ekonomiskt möjligt. Därför ger staten och kommunerna ekonomiskt stöd till föreningslivet bl.a. i form av olika typer

av bidrag. De statliga bidragen fördelas i huvudsak inom respektive sektor. Inom detta politikområde pågår det för närvarande ett arbete med att få fram en samlad lägesrapport av hur bidragssituationen ser ut i dag för föreningslivet totalt. Till grund för detta arbete ligger den tidigare nämnda rapporten från Statskontoret.

Idrottspolitiken

Allmänt

Målen för idrottspolitiken är att ge möjligheter för människor att motionera och idrotta för att främja en god folkhälsa, att stödja en fri och självständig idrottsrörelse samt att ge människor positiva upplevelser av idrott som underhållning.

Antalet medlemmar i åldern 7–70 år inom idrottsrörelsen uppskattas till 3,4 miljoner varav kvinnorna utgör 44 procent och männen 56 procent. 2,4 miljoner människor är aktiva medlemmar. Antalet elitidrottare uppskattas till ca 7 000 personer. Antalet ledare i åldern 7–70 år är 641 000 varav var tredje ledare är kvinna och två tredjedelar män.

Barn- och ungdomsverksamhet

Statens stöd till lokal barn- och ungdomsverksamhet inom idrotten uppgick 2003 till 610 miljoner kronor och har bidragit till att skapa förutsättningar för barn och ungdomar att delta i 6,3 miljoner sammankomster med 57 miljoner deltagartillfällen. Antalet deltagartillfällen och sammankomster har minskat jämfört med tidigare år till följd av att högsta ålder för bidrag har sänkts från 25 år till 20 år. Deltagartillfällena fördelades mellan 39,5 procent flickor och 60,5 procent pojkar. 47 procent av deltagarna var i åldern 7–12 år, 36 procent 13–16 år samt 17 procent 17–20 år. I åldern 13–20 år tränar och/eller tävlar 45 procent av flickorna och 57 procent av pojkarna.

Gemensam administration

Riksidrottsförbundet (RF) medverkar på olika sätt till utveckling av svensk idrott. Stödet till svensk elitidrott samordnas genom Elitidrottsrådet, ett samarbetsorgan mellan RF, Sveriges Olympiska Kommitté och SISU Idrottsutbildarna. Stödet till specialidrottsförbundens elitutveckling består i huvudsak av träning, testning och rådgivning inom områdena idrottsfysiologi, idrottspsykologi och idrottsmedicin.

Arbetet med att utveckla idrotten för barn och ungdomar har under 2003 främst varit inriktat på två områden: utbildning och utveckling av ledare samt demokrati och föreningsutveckling genom ungdomars delaktighet och inflytande. Två nationella projekt – Unga ledare och Ledarfokus – har varit basen för arbetet. Tillsammans med Projekt Lokal Idrottsutveckling (PLI) har de utgjort en samlad treårig satsning på utveckling av barn- och ungdomsidrotten. Under 2003 har de tre projekten disponerat totalt 42 miljoner kronor och genomförts i nära samverkan mellan Riksidrottsförbundet och SISU Idrottsutbildarna.

Med utgångspunkt från idéprogrammet *Idrotten vill* och den av RF-stämman antagna verksamhetsinriktningen strävar RF efter att skapa opinion i för idrottsrörelsen centrala frågor. Idrotten är tvärsektoriell och dess frågor berör en rad olika sakområden. Servicen från Riksidrottsförbundet till medlemsförbunden förbättras fortlöpande bl.a. genom ett utvecklat IT-stöd. Riksidrottsförbundets kansli har i december 2003 flyttat från Farsta till Östermalm i Stockholm. I det nya Idrottens Hus inryms även SISU Idrottsutbildarna samt 14 specialidrottsförbund.

Under 2003 förmedlades 27,7 miljoner av statsbidraget till de 21 distriktsförbunden.

Centrala idrottsorganisationer

Under 2003 har 259,4 miljoner kronor betalats ut som bidrag till Riksidrottsförbundets 67 medlemsförbund samt 3,5 miljoner kronor till Sveriges Olympiska Kommitté. Det är en ökning med 23 miljoner kronor jämfört med 2002. Förbundens självfinansieringsgrad varierar från 95 procent (fotboll) till 3 procent (casting). En översiktlig bedömning visar att ca 51 procent av förbundens resurser går till tävlingsidrott och ca 19 procent till breddverksamhet. Variationerna mellan förbunden är dock stora.

Insatser mot dopning

Under 2004 har idrottens eget antidopningsarbete förstärkts. Antalet provtagningar beräknas uppgå till ca 4 000 tester varav ca 60 procent utanför tävling. Under året har även ca 200 analyser utförts för att spåra eventuell förekomst av blodmedicinen erythropoietin (epo). Den svenska dopningskontrollverksamheten har fortsatt att vidareutvecklas. Den är certifierad enligt kraven i den internationella antidopningsstandarderna ISDC och har under året certifierats

enligt kvalitetsstandarden ISO 9001:2000. Certifieringen omfattar såväl kontrollverksamheten, regelverket som antidopingorganisationen. Under året har också ett stort arbete lagts ned på att inarbeta Världsantidopningskodens krav i Riksidrottsförbundets dopningsföreskrifter. Detta är den största förändringen av förbundets antidopningsregler sedan dessa infördes i slutet av 1970-talet. De nya reglerna trädde i kraft den 1 juli 2004.

Idrottens forskning och utveckling

Idrottsforskningen är på tillväxt vid svenska universitet och högskolor. Utvecklingen visar sig dels i att en ökande skara forskare inom allt fler ämnesdiscipliner intresserar sig för frågor med idrottslig anknytning, dels i en ökning av idrottsrelaterade utbildningar och kurser.

En viktig roll inom svensk idrottsforskning innehas av Centrum för idrottsforskning (CIF), vars huvuduppgift är att initiera, samordna, stödja och informera om idrottsforskning. Under 2003 fördelades totalt 18 miljoner kronor till 100 projekt, utbildningsbidrag till 27 doktorander och lön till två forskarassistenter på halvtid. Cirka 33 procent av projekten utfördes av kvinnor och 67 procent av män.

Med början 2002 har Riksidrottsförbundet ökat sina egna insatser inom området forskning och utveckling (FoU). Under 2003 har fem forskningsrapporter redovisats och under första halvåret 2004 har sex rapporter publicerats.

Specialidrott inom gymnasieskolan

Syftet med de riksrekryterande idrotts-gymnasierna (RIG) är att möjliggöra och underlätta kombinationen utbildning och elitidrott, att erbjuda eleverna kvantitativt och kvalitativt bra träning i en positiv och stimulerande idrottsmiljö samt att förbereda eleverna för en framtida elitkarriär. RIG-verksamheten under perioden 2002–2005 omfattar 63 gymnasier i 48 kommuner, ca 140 tränare och 1 280 elever 546 är flickor och 734 är pojkar. 36 specialidrottsförbund är berörda.

Insatser för idrottsledare

Projektet *Unga ledare* avslutades vid årsskiftet 2003/2004. Under tre år har 39 specialidrottsförbund och 21 distrikt fått projektmedel för att utveckla metoder att rekrytera fler unga ledare samt öka ungdomars delaktighet inom idrotten. Målgruppen har varit ungdomar i åldern 16 till 25 år. Totalt har 11 593 ungdomar medverkat i

projektet, varav 58 procent är flickor och 42 procent är pojkar.

Projektet *Ledarfokus* är en treårig nationell satsning på idrottsutveckling genom utbildning av ledare för barn- och ungdomsidrott. Samtliga distrikt inom SISU Idrottsutbildarna har utarbetat egna utvecklingsplaner för regionala och lokala insatser inom ramen för satsningen. Under 2003 har 129 000 idrottsledare utbildats.

Anläggningsstöd

Under 2003 har 178 föreningar fått bidrag för investeringar i föreningsägda anläggningar. Normalt beviljas 25 procent av investeringskostnaden upp till 400 000 kronor för en om/nybyggnad.

7.7.2 Analys och slutsatser

Målet för folkrörelsepolitiken är att människor skall ha bästa möjliga förutsättningar att bilda och delta i olika typer av folkrörelser och föreningar. En stor del av insatserna inom detta område är därför inriktade på att inhämta kunskap om såväl den ideella sektorns förutsättningar, villkor och behov som vad det är som främjar respektive hindrar människors organisering. Denna kunskap kan sedan komma att ligga till grund för olika typer av åtgärder med syfte att bidra till goda förutsättningar för föreningslivet samt att stimulera människors organisering.

Regeringen bedömer att den samlade kunskapen om föreningslivet har ökat genom bl.a. de olika insatser som regeringen har initierat inom politikområdet, t.ex. inrättandet av ett forum för dialog mellan regeringen och föreningslivet. Därtill har den samordning som i dag sker av generella frågor om föreningslivet – bl.a. genom den interdepartementala arbetsgruppen om frågor rörande folkrörelsefrågor och social ekonomi – bidragit till en ökad kännedom om föreningslivet i stort. Det faktum att kunskapen har ökat på detta område innebär även ökade möjligheter när det gäller att nå det för politikområdet uppsatta målet.

Den svenska demokratin har rötter i föreningslivet och föreningslivet kommer även framgent att utgöra en viktig grund för demokratins funktionssätt. Ett vitalt och mångfaldigt föreningsliv har en väsentlig roll i ett demokratiskt samhälle och utgör basen i den

demokratiska infrastrukturen. Dessutom kan föreningslivet fungera som en alternativ arena för möten och samtal mellan människor i för dem väsentliga frågor.

Föreningslivets betydelse när det gäller att möjliggöra medborgarnas inflytande, delaktighet och deltagande i den politiska processen och i samhällslivet i övrigt bör inte underskattas. Därtill bör den betydelse föreningslivet har för människors möjligheter att kunna möta andra som delar ett gemensamt intresse eller behov inte heller underskattas. De statliga insatserna på området är betydelsefulla för människors möjligheter att delta i och bilda olika slag av föreningar och sammanslutningar. Regeringens slutsats är att det är angeläget att driva en aktiv folkrörelsepolitik och att denna under 2004 bör ha den inriktning som redovisats. Därtill anser regeringen att den breda folkrörelseidrotten även i framtiden kommer att vara en värdefull resurs för att möjliggöra för alla medborgare, oavsett ålder och kön, att utöva motion och idrott. Friluftorganisationerna har på motsvarande sätt en viktig roll när det gäller att ge människor natur- och kulturupplevelser och motion och därmed ökad livskvalitet och god hälsa.

Regeringen anser att överskottet från AB Svenska Spel har givit idrottsrörelsen förbättrade möjligheter att utveckla barn- och ungdomsverksamheten, genomföra ökade satsningar på ledarutbildning samt öka stödet till lokala anläggningar för barn- och ungdomsidrott. Regeringen avser därför att inom ramen för den pågående satsningen "Handslaget" ytterligare stärka idrottens barn- och ungdomsverksamhet genom att låta en större del av AB Svenska Spels överskott fortsatt komma idrottsrörelsen tillgodo.

7.8 Bidrag från AB Svenska Spel

Regeringens förslag: Riksdagen godkänner att regeringen på AB Svenska Spels bolagsstämma 2005 dels verkar för att bolagsstämman beslutar om ett stöd till idrotten i form av ett bidrag på 60 miljoner kronor, dels verkar för att stämman beslutar om ett bidrag på 300 miljoner kronor att fördelas till idrotten enligt de närmare anvisningar för bidraget som kan komma att beslutas av regeringen, dels verkar för att stämman beslutar om ett bidrag som motsvarar 1/26

av bolagets överskott för 2004 från Nya Penninglotten avsett för konst, teater och andra kulturella ändamål att fördelas till ifrågasvarande ändamål enligt de närmare anvisningar som beslutas av regeringen.

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner att regeringen på AB Svenska Spels bolagsstämma 2005 dels verkar för att bolagsstämman beslutar om ett stöd till idrotten i form av ett bidrag på 60 miljoner kronor, dels verkar för att stämman beslutar om ett bidrag på 300 miljoner kronor att fördelas till idrottsrörelsen enligt de närmare anvisningar för bidraget som kan komma att beslutas av regeringen. En förutsättning för att 300 miljoner kronor tillförs idrotten är att idrottsrörelsen fortsätter och intensifierar sitt arbete för att nå nya grupper av främst barn och ungdomar, att hålla tillbaka avgifterna, att förbättra möjligheterna för flickors deltagande, att motverka droger samt att vidareutveckla samarbetet med skolorna.

Regeringen föreslår vidare att riksdagen godkänner att regeringen på AB Svenska Spels ordinarie bolagsstämma 2005 verkar för att bolagsstämman beslutar om ett bidrag som motsvarar 1/26 av bolagets överskott för 2004 från Nya Penninglotten avsett för konst, teater och andra kulturella ändamål att fördelas till ifrågasvarande ändamål enligt närmare anvisningar som beslutas av regeringen.

Av regeringens beslut om tillstånd till AB Svenska Spel att anordna lotterier (dnr Fi2003/3187) framgår att visst belopp, av det överskott som uppkommer sedan vinstutdelning och kostnader dragits av från ett av bolaget anordnat traditionellt lotteri, skall tillfalla kulturella ändamål enligt de närmare riktlinjer som regeringen bestämmer. Av bilaga till regeringsbeslutet framgår bl.a. att 1/26 av bolagets överskott för 2004 från Nya Penninglotten skall användas för konst, teater och andra kulturella ändamål.

I AB Svenska Spel beslutar bolagsstämman om hur bolagets vinst ska disponeras. Bolagsstämman beslut har tidigare inte omfattat de medel som utgör behållningen från de lotterier som anordnats för kulturella ändamål. Konstitutionsutskottet har granskat bidragsutbetalningarna via AB Svenska Spel (bet. 2003/04:Ku10). I Regeringskansliets svar till konstitutionsutskottet anges att ordningen som gällt för utbetalning av överskottet från penninglotten skall ses över.

Den nu föreslagna hanteringen av överskottet från Nya Penninglotten motsvarar den hantering som gäller för de särskilda bidrag som lämnas till idrotten från Svenska Spels överskott. Förslaget innebär att beslutet om bidrag för kulturella ändamål skall underställas AB Svenska Spels bolagsstämma på samma sätt som gäller för bidragen till idrottsrörelsen. Hanteringen av överskottet från Nya Penninglotten kommer därmed att överensstämma med den befogenhetsfördelning som gäller mellan riksdagen, regeringen och ett aktiebolag.

7.9 Revisionens iakttagelser

Riksrevisionen redovisade i juni 2004 sin rapport Offentlig förvaltning i privat regi – statsbidrag till idrottsrörelsen och folkbildningen (RIR 2004:15).

Enligt Riksrevisionens bedömning är det svårt att klargöra regeringens möjlighet att styra statsbidraget till idrottsrörelsen. Regeringen har i sin proposition En idrottspolitik för 2000-talet (1998/99:107) uttalat att idrottsrörelsen själv bör lägga fast målen för sin verksamhet. Staten skall endast ange de syften som staten har med sin bidragsgivning. Däremot bedömer regeringen att staten torde vara obehindrad att lägga fast mål för den nationella idrottspolitiken som omfattar mycket mer än statens ekonomiska bidrag.

Riksrevisionen anser att regeringens rapportering i budgetpropositionen avseende stödet till idrotten saknar viss information och jämförbar statistik enligt uppställda återrapporteringskrav. Enligt Riksrevisionens mening är det vidare angeläget att regeringen ser till att utvärderingar av det statliga stödet till idrotten kommer till stånd och genomförs med viss regelbundenhet. Regeringen anser att Riksrevisionens synpunkter är värdefulla och har utvecklat avsnittet om resultatbedömning i denna proposition. Regeringen avser vidare att genomföra en utvärdering av statens stöd till idrotten.

Om staten väljer att delegera förvaltningsuppgifter till en privaträttslig organisation skall organisationens myndighetsutövning, enligt Riksrevisionens mening, i möjligaste mån också omfattas av det regelverk som gäller övrig offentlig förvaltning. Riksrevisionen anser att Riksidrottsförbundets myndighetsutövande förvaltningsuppgifter genom beslut av statsmakt-

erna bör omfattas av tillämpliga delar av förvaltningslagen. Regeringen kommer att överväga i vad mån Riksidrottsförbundets myndighetsutövning bör omfattas av ifrågakavande regelverk.

Enligt Riksrevisionens mening har den betydelse som AB Svenska Spels bidrag kommit att få för idrottsrörelsen inneburit att idrottens barn- och ungdomsverksamhet till stor del är beroende av att AB Svenska Spel genererar ett överskott och att överskottet även fortsättningsvis går till barn- och ungdomsverksamheten. Riksrevisionen förutsätter därför att regeringen har övervägt de konsekvenser som eventuella förändringar av bidragen från AB Svenska Spel kan föra med sig för barn- och ungdomsidrotten. Regeringen är medveten om de förutsättningar som gäller och följer hur den fortsatta verksamheten inom AB Svenska Spel utvecklas och dess eventuella konsekvenser för idrottens barn- och ungdomsverksamhet.

7.10 Budgetförslag

7.10.1 30:1 Stöd till idrotten

Tabell 7.3 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2003	Utfall	454 134	Anslags- sparande	1 193
2004	Anslag	448 240 ¹	Utgifts- prognos	441 118
2005	Förslag	448 240		
2006	Beräknat	448 240		
2007	Beräknat	448 240		

¹Inklusive av riksdagen beslutade anslag på tilläggsbudget och förslag på tilläggsbudget i samband med BP för 2005

Anslaget disponeras för stöd till idrotten huvudsakligen enligt förordningen (1999:1177) om statsbidrag till idrottsverksamhet för sådan verksamhet som avses i lagen (1995:361) om överlämnande av förvaltningsuppgifter till Sveriges Riksidrottsförbund.

Under anslaget disponerar regeringen medel för bl.a. bidrag för förberedelser till och svenskt deltagande vid olympiska spel och Paralympics samt till en talangsatsning inom svensk idrott. Därutöver avser regeringen att reservera medel till ett bidrag för ett riksidrottsmuseum.

Regeringen har beslutat om indragning med 58 000 kronor av anslagssparandet under 2004.

Regeringens överväganden

Statens samlade stöd till idrotten har ökat under de senaste åren. År 2003 har stödet uppgått till 1 221 miljoner kronor varav 455 miljoner kronor över statsanslaget. Under 2004 uppgår statens samlade stöd till 1 315 miljoner kronor varav 448 miljoner kronor över statsanslaget. Ökningen har i första hand tillfallit idrottens barn- och ungdomsverksamhet. Regeringen föreslår att anslaget för 2005 anvisas 448 240 000 kronor.

För 2006 och 2007 beräknas anslaget uppgå till oförändrad nivå i förhållande till 2005.

Tabell 7.4 Härledning av anslagsnivå för 2005–2007, för 30:1 Stöd till idrotten

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	448 240	448 240	448 240
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	448 240	448 240	448 240

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

7.10.2 30:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler

Tabell 7.5 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	22 581	Anslags-sparande	40 092
2003	Utfall	22 581	Anslags-sparande	40 092
2004	Anslag	29 000 ¹	Utgifts-prognos	35 965
2005	Förslag	29 000		
2006	Beräknat	29 000		
2007	Beräknat	29 000		

¹Inklusive av riksdagen beslutade anslag på tilläggsbudget och förslag på tilläggsbudget i samband med BP för 2005

Anslaget disponeras för statsbidrag för köp, ny- eller ombyggnad och standardhöjande reparationer av allmänna samlingslokaler samt för handikappanpassning som utförs utan samband med andra bidragsberättigande åtgärder, enligt förordningen (1996:1593) om bidrag till allmänna samlingslokaler. Boverkets samlingslokal-delegation fördelar medel enligt förordningen.

Vidare finns inom anslaget medel till Ungdomsstyrelsen för fördelning av bidrag för informationsinsatser och utredningsarbete med inriktning på ungdomars nyttjande av samlingslokaler. Därtill finns medel som regeringen disponerar för utvecklingsarbete.

En särskild utredare har sett över stödet och i betänkandet Allmänna samlingslokaler – demokrati, kultur, utveckling (SOU 2003:118) lämnat förslag om förändringar av detta. Betänkandet har remissbehandlats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Regeringens överväganden

Boverket har under 2003 av 170 bidragsansökningar beviljat stöd för 92 projekt. Ur anslaget för 2004 har bidrag beviljats för 87 projekt av 197 ansökningar. Tillgängliga anslagsmedel har fördelats mellan de sökande så att de skall ge så stort utbyte som möjligt i form av upprustade eller nya lokaler.

Ungdomsstyrelsen har fördelat bidrag till de samlingslokalägande riksorganisationerna och deras samarbetskommitté. Av samlingslokal-organisationernas redogörelse framgår att de olika organisationerna gjort ett flertal insatser med unga som målgrupp.

Regeringen föreslår att anslaget för 2005 anvisas 29 000 000 kronor.

För 2006 och 2007 beräknas anslaget uppgå till 29 000 000 kronor respektive 29 000 000 kronor.

Tabell 7.6 Härledning av anslagsnivå för 2005–2007, för 30:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	29 000	29 000	29 000
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	29 000	29 000	29 000

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

7.10.3 30:3 Bidrag till kvinnoorganisationernas centrala verksamhet

Tabell 7.7 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	3 432	Anslags-sparande	0
2003	Utfall	3 432	Anslags-sparande	0
2004	Anslag	3 432 ¹	Utgifts-prognos	3 369
2005	Förslag	3 432		
2006	Beräknat	3 432		
2007	Beräknat	3 432		

¹Inklusive av riksdagen beslutade anslag på tilläggsbudget och förslag på tilläggsbudget i samband med BP för 2005

Anslaget disponeras för statsbidrag till kvinnoorganisationer enligt förordningen (1982:865) om statsbidrag till kvinnoorganisationernas centrala verksamhet. Ansökningar om bidrag enligt förordningen prövas av regeringen.

Detta bidrag har nyligen utvärderats och analyserats av en särskild utredare som i juni 2004 redovisade sitt uppdrag genom betänkandet Kvinnors organisering (SOU 2004:59). Utredaren har bl.a. föreslagit att det nuvarande statsbidraget till kvinnoorganisationernas centrala verksamhet skall ersättas av ett nytt statsbidrag för kvinnors organisering, som innebär att fler organisationer kommer att kunna ta del av bidraget. Betänkandet remissbehandlas för närvarande.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att anslaget för 2005 anvisas 3 432 000 kronor.

För 2006 och 2007 beräknas anslaget tills vidare uppgå till oförändrad nivå i förhållande till 2005.

Tabell 7.8 Härledning av anslagsnivå för 2005–2007, för 30:3 Bidrag till kvinnoorganisationernas centrala verksamhet

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004 ¹	3 432	3 432	3 432
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	3 432	3 432	3 432

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

7.10.4 30:4 Stöd till friluftorganisationer

Tabell 7.9 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	15 465	Anslags-sparande	0
2004	Anslag	15 000 ¹	Utgifts-prognos	14 724
2005	Förslag	15 000		
2006	Beräknat	15 000		
2007	Beräknat	15 000		

¹Inklusive av riksdagen beslutade anslag på tilläggsbudget och förslag på tilläggsbudget i samband med BP för 2005

Anslaget disponeras för statsbidrag till friluftorganisationer. Från och med 2004 fördelas dessa medel av det Friluftsråd som regeringen under 2003 inrättat vid Naturvårdsverket. Ansökningar om bidrag prövas enligt förordningen (2003:133) om statsbidrag till friluftorganisationer.

Under 2004 har organisationsbidrag och verksamhetsbidrag lämnats till Friluftsrådet, Sveriges Sportfiske- och fiskevårdsförbund, Svenska Cykelsällskapet, Svenska Livräddningssällskapet, Cykelfrämjandet samt Sveriges Ornitologiska förening.

Endast organisationsbidrag har lämnats till FRISAM, Svenska Pistolskytteförbundet, Svenska Båtunionen, Svenska Frisksportförbundet och Fältbiologerna. Endast verksamhetsbidrag har lämnats till Studieförbundet, Naturskyddsföreningen, Svenska Turistföreningen och Svenska Folksportförbundet.

Regeringens överväganden

Friluftorganisationerna har en mycket värdefull roll när det gäller att erbjuda barn- och ungdom bra och meningsfulla aktiviteter, utifrån såväl miljö- som folkhälsoaspekter. Friluftslivet utgör ett värdefullt alternativ och komplement till det utbud som idrotten erbjuder. Till detta skall läggas det värde som ligger i varje individs upplevelser, som sker tack vare dessa organisationers verksamhet.

Friluftslivet, framför allt friluftorganisationerna, har en viktig roll när det gäller förebyggande arbete för en god folkhälsa för såväl barn och ungdom som för vuxna. Regeringen har i folkhälsopropositionen och media pekat på friluftslivets viktiga roll för fysisk aktivitet. Fysisk aktivitet, där friluftsliv med all säkerhet är den dominerande aktiviteten, är tillsammans

med kosten den avgörande faktorn för att förebygga det ökande problemet med övervikt och fetma inom stora delar av befolkningen.

Regeringen föreslår att 15 000 000 kronor anvisas anslag 30:4 Stöd till friluftorganisationer under 2005. För 2006 beräknas anslaget till 15 000 000 kronor och för 2007 beräknas anslaget till 15 000 000 kronor. Anslaget har för perioden 2005–2007 beräknats fördelas enligt följande:

Tabell 7.10 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 30:4 Stöd till friluftorganisationer

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004 ¹	15 000	15 000	15 000
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	15 000	15 000	15 000

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

8 Politikområde 25 Utbildningspolitik under utgiftsområde 17

8.1 Budgetförslag

8.1.1 25:1 Bidrag till folkbildningen

Tabell 8.1 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2003	Utfall	2 519 631	Anslags- sparande	0
2004	Anslag	2 601 172 ¹	Utgifts- prognos	2 553 258
2005	Förslag	2 635 231		
2006	Beräknat	2 688 990 ²		
2007	Beräknat	2 742 500 ³		

¹ Inklusivt tilläggsbudget i samband med 2004 års ekonomiska vårproposition.

² Motsvarar 2 635 231 tkr i 2005 års prisnivå.

³ Motsvarar 2 635 231 tkr i 2005 års prisnivå.

Anslaget finansierar utgifter för statsbidrag till folkbildningen. Bidraget utbetalas till Folkbildningsrådet (FBR) som ett samlat finansiellt stöd till folkbildningen. Enligt förordningen (1991:977) om statsbidrag till folkbildningen lämnar Folkbildningsrådet statsbidrag till folkhögskolor och studieförbund. Folkbildningsrådet beslutar vilka studieförbund och folkhögskolor som skall tilldelas statsbidrag samt fördelar tillgängliga medel till dem.

Från anslaget finansieras även utgifter för Nordiska folkhögskolan i Genève.

Regeringens överväganden

Regeringen har under utgiftsområde 16, Utbildning och universitetsforskning, kapitel 7 Vuxnas lärande, redovisat sin syn på vuxenutbildningen och folkbildningens verksamhet och utveckling.

För 2005 beräknar regeringen medel motsvarande cirka 7 000 årsstudieplatser i folkhögskolan inom ramen för den särskilda satsningen på vuxenutbildning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett obetecknat anslag om 2 635 231 000 kronor för 2005.

Tabell 8.2 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 25:1 Bidrag till folkbildningen

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004 ¹	2 601 172	2 601 172	2 601 172
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	34 059	87 818	141 328
Överföring till/från andra anslag			
Förslag/beräknat anslag	2 635 231	2 688 990	2 742 500

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

8.1.2 25:2 Bidrag till vissa handikappåtgärder inom folkbildningen

Tabell 8.3 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Slagslag	Belopp
2003	Utfall	73 240	Anslags-sparande	0
2004	Anslag	75 836 ¹	Utgifts-prognos	74 439
2005	Förslag	78 965		
2006	Beräknat	80 118 ²		
2007	Beräknat	81 685 ³		

¹ Inklusivt tilläggsbudget i samband med 2004 års ekonomiska vårproposition.

² Motsvarar 78 965 tkr i 2005 års prisnivå.

³ Motsvarar 78 965 tkr i 2005 års prisnivå.

Anslaget finansierar utgifter för vissa handikappåtgärder inom folkbildningen enligt förordning (2002:794) med instruktion för Statens institut för särskilt utbildningsstöd. Målet för denna verksamhet är att förbättra förutsättningarna för utbildning och studier för personer med funktionshinder.

Vidare finansierar anslaget utgifter för statsbidrag till folkhögskoleförlagd tecken-språkstolkutbildning och teckenspråkläro-utbildning enligt förordning (1993:920) om Tol- och översättarinstitutet. Anslaget finansierar också utgifter för administration, utvärdering och utveckling av denna verksamhet.

Även utgifter för bidrag till Synskadades riksförbund för teknisk anpassning av studiematerial för synskadade och dövblinda finansieras från anslaget.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2005, i fråga om det o-
tecknade anslaget 25:2 *Bidrag till vissa handi-
kappåtgärder inom folkbildningen* besluta om
stöd för studerande med funktionshinder vid
folkhögskolor som medför utgifter på högst
11 500 000 kronor 2006.

Tabell 8.4 Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2003	Prognos 2004	Budget 2005	Beräknat 2006	Beräknat 2007
Utestående åtaganden vid årets början	9 803	9 590	11 000		
Nya åtaganden	9 590	11 000	11 500		
Infriade åtaganden	9 803	9 590	11 000	11 500	
Utestående åtaganden vid årets slut	9 590	11 000	11 500		
Erhållet/föreslaget bemyndigande	10 000	11 000	11 500		

Regeringens överväganden

Regeringen har under utgiftsområde 16, Utbildning och universitetsforskning, kapitel 7 Vuxnas lärande, redovisat sin syn på vuxenutbildningen och folkbildningens verksamhet och utveckling.

Under 2004 omfördelades 2,6 miljoner kronor till anslaget 25:3 *Bidrag till kontakttolkutbildning*. Denna omfördelning återställs under 2005 i anslagsberäkningen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett obetecknat anslag om 78 965 000 kronor för 2005.

Tabell 8.5 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 25:2 Bidrag till vissa handikappåtgärder inom folkbildningen

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	75 836	75 836	75 836
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris & löneomräkning ²	462	1 576	3 090
Överföring till/från andra anslag	2 667	2 706	2 759
Förslag/beräknat anslag	78 965	80 118	81 685

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

8.1.3 25:3 Bidrag till kontakttolkutbildning

Tabell 8.6 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2003	9 610	0	
2004	Anslag	12 561 ¹	12 330
2005	Förslag	10 104	
2006	Beräknat	10 141 ²	
2007	Beräknat	10 296 ³	

¹ Inklusivt tilläggsbudget i samband med 2004 års ekonomiska vårproposition.

² Motsvarar 10 104 tkr i 2005 års prisnivå.

³ Motsvarar 10 104 tkr i 2005 års prisnivå.

Anslaget får belastas med utgifter enligt förordning (1991:976) om statsbidrag till kontakttolkutbildning. Vidare finansierar anslaget administrativa utgifter för verksamheten.

Regeringens överväganden

Regeringen bedömer att behovet av kvalificerade tolkar är mycket stort. Regeringen fattade beslut om en utredning om utbildning av kontakttolkar i juni 2004. I avvaktan på utredningens förslag beräknas anslaget ligga på en oförändrad nivå.

Under 2004 omfördelades 2,6 miljoner kronor till anslaget från anslaget 25:2 *Bidrag till vissa handikappåtgärder inom folkbildningen*. Denna omfördelning återställs under 2005 i anslagsberäkningen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett obetecknat anslag om 10 104 000 kronor för 2005.

Tabell 8.7 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 25:3 Bidrag till kontakttolkutbildning

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	12 561	12 561	12 561
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris & löneomräkning ²	212	259	455
Överföring till/från andra anslag	-2 669	-2 679	-2 720
Förslag/beräknat anslag	10 104	10 141	10 296

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9 Politikområde 26 Forskningspolitik under utgiftsområde 17

9.1 Budgetförslag

9.1.1 26:1 Statens ljud- och bildarkiv

Tabell 9.1 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Utgifts- prognos	Anders- sparande
2003	Utfall	40 806		738
2004	Anslag	41 800 ¹		41 768
2005	Förslag	40 664		
2006	Beräknat	41 076 ²		
2007	Beräknat	41 778 ³		

¹ Inklusivt tilläggsbudget i samband med 2004 års ekonomiska vårproposition (bet. 2003/04:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2005.

² Motsvarar x tkr i 2005 års prisnivå.

³ Motsvarar x tkr i 2005 års prisnivå.

Statens ljud- och bildarkiv (SLBA) har till uppgift att samla in, bevara och tillhandahålla den del av medieutbudet i Sverige som offentliggörs i form av ljud och rörliga bilder. Verksamheten baseras huvudsakligen på lagen (1993:1392) om pliktexemplar av dokument. Målet med verksamheten är att förbättra informationsförsörjningen inom forskningen och öka tillgängligheten till svenskt ljud och rörliga bilder.

Regeringens överväganden

Sedan SLBA inrättades 1979 har mycket stora bestånd förvärvat. Därtill kommer en mycket snabb teknisk utveckling på medieområdet som förändrar förutsättningarna för myndighetens verksamhet i grunden. SLBA för ett aktivt utvecklingsarbete för att möta upp utvecklingen

och behoven på området. Som exempel kan nämnas det digitala audiovisuella arkivet som möjliggör digitala leveranser av material. Projektet Journal Digital, som fört över journal- och kortfilmer ur SF:s arkiv till digitala filer, är ett annat exempel på hur ny teknik används för långsiktigt bevarande och tillhandahållande av material.

Regeringen ser mycket positivt på myndighetens strävanden att på ett effektivt sätt omhänderta och tillhandahålla material samt hitta metoder för att använda ny teknik i sin verksamhet. Regeringen tillför SLBA 3,5 miljoner kronor som resursförstärkning under 2004 samt avser att tillföra 2 miljoner kronor under 2005 för att möta myndighetens ökade kostnader för det nödvändiga utvecklingsarbetet. Resursförstärkningen finansieras från utgiftsområde 16 anslag 26:11 *Särskilda utgifter för forskningsändamål*.

Tabell 9.2 Härledning av anslagsnivån 2005–2007

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004 ¹	41 800	41 800	41 800
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	-1 136	-724	-22
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	40 664	41 076	41 778

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

10 Politikområde 2 Finansiella system och tillsyn under utgiftsområde 17

10.1 Budgetförslag

10.1.1 2:1 Lotteriinspektionen

Tabell 10.1 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	År	Slagslag	Belopp
2003	Utfall	36 917	2003	Anslags-sparande	4 292
2004	Anslag	41 653	2004	Utgifts-prognos	41 143
2005	Förslag	42 212			
2006	Beräknat	42 649 ¹			
2007	Beräknat	43 381 ¹			

¹ Motsvarar 42 212 tkr i 2005 års prisnivå.

Lotteriinspektionen (LI) är central förvaltningsmyndighet för frågor som rör spel och lotterier som anordnas av allmänheten. Under 2004 finansieras LI:s verksamhet från anslaget 2:1 *Lotteriinspektionen* med 41,7 miljoner kronor.

Tabell 10.2 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

År	Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2003		31 258	73	36 591	-5 260
Prognos 2004		31 300	70	42 000	-10 630
Budget 2005		28 000	70	44 500	-16 430

Verksamhetens kostnader täcks endast delvis med avgifter. Drygt 31 miljoner kronor redovisas mot särskild inkomsttitel (2536) enligt prognosen för 2004. Målet är emellertid att det skall råda balans mellan intäkter och kostnader. Lotteriinspektionen har redovisat ett förslag till författningsändringar i syfte att uppnå full

kostnadstäckning för myndighetens verksamhet genom avgifter. Förslaget bereds för närvarande i Regeringskansliet. Genom de föreslagna ändringarna kommer LI att fullt ut kunna finansiera merparten av sina kostnader med avgifter.

Nya spelformer och nya distributionsvägar uppstår ständigt och spelmarknaden genomgår en omfattande utvecklingsfas. Därför har regeringen tillsatt en utredning, se Utgiftsområde 2, avsnitt 18. Utredningen skall bl.a. se över LI:s framtida roll.

Regeringens överväganden

Tabell 10.3 Härledning av anslagsnivån 2005–2007, för 2:1 Lotteriinspektionen

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004 ¹	41 653	41 653	41 653
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	559	996	1 728
Beslut			
Överföring till/från anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	42 212	42 649	43 381

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Regeringen föreslår att anslaget för 2005 uppgår till 42 212 000 kronor. För 2006 och 2007 har anslaget beräknats till 42 649 000 respektive 43 381 000 kronor.